

รายงานการวิจัย

เรื่อง

ผลของโปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL
ที่มีต่อความรู้ ทักษะ และ การนำความรู้ไปใช้ในกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ
ของครูภาษาอังกฤษมัธยมศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราณภา โหมตหิรัญ

สนับสนุนโดย

เงินทุนเพื่อการวิจัย กองทุนคณะครุศาสตร์

ปี 2557

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2561

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาของผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน คือ รองศาสตราจารย์ ดร. สุมิตรา อังวัฒนกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุชบา ต้นทอง และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กรัณศุภมาส เอ่งฉ้วน ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย ตรวจสอบคุณภาพเนื้อหา และวิธีการนำเสนอของโปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ผู้วิจัยขอแสดงความขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิด้วยความซาบซึ้งอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรุณี หงษ์ศิริวัฒน์ และผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ท่าน ที่อ่านงานวิจัย ให้ข้อคิดเห็นในการปรับแก้ที่เป็นประโยชน์ ทำให้งานวิจัยมีคุณภาพดียิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. อัมพร ม้าคะนอง ในฐานะที่ปรึกษาโครงการวิจัย ที่ได้สนับสนุนให้การเสนอหัวข้อวิจัยมีความเป็นไปได้และสำเร็จลุล่วงในที่สุด

ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณนภาพร สุนันท์ลิگانนท์ คุณสุทธิพันธ์ หิริญพฤกษ์ ผู้ให้ความช่วยเหลือสืบค้น แปลผล และจัดกระทำข้อมูลด้วยความพากเพียร

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณแสงมณี มีน้อย และคุณนิภาวัลย์ เพ็ชรผึ้ง ผู้อำนวยการและหัวหน้ากองส่งเสริมการศึกษา กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ที่เชิญผู้วิจัยเป็นวิทยากร ตลอดจนให้การสนับสนุนการจัดรูปเล่มสำเนาเอกสารประกอบการอบรมครูภาษาอังกฤษมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย ซึ่งในการนี้ ผู้วิจัยจึงต้องขอขอบคุณคุณครูทุกท่านที่เข้าร่วมอบรมการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิดแบบ CLIL เพื่อตอบรับยุคอาเซียน ภายใต้โครงการสู่ประชาคมอาเซียนด้วยความมั่นใจในศักยภาพครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา ที่ได้กรุณาเป็นประชากรและตัวอย่างให้แก่งานวิจัยนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยนี้ ภายใต้ชื่อโครงการวิจัยหน่วยงานกองทุนวิจัยคณะครุศาสตร์ จำนวนเงิน 30,000 บาท (สามหมื่นบาทถ้วน)

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอมอบส่วนดีของงานวิจัยนี้ให้แก่เหล่าคณาจารย์ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาจนทำให้ได้ผลงานวิจัยที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง และขอขอบคุณกตัญญูทิตาคคุณ แต่มารดาบิดา ครูบาอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน ตลอดจนเจ้าของเอกสารและงานวิจัยทุกท่านที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและได้นำมาอ้างอิงในงานวิจัย งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปราณภา โหมตหิรัญ

ผู้วิจัย

พฤษภาคม 2561

ชื่อโครงการวิจัย: ผลของโปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ที่มีต่อความรู้ ทักษะคิด และการนำความรู้ไปใช้ในกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษของครูภาษาอังกฤษมัธยมศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย

ชื่อผู้วิจัย: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราณภา โหมดศิริธัญ

ปี: 2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลการใช้โปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ที่มีต่อความรู้เกี่ยวกับอาเซียนและแนวคิด CLIL ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมอบรม 2) ศึกษาทัศนคติต่อการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL และ 3) ศึกษาผลการนำความรู้ไปใช้ในกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ ประชากร คือ ครูสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย โดยกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้แบ่งตามการดำเนินการวิจัยมี 2 ระยะ คือ ระยะอบรมโปรแกรมการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 269 คน และระยะการติดตามผลการใช้ความรู้ในการสอนภาษาอังกฤษ มีครูผู้สมัครใจให้ข้อมูลเป็นตัวอย่างในการวิจัยระยะนี้จำนวน 20 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบทดสอบและแบบสอบถามในการศึกษาระยะที่ 1 จากนั้นวิเคราะห์ด้วยสถิติบรรยายและสถิติอ้างอิง ในระยะที่ 2 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถามและข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาการสนทนากลุ่ม

ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูที่เข้าอบรมโปรแกรมมีผลการทดสอบความรู้เกี่ยวกับอาเซียนและแนวคิด CLIL ก่อนและหลังอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเข้ารับการอบรม (\bar{X} =13.04) มากกว่าก่อนอบรม (\bar{X} =9.79) 2) ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่มีทัศนคติเชิงบวกต่อการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL โดยประเมินความรู้เกี่ยวกับอาเซียนและแนวคิด CLIL อยู่ในระดับปานกลาง และครูมีทัศนคติเชิงบวกต่อการเข้ารับการอบรมอยู่ในระดับสูง โดยมีทัศนคติเชิงบวกต่อความรู้ของวิทยากรมากที่สุด รองลงมาเป็นวิธีการนำเสนอของวิทยากรและการนำความรู้ไปใช้จริง ตามลำดับ และ 3) ครูนำความรู้เกี่ยวกับอาเซียนไปใช้ในการสอนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 90 รองลงมาคือการนำเนื้อหาอาเซียนมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 85 ในขณะที่นำเนื้อหาอาเซียนมาออกแบบบทเรียนและเขียนแผนการสอนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40 ส่วนการนำแนวคิด CLIL ไปใช้ พบว่า ครูใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80 รองลงมาเป็นการนำเนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิด CLIL ไปใช้ คิดเป็นร้อยละ 65 และมีการนำแนวคิด CLIL ไปใช้ในการออกแบบบทเรียนและเขียนแผนการสอนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50 อย่างไรก็ตามครูมีความต้องการให้อบรมด้านการประยุกต์ใช้แนวคิด CLIL เพิ่มเติม

คำสำคัญ: โปรแกรมอบรมครู/ การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL/ ความรู้ ทักษะคิด และการนำความรู้ไปใช้

Research Project Title: Effects of Teacher Training Program for Teaching English with ASEAN Content and CLIL Approach on Knowledge, Attitudes and Application of Knowledge in the English Language Teaching of Thailand Local Administration Secondary English Teachers

Name of the Investigator: Assistant Professor Prannapha Modehiran, PhD.

Year: 2018

Abstract

The objectives of this research were to investigate: 1) the effects of the teacher training program on the knowledge of ASEAN content and the CLIL approach; 2) the attitudes towards teaching English with ASEAN content and the CLIL approach; and 3) the application of the knowledge in English language teaching. The population comprised the secondary English teachers of the Thailand Local Administration. The two sample groups involved in the two research phases of this study included 269 participants in Phase 1 – the teacher training program for teaching English with ASEAN content and the CLIL approach and 20 volunteers in Phase 2 – the follow-up study of the application of the learned knowledge in their English language teaching. Descriptive and referential statistics were used to analyze quantitative data from the tests and questionnaires in Phase 1. Follow-up quantitative data were analyzed. Content analysis was used to systematically compress the qualitative data from focus group discussion in Phase 2.

The results revealed that: 1) the teachers attending the training program manifested the knowledge of ASEAN content and the CLIL approach in pre- and post-test significantly differed at the level of 0.05, with the mean scores of 9.79 and 13.04, respectively; 2) the teachers had positive attitudes towards teaching English with ASEAN content and the CLIL approach, rating the gained knowledge and understanding at the moderate level, while rating satisfaction with the training as the top 3 ranks including the knowledge and the presentation of the trainer and the true applicability of the training content at the high level; and 3) the teachers applied the learned knowledge in their English language teaching at the high level – with 90% using ASEAN content in their teaching, 85% using it to organize classroom activities, and 40% using it to design lessons and write lesson plans – with 80% using the CLIL approach to organize classroom activities, 65% using it in their teaching, and 50% using it to design lessons and write lesson plans, and the teachers required additional training about the application of the CLIL approach.

KEYWORDS: TEACHER TRAINING PROGRAM/ TEACHING ENGLISH WITH ASEAN CONTENT AND CLIL APPROACH/ KNOWLEDGE, ATTITUDE AND APPLICATION OF KNOWLEDGE

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ.....	ก
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญแผนภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
นิยามปฏิบัติการ.....	6
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
ตอนที่ 1 มโนทัศน์ที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน.....	10
ตอนที่ 2 มโนทัศน์ที่เกี่ยวกับแนวคิดการสอนภาษาอังกฤษด้วย CLIL.....	17
ตอนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL..	27
ตอนที่ 4 การประเมินการเรียนรู้ที่ได้จากโปรแกรมอบรม และการประเมินทัศนคติต่อ โปรแกรมอบรม.....	29
3 วิธีดำเนินการวิจัย	33
ประชากรในการศึกษา.....	33
กลุ่มตัวอย่าง.....	33
แผนการดำเนินการวิจัย.....	34
การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	35
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
การดำเนินงานวิจัยระยะที่ 1 การจัดโปรแกรมอบรมครู.....	53

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
คำถามวิจัยที่ 1 โปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL มีผลอย่างไรต่อความรู้เกี่ยวกับอาเซียนและแนวคิด CLIL ของผู้เข้าอบรม.....	53
1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วมการอบรม.....	53
1.2 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรอบรมต่อความรู้ในการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL.....	57
คำถามวิจัยที่ 2 ผู้เข้าอบรมมีทัศนคติอย่างไรต่อโปรแกรมการอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL	59
2.1 ทัศนคติของผู้เข้าอบรมต่อโปรแกรมอบรม.....	60
2.2 ทัศนคติของผู้เข้าอบรมต่อเรื่องที่อบรม: การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL.....	69
การดำเนินงานวิจัยระยะที่ 2 – การติดตามผลการนำไปใช้	78
คำถามวิจัยที่ 3 ผู้เข้าอบรมนำความรู้ที่ได้จากการอบรมโปรแกรมการอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษหรือไม่ อย่างไร.....	78
3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลติดตามผลช่วงเวลา 1 ข้อมูลจากแบบสอบถาม – การนำความรู้จากการอบรมไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ.....	79
3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลติดตามผลช่วงเวลา 2 ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม Focus Group – การนำความรู้จากการอบรมไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ.....	83
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	91
สรุปผลการวิจัย.....	91
อภิปรายผล.....	95
ข้อเสนอแนะ.....	101
รายการอ้างอิง.....	103
ภาคผนวก ก. เอกสารฝึกอบรม 4 โมดูล.....	111
ภาคผนวก ข. คู่มือฝึกอบรม 4 โมดูล.....	223
ภาคผนวก ค. คุณภาพข้อสอบปรนัยรายข้อของแบบทดสอบความรู้.....	339
ภาคผนวก ง. แบบทดสอบความรู้การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ก่อนและหลังการอบรม.....	347

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก จ. แบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับโปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษ ด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL.....	352
ภาคผนวก ฉ. แบบสอบถามการนำความรู้จากการอบรมไปใช้.....	357
ภาคผนวก ช. ประเด็นคำถามสนทนากลุ่ม Focus Group.....	361
ประวัติผู้วิจัย.....	363

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1	37
3.2	51
4.1	54
4.2	54
4.3	55
4.4	56
4.5	56
4.6	57
4.7	57
4.8	58
4.9	58
4.10	59
4.11	61
4.12	62
4.13	64
4.14	65
4.15	71
4.16	73
4.17	75

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.18	ทัศนคติต่อการฝึกทักษะการคิดพร้อมไปกับการสอนภาษาอังกฤษ.....	77
4.19	ทัศนคติต่อการสร้างความตระหนักรู้ทางวัฒนธรรมกับการสอนภาษาอังกฤษ.....	78
4.20	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ สภาพที่เป็นจริง และผลจากการใช้การ สอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL.....	80
4.21	การนำเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ไปใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ.....	81

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1.1	กรอบแนวคิดงานวิจัย.....	9
2.1	เป้าหมายหลักสูตรแกนกลางอาเซียน.....	16
2.2	กรอบการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบ CLIL ด้วย 4Cs.....	24

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อาเซียน หรือ ASEAN ย่อมาจาก Association of Southeast Asian Nations หมายถึง สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ วัตถุประสงค์หลักของการรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียน คือ การสร้างประชาคมให้แข็งแกร่ง มีเศรษฐกิจที่เจริญรุ่งเรือง มีขีดความสามารถที่จะสร้างโอกาสและพร้อมรับมืออย่างรอบด้านกับเหตุการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ และภัยคุกคามทุกรูปแบบ โดยที่ประชาชนในประชาคมมีความเป็นอยู่ที่ดี มีหนทางที่สะดวกขึ้นในการประกอบการทางเศรษฐกิจ รวมทั้งมีการสร้างความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในประชาคม (กรมอาเซียน, 2555) ปัจจุบัน กลุ่มประชาคมอาเซียนมีประเทศสมาชิก 10 ประเทศ ได้แก่ ประเทศไทย สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ประเทศมาเลเซีย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ประเทศบรูไนดารุสซาลาม สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า และราชอาณาจักรกัมพูชา (The ASEAN Secretariat, 2012) ร่วมมือกันในประชาคมสามด้านหลัก คือ

1. ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community: APSC)
2. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) และ
3. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC)

ด้านที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการศึกษา คือ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งในแผนปฏิบัติงานประชาคมสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN socio-cultural community blueprint) ได้กำหนดให้การพัฒนามนุษย์ (Human Development) เป็นภารกิจหลักข้อแรก และภารกิจการพัฒนามนุษย์มีภารกิจแรก คือ การพัฒนาและการให้ความสำคัญอันดับแรกกับการศึกษา (Advancing and prioritizing education) (The ASEAN Secretariat, 2009)

ในการพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นักศึกษา และประชาชนให้มีทักษะที่เหมาะสมกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนั้น หนึ่งในความรู้และทักษะที่สำคัญที่ควรพัฒนา ได้แก่ ความรู้และทักษะทางภาษาอังกฤษ เพราะนอกจากภาษาอังกฤษจะเป็นภาษากลางที่ใช้สื่อสารกันทั่วโลกและมีฐานะเป็นเครื่องมือในการเข้าถึงวิทยาการหลากหลายและความรู้ทันสมัยแล้ว กฎบัตรอาเซียน (The ASEAN Charter) มาตรา 34 ยังได้กำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาดำเนินงานในประชาคมอาเซียน “ARTICLE 34: The working language of ASEAN shall be English” (The ASEAN Secretariat, 2009, p. 29) ภาษาอังกฤษจึงมีความสำคัญเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งมิติในการเตรียมคนให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ทุกประเทศในกลุ่มอาเซียน จึงต่างมีภาระผูกพันในการตอบรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปี 2558 และต่างต้องให้ความสำคัญกับการใช้ภาษาอังกฤษในฐานะที่เป็นภาษาดำเนินงานอาเซียนและภาษาโลก

ซึ่งถึงแม้การเข้าสู่อาเซียนจะล่วงเลยมาจนเข้าปีที่ 4 ประเด็นความจำเป็นในการต้องใช้ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาดำเนินงานอาเซียนและภาษาโลกเพื่อนำพาประเทศให้ก้าวหน้าไปสู่ระดับภูมิภาคอาเซียนและระดับโลก ยังคงเป็นประเด็นที่นักวิจัยปัจจุบันต้องทำการศึกษา ตัวอย่างเช่น งานวิจัยโดยประธานโครงการ ศาสตราจารย์ กิตติคุณ ดร. อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ ที่ได้รับทุนศาสตราจารย์วิจัยดีเด่นประจำปี พ.ศ. 2559 จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (ส. ก. ว.) ภายใต้ชื่อโครงการ *บทบาทที่แข่งขันกันระหว่างภาษาประจำชาติกับภาษาอังกฤษในประเทศกลุ่มอาเซียนการศึกษาการเลือกภาษาในแวดวงกฎหมาย สื่อ การศึกษา วรรณกรรม และการเมือง* ศึกษาเกี่ยวกับการที่แต่ละประเทศในอาเซียนต้องมุ่งพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษโดยที่ยังคงสามารถรักษาการใช้ภาษาประจำชาติเพื่อธำรงรักษาอัตลักษณ์ของชาติ (มนสิการ เสงสุวรรณ ชูติชล เอมดิษฐ กุสุมา ทองเนียม และฉัตรชนก จันทร์แยม, 2561) และหนึ่งในตัวอย่างของการประชุมการดำเนินงานอาเซียนล่าสุดในระดับอนุภูมิภาค ได้แก่ การประชุมผู้นำ ACMECS ครั้งที่ 8 (8th AMCMECS Summit) เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2561 ณ โรงแรมแชงกรี-ลา กรุงเทพฯ ซึ่ง ACMECS ย่อมาจาก Ayeyawady – Chao Phraya – Mekong Economic Cooperation Strategy เป็นยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อิรวดี – เจ้าพระยา - แม่น้ำโขง ระหว่างกัมพูชา ลาว พม่า ไทยและเวียดนาม ซึ่งเป็นกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจอาเซียนในระดับอนุภูมิภาคที่จัดตั้งขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์จากความเข้มแข็งและหลากหลายของประเทศสมาชิกอาเซียนห้าประเทศเพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างกัน (ศูนย์ประชาคมอาเซียนของรัฐบาล, 2561) ซึ่งแม้จะเป็นการประชุมในระดับอนุภูมิภาคแต่ภาษาที่ใช้ในการดำเนินการประชุมตลอดจนติดต่อสื่อสาร คือ ภาษาอังกฤษ จะเห็นได้ว่าตราบเท่าที่มีการรวมตัวกันของสมาชิกเป็นประเทศกลุ่มอาเซียน การศึกษาเกี่ยวกับการสร้างกำลังคนที่สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารจะยิ่งเพิ่มความสำคัญจำเป็นขึ้นอีกเมื่อเวลาแห่งสถานการณ์การใช้จริงได้มาถึงแล้ว และจะยังคงมีความสำคัญจำเป็นตลอดไปตราบเท่าที่ยังมีการรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียน

ประเทศไทยในฐานะประเทศหนึ่งในประชาคมอาเซียน จึงมีภาระผูกพันเช่นกันในการตอบรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปี 2558 โดยต้องมีการดำเนินการให้เป็นไปตามข้อตกลงในการเสริมสร้างความร่วมมือทางการศึกษาเพื่อบรรลุประชาคมอาเซียนที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน ได้กำหนดให้มีการพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นักศึกษา และประชาชนให้มีทักษะที่เหมาะสมในการตอบรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งหนึ่งในบรรดาความรู้และทักษะที่สำคัญจำเป็นที่ควรพัฒนาให้เกิดขึ้นกับกำลังคนของประเทศ ได้แก่ ความรู้ ความสามารถและทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

ถึงแม้ว่าขณะนี้การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนจะล่วงเข้าปีที่ 4 แต่การดำเนินการเพื่อให้นักเรียน นักศึกษา และประชาชนในประเทศไทยบรรลุผลในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารยังคงอยู่ในสภาพที่เป็นปัญหา จากการจัดอันดับความสามารถใช้ภาษาอังกฤษประเทศทั่วโลกโดย English Proficiency Index (EF, 2017) ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 53 จาก 80 ประเทศทั่วโลก และอยู่ในอันดับที่ 15 จาก 20 ประเทศในทวีปเอเชีย ในขณะที่สิงคโปร์ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ อยู่อันดับที่ 5, 13, และ 15 ของโลก และได้อันดับที่ 1, 2, และ 3 จาก 20 ประเทศในทวีปเอเชีย ประเทศไทยมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถทางภาษาอังกฤษเป็นรองแม้กระทั่งเวียดนามและอินโดนีเซีย ซึ่งได้อันดับที่ 34 และ 39 จาก 80 ประเทศทั่วโลก ตามลำดับ

การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษจึงควรจัดเป็น “วาระแห่งชาติ” ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (กิตติ ประเสริฐสุข, 2560) การเรียนการสอนภาษาอังกฤษต้องเน้นการสื่อสาร (communicative approach) เพราะนอกเหนือจากการเป็นภาษากลางที่สื่อสารกันในอาเซียน ภาษาอังกฤษยังเป็นภาษากลางที่ใช้สื่อสารกันกับนานาประเทศทั่วโลก ความสามารถทางภาษาอังกฤษได้กลายเป็นความสามารถมาตรฐาน ไม่ใช่เป็นความสามารถพิเศษ (กิตติ ประเสริฐสุข, 2560) ในส่วนที่ยังมีปัญหาด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษจึงถูกจัดให้มีความสามารถต่ำกว่ามาตรฐาน ซึ่งเป็นปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไข

การทำให้คนสามารถใช้ภาษาอังกฤษควรเริ่มจากการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพ การเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อตอบรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนจึงอาจหมายถึงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนไทยสามารถใช้ภาษาอังกฤษแบบสื่อสารได้ดี และมีศักยภาพในการดำรงอยู่ในสังคมพหุวัฒนธรรมแบบมีความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ไทย สามารถอยู่ได้ภายใต้การแข่งขันอย่างฉับมิตรโดยไม่ด้อยกว่าใคร สิ่งดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้ถ้าสามารถทำให้นักเรียนไทยได้รับรู้ข้อมูลอาเซียนไปพร้อมกับสื่อสารภาษาอังกฤษได้ อีกทั้งควรต้องให้นักเรียนได้ฝึกทักษะคิด และมีความตระหนักรู้ทางวัฒนธรรมนานาชาติด้วย (Ministries of Education of ASEAN Member States, 2012)

ความสามารถและทักษะที่ควรทำให้มีขึ้นในตัวนักเรียนไทยในการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อตอบรับการเข้าสู่อาเซียนจึงได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน ความสามารถใช้อย่างมีประสิทธิภาพในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด และควมมีทักษะทางวัฒนธรรมนานาชาติ สอดคล้องกับสาระและสมรรถนะผู้เรียนที่พึงประสงค์ซึ่งระบุไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552 ก.; สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552 ข.) ผู้มีหน้าที่โดยตรงในการพัฒนากำลังคนให้มีความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษย่อมได้แก่ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษจึงควรมีความรู้เกี่ยวกับอาเซียนและแนวคิดการสอนภาษาอังกฤษที่ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการสื่อสาร ทักษะคิด และทักษะวัฒนธรรม จึงมีความจำเป็นในการที่จะต้องเลือกแนวคิดและวิธีการที่สามารถตอบรับกับการพัฒนาความรู้ และทักษะดังกล่าว ซึ่งแนวคิดที่มีหลักการในการคำนึงถึงการสอนเนื้อหาพร้อมๆ กับการสอนภาษาอังกฤษ โดยคำนึงถึงเรื่องวัฒนธรรมและทักษะคิด ได้แก่ แนวคิด CLIL (Content Language Integrated Learning) อันเป็นแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยผสมผสานเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาในการเรียนการสอน โดยมีการให้ความสำคัญกับการสื่อสาร ทักษะคิด และทักษะทางวัฒนธรรม (Bentley, 2010; Byram, 2008; Coyle *et al.*, 2010; Harmer, 2012; Lasagabaster & Sierra, 2009)

CLIL (Content and Language Integrated Learning) หมายถึง การเรียนรู้แบบผสมผสานเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา เป็นแนวคิดทางการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนเรียนเนื้อหาต่างๆ เช่น วิทยาศาสตร์ สุขศึกษา หน้าที่พลเมือง ความเป็นไปในอาเซียน ฯลฯ ไปพร้อมๆ กับเรียนรู้ภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศที่เป็นภาษาที่ผู้เรียนต้องใช้ทำความเข้าใจและสื่อสารเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน ตัวอย่างเช่น ถ้าเรียนเกี่ยวกับธงอาเซียน นักเรียนอาจจะต้องมุ่งไปที่ภาษาที่ใช้บรรยายความหมายของสีธง โดยใช้ present simple แสดงความจริงในปัจจุบัน (*Blue represents peace and stability. Yellow symbolizes prosperity.*) และ คำศัพท์เฉพาะที่ต้องใช้ (*represent, symbolize, solidarity, stability, purity, prosperity, etc.*) การเรียนตาม

แนวคิด CLIL จึงแตกต่างจากการเรียนภาษาต่างประเทศแบบทั่วไปตรงที่ CLIL ใช้ภาษาเพื่อเรียนไม่ใช่เรียนภาษาเพื่อจะไว้ใช้ในโอกาสต่อไป (Harmer, 2012)

CLIL มีองค์ประกอบในการจัดการเรียนรู้ 4 ด้าน (4 Cs) คือ เนื้อหา (content) การสื่อสาร (communication) การมีทักษะคิด (cognition) และ วัฒนธรรม (culture) (Bentley, 2010; Byram, 2008; Coyle *et al.*, 2010; Harmer, 2012; Lasagabaster & Sierra, 2009) โดยองค์ประกอบทั้งสี่เชื่อมต่อกันในบทเรียนหนึ่งๆ (หมายเหตุ: cognition หมายถึง thinking skills หรือ ทักษะคิด ดังที่ Fraser Health, 2018 กล่าวไว้ว่า “Cognition refers to thinking skills that allow people to learn and function in daily life.”) ตัวอย่างเช่น บทเรียนธงอาเซียน ตามแนวคิด CLIL นอกจากจะมีเนื้อหาเกี่ยวกับอาเซียนและการสื่อสารแบบแสดงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความหมายธงแล้ว ยังมีด้านของวัฒนธรรมเกี่ยวกับความตระหนักรู้ในเครื่องหมายที่ประชาคมอาเซียนร่วมกันสร้างขึ้นเพื่อเป็นสัญลักษณ์ของการรวมใจเป็นหนึ่งเดียว และยังมีด้านของการมีทักษะคิด ที่เป็นระดับความรู้ความเข้าใจและการวิเคราะห์ความหมายของธงและความเหมาะสมในสถานที่และโอกาสที่จะแสดงธงด้วย ดังนี้ เป็นต้น

ด้วยสถานการณ์การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครูในปัจจุบันมีความท้าทายในการเชื่อมโยงทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารและการค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ ซึ่งการบูรณาการเอาแนวคิด CLIL จะเป็นหนึ่งในแนวคิดที่สนับสนุนการเชื่อมโยงการพัฒนาทักษะทางภาษาเพื่อการใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะการคิดที่หลากหลาย ตลอดจนสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจวัฒนธรรมที่มีอยู่ในภูมิภาคอาเซียนและเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายได้ต่อไป ฉะนั้น ครู ผู้เป็นกลไกสำคัญในการอำนวยความสะดวก เชื่อมร้อยและสร้างโอกาสในการเรียนรู้ ก็ควรได้รับโอกาสในการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องต่อการจัดการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะทางภาษาและความรู้ความเข้าใจที่ตรงต่อการรวมกลุ่มเป็นประชาคมอาเซียนด้วย ดังนั้นการศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมความเข้าใจที่ถูกต้อง เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเนื้อหาอาเซียนโดยการบูรณาการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด CLIL ผ่านโปรแกรมฝึกอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL

การที่จะมีการเริ่มใช้แนวทางการเรียนการสอนใหม่ในองค์กรให้ตอบรับกับสถานการณ์การรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียนย่อมขึ้นอยู่กับนโยบายและแนวทางการสนับสนุนของผู้บริหารการศึกษาขององค์กรนั้น องค์กรปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งท้องถิ่นของประเทศไทย ขานรับแนวนโยบายการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในบริบทประชาคมอาเซียนถือเป็นการสนองตอบต่อความต้องการของครูภาษาอังกฤษมัธยมศึกษาในสังกัดของตนในการที่จะพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียนของตนให้สอดคล้องกับสถานการณ์และความจำเป็นของประเทศชาติด้วยเช่นกัน การที่ผู้วิจัยได้รับเชิญเป็นวิทยากรอบรมย่อมเปิดโอกาสให้ผู้วิจัยได้พัฒนาและทดลองใช้ชุดฝึกอบรมและคู่มือฝึกอบรมในโปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL โดยได้ศึกษาถึงผลของโปรแกรมที่มีต่อความรู้เกี่ยวกับอาเซียนและแนวคิด CLIL ทักษะคิดต่อโปรแกรมที่เข้าอบรม และการนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้ในชั้นเรียนของตน

คำถามวิจัย

คำถามวิจัยในงานวิจัยนี้มีดังต่อไปนี้

1. โปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL มีผลอย่างไรต่อความรู้เกี่ยวกับอาเซียนและแนวคิด CLIL ของผู้เข้าอบรม
2. ผู้เข้าอบรมมีทัศนคติอย่างไรต่อโปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL
3. ผู้เข้าอบรมนำความรู้ที่ได้จากการอบรมโปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษหรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาผลการใช้โปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ที่มีต่อความรู้เกี่ยวกับอาเซียนและแนวคิด CLIL ของผู้เข้าอบรม ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมอบรมครู
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้เข้าอบรมต่อโปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL
3. เพื่อศึกษาการนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ

ขอบเขตการวิจัย

1. การออกแบบโปรแกรมอบรม ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาค้นคว้าของโปรแกรมอบรมครูที่มีต่อความรู้อาเซียนและแนวคิด CLIL ทัศนคติต่อโปรแกรมอบรม และการนำความรู้จากการอบรมไปใช้ในกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษนี้ ผู้วิจัยออกแบบการศึกษาเกี่ยวกับครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาที่อยู่ภายใต้สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑล เนื่องจาก การสัมภาษณ์นักวิชาการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเบื้องต้นเพื่อศึกษาความต้องการเนื้อหาและทิศทางในการอบรมเพื่อพัฒนาครูผู้สอนภาษาอังกฤษให้ตอบรับการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียน พบว่า แม้โรงเรียนสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจะมีการจัดกิจกรรมโครงการอาเซียนแล้ว แต่กิจกรรมอาเซียนที่โรงเรียนจัดขึ้นส่วนใหญ่จะเป็นเนื้อหาชีวิตความเป็นอยู่ของคนในประชาคมอาเซียนซึ่งรับผิดชอบหลักโดยครูกลุ่มสาระสังคมศึกษา อาจมีความช่วยเหลือจากครูสอนภาษาอังกฤษในการให้ชื่อประเทศชื่อเมืองและคำพื้นฐานบางคำเป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวไม่ใช่การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ จึงยังคงมีความต้องการการเรียนการ

สอนภาษาอังกฤษโดยเนื้อหาอาเซียน พร้อมมุมมองทางวัฒนธรรม และการฝึกทักษะคิด ซึ่งความต้องการดังกล่าวสามารถใช้แนวคิด CLIL ในการบูรณาการร่วมในการออกแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ ซึ่งผู้วิจัยเลือกเก็บข้อมูลจากครูสอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาที่อยู่ภายใต้สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในเขตปริมณฑลเพื่อความสะดวกในการดำเนินการวิจัยทั้ง 2 ระยะ คือ ระยะการจัดอบรมครูที่มีการดำเนินการนอกสถานที่ และระยะการติดตามผลโดยจัดการสนทนากลุ่มที่ต้องเชิญอาสาสมัครผู้ร่วมวิจัยเดินทางมาที่คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ดังนั้น ประชากรของงานวิจัยนี้ คือ ครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกท่านต่างมีความเป็นกลุ่มประชากรครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษร่วมกัน สำหรับกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยนี้ คือ ครูสอนภาษาอังกฤษในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ในเขตปริมณฑล

2. ตัวแปรต้นและตัวแปรตาม

ตัวแปรต้นหรือตัวแปรจัดกระทำของงานวิจัยนี้ คือ โปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL

ตัวแปรตามของงานวิจัยนี้ คือ 1) ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ของครูผู้เข้าร่วมอบรม 2) ทักษะคิดของผู้เข้าร่วมอบรมต่อโปรแกรมอบรม และ 3) การนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้สอนภาษาอังกฤษ

นิยามปฏิบัติการ

1. โปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL หมายถึง ชุดปฏิบัติการที่วางแผนไว้เกี่ยวกับการอบรมครูเพื่อให้ครูสามารถสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ประกอบด้วยชุดฝึกอบรมและคู่มือฝึกอบรมที่มีเนื้อหา 4 โมดูล คือ 1) การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียน 2) การสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิด CLIL เพื่อตอบรับยุคอาเซียน 3) การเขียนแผนการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL และ 4) การใช้วัฒนธรรมประเพณี - เกมและเพลง กับกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL โดยใช้เวลาในการฝึกอบรม 7 ชั่วโมง แบ่งเป็นเวลาดำเนินการโมดูลละ 1 ชั่วโมง 30 นาที ทำแบบทดสอบก่อนการอบรม 30 นาที แบบทดสอบหลังการอบรม 30 นาที และแบบสอบถามทัศนคติ 20 นาที

2. ความรู้ของครูภาษาอังกฤษที่เข้าร่วมโปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL หมายถึง ความรู้ของครูภาษาอังกฤษที่เข้าร่วมโปรแกรมอบรมครูฯ ใน 2 ด้าน คือ ด้านความรู้เกี่ยวกับอาเซียน และด้านความรู้เกี่ยวกับแนวคิด CLIL ดังนี้

2.1 ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน คือ ความรู้ในข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมอาเซียน ได้แก่ ความเป็นมาอาเซียนและยุคอาเซียน คำกล่าวทักทายสวัสดีลา ก่อนในภาษาอาเซียน ชื่อเมืองหลวง สถานที่สำคัญ สกุลเงิน ประชากร เชื้อชาติ ศาสนา อาหารและเครื่องแต่งกายประจำชาติในประเทศกลุ่มอาเซียน ธงอาเซียน และเพลงประจำอาเซียน

2.2 ความรู้เกี่ยวกับแนวคิด CLIL คือ ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิด CLIL (Content and Language Integrated Learning) ซึ่งเป็นแนวคิดการเรียนภาษาอังกฤษพร้อมไปกับการเรียนเนื้อหาอาเซียน โดยทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เนื้อหา ทักษะการสื่อสาร ทักษะคิด และทักษะวัฒนธรรม

3. **ทัศนคติของครูภาษาอังกฤษที่เข้าร่วมโปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL** หมายถึง ปฏิกริยาตอบสนองอันเกิดจากการประเมินในเชิงบวกหรือลบของครูผู้เข้าร่วมอบรมต่อโปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ซึ่งปฏิกริยาตอบสนองดังกล่าวประกอบด้วย ความคิดความเชื่อ (cognitive) ความรู้สึกพึงพอใจไม่พึงพอใจ (affective) และ ความพร้อมที่จะกระทำ (behavioral)

4. **การนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษในชั้นเรียน** หมายถึง การที่ผู้เข้าอบรมนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าอบรมไปประยุกต์ใช้ในการสอนภาษาอังกฤษในชั้นเรียนของตนหลังจากได้รับการอบรมมาในเวลา 1 ภาคการศึกษา

5. **ครูภาษาอังกฤษมัธยมศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย** หมายถึง ครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย เป็นประชากร กลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยนี้ คือ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตปริมณฑล

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ผู้วิจัยได้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการใช้โปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ตลอดจนทัศนคติของครูผู้เข้าร่วมการอบรม ซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อการปรับปรุงเนื้อหาการจัดการอบรมและพัฒนารูปแบบการอบรมที่เหมาะสมกับครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาภายใต้สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย

2. ผู้วิจัยได้ชุดฝึกอบรมและคู่มือฝึกอบรมการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการสอนนิสิตนักศึกษาวิชาเอกการสอนภาษาอังกฤษเพื่อนำไปใช้ในการฝึกวิชาชีพครู และปรับปรุงพัฒนาชุดฝึกอบรมและคู่มือฝึกอบรมให้สอดคล้องเหมาะสมต่อการอบรมเพื่อพัฒนาครูภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาภายใต้สังกัดอื่น ๆ ต่อไป

3. ครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาภายใต้สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้ในการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน เพื่อเพิ่มเติมความรู้และส่งเสริมความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน พัฒนาทักษะการสื่อสารและทักษะการคิดที่สอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

4. ครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาภายใต้สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้แบ่งปันความคิดในการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการออกแบบกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนที่บูรณาการแนวคิด CLIL ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับแนวทาง ความสำเร็จ อุปสรรค และข้อจำกัดในการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงเนื้อหาอาเซียน ทักษะการสื่อสาร ทักษะคิด และทักษะวัฒนธรรม โดยมีการแบ่งปันข้อมูลสู่เพื่อนครูในโรงเรียนและในท้องถิ่น เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงสมรรถนะสำคัญของการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในประชาคมอาเซียน

ภาพรวมงานวิจัย

งานวิจัยนี้ศึกษาผลของโปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ที่มีต่อความรู้ ทักษะคิด และการนำความรู้ไปใช้ในกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษของครูภาษาอังกฤษมัธยมศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย

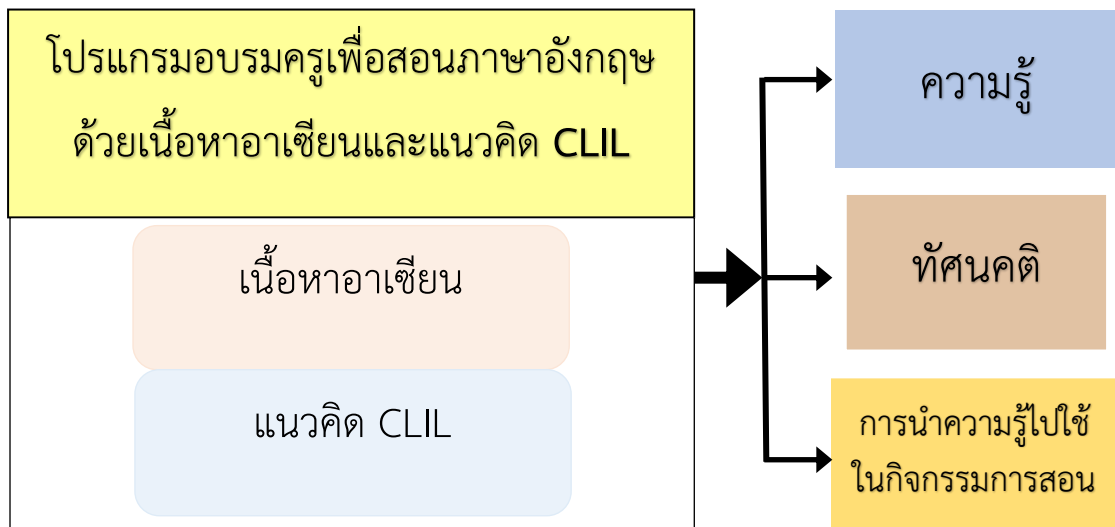
ตัวแปรต้น คือ โปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ซึ่งเนื้อหาและกิจกรรมในโปรแกรมได้แนวทางมาจากการสัมภาษณ์นักวิชาการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเบื้องต้นว่าต้องการให้มีการอบรมให้ครูได้แนวทางในการจัดกิจกรรมภาษาอังกฤษในชั้นเรียนที่ผู้เรียนได้ความรู้เนื้อหาอาเซียนเบื้องต้น สามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสาร การฝึกคิด และมีความเข้าใจวัฒนธรรมอาเซียน ผู้วิจัยจึงศึกษาค้นคว้าจากตำราและงานวิจัยพบว่า CLIL เป็นแนวทางการสอนภาษาอังกฤษที่สามารถนำมาใช้ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมในโปรแกรมอบรมครูภาษาอังกฤษให้ได้แนวทางในการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะตามความต้องการดังกล่าวได้ จึงได้จัดโปรแกรมอบรมออกเป็น 4 โมดูล คือ 1) การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียน 2) การสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิด CLIL เพื่อตอบรับยุคอาเซียน 3) การเขียนแผนการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL และ 4) การใช้วัฒนธรรมประชานิยม – เกมและเพลง กับกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL

ตัวแปรตาม มี 3 ตัวแปร คือ 1) ความรู้ของผู้เข้าอบรมเกี่ยวกับเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL 2) ทักษะคิดของผู้เข้าอบรมเกี่ยวกับโปรแกรมอบรม 3) การนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ

ประชากร คือ ครูภาษาอังกฤษมัธยมศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย กระทรวงมหาดไทย กลุ่มตัวอย่างคือ ครูภาษาอังกฤษมัธยมศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย กระทรวงมหาดไทย ในเขตปริมณฑล จำนวน 269 คน

การดำเนินงานวิจัยมี 2 ระยะ คือ ระยะการจัดโปรแกรมอบรมครูที่มีการดำเนินการนอกสถานที่ และระยะการติดตามผลซึ่งแบ่งเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงหลังการอบรม 1 ภาคการศึกษา โดยการส่งแบบสอบถามให้ผู้เข้าอบรมแบบเจาะจง และช่วงหลังการอบรม 2 ภาคการศึกษา โดยการจัดการสนทนากลุ่มที่ต้องเชิญอาสาสมัครผู้ร่วมวิจัย 20 คน เดินทางมาทำการสนทนากลุ่มที่คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ดังแสดงกรอบแนวคิดงานวิจัยประกอบภาพรวมงานวิจัย (แผนภาพที่ 1.1) ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาอังกฤษในยุคประชาคมอาเซียน ผู้วิจัยขอเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 มโนทัศน์ที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ตอนที่ 2 มโนทัศน์ที่เกี่ยวกับแนวคิดการสอนภาษาอังกฤษด้วย CLIL ตอนที่ 3 เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL และ ตอนที่ 4 การประเมินการเรียนรู้ที่ได้จากโปรแกรมอบรม และการประเมินทัศนคติต่อโปรแกรมอบรม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 มโนทัศน์ที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

มโนทัศน์ที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนจะนำเสนอประเด็นทบทวนวรรณกรรม 3 หัวข้อ คือ ความเป็นมาของประชาคมอาเซียน ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมกับการพัฒนาทางการศึกษา และ หลักสูตรแกนกลางอาเซียน ดังนี้

1.1 ความเป็นมาของประชาคมอาเซียน

ประชาคมอาเซียนซึ่งปัจจุบันมีสมาชิก 10 ประเทศ ได้แก่ ประเทศไทย สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ประเทศมาเลเซีย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ประเทศบรูไนดารุสซาลาม สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า และราชอาณาจักรกัมพูชา มีความเป็นมาจากการก่อตั้งเป็นสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations หรือ ASEAN) ด้วยปฏิญญากรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 โดยผู้ก่อตั้ง 5 ประเทศ คือ ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ส่งเสริมสันติภาพ และความมั่นคงของภูมิภาค ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับต่างประเทศและองค์กรระหว่างประเทศ การดำเนินงานของสมาคมประชาชาติอาเซียนจะมาจากการประชุมสุดยอดอาเซียนโดยปราศจากแผนการดำเนินการเป็นหลัก โดยทิศทางการดำเนินงานตั้งแต่ช่วงแรกเริ่มจนถึงปัจจุบันอยู่ภายใต้ประเด็นการขับเคลื่อน 3 ด้าน คือ ด้านการเมืองและความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ และ ด้านสังคม ในด้านการเมืองและความมั่นคง อาเซียนได้จัดทำปฏิญญาที่กำหนดให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นเขตสันติภาพ เสรีภาพและความเป็นกลางในปี พ.ศ. 2514 จัดทำสนธิสัญญามิตรภาพและความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปี พ.ศ. 2538 ในด้านเศรษฐกิจ อาเซียนได้ลงนามจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน หรือ AFTA ในปี พ.ศ. 2535 เพื่อลดภาษีศุลกากรระหว่างกัน ส่งเสริมการค้าภายในอาเซียน ให้เพิ่มขึ้น ลดต้นทุนการผลิตสินค้า และดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ รวมทั้งขยายความร่วมมือด้าน

เศรษฐกิจด้วยการจัดตั้งเขตลงทุนอาเซียน (ASEAN Investment Area-AIA) ส่วนในด้านสังคม อาเซียนมีความร่วมมือเฉพาะด้าน (functional cooperation) ในประเด็นสังคมและวัฒนธรรมมีความครอบคลุมในหลายด้าน เพื่อให้ประชาชนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีและมีการพัฒนาในทุกด้านเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต (กรมอาเซียน, 2559)

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เล็งเห็นความท้าทายในการอยู่ร่วมกันในสังคมโลกยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจและด้านสังคมอย่างรวดเร็ว ประเทศสมาชิกผู้นำอาเซียนจึงลงนามร่วมกันในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือในอาเซียนฉบับที่ 2 เพื่อประกาศจัดตั้งประชาคมอาเซียน หรือ ASEAN Community ภายในปี พ.ศ. 2563 (ค.ศ. 2020) ภายหลังเร่งรัดให้เกิดเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 โดยสนับสนุนการรวมตัวรอบด้าน โดยด้านการเมืองและความมั่นคง ให้มีการจัดตั้ง “ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน” (ASEAN Political-Security Community หรือ APSC) ด้านเศรษฐกิจให้จัดตั้ง “ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” (ASEAN Economic Community หรือ AEC) และด้านสังคมและวัฒนธรรมให้จัดตั้ง “ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน” (ASEAN Socio-Cultural Community หรือ ASCC) โดยแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรม มุ่งสร้างความร่วมมือ 6 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนามนุษย์ (Human Development) 2) การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม (Social Welfare and Protection) 3) สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice and Rights) 4) ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Sustainability) 5) การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน (Building an ASEAN Identity) 6) การลดช่องว่างทางการพัฒนา (Narrowing the Development Gap) ซึ่งเป็นแผนงานภายใต้เป้าหมายให้อาเซียนเป็นประชาคม ที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง สังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน ประชากรอาเซียนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีและมีการพัฒนาในทุกด้านเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ส่งเสริมการให้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมอัตลักษณ์ของอาเซียน (กรมอาเซียน, 2556)

1.2 ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมกับการพัฒนาทางการศึกษา

การลงนามความร่วมมือในข้อตกลงปฏิญญาอาเซียนครั้งที่ 2 และการประชุมสุดยอดอาเซียนหลายครั้งจนถึงวันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550 การประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 13 มีการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนขึ้น ซึ่งมีเป้าประสงค์ในการสร้างประชาคมอาเซียนที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง และเป็นสังคมที่รับผิดชอบเพื่อก่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและความเป็นเอกภาพในหมู่ประชาชาติและประชาชนอาเซียน โดยเสริมสร้างอัตลักษณ์ สร้างสังคมเอื้ออาทร แบ่งปัน สังคมมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่และสวัสดิการของประชาชนดีขึ้น ให้ความสำคัญกับประชาชนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อมุ่งไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนถูกกำหนดลักษณะโดยวัฒนธรรมที่ยืดหยุ่น ยึดมั่นในหลักการสร้างความร่วมมือ มีความรับผิดชอบร่วมกันเพื่อส่งเสริมการพัฒนามนุษย์และสังคม เคารพในเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ความเท่าเทียมทางเพศ การส่งเสริมและ

คุ้มครองสิทธิมนุษยชนและการส่งเสริมความยุติธรรมทางสังคม ให้ความสำคัญกับมิติทางสังคมในเรื่องการลดช่องว่างการพัฒนา โดยจัดความแตกต่างทางการพัฒนาระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน

ด้วยการกำหนดเป้าประสงค์ดังกล่าว ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนจึงมีแผนดำเนินการความร่วมมือ 6 ด้านครอบคลุม 6 คุณลักษณะดังที่กล่าวไปแล้วข้างต้น โดยด้านการพัฒนามนุษย์เป็นหนึ่งในคุณลักษณะแผนหลักที่เน้นการทำงานเพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการยกระดับคุณภาพชีวิตรอบด้าน เข้าถึงการได้รับการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเข้ารับการอบรมและการส่งเสริมขีดความสามารถ ส่งเสริมนวัตกรรมและการประกอบการ ส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาศาสตร์เชิงประยุกต์และเทคโนโลยีในการดำเนินกิจกรรมพัฒนาทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ ซึ่งมีองค์ประกอบในการดำเนินการพร้อมเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ดังต่อไปนี้

แผนย่อยที่ 1 การให้ความสำคัญกับการศึกษา

แผนย่อยที่ 2 การลงทุนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

แผนย่อยที่ 3 ส่งเสริมการจ้างงานที่เหมาะสม

แผนย่อยที่ 4 ส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศ

แผนย่อยที่ 5 การอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเชิงประยุกต์

แผนย่อยที่ 6 เสริมสร้างทักษะในการประกอบการสำหรับสตรี เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

และ

แผนย่อยที่ 7 พัฒนาสมรรถภาพของระบบราชการ (กรมาอาเซียน, 2556)

จากแผนการดำเนินการด้านการพัฒนามนุษย์ของประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน มีข้อมูลยุทธศาสตร์และมาตรการในการส่งเสริมการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านภาษาอย่างชัดเจน ทั้งการส่งเสริมให้ประชากรของประชาคมอาเซียนมีทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียน ซึ่งระบุถึงกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็ก เยาวชน วัยแรงงานของประเทศสมาชิก เพื่อการสร้างความรู้เข้าใจและความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชากรของประเทศสมาชิก อีกทั้งมีการสนับสนุนให้เกิดโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเด็ก เยาวชน วัยแรงงาน หัวหน้าหน่วยงาน ครูอาจารย์ ผู้สอนในทุกระดับระหว่างประเทศสมาชิก ตลอดจนจัดให้มีโครงการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับความรู้อาเซียนด้านสังคม วัฒนธรรม เพื่อส่งเสริมสันติภาพในการอยู่ร่วมกันและเสริมสร้างความพร้อมและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับนานาชาติ มีการเตรียมความพร้อมในภาคประชาชน โดยมีจุดเน้นที่การสร้างความรู้ความตระหนักและให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการสร้างประชาคมอาเซียน ผ่านการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรไปยังจังหวัดต่าง ๆ การจัดกิจกรรมวันอาเซียน ในวันที่ 8 สิงหาคม ของทุกปี การจัดทำสื่อเผยแพร่ การจัดสัมมนาและส่งวิทยากรบรรยายแก่ครู นักเรียน สถาบันภาครัฐ และสถาบันการศึกษา และการจัดค่ายเยาวชนภาษาอังกฤษ

วาระอาเซียนที่เข้าสู่วงการการศึกษาทำให้ประเทศไทยมีความตื่นตัว สืบเนื่องจากการประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียนจากปีพ.ศ.2549 ที่ประเทศสิงคโปร์ จนถึง ปี พ.ศ. 2554 ที่ประเทศบรูไนฯ ได้มีมติเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการศึกษาในกรอบอาเซียน อาทิ การส่งเสริมให้มีการสอนวิชาอาเซียน

ศึกษาในประเทศสมาชิก การจัดทำหลักสูตรอาเซียน การส่งเสริมกิจกรรมเพื่อสร้างความตระหนักเกี่ยวกับอาเซียน และเสริมสร้างอัตลักษณ์อาเซียน การรื้อฟื้นการจัดค่ายมัธยมศึกษาอาเซียน การเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาในอาเซียนและจีน เกาหลีและญี่ปุ่น (อาเซียนบวกสาม) ความร่วมมือด้านการศึกษาในกลุ่มประเทศการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก (EAS) ความร่วมมือภายใต้เครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน และการจัดทำแผน 5 ปีด้านการศึกษาของอาเซียน ทำให้เกิดบทบาทในการขับเคลื่อนงานการศึกษาผ่านสำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ในปี พ.ศ. 2554 มีความร่วมมืออันเกิดจากการรอบการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก (EAS) ด้านการศึกษา โดยมีการเพิ่มสมาชิก คือกลุ่มประเทศอาเซียน จีน ญี่ปุ่น เกาหลี อินเดีย ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ สหรัฐอเมริกาและรัสเซีย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมสันติภาพความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจในเอเชียตะวันออกโดยใช้กลไกการศึกษา จากการประชุมความร่วมมืออย่างต่อเนื่องทำให้เกิดแนวคิดโครงการส่งเสริมศักยภาพมนุษย์ด้านโอกาสการศึกษา 13 โครงการ โดยได้มีการจำแนกประเภทการศึกษา ได้แก่ การศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาด้านเทคนิคและอาชีวศึกษา และการอุดมศึกษา ประกอบด้วย

1. กรอบการประกันคุณภาพการศึกษาด้านเทคนิคและอาชีวศึกษาระดับภูมิภาค
2. การพัฒนาความร่วมมือระดับภูมิภาคเพื่อจัดทำกรอบคุณวุฒิ ระดับชาติของกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออก
3. การจัดตั้งเครือข่ายหน่วยงานจัดการศึกษาอาชีวศึกษาและเทคนิคในเอเชียตะวันออก
4. โครงการความร่วมมือในการถ่ายโอนหน่วยกิต
5. การจัดทำกรอบมาตรฐานการสอนในกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออก
6. การส่งเสริมอนุสัญญาการรับรองคุณวุฒิในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกของยูเนสโก
7. การศึกษา “การข้ามพรมแดนครู”
8. โครงการพัฒนาผู้นำเอเชียตะวันออก
9. โครงการสอนภาษาที่สองในกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออก
10. การขึ้นทะเบียนผู้จัดทำด้านอาชีวศึกษาในกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออก
11. การจัดทำเว็บไซต์สำหรับครูในภูมิภาคเอเชียตะวันออก
12. การส่งเสริมการเคลื่อนย้ายของผู้อบรมและผู้รับการอบรม
13. การประเมินผลการเรียนในภูมิภาคเอเชียตะวันออก

นอกจากนี้ ยังมีการจัดการประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียนเพื่อร่วมกันจัดทำแผน 5 ปี ด้านการศึกษาของอาเซียน (พ.ศ. 2554-2558) เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาในระหว่างประเทศอาเซียนและประเทศอาเซียนบวกสาม ได้แก่ จีน เกาหลี และญี่ปุ่น โดยมีการจำแนกประเด็นสำคัญของแผนปฏิบัติการ 5 ปี ด้านการศึกษาของอาเซียน ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างความตระหนักเกี่ยวกับอาเซียน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเสริมสร้างโอกาสในการได้รับการศึกษาในระดับประถมและมัธยมศึกษา และการเพิ่มคุณภาพการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนและการจัดการศึกษาให้มีความเป็นสากล

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรรายสาขาอื่น ๆ เพื่อพัฒนาการศึกษา

กระทรวงศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาโดยตรงจึงได้ตั้งเป้าหมายการขับเคลื่อน แนวทางการจัดการศึกษาสู่การสร้างประชาคมอาเซียนของประเทศไทยไว้ 5 แนวทาง คือ 1) การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และเจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาเซียน 2) การพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นักศึกษา และประชาชนให้มีทักษะที่เหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน เช่น ความรู้ภาษาอังกฤษ ภาษาเพื่อนบ้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น 3) การพัฒนามาตรฐาน การศึกษาเพื่อส่งเสริมการเคลื่อนย้ายนักศึกษาและครูอาจารย์ในอาเซียน 4) การเตรียมความพร้อมเพื่อ เปิดเสรีการศึกษาในอาเซียนเพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และ 5) การสร้างกลไก เพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นทรัพยากรสำคัญในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน (สำนักความสัมพันธ์ ต่างประเทศ, 2554)

1.3 หลักสูตรแกนกลางอาเซียน (ASEAN Curriculum Sourcebook)

เนื่องจากความร่วมมือด้านการศึกษาของรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน และคณะบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการศึกษาในประชาคมอาเซียน คือ สำนักเลขาธิการอาเซียน สำนักเลขาธิการซีมีโอ และ กระทรวงศึกษาธิการของประเทศสมาชิก กอปรด้วยความอนุเคราะห์จาก USAID ทำให้เกิดการจัดทำ หลักสูตรแกนกลางอาเซียน หรือ ASEAN Curriculum Sourcebook ขึ้น โดยวัตถุประสงค์หลักเพื่อ เป็นแหล่งอ้างอิงข้อมูลในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนได้อย่างครอบคลุมทุกระดับ การศึกษา ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาตอนต้นถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสำหรับครูทั่วทั้งประชาคมอาเซียน มุ่งหวังให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจความหลากหลายของคนในประชาคม พื้นที่ของภูมิภาคที่มีความ เชื่อมต่อถึงกันและกัน สามารถแลกเปลี่ยนและชื่นชมความแตกต่างหลากหลายของมุมมองและ แนวคิดใหม่ ๆ ที่ช่วยให้กลุ่มประเทศในประชาคมอาเซียนทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ร่วมกันได้ นำไปสู่อนาคตของประชาคมอาเซียนที่สดใสต่อไป

หลักสูตรแกนกลางอาเซียนถูกออกแบบจากการศึกษาและสำรวจหลักสูตรการสอนเกี่ยวกับ อาเซียนจากทุกประเทศสมาชิกระหว่างปี พ.ศ. 2552-2554 ทำให้ทีมงานพัฒนาหลักสูตรแกนกลาง อาเซียนได้วิเคราะห์ความก้าวหน้าของหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาอาเซียนในทุกระดับการศึกษาของ ทุกประเทศเพื่อค้นหาจุดเด่น จุดแข็งของเนื้อหาอาเซียนในหลักสูตรของแต่ละชาติ การสำรวจนำไปสู่ การวิเคราะห์เปรียบเทียบความเหมือน และความต่างระหว่างเนื้อหาหลักสูตรซึ่งเกี่ยวข้องกับค่านิยม ความเชื่อ วิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม เครื่องแต่งกาย ซึ่งทำให้ทีมพัฒนาหลักสูตรเห็นจุดเชื่อมโยง ของอัตลักษณ์ที่โดดเด่นของแต่ละประเทศสมาชิก และความเป็นเอกภาพต่อหลักการการดำเนินการ สื่อสารความเป็นประชาคม ความเป็นชาติและสมาชิกของภูมิภาคต่อสังคมโลก ฉะนั้นเป้าหมายสูงสุด

ของหลักสูตรแกนกลางอาเซียน คือ การเชื่อมร้อยกลุ่มคนทุกกลุ่มโดยปราศจากการแบ่งแยกเพศชาติพันธุ์ ให้มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านมุมมองระหว่างประเทศ สร้างนวัตกรรมแบบร่วมมือรวมพลัง สร้างความรู้สึกเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างประชาชน และชาติอาเซียน

จากการสำรวจหลักสูตรอาเซียนในทุกประเทศ ทีมพัฒนาหลักสูตรพบสาระสำคัญในหลักสูตรซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของแผนประชาคมสังคมและวัฒนธรรม 5 ประเด็น คือ 1) การรู้จักอาเซียน (Knowing ASEAN) โดยมีสาระเกี่ยวกับโครงสร้างประชาคม ประเทศสมาชิก เป้าประสงค์ของประชาคม และแนวทางการดำเนินงานของประชาคม ผู้เรียนจำเป็นต้องได้รู้ความสำคัญของการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน ความสำเร็จอันเกิดจากการรวมตัวเป็นประชาคมและความท้าทายของประชาคมในอนาคต 2) การตระหนักถึงคุณค่าของอัตลักษณ์และความหลากหลาย (Valuing Identity and Diversity) มีสาระสำคัญ คือ การเรียนรู้ความซับซ้อนของความเกี่ยวเนื่องทางวัฒนธรรม ความเชื่อ มีความรู้สึกซึ่งต่อจุดแข็งที่แฝงอยู่ในความกลมกลืน พร้อมกับเข้าใจความแตกต่างหลากหลายของกลุ่มชาติสมาชิก 3) การเชื่อมโยงโลกและท้องถิ่น (Connecting Global and Local) มุ่งเน้นการทำความเข้าใจอิทธิพลของกระแสโลกาภิวัตน์ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงในระดับภูมิภาค และในขณะเดียวกันได้เรียนรู้อิทธิพลจากการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียนที่มีต่อประชาคมโลก 4) การส่งเสริมความเสมอภาคและยุติธรรม (Promoting Equity and Justice) มุ่งให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการเรื่องความเท่าเทียมและความเสมอภาค ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ เครื่องมือ และแหล่งเรียนรู้ทั้งทางวิทยาศาสตร์ การเมืองการปกครอง และปรัชญาเพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ที่มีความซับซ้อนและโต้ตอบได้อย่างเหมาะสม และ 5) การทำงานร่วมกันเพื่ออนาคตที่ยั่งยืน (Working together for a Sustainable Future) มุ่งให้ผู้เรียนตระหนักถึงขีดจำกัดอันเกิดจากปริมาณทรัพยากรทางธรรมชาติที่มีอยู่อย่างจำกัด ปริมาณประชากรที่เพิ่มมากขึ้น และการนำหลักการจัดสรรทรัพยากรอย่างยั่งยืนไปใช้ได้ และมุ่งจุดประกายให้ผู้เรียนเรียนรู้ที่จะทำงานร่วมกันระหว่างกลุ่มประเทศในประชาคมและนานาชาติเพื่อสันติสุข ความเจริญรุ่งโรจน์ และอนาคตที่ยั่งยืนของประเทศในประชาคมอาเซียน ดังแผนภาพที่ 2.1

แผนภาพที่ 2.1 เป้าหมายหลักสูตรแกนกลางอาเซียน
 ปรับจากแผนภาพ Curriculum Goal (The ASEAN Secretariat, 2012)

การออกแบบหลักสูตรแกนกลางอาเซียนนั้น นอกจากสังเคราะห์จากหลักสูตรการสอนเกี่ยวกับอาเซียนในประเทศสมาชิก ยังยึดหลักการและรูปแบบที่มุ่งให้ครูนำเสนอแนวคิด ประเด็นสำคัญให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ทำความเข้าใจและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในวิถีการทำงานร่วมกันในประชาคมได้ โดยหลักสูตรนี้มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับแนวทางการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2553-2559 (Roadmap for ASEAN Community 2009-2015) และพิมพ์เขียวของประชาคมสังคมและวัฒนธรรม (Blueprint of ASCC) โดยเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้พันธกิจและเป้าหมายของประชาคมผ่านรายวิชาและวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา ซึ่งแบ่งเป็น 3 ช่วงชั้นคือ ช่วงชั้นประถมศึกษาตอนปลาย (upper primary) โดยเริ่มนับตั้งแต่ประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงประถมศึกษาปีที่ 5 ช่วงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (lower secondary) โดยเริ่มนับตั้งแต่ประถมศึกษาปีที่ 6 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 และช่วงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (upper secondary) โดยเริ่มนับตั้งแต่มัธยมศึกษาปีที่ 4 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยเนื้อหาจัดแบ่งออกเป็น 7 กลุ่มวิชาหลัก คือ วิชา

ประวัติศาสตร์และสังคมศึกษา วิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ วิชาพลเมืองและจริยธรรมศึกษา วิชาภาษาและวรรณกรรม วิชาศิลปะ วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา และวิชาเทคโนโลยีศึกษา

การออกแบบวิธีการจัดการเรียนรู้โดยเนื้อหาอาเซียนตามหลักสูตรแกนกลางอาเซียนนี้ คำนึงถึงการนำไปใช้ร่วมกับหลักสูตรแกนกลางที่มีใช้อยู่ในประเทศสมาชิก มีเนื้อหาเฉพาะบางส่วนและมีความยืดหยุ่นด้านวิธีการเรียนรู้ที่ช่วยสนับสนุนรายวิชาที่แต่ละประเทศมีอยู่แล้ว ซึ่งหลักสูตรแกนกลางอาเซียนเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้ 4 แนวทาง คือ

1. การจัดการเรียนรู้ผ่านมิติของมนุษย์ (people) ปัจเจบุคคลต่างๆ ในประชาคม กลุ่มชาติพันธุ์ที่หลากหลาย มรดกทางวัฒนธรรม รัฐบาลและพลเมือง ระบบสาธารณสุขและการรักษาความปลอดภัย ตลอดจนบทบาทของเพศและกลุ่มคนในแต่ละช่วงวัยที่มีต่อครอบครัวและสังคม

2. การจัดการเรียนรู้ผ่านมิติของสถานที่ (places) เรียนรู้ลักษณะทางกายภาพเชิงภูมิศาสตร์ของสถานที่ ระบบนิเวศ ภูมิอากาศ ตลอดจนพลวัตและปฏิสัมพันธ์ของพลังงานธรรมชาติ

3. การจัดการเรียนรู้ผ่านมิติของวัตถุ (materials) วัตถุรูปธรรม จับต้องได้ เช่น สินค้าผลิตภัณฑ์ แหล่งวัตถุดิบทางธรรมชาติ สินค้าศิลปหัตถกรรม และโบราณวัตถุ และ

4. การจัดการเรียนรู้ผ่านมิติของแนวคิด (ideas) เรียนรู้หลักการแนวคิดทางศาสนา ระบบความเชื่อ ปรัชญา ค่านิยม มุมมองโลกทัศน์ รูปแบบและแนวคิดทางการเมืองการปกครอง เทคโนโลยี

การนำและปรับใช้แนวคิดต่าง ๆ กับการบริหารจัดการบนแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่กล่าวมาจะช่วยให้ผู้เรียนได้สำรวจ วิเคราะห์ และใช้ทักษะคิดที่หลากหลายเพื่อทำความเข้าใจมุมมองที่ซับซ้อนของมิติสังคมและวัฒนธรรม โดยไม่เพียงคิดแบบแยกแยะแต่เรียนรู้แบบองค์รวมด้วย (The ASEAN Secretariat, 2012) โดยเฉพาะในบริบทการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนควรมีการเรียนการสอนด้วยการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเนื้อหาความรู้พื้นฐานอาเซียน ที่ผู้เรียนได้มีโอกาสร่วมกันเรียนรู้และฝึกทักษะ (นพพร สโลบล, 2012)

ตอนที่ 2 มโนทัศน์ที่เกี่ยวกับแนวคิดการสอนภาษาอังกฤษด้วย CLIL

มโนทัศน์ที่เกี่ยวกับแนวคิดการสอนภาษาอังกฤษด้วย CLIL จะนำเสนอประเด็นทบทวนวรรณกรรม 3 หัวข้อ คือ ความเป็นมาและความหมายของแนวคิด CLIL การสอนภาษาอังกฤษด้วยแนวคิด CLIL และหลักการนำแนวคิด CLIL ไปใช้ ดังนี้

2.1 ความเป็นมาและความหมายของแนวคิด CLIL

แนวคิด CLIL ซึ่งมีตัวย่อมาจาก Content and Language Integrated Learning คือ การเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา เป็นแนวคิดที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนรู้ในสหภาพยุโรป โดยมีอิทธิพลอันเนื่องมาจากนโยบายของสหภาพที่มีต่อการเรียนการสอนเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ผ่านการเรียนรู้สองภาษาและพหุภาษา ซึ่งคณะกรรมการยุโรป (European Commission) และสภายุโรป

(Council of Europe) ได้สนับสนุนงบประมาณให้กับมหาวิทยาลัยทั่วสหภาพยุโรปในการวิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษา การเตรียมครูสองภาษาและการพัฒนาการเรียนรู้ตามแนวคิดนี้ โดยมีการให้นิยามครั้งแรกในปี ค.ศ. 1994 และเสนอแนวคิดนี้อย่างเป็นทางการในปี ค.ศ. 1996 โดย หน่วย UNICOM แห่งมหาวิทยาลัย Jyväskylä และหน่วยยุโรปเพื่อการศึกษาดัตช์ (European Platforms for Dutch Education)

ความหมายของแนวคิด CLIL ตามการนิยามของ UNICOM มองว่าเป็นการอธิบายวิธีการจัดการศึกษาที่เนื้อหาสาระถูกสอนผ่านภาษาต่างประเทศ โดยมีจุดเน้นสำคัญในการสอน 2 ส่วน คือ การเรียนเนื้อหาโดยตรง และมีความเข้าใจภาษาต่างประเทศนั้นได้ในขณะเดียวกัน (Darn, 2006) ซึ่งทิศทางของความหมายสอดคล้องกับการให้นิยามของนักภาษาศาสตร์ นักวิจัยภาษาและการศึกษาหลาย ๆ ท่าน ว่า CLIL เป็นแนวคิดที่ยกคุณค่าของเนื้อหาและภาษาให้มีความสำคัญต่อการเรียนรู้เท่ากันในอัตรา 50:50 เป็นการสะท้อนบทบาทการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นอย่างเกี่ยวเนื่องต่อกัน (Marsh, 2002; Ting, 2010 อ้างถึงใน Cenoz, Genesee & Gorter, 2014)

ต่อมา มีนักการศึกษาที่เสนอการนำแนวคิด CLIL ไปจัดการศึกษา โดยปรับอัตราส่วนของเนื้อหาต่อภาษา ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังเช่นที่มีการเสนอให้แบ่งชั้นเรียน CLIL เป็น 2 แบบ คือ แบบภาษานำ (Language-led) และแบบเนื้อหาวิชานำ (Subject-led) โดยให้แบบภาษานำมีการเน้นสัดส่วนของภาษามากกว่าเนื้อหาวิชา ใช้เวลาสอนสัปดาห์ละ 1 คาบ ใช้เวลาประมาณ 45 นาที ในขณะที่ แบบเนื้อหาวิชานำ มีการเน้นสัดส่วนของเนื้อหาวิชามากกว่าภาษาและให้ใช้เวลาสอนครึ่งหนึ่งของหลักสูตร นอกจากนี้ ยังมีการแบ่งชั้นเรียน CLIL ตามการเน้นวัตถุประสงค์การเรียนรู้ได้อีก 2 แบบ คือ แบบเน้นทักษะการสื่อสาร (BICS: Basic Interpersonal Communicative Skill) ซึ่งจะได้ผลเมื่อใช้เวลาเรียน 2 ถึง 3 ปี และแบบเน้นทักษะคิด (CALP: Cognitive Academic Language Proficiency) ซึ่งจะได้ผลเมื่อใช้เวลาเรียนตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป (Bentley, 2010; Cambridge ESOL, 2009)

จะเห็นได้ว่า ความเข้าใจต่อแนวคิด CLIL มีความหลากหลายเนื่องจากการให้ความหมายที่ค่อนข้างกว้าง ทำให้ CLIL เป็นทั้งแนวทางการจัดการศึกษา เทคนิคการสอน เครื่องมือจัดการเรียนการสอนภาษาที่สองและภาษาต่างประเทศ ซึ่งการศึกษารวบรวมมโนทัศน์ของแนวคิด CLIL โดย Cenoz, Genesee และ Gorter (2014) สะท้อนภาพความเข้าใจที่ถูกเผยแพร่อยู่ในวงกว้างของ CLIL เป็นวิธีเครื่องมือ และแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการใช้ร่วมกับหลักสูตร โดยสามารถออกแบบให้เป็นวิธีการที่ใช้ร่วมกับหลักสูตรและระยะเวลาเรียนได้ลงตัว แนวคิดนี้สามารถประยุกต์ใช้กับโปรแกรมการสอนแบบ Language Immersion Education ซึ่งมีรูปแบบหลากหลายตั้งแต่การสอนสาระวิชาด้วยภาษาที่สองเพียงบางส่วน การสอนสาระวิชาด้วยภาษาที่สองตลอดบทเรียน และการสอนทุกสาระวิชาด้วยภาษาที่สองทั้งชั้นเรียน การอ้างอิงถึง CLIL บางส่วนถูกตีความเกี่ยวข้องกับพื้นฐานของทฤษฎีสร้างความรู้ใหม่โดยผู้เรียนเอง (constructivism) กับการรู้ภาษาที่สอง โดยภาษามีบทบาทเป็นเพียงสื่อกลางของการเรียนรู้เนื้อหาสาระเท่านั้น ดังนั้นจึงเกิดประเด็นวิพากษ์มากมายถึงการให้ความสำคัญ

ระหว่างเนื้อหาสาระและภาษา นำไปสู่การตีความในมิติการสอนแบบบูรณาการหลักสูตรข้ามกลุ่มสาระวิชา (cross curricular teaching) และ การสอนแบบ สหสาขาวิชา (interdisciplinary teaching) ซึ่งมักถูกหยิบยกให้บูรณาการกลุ่มสาระวิชาที่มีเนื้อหาเชิงความสัมพันธ์เหตุและผล หรือเนื้อหาที่จำเป็นต้องใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ วิพากษ์ เช่น วิชาวรรณกรรม วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาสังคมศึกษา เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งร่วมกับการสอนภาษาอังกฤษ เนื่องจากแนวคิด CLIL เป็นแนวคิดในการสอนภาษาที่สองและภาษาต่างประเทศที่ได้รับการยอมรับจากนักวิชาการ ผู้ฝึกหัดครู และครูภาษาอังกฤษในทุกภูมิภาค

2.2 การสอนภาษาอังกฤษด้วยแนวคิด CLIL

การจัดการเรียนการสอนด้วยแนวคิด CLIL ตามการศึกษาของ Darn (2006) ที่ได้สำรวจการปรับใช้และการส่งเสริมแนวคิด CLIL ในการจัดการเรียนการสอนในแถบยุโรป พบว่า CLIL เป็นแนวคิดที่ส่งเสริมการสอนภาษาอังกฤษ โดยมีรูปแบบของวิธีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องและส่งเสริมการสอนภาษาและมีแนวคิดในการสอนภาษาผ่านการสื่อสารและฝึกหัดด้วยบริบทการเรียนรู้ที่มีความหมาย ทำให้วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบ CLIL และการสอนภาษาอังกฤษ (English Language Teaching: ELT) มีจุดเน้นที่คล้ายกันและสามารถประยุกต์ใช้ร่วมกันได้ ดังนี้

1. CLIL กับการเรียนรู้สถานการณ์ เป็นการสอนที่ภาษาจะถูกนำเสนอในเนื้อหาที่มีบริบทอยู่ในชีวิตจริง ซึ่งการเรียนรู้ภาษานั้นจะเกิดขึ้นได้ทั้งในสภาพแวดล้อมที่มีการสื่อสารภาษาเดียวหรือทวิภาษา

2. CLIL กับการรู้ภาษา ด้วยแนวคิด CLIL เป็นแนวคิดที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาบนฐานการเรียนรู้สิ่งใหม่ ฉะนั้น ผู้เรียนย่อมได้เรียนรู้ภาษาอย่างตั้งใจด้วย ผู้เรียนจะถูกกระตุ้นให้ใช้ทักษะการคิด เชื่อมโยงความรู้เดิมที่เป็นเนื้อหาหรือเป็นประสบการณ์เรียนรู้ครั้งก่อนร่วมเข้ากับเนื้อหาใหม่ ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ใช้ภาษาที่สอดคล้องกับบริบทการเรียนรู้และการคิด กระบวนการเรียนแบบแนวคิด CLIL จึงเป็นกระบวนการเรียนรู้แบบครบวงจร (cyclical process) มากกว่าเรียนรู้แบบแนวราบ (linear process)

3. CLIL กับแนวคิดการเรียนรู้แบบธรรมชาติ รูปแบบการเรียนการสอน CLIL นั้น เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สัมผัสและซึมซับการใช้ภาษาในบริบทเนื้อความซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ภาษาอย่างเป็นธรรมชาติและมีวัตถุประสงค์เพื่อการสื่อสาร ผู้เรียนจะค่อย ๆ พัฒนาความคล่องในการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารตามวัตถุประสงค์ที่หลากหลายได้ การเรียนภาษาผ่าน CLIL เป็นวิธีการเรียนและใช้ภาษาได้อย่างเป็นธรรมชาติโดยเน้นให้ใช้ภาษาได้คล่องมากกว่าพิจารณาความถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดระบบการสอนภาษาต่างประเทศ

4. CLIL กับแรงจูงใจ การเรียนภาษาอย่างเป็นธรรมชาติจะช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนภาษาของผู้เรียน ในการใช้วิธีการสอนแบบ CLIL นั้น ภาษาเปรียบเป็นวิธีการหรือเครื่องมือในการเรียนรู้

เมื่อผู้เรียนสนใจเรียนเนื้อหาสาระอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว ผู้เรียนจะถูกกระตุ้นให้ใช้ภาษานั้น ๆ เพื่อเรียนรู้เนื้อหาเพิ่มเติม การเรียนรู้ภาษาที่ตีควรเกิดขึ้นพร้อมกับการได้รับความรู้ใหม่ ๆ จึงจะเป็นการเรียนรู้ภาษาที่มีประสิทธิภาพ

5. CLIL กับแนวทางปฏิบัติในการสอนภาษาอังกฤษ CLIL กับการสอนภาษาอังกฤษมีแนวทางใกล้เคียงกัน กล่าวคือ เน้นการเรียนรู้ความหมายและการสะสมคำศัพท์ใหม่ ๆ มากกว่าการสอนตามหลักภาษา เน้นให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นและสื่อสารได้อย่างเป็นธรรมชาติมากกว่าความถูกต้องของไวยากรณ์ ในขณะเดียวกัน หลักการสอนภาษามองว่าภาษาเป็นกลุ่มทักษะที่ต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้คำใหม่ (lexical approach) ซึ่งผู้เรียนจำเป็นต้องสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันได้ ผู้เรียนต้องสามารถบูรณาการทักษะต่าง ๆ รวมทั้งทักษะทางภาษาในการเรียนรู้ร่วมกัน ฉะนั้นสิ่งที่พึงตระหนักคือการออกแบบบทเรียนที่คำนึงถึงความต้องการจำเป็นของผู้เรียน รูปแบบการเรียนรู้และกิจกรรมที่ต้องมีความหลากหลายและเหมาะสมกับการเรียนรู้และพัฒนาทักษะผู้เรียนนั่นเอง

กล่าวโดยสรุป ทิศทางการจัดการเรียนการสอนแบบแนวคิด CLIL มีแนวโน้มไปในทางเดียวกันกับหลักการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ (Teaching English as a Foreign Language: TEFL) หรือการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง (Teaching English as a Second Language: ESL) เนื่องจากมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนภาษาผ่านเนื้อหาสาระ มีเครื่องมือการเรียนรู้แบบเน้นสาระความรู้ (content-based subject) เน้นการเรียนรู้แบบธรรมชาติ เน้นการศึกษาเพื่อสื่อสารและการสังสมคำศัพท์ มีกระบวนการพัฒนาทักษะการสื่อสารทั้ง 4 ทักษะแบบค่อยเป็นค่อยไป ใช้ประโยชน์จากการฟังและการอ่านเพื่อสื่อสารผ่านการพูดและการเขียน

อย่างไรก็ตาม เมื่อ Dalton-Puffer (2011) ได้สำรวจงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้แนวคิด CLIL ในรูปแบบการสอนที่เน้นเนื้อหา (content-based instruction) และรูปแบบ immersion education ที่มีอยู่ในทุกภูมิภาคเพื่อนำไปสู่การสังเคราะห์บทสรุปจากการปฏิบัติสู่หลักการใช้แนวคิด CLIL ในการจัดการศึกษา ซึ่งประเด็นหนึ่งที่ Dalton-Puffer ได้นำเสนอภาพคุณลักษณะของ CLIL ที่มักถูกใช้ในทวีปยุโรป อเมริกาใต้ และส่วนต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย ดังนี้

1. แนวคิดนี้มักถูกนำไปปรับใช้กับภาษาต่างประเทศหรือภาษาสากลมากกว่านำไปใช้ร่วมกับภาษาที่สอง ซึ่งผู้เรียนมักได้รับการสอนด้วยวิธีดังกล่าวในชั้นเรียนแต่ไม่ได้ใช้ในชีวิตประจำวัน
2. แนวคิด CLIL ถูกนำไปใช้มากกับการสอนภาษาอังกฤษเนื่องจากภาษาอังกฤษมีฐานะเป็นภาษาสากลที่ใช้ในการสื่อสารและเป็นปัจจัยสำคัญต่อการรู้หนังสือ
3. ครูที่ใช้แนวคิด CLIL ในการจัดการเรียนการสอนมักไม่ใช่ครูเจ้าของภาษา มีความเชี่ยวชาญด้านเนื้อหาสาระมากกว่าด้านภาษา ซึ่งเนื้อหาสาระนั้นมาจากองค์ความรู้รายวิชา เนื้อหาวิชาการในด้านต่าง ๆ มากกว่าองค์ความรู้ความเข้าใจด้านวัฒนธรรมของภาษาเป้าหมาย
4. CLIL กลายเป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนบทเรียนที่เป็นเนื้อหาสาระความรู้ อาทิ วิชาชีววิทยา ดนตรี ภูมิศาสตร์ วิศวกรรมเครื่องกล เป็นต้น ในขณะเดียวกันภาษาเป้าหมายถูกสอนโดยผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาในวิชาภาษาต่างประเทศ

5. โดยปกติ รูปแบบการสอนด้วย CLIL นั้นถูกใช้ด้วยภาษาเป้าหมายน้อยกว่า 50% ของหลักสูตร

6. ข้อจำกัดของการนำแนวคิดนี้ไปปรับใช้ คือการคำนึงถึงความสามารถในการรู้หนังสือของผู้เรียนในภาษาแม่ก่อน ซึ่งทำให้ CLIL ถูกใช้ในการจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษา มากกว่าประถมศึกษา

การรวบรวมแนวทางการปฏิบัติ พบว่า CLIL ไม่สามารถนำไปใช้ได้โดยง่ายให้บรรลุวัตถุประสงค์หลักและผลลัพธ์ที่คาดหวัง การนำไปใช้ภูมิภาคต่าง ๆ พบข้อจำกัดที่คล้ายคลึงกันในประเด็นความพร้อมของครูผู้สอน การเตรียมความพร้อมของผู้ฝึกหัดครู และความพร้อมของผู้เรียน อย่างไรก็ตาม Dalton-Puffer ได้ให้ข้อสังเกตถึงประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่งซึ่งมีผลต่อการปรับใช้ CLIL ในการจัดการเรียนการสอนภาษาควบคู่กับสาระความรู้ในประเทศนั้น ๆ คือ แนวนโยบายการศึกษาที่ได้รับอิทธิพลจากนโยบายทางการเมือง ซึ่งมีตัวอย่างปรากฏชัดเจนในภูมิภาคอาเซียนที่กำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาทางการที่ใช้ระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกเช่นเดียวกันกับนโยบายภาษาและการศึกษาในกลุ่มประเทศลาตินอเมริกา ซึ่งนำไปสู่ข้อสรุปเรื่องความเชื่อของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อแนวคิด CLIL ว่าสามารถเป็นวิธีทางลดจุดอ่อนของการสอนภาษาต่างประเทศแบบเดิม และเชื่อว่าการสอนให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะทางภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอังกฤษ ย่อมเป็นประโยชน์ต่อตัวผู้เรียนเองและก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศด้วย

สำหรับบริบทประเทศไทย แนวคิด CLIL ถูกนำมาใช้ในชั้นเรียนภาษาอังกฤษในประเทศไทยครั้งแรกในปี พ.ศ. 2549 โดยความร่วมมือระหว่างกระทรวงศึกษาธิการของประเทศไทย และ สถาบันบริติช เคาน์ซิล ด้วยวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาผลการศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย (MacKenzie, 2008) รายงานผลจากโครงการ CLIL ที่เริ่มในชั้นเรียนครั้งแรกในเดือนกันยายน 2549 พบว่า CLIL เป็นแนวคิดที่มีประโยชน์กับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในบริบทประเทศไทย ทักษะภาษาอังกฤษของนักเรียนผู้เข้าร่วมโครงการมีการพัฒนาดีขึ้น นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน ทำให้มีการกำหนดค่าแสดงวิสัยทัศน์ประเทศไทยปี 2025 ที่เกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษและ CLIL ในเวลานั้น ดังนี้ 1) ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลาง 2) นักเรียนจะเรียนด้วยแนวคิด CLIL โดยการใช้การประเมินแบบอิงมาตรฐานผ่านการใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร อย่างไรก็ตาม ยังคงมีข้อจำกัดในการจัดชั้นเรียนด้วยแนวคิดแบบ CLIL เนื่องจากมีความติดขัดเกี่ยวกับงบประมาณและเงื่อนไขเวลา เพราะงบประมาณและเวลาในการจัดกระบวนการมีอยู่จำกัด และถึงแม้จะเป็นโอกาสที่ทำให้ครูผู้สอนเนื้อหามีโอกาสเรียนรู้ภาษาอังกฤษและครูผู้สอนภาษาอังกฤษมีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหา แต่ในเวลาเดียวกันการใช้ความร่วมมือระหว่างครูสอนเนื้อหาวิชาและครูสอนภาษาอังกฤษจัดเป็นข้อจำกัดเรื่องกำลังครูไม่เพียงพอในการจัดชั้นเรียนแบบ CLIL (British Council, 2006; MacKenzie, 2008, Prasongporn, 2009) แม้กระนั้น มีรายงานผลจากโครงการนำร่องการใช้ CLIL ในประเทศไทยในครั้งนี้ว่า CLIL เป็นแนวคิดที่มีประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในบริบทประเทศไทย เนื่องจากครูจะลดบทบาทการเป็นผู้สอนแต่เพียงอย่างเดียว มาเพิ่มบทบาทการเป็นผู้เอื้ออำนวย (facilitator) ซึ่งเอื้อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้

โดยได้รับความรู้ ความคิด การสื่อสาร และความมีเหตุผล โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบ CLIL ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น มีการช่วยกันแก้ปัญหาและทำงานร่วมกัน (British Council, 2006; MacKenzie, 2008, Prasongporn, 2009)

จะเห็นได้ว่า การใช้ CLIL บูรณาการร่วมลงในหลักสูตรจำเป็นต้องมีการเตรียมการหลายด้าน สถานศึกษาที่ต้องการให้ผู้เรียนมีสมรรถนะในการสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศไปพร้อมกับเรียนสาระการเรียนรู้อื่น จึงควรทำการศึกษา พัฒนาหลักสูตร เตรียมความพร้อมครู เตรียมเนื้อหาวิชา เครื่องมือ และสื่อการสอน CLIL ไม่ใช่รูปแบบการสอนที่เข้าครอบงำการสอนภาษาอังกฤษ แม้ว่าแนวคิดในการสอนภาษาและการสอนแบบ CLIL มีแนวคิดและวิธีการคล้ายคลึงกัน อย่างไรก็ตาม ในการจัดการศึกษาตามแนวคิด CLIL จะใช้เป็นรูปแบบการจัดการเรียนที่ส่งเสริมการสอนภาษาอังกฤษและมีความยืดหยุ่น ครูสามารถปรับกระบวนการเรียนรู้ได้ตามความต้องการของผู้เรียน ซึ่งการศึกษาวิจัยหลายชิ้นชี้ชัดถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่ง มีทักษะทางภาษาดีขึ้น ผลลัพธ์เกี่ยวกับการสื่อสารภาษาโดยใช้กลุ่มคำศัพท์ที่เหมาะสม กลุ่มคำทางเทคนิคเฉพาะเรื่อง ผลลัพธ์ที่เกิดต่อความมุ่งมั่น แรงจูงใจในการเรียนรู้เพิ่มเติม ได้พัฒนากลุ่มทักษะที่หลากหลาย เช่น ทักษะการแก้ปัญหา กล้าแสดงออก กล้าเสี่ยง กล้าคิด กล้าสื่อสาร เข้าใจและตระหนักเรื่องวัฒนธรรมและการเป็นพลเมืองโลก ซึ่งการสอนให้ผู้เรียนมีผลผลิตดังกล่าว ครูก็จำเป็นต้องเตรียมการสอนและใช้เทคนิควิธีการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระวิชา ผ่านการสื่อสารภาษาอังกฤษ ซึ่งไม่ใช่ภาษาที่หนึ่งหรือภาษาแม่ของครู ผลการวิจัยสะท้อนถึงอุปสรรค ความยากลำบากในการพัฒนาตนเอง การเตรียมความพร้อมเรื่องเนื้อหา และการเตรียมการสอน เทคนิควิธีการสอน ตลอดจนการออกแบบการวัดประเมิน ซึ่งอาจทำให้ครูเหนื่อย เป็นภาระ รู้สึกกลัว ไม่มั่นใจในการสอน แต่เมื่อเวลาผ่านไป 2-3 ปี พบว่าครูมีความมั่นใจในการสอนมากขึ้นไม่ว่าสอนสาระความรู้ที่ตนรับผิดชอบด้วยภาษาใดก็ตาม มีแรงจูงใจในการใช้ภาษาอังกฤษในการสอนอย่างต่อเนื่อง มีความเข้าใจต่อภาษาว่าเป็นเพียงเครื่องมือ สิ่งสำคัญคือการสื่อสารสาระสำคัญให้เข้าใจ ในขณะเดียวกัน ภาษาอังกฤษก็ส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ในการหาข้อมูลเตรียมการสอนแม้จะสอนด้วยภาษาแม่ก็ตาม (Sylvén, 2004; Coyle, Hood, & Marsh, 2010; Moate, 2011; Hüttner & Smit, 2014)

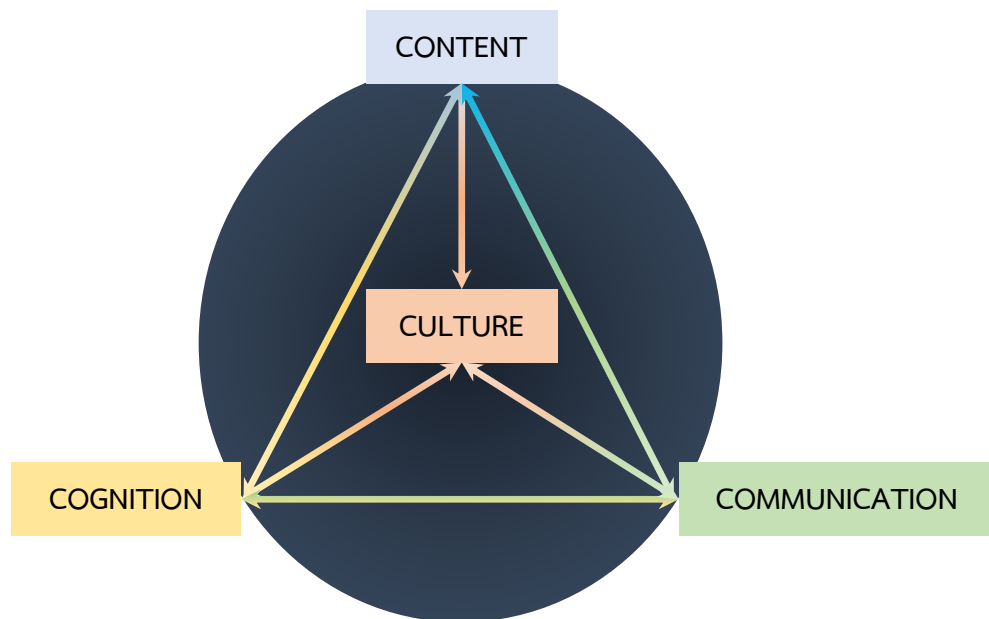
2.3 หลักการนำแนวคิด CLIL ไปใช้

เนื่องจาก CLIL เป็นรูปแบบการสอนที่นำทั้งเนื้อหาและภาษามารวมกัน การออกแบบการจัดการเรียนรู้จึงจำเป็นต้องมีการเน้นทั้งส่วนเนื้อหาและภาษาโดยให้ความสำคัญทั้งสองส่วนอย่างเหมาะสม การวางกรอบการจัดการเรียนการสอนด้วยแนวคิด CLIL นั้น ผ่านการศึกษาวิจัยจากทั้ง ครู ผู้เรียน ผู้ฝึกหัดครู และนักวิจัยทางการศึกษาในการค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาสาระ (content) ภาษาของการเรียนและภาษาเพื่อการเรียนรู้ (communication) ทักษะการคิดเพื่อการเรียนที่มีประสิทธิภาพ (cognition) และความเป็นพลเมืองโลก (culture) หรือ กรอบ 4Cs ที่บูรณาการการ

เรียนรู้เข้ากับการรู้ภาษาและวัฒนธรรม ซึ่งภายใต้กรอบการจัดการเรียนการสอนนี้ คือ กระบวนการพัฒนาความรู้ ทักษะ และความเข้าใจที่มีต่อเนื้อหาสาระควบคู่กับการคิด การใช้ทักษะ ภาษาเพื่อสื่อสารในบริบทที่เรียนรู้ ค่อย ๆ พัฒนาความรู้และทักษะทางภาษาไปพร้อมกับซึมซับและ ตระหนักถึงความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยรู้จักวัฒนธรรมของตนและวัฒนธรรมอื่น กระบวนการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกันนี้ทำให้แนวคิด CLIL เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ CLIL เกี่ยวเนื่องกับการเรียนรู้เพื่อใช้ภาษาที่เหมาะสมในขณะเดียวกันนั้นต้องใช้ภาษาเพื่อการ เรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพด้วย โดยมีหลักการพื้นฐาน ดังนี้

1. การเรียนรู้เนื้อหาสาระต้องไม่เพียงเป็นการเรียนเพื่อความรู้และทักษะ แต่ต้องเป็น การเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้สรุปองค์ความรู้ ทำความเข้าใจ และพัฒนาทักษะได้ด้วยตนเอง
2. สาระความรู้นั้นต้องนำไปสู่การรู้คิด ความสามารถคิดที่จะกลายเป็นทักษะคิดได้ต่อไป ผู้เรียนจะต้องสามารถสร้างองค์ความรู้ผ่านการตีความ วิเคราะห์เนื้อหาด้วยทักษะภาษาที่จำเป็นได้
3. กระบวนการคิดต้องถูกใช้เพื่อวิเคราะห์หาภาษาที่ต้องการใช้ในการสื่อสาร
4. การเรียนรู้ภาษาต้องเรียนรู้ผ่านเนื้อหาความรู้ ภาษาต้องมีลักษณะโปร่งใสและเข้าถึง ง่าย เปรียบเป็นเครื่องมือสู่การสร้างองค์ความรู้
5. ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นภายใต้บริบทการเรียนรู้เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ที่แท้จริงตาม แนวคิด CLIL กล่าวคือ การเรียนรู้เกิดขึ้นโดยมีภาษาต่างประเทศเป็นสื่อกลาง
6. ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมและภาษาเป็นเรื่องที่ซับซ้อน การตระหนักถึงความ แตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมเป็นพื้นฐานในการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบ CLIL ความสามารถ ในการเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมนี้จะกลายเป็นทักษะทางวัฒนธรรมได้ต่อไป ซึ่งตำแหน่งสำคัญของวัฒนธรรมอยู่ที่แกนกลางของการจัดการเรียนรู้ (ดูแผนภาพที่ 2.2)

จากหลักการพื้นฐานทำให้เห็นความสัมพันธ์ของเนื้อหาสาระในฐานะที่เป็นหัวใจของการเรียนรู้ แหล่งที่มาของความรู้ ทักษะและความเข้าใจ การสื่อสารในฐานะสื่อกลางสู่การเรียนรู้ การรู้คิดในฐานะ กระบวนการเรียนรู้ที่ดึงศักยภาพและความสามารถในการใช้ทักษะการคิดขั้นสูงเพื่อหาข้อสรุป ตีความ ทำความเข้าใจและสร้างความรู้ของตนเอง และวัฒนธรรมที่อยู่สอดแทรกในภาษา เมื่อใดที่มีการเรียนรู้ ด้วยภาษาต่างประเทศจะหลีกเลี่ยงการเรียนรู้วัฒนธรรมไม่ได้ ฉะนั้นการศึกษาโดยใช้ภาษาต่างประเทศ เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้และทำความเข้าใจวัฒนธรรมจากนานาชาติได้ (Coyle et al., 2010) กรอบ 4Cs เพื่อการจัดการเรียนรู้จึงมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันทั้งหมด ดังแผนภาพที่ 2.2

แผนภาพที่ 2.2 กรอบการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบ CLIL ด้วย 4Cs
 ปรับจากแผนภาพกรอบ 4Cs ของ CLIL (Coyle et al., 2010)

นอกจากหลักการพื้นฐานที่ครูผู้สนใจที่จะจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด CLIL ต้องพึงระลึกตามที่กล่าวไว้แล้วนั้น ครูจำเป็นต้องมีขั้นตอนและเครื่องมือในการออกแบบบทเรียนตามแนวคิด CLIL ที่เป็นระบบ โดย Coyle และคณะ (2010) ได้เสนอขั้นตอนในการเตรียมการวางแผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบ CLIL ไว้ทั้งสิ้น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้และผลลัพธ์การเรียนรู้ ขั้นที่ 2 การออกแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับกรอบการจัดการเรียนรู้แบบ CLIL และขั้นที่ 3 การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้และผลลัพธ์การเรียนรู้

การกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของผู้เรียนหรือวัตถุประสงค์ในการสอนของครูนั้น เป็นสิ่งที่ครูจำเป็นต้องรู้หลังจากสามารถกำหนดเนื้อหาสาระหรือเนื้อเรื่องที่ใช้ในการเรียนได้แล้ว วัตถุประสงค์การสอนเป็นส่วนที่ครูพึงกำหนดเพื่อให้เห็นว่าความรู้ ทักษะและความเข้าใจที่ครูตั้งใจจะสอนและพัฒนาให้แก่ผู้เรียนมีอะไรบ้าง ส่วนผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นส่วนที่เน้นให้เห็นถึงสิ่งที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้ภายหลังการเรียน ยกตัวอย่างเช่น ครูออกแบบบทเรียนเกี่ยวกับความรู้เฉพาะเรื่องของน้ำโดยใช้ภาษาอังกฤษ วัตถุประสงค์การสอนของครูคือการสอนเพื่อ 1) สร้างความเข้าใจเรื่องวัฏจักรของน้ำ 2) สร้างความตระหนักถึงผลกระทบลักษณะภูมิอากาศ และการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศต่อการสำรองน้ำ และ 3) สำรวจแนวทางการประหยัดและรักษาน้ำ โดยผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนก็ควรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การสอน กล่าวคือ เมื่อจบบทเรียนแล้ว ผู้เรียนย่อมสามารถ 1) นำเสนอและอธิบายวัฏ

จักรของน้ำได้ 2) สันทนาแลกเปลี่ยนความคิดต่อสภาพแวดล้อมแห่งแล้งที่เกิดขึ้นในหลายประเทศ และสร้างนโยบายที่สามารถลดผลกระทบไม่ให้เกิดความแห้งแล้งได้ 3) ออกแบบโปสเตอร์แสดงความรู้เกี่ยวกับการประหยัดและรักษาน้ำและพัฒนาแบบสอบถามเพื่อรวบรวมข้อมูลวิธีการประหยัดน้ำของเพื่อนในชั้นเรียน

ขั้นที่ 2 การออกแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับกรอบการจัดการเรียนรู้แบบ CLIL

การออกแบบการเรียนรู้ตามแนวคิด CLIL ยึดกรอบการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่าง 4Cs คือ เนื้อหา การสื่อสาร การรู้คิด และวัฒนธรรม ถึงแม้ว่าองค์ประกอบด้านเนื้อหาจะเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลมากที่สุดในเส้นทางการเรียนรู้ของผู้เรียน แต่เมื่อบทเรียนออกแบบให้มีการใช้ภาษาในบริบทการเรียนรู้จะนำไปสู่การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาพร้อมด้วยความรู้ทางภาษาที่จำเป็นในขณะที่เรียนได้เลย ฉะนั้นเพื่อให้การเรียนรู้เป็นไปตามกรอบ 4Cs ควรเริ่มออกแบบตามแนวทางต่อไปนี้

1. ออกแบบเนื้อหาสาระ โดยตอบคำถามเหล่านี้ คือ อะไรคือเนื้อหาที่จะสอน อะไรคือสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ อะไรคือวัตถุประสงค์ในการสอนบทเรียนนี้ และอะไรคือผลลัพธ์การเรียนรู้

2. การเชื่อมโยงเนื้อหาสู่การสื่อสาร โดยตอบคำถามเหล่านี้ คือ ผู้เรียนต้องใช้ภาษาอะไรในการเรียนเนื้อหาที่กำหนด อะไรคือคำศัพท์หรือกลุ่มคำเฉพาะที่ต้องเรียนรู้บ้าง ผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในการพูดคุยแลกเปลี่ยนแบบใด หลักไวยากรณ์ใดที่ต้องให้ความสำคัญเพิ่มเติม กิจกรรมทางภาษาและกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนควรเป็นอย่างไร และควรมีการแลกเปลี่ยนหรือโต้วาที่หรือไม่ อย่างไร

3. การสำรวจหาวิธีการเลือกใช้ทักษะคิดที่เหมาะสมกับกิจกรรมที่ออกแบบไว้ โดยตอบคำถามเหล่านี้ คือ คำถามประเภทใดที่ครูควรถามกระตุ้นความคิดก่อน รูปแบบกิจกรรมหรือชิ้นงานแบบใดที่สามารถส่งเสริมการใช้ทักษะคิดขั้นสูง ความรู้และทักษะภาษาที่ต้องปรับใช้คืออะไร และทักษะคิดใดที่เหมาะสมกับเนื้อหา

4. การตระหนักถึงวัฒนธรรมที่มาพร้อมภาษาที่ใช้ โดยตอบคำถามเหล่านี้ คือ อะไรคือประเด็นทางวัฒนธรรมที่ต้องตระหนักในบทเรียนนี้ บริบทของการเรียนตามแนวคิด CLIL เอื้อต่อการเพิ่มคุณค่าของการเรียนรู้ด้วยวิธีใดบ้าง เรียนรู้จักวัฒนธรรมความคิดแบบตนเอง (self) และรู้วัฒนธรรมความคิดแบบคนอื่น (otherness) และประเด็นเชิงวัฒนธรรมนี้จะเชื่อมโยงสู่เนื้อหา การสื่อสารและการรู้คิดอย่างไร

ขั้นที่ 3 การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในบทเรียนสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ลำดับขั้นตอน ประกอบด้วยเครื่องมือ 3 ประเภท หรือ 3As ซึ่งประกอบด้วย เครื่องมือวิเคราะห์ (Analyse) โดยวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อภาษาสำหรับการเรียนรู้ เครื่องมือเพิ่มเติม (Add) โดยเพิ่มเติมภาษาเฉพาะสำหรับการเรียนรู้ และเครื่องมือประยุกต์ใช้ (Apply/Assure) โดยประยุกต์การเรียนรู้ภาษาผ่านการเรียนรู้ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. เครื่องมือวิเคราะห์ (Analyse) จะใช้ในการออกแบบบทเรียนขั้นตอนที่ 1 เนื่องจากรีเริ่มต้นการสอนช่วงแรกจะเน้นเนื้อหาเป็นหลัก ซึ่งเนื้อหาที่จะต้องสอนต้องมีการนิยาม ให้ความหมาย และกำหนดขอบเขตเนื้อหาให้ชัดเจน เมื่อมีการกำหนดและทำความเข้าใจขอบเขตของเนื้อหาชัดเจนแล้ว จึงสามารถวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อค้นหาขอบเขตของภาษาที่จำเป็นต่อการเรียนรู้เนื้อหาดังกล่าว การวิเคราะห์เนื้อหาอย่างเป็นระบบจะช่วยให้คุณระบุคำสำคัญ กลุ่มคำเฉพาะทาง กลุ่มไวยากรณ์ที่จำเป็นต่อการสร้างความคิดรวบยอดและสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องตามขอบเขตเนื้อหา นั้น ๆ

2. เครื่องมือเพิ่มเติม (Add) ในขั้นตอนที่ 2 จะเน้นบทบาทของผู้เรียน ฉะนั้นระดับความสามารถและประสบการณ์ในการใช้ภาษาจะต้องถูกเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถทางภาษาเพียงพอต่อการเรียนรู้ตามขอบข่ายเนื้อหา เช่น ต้องมีทักษะการอ่านโดยรู้กลยุทธ์การอ่าน หรือมีความรู้คำศัพท์ที่ระดับยาก นอกจากเพิ่มเติมทักษะภาษาที่จำเป็นแล้ว ครูควรเพิ่มเติมทักษะการเรียนรู้ร่วมด้วยผ่านกิจกรรมเสริมประสบการณ์การใช้ความคิดขั้นสูง กลยุทธ์การเรียนรู้ การใช้การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในชั้นเรียน กิจกรรมที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้ ในขั้นนี้ครูต้องออกแบบกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะที่หลากหลายได้อย่างค่อยเป็นค่อยไป ให้ความรู้เดิมเป็นตัวช่วยภาษา ให้ภาษาช่วยสร้างการเรียนรู้ใหม่ ซึ่งขั้นนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดที่ผู้เรียนจะได้มีประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการระหว่างเนื้อหาและภาษาอย่างแท้จริง

3. เครื่องมือประยุกต์ใช้ (Apply/Assure) ขั้นตอนที่ 3 เป็นช่วงที่ผู้เรียนมีความรู้ด้านภาษาผ่านการเรียนในบริบทเนื้อหา นั้น ๆ ดังนั้น การเลือกประยุกต์ใช้ภาษาที่เหมาะสมต้องมีความเข้าใจแก่นความรู้และความคิดเชิงวัฒนธรรมที่แฝงอยู่ กิจกรรมในขั้นตอนนี้เปิดโอกาสที่ผู้เรียนจะได้ขยายพินความรู้และคำนึกถึงประเด็นเชิงวัฒนธรรมได้อย่างแนบเนียน ครูต้องคำนึงถึงทักษะการคิดที่หลากหลายที่สามารถพัฒนาขึ้นระหว่างการเรียนรู้ซึ่งต้องอาศัยรูปแบบกิจกรรมเป็นเครื่องมือสำคัญในการกระตุ้นความคิด เกิดการเรียนรู้และมีทักษะการเรียนรู้ขึ้นเองโดยธรรมชาติ ผู้เรียนมีความสงสัย ใฝ่รู้ ตั้งคำถามที่มีความซับซ้อนมากขึ้น มีความตระหนักต่อประเด็นเปราะบางทางวัฒนธรรม ด้วยภาษาและการคิดนั้นมีความเกี่ยวข้องและแสดงออกได้อย่างชัดเจนจึงทำให้มั่นใจได้ว่าในขั้นตอนการเรียนรู้จะไม่ใช้วิธีการแปลภาษาเข้ามาเกี่ยวข้อง ครูต้องตระหนักถึงกระบวนการที่พัฒนาและส่งเสริมความก้าวหน้าในการเรียนเท่านั้น

การนำเครื่องมือ 3As ไปใช้ควบคู่กับขั้นตอนการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ นั้น ครูจำเป็นต้องคำนึงถึงการเรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติทั้งด้านสาระความรู้และทักษะทางภาษา ซึ่งแนวทางที่กล่าวมานั้นการนำไปปฏิบัติมากกว่าเน้นการสอนตามแนวทางภาษาศาสตร์ที่ยึดความถูกต้องของภาษา สอนเป็นลำดับขั้นตอนโดยจำเป็นต้องรู้หลักภาษามาก่อน ในทางตรงกันข้าม การเรียนรู้ภาษาคือการเข้าใจความคิดรวบยอด ตกผลึกความคิดของเนื้อหาใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม การสอนหลักไวยากรณ์ในเนื้อหาที่มีความต้องการจำเป็นที่ต้องมีความรู้หลักภาษาเป็นฐานในการทำความเข้าใจก็ยังคงมีอยู่ เพียงครูจะต้องตัดสินใจเลือกสอนด้วยวิธีที่เหมาะสมเมื่อเวลามาถึงเท่านั้น

ตอนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาเพื่อให้รองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งข้อมูลจากงานวิจัยภายในกลุ่มประเทศสมาชิกมีความตื่นตัวในการพัฒนายุทธศาสตร์ในการจัดการศึกษาทั้งในกลไกระดับรัฐ ผ่านหน่วยงานของกระทรวงศึกษา กลไกระดับจังหวัด ตลอดจนกลไกระดับสถานศึกษา โดยพบว่ารูปแบบในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนั้น มีจุดเน้นอยู่ 2 ประเด็นหลัก ดังนี้

จุดเน้นที่ 1 คือ การเตรียมความพร้อมด้านองค์ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน ซึ่งประกอบด้วยความเข้าใจวัฒนธรรมที่แตกต่าง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับประเทศสมาชิก ความรู้ด้านเศรษฐกิจ ความพร้อมด้านต้นทุน ความรู้ด้านภูมิศาสตร์ ความรู้ประวัติศาสตร์ การเมืองและการปกครอง เป็นต้น มีการปรับหลักสูตรโดยยึดกรอบหลักสูตรแกนกลางอาเซียนและบูรณาการแนวคิดการจัดการศึกษามาตรฐานโลก (World Class Standard) ร่วมด้วย ตลอดจนมีการพัฒนาหลักสูตรเฉพาะทางสำหรับการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา เช่น การค้า การท่องเที่ยว เป็นต้น (ฉันทนา จันทร์บรรจง, 2556; Lagarense, 2013; Widiati & Hayati, 2015) อย่างไรก็ตาม พบข้อจำกัดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษาที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ได้แก่ ความพร้อมด้านแหล่งเรียนรู้เนื้อหาอาเซียน การเตรียมความพร้อมด้วยข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้แก่บุคลากรการศึกษาทุกระดับ ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน ความไม่เอื้ออำนวยของหลักสูตรและตารางเวลาเรียน งบประมาณที่จำกัดไม่สามารถนำไปสนับสนุนสื่อที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาตาม Roadmap ประชาคมอาเซียนและพิมพ์เขียวประชาคมสังคมและวัฒนธรรมตามที่รัฐมนตรีศึกษาธิการอาเซียนได้ร่วมกำหนดไว้ได้ (บงกช ปิงเมือง และคณะ, 2557; สุรณี วงศ์ไพบูลย์, 2556; Phommalangsy, 2013; Tweed & Som, 2015)

อีกจุดเน้นหนึ่ง คือ การเตรียมความพร้อมด้านภาษาอังกฤษ แม้ว่าประชาคมอาเซียนได้ระบุให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาทางการที่ใช้สื่อสารนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 แต่กลุ่มประเทศสมาชิก อาทิ ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศกัมพูชา ประเทศลาว ประเทศเวียดนาม และประเทศไทย เป็นต้น ยังพบว่าการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีความพร้อมในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารยังมีไม่มากนัก มีข้อจำกัดและความท้าทายอันเนื่องมาจากการจัดการศึกษาให้มีมาตรฐานคุณภาพเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสอนภาษาอังกฤษของครูภาษาอังกฤษเอง นโยบายการสนับสนุนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศดังกล่าว ภาษาอังกฤษอยู่ในฐานะภาษาต่างประเทศ (English as a Foreign Language: EFL) แตกต่าง

จากประเทศสิงคโปร์ ประเทศมาเลเซียและประเทศฟิลิปปินส์ที่ภาษาอังกฤษอยู่ในฐานะภาษาที่สอง (English as a Second Language: ESL) ซึ่งทรัพยากรมนุษย์มีความพร้อมในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี นอกจากนโยบายการศึกษาจะส่งผลต่อความสำคัญในการใช้ภาษาอังกฤษแล้วยังมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาที่สอนภาษาอังกฤษด้วย จากหลายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน สะท้อนให้เห็นภาพข้อจำกัดหลายด้าน ได้แก่ ด้านแหล่งเรียนรู้ ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของบุคลากรการศึกษาด้านภาษา การอบรมภาษาเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู การฝึกหัดครูสอนภาษาอังกฤษ และการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความหลากหลายของผู้เรียน (Dudzik & Nguyen, 2015; Lagarensse, 2013; Stroupe & Kimura, 2015; Widiati & Hayati, 2015)

ด้วยความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะในการใช้ภาษาอังกฤษของครูและนักเรียนเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ประเทศในกลุ่มสมาชิกรวมทั้งประเทศไทยจึงตระหนักและค้นหายุทธศาสตร์ วิธีการในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่คำนึงถึงการทำความรู้จักและเรียนรู้เกี่ยวกับความร่วมมือของกลุ่มประเทศในประชาคมด้วย อย่างไรก็ตาม สถานการณ์การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในแต่ละประเทศมีความแตกต่างกันอย่างมากแม้การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและแผนการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมประชาคมสังคมและวัฒนธรรมจะมีอิทธิพลต่อนโยบายการศึกษาของกลุ่มประเทศสมาชิกไม่แตกต่างกัน แต่ความพร้อมและการเห็นความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มีความแตกต่างกัน ในประเทศเวียดนามมีการปรับปรุงประมาณลงสู่การพัฒนาทางการศึกษาเพิ่มขึ้นในช่วง 10 ปี ตั้งแต่ปี 2001-2010 กว่า 3.4 เท่า ประมาณร้อยละ 30 ของ GDP และมีการกำหนดคุณภาพการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยในการผลิตบัณฑิตที่มีความสามารถด้านภาษา ผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องผ่านการทดสอบภาษาอังกฤษด้วยข้อสอบมาตรฐาน นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาต้องได้รับการสอนภาษาอังกฤษไม่น้อยกว่า 900 ชั่วโมง (Dudzik & Nguyen, 2015) ในขณะที่ในประเทศกัมพูชามีการจัดงบประมาณเพื่อพัฒนาการศึกษาโดยเฉพาะด้านการสอนภาษาอังกฤษน้อยมาก งบประมาณในส่วนการศึกษาเพียงร้อยละ 2 ของ GDP และต้องพึ่งพาการช่วยเหลือจากหน่วยงานการศึกษาจากต่างประเทศเป็นหลัก (Tweed & Som, 2015) ด้วยความพร้อมที่ไม่เท่าเทียมทำให้ประเทศกัมพูชามียุทธศาสตร์ในการทำข้อตกลงความร่วมมือร่วมกับประเทศเจ้าของภาษาอย่างสหรัฐอเมริกาให้ส่งนักวิชาการด้านภาษาพัฒนาโปรแกรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับมหาวิทยาลัย เพื่อพัฒนานักศึกษาให้ออกไปเป็นครูภาษาต่อไป การออกแบบหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษได้รับอิทธิพลของการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเช่นกัน ทำให้การออกแบบหลักสูตรต้องคำนึงถึงความเข้าใจทางวัฒนธรรม สภาพสังคม รูปแบบการบริหารของภาครัฐ ตลอดจนเข้าใจความต้องการเฉพาะและความคาดหวังต่อทิศทางการพัฒนาประเทศ

รูปแบบการสอนตามแนวคิด CLIL เป็นแนวคิดที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทการส่งเสริมภาษาอังกฤษในฐานะภาษาการทำงานของประชาคมอาเซียน โดยมีการศึกษา

ต้นแบบจากสหภาพยุโรปที่มีนโยบายส่งเสริมและการวิจัยและพัฒนาเพื่อหารูปแบบปฏิบัติการการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด CLIL ซึ่งงานวิจัยหลายชิ้นรวมทั้งจากที่รายงานโครงการนำร่องการจัดชั้นเรียน CLIL ในประเทศไทย (ดูข้อ 2.2) ต่างให้ข้อสรุปถึงผลลัพธ์การเรียนรู้และทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิด CLIL แม้ผู้เรียนอยู่ในบริบทที่ใช้พหุภาษาในการสื่อสารและการเรียนรู้ เมื่อได้รับประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนโดยแนวคิด CLIL แล้วมีความพึงพอใจมากกว่าด้วยสาเหตุเรื่องบรรยากาศในการเรียนรู้ การสื่อสารโดยเน้นแลกเปลี่ยนเนื้อหาสาระมากกว่าเน้นการแก้ไขภาษาให้ถูกหลักไวยากรณ์ ทำให้กล้าที่จะเรียนและใช้ภาษามากกว่าการเรียนรูปแบบเดิม ในขณะเดียวกัน ครูสามารถออกแบบและเลือกใช้เนื้อหา ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงสาระที่นักเรียนจะได้รับ ปรับสภาพห้องเรียนให้ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ร่วมกัน ส่งเสริมโอกาสในการใช้ทักษะคิดที่หลากหลายทั้งที่เป็นทักษะคิดระดับขั้นพื้นฐาน (Lower Order Thinking Skills: LOTS) ได้แก่ จำ เข้าใจ นำไปใช้ ไปถึงทักษะคิดระดับสูง (Higher Order Thinking Skills: HOTS) ได้แก่ วิเคราะห์ ประเมิน สร้างสรรค์ (Anderson & Krathwohl, 2001) ส่งเสริมโอกาสในการใช้ทักษะวัฒนธรรม ตระหนักรู้ในอัตลักษณ์ของวัฒนธรรมตนและเข้าใจและให้เกียรติวัฒนธรรมนานาชาติ (Bentley, 2010; Colye et al., 2010) ในขณะที่การสอนและการเรียนรู้เนื้อหาและภาษาเกิดขึ้นอย่างแนบเนียน (Dalton-Puffer, 2008; Lasagabaster & Sierra, 2009)

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้จัดโปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL และศึกษาผลของโปรแกรมอบรมที่จัดขึ้นที่มีต่อความรู้ ทัศนคติ และการนำความรู้ไปใช้ในกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษของผู้เข้าอบรม การทบทวนวรรณกรรมต่อไปนี้จึงจะได้กล่าวถึงการประเมินการเรียนรู้จากโปรแกรมอบรมและทัศนคติต่อโปรแกรมอบรม

ตอนที่ 4 การประเมินการเรียนรู้ที่ได้จากโปรแกรมอบรม และการประเมินทัศนคติต่อโปรแกรมอบรม

การทบทวนวรรณกรรมในตอนนี้จะกล่าวถึงการประเมินการเรียนรู้ที่ได้จากโปรแกรมอบรม และการประเมินทัศนคติต่อโปรแกรมอบรม ดังต่อไปนี้

4.1 การประเมินการเรียนรู้ที่ได้จากโปรแกรมอบรม

การประเมินการเรียนรู้ของผู้เข้าอบรมที่เกิดจากโปรแกรมอบรมเป็นสิ่งทำให้ทราบถึงประสิทธิภาพของโปรแกรมอบรมนั้น ๆ (Mohamed & Alias, 2016; Ruskanda, Syharial, & Suparman, 2018) ซึ่งการเรียนรู้ของผู้เข้าอบรมดังกล่าวจะเกิดขึ้นเมื่อผู้เข้าอบรมมีการตอบสนองที่ดีต่อการอบรม และผู้เข้าอบรมจะมีการนำความรู้และทักษะนั้นไปใช้กับการปฏิบัติงานจริง จนทำให้เกิดผลที่พึงประสงค์ได้ในที่สุด ดังที่ปรากฏในรูปแบบการประเมินประสิทธิภาพการอบรมของ Kirkpatrick (1998) และ Kirkpatrick & Kirkpatrick (2016) 4 ระดับ ดังนี้

1. ระดับการตอบสนอง (Reaction level)
 - ผู้เข้าอบรมเห็นว่าการอบรมน่าพอใจและเกี่ยวข้องกับงานที่ทำอยู่
2. ระดับการเรียนรู้ (Learning level)
 - ผู้เข้าอบรมได้รับความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ผูกพัน เกี่ยวกับเรื่องที่อบรม
3. ระดับการเกิดพฤติกรรม (Behavioral level)
 - ผู้เข้าอบรมนำสิ่งที่ได้จากการอบรมไปใช้ในการทำงาน
4. ระดับการเกิดผล (Results level)
 - ผลที่คาดหวังเกิดขึ้นหลังจากการอบรม

การเรียนรู้ของผู้เข้าอบรมมีผลในการประเมินประสิทธิภาพของโปรแกรมอบรม การเรียนรู้หมายถึง การได้ความรู้ (knowledge) การมีทักษะ (skills) และมีทัศนคติ (attitudes) (Bloom, 1956; Schleicher, 2018) ดังนั้น การอบรมที่ทำให้ผู้เข้าอบรมเกิดการเรียนรู้ได้ จึงควรทำให้ผู้เข้าอบรมเกิดการ 1) เพิ่มความรู้ 2) พัฒนาทักษะ และ 3) พัฒนาทัศนคติ การประเมินผลการอบรมในระดับการเรียนรู้จึงเป็นการประเมินความรู้ที่ได้จากการอบรม ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะใช้แบบทดสอบก่อนหรือหลังการอบรมเพื่อประเมินความรู้ที่ได้จากการอบรม ส่วนการประเมินการพัฒนาทักษะอาจใช้การสังเกตจากการทำภารกิจที่มอบหมาย ในส่วนของการประเมินทัศนคติ ส่วนใหญ่ทำโดยให้ผู้เข้าอบรมตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติ หรืออาจสัมภาษณ์ เมื่อผู้เข้าอบรมมีความรู้เพิ่ม ได้พัฒนาทักษะและพัฒนาทัศนคติ แสดงว่าผู้เข้าอบรมเกิดการเรียนรู้

ในตอนต่อไปจะกล่าวถึงการประเมินทัศนคติของผู้เข้าอบรมที่มีต่อโปรแกรมอบรม

4.2 การประเมินทัศนคติต่อโปรแกรมอบรม

ดังได้กล่าวข้างต้น ทัศนคติเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ ในการศึกษาเกี่ยวกับการประเมินทัศนคติ จึงควรพิจารณาความหมายและองค์ประกอบของทัศนคติ

ทัศนคติ คือ ปฏิกิริยาตอบสนองอันเกิดจากการประเมินในเชิงบวกหรือลบของบุคคล (Gardner, 1985, 2007, 2010) ซึ่งปฏิกิริยาตอบสนองดังกล่าวประกอบด้วย ความคิดความเชื่อ (cognitive) ความรู้สึกพึงพอใจไม่พึงพอใจ (affective) และ ความพร้อมที่จะกระทำ (behavioral) กล่าวคือ เมื่อบุคคลมีความคิดความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (มิติทางความคิดความเชื่อ – cognitive) บุคคลนั้นก็จะมีความรู้สึกต่อสิ่ง ๆ นั้น (มิติทางความรู้สึก – affective) และบุคคลนั้นจะพร้อมกระทำตามความคิดความเชื่อและความรู้สึกของตน (มิติทางพฤติกรรม – behavioral) (Gardner, 1985, 2007, 2010; Garrett, 2010; Jain, 2014; Johnson, 2007; Maio & Haddock, 2010; McGuire, 1989; Van Giesen, Fischer, Van Dijk, & Van Trijp, 2015; Wood, 2000) ตัวอย่างเช่น คนที่มีความคิดความเชื่อว่าเป็นวิชาชีพที่ตื้นเขิน น่าสนใจ จะมียุทธศาสตร์ที่คิดว่าคงเป็นการดีที่วันหนึ่งข้างหน้าตนเอง

จะมีอาชีพเป็นครู และจึงมีใจพร้อมที่จะมีอาชีพเป็นครูจนอาจแสดงออกด้วยคำพูดและการกระทำ (Andronachea, Bocos, Bocos, & Macri, 2014)

มีการศึกษาจำนวนมากที่ศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติโดยใช้องค์ประกอบของทัศนคติ 3 ด้าน ดังกล่าวข้างต้น ตัวอย่างเช่น Andronachea, Bocos, Bocos, และ Macri (2014) ศึกษาทัศนคติที่มีต่อวิชาชีพครูของผู้ที่จะเป็นครูในอนาคต โดยสร้างแบบประเมินเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง 3 องค์ประกอบของทัศนคติ คือ ความคิดความเชื่อ อารมณ์ความรู้สึก และความพร้อมที่จะกระทำ (cognitive, affective, and behavioral) ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบด้านความคิดความเชื่อและอารมณ์ความรู้สึกมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่องค์ประกอบด้านความพร้อมที่จะกระทำไม่มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับองค์ประกอบด้านความคิดความเชื่อและอารมณ์ความรู้สึก

นอกจากงานศึกษาทัศนคติของผู้จะเป็นครูของ Andronachea, Bocos, Bocos, และ Macri (2014) ยังมีงานวิจัยต่าง ๆ ที่ศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติโดยใช้องค์ประกอบ 3 ด้านดังกล่าว ดังตัวอย่างต่อไปนี้ Gómez Hernández และ Perales Escudero, M. D. (2019) ศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติของครูภาษาอังกฤษที่มีต่อการให้ข้อมูลป้อนกลับ (corrective feedback) แก่นักเรียน Gregory และ Noto (2018) ศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติของครูที่มีต่อการเรียนร่วมชั้นเรียนกับเด็กทั่วไปของเด็กพิการ Baz (2018) ศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติต่อการใช้เทคโนโลยีของผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ Khalid (2016) ศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อการใช้ภาษาอังกฤษในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ Yamashita (2015) ศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติของผู้เรียนภาษาอังกฤษที่มีต่อการอ่านตามความพอใจนอกชั้นเรียน (extensive reading) เป็นต้น

งานวิจัยนี้ศึกษาเกี่ยวกับผลของโปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ที่มีต่อความรู้ ทัศนคติ และการนำความรู้ไปใช้ในกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษของผู้เข้าอบรม โดยใช้แบบทดสอบก่อนและหลังการอบรมที่ผู้วิจัยออกแบบและปรับปรุงตามคำแนะนำผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความรู้ของผู้เข้าอบรม ใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้เข้าอบรมที่มีต่อโปรแกรมอบรม โดยหลังจากเสร็จสิ้นการอบรม ให้ผู้เข้ารับการอบรมทำแบบวัดทัศนคติที่ผู้วิจัยออกแบบและปรับปรุงตามคำแนะนำผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งแบบวัดทัศนคติดังกล่าวประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ด้าน คือ คำถามเกี่ยวกับความคิดความเชื่อ ความรู้สึกชอบใจไม่ชอบใจ และความพร้อมที่จะกระทำ (ดังรายละเอียดการพัฒนาแบบทดสอบก่อนและหลังการอบรม แบบวัดทัศนคติ และการติดตามการนำไปใช้ของผู้เข้าอบรมใน บทที่ 3)

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงประสิทธิภาพของการใช้แนวคิด CLIL ในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในบริบทของประเทศไทยในประชาคมอาเซียน เนื่องจากองค์ประกอบของ CLIL เอื้อต่อการบูรณาการเนื้อหาสาระ พหุวัฒนธรรม และการส่งเสริมการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การใช้ทักษะการคิดขั้นสูงสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ในขณะที่เดียวกัน

การพัฒนาครูภาษาอังกฤษก็เป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษของเยาวชนของประเทศ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาประชากรครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาที่อยู่ใต้สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้มีโอกาสเข้ารับการพัฒนาสมรรถนะแตกต่างจากครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้วิจัยจัดโปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ผ่าน “โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการก้าวสู่ยุคอาเซียนด้วยความมั่นใจในศักยภาพครูภาษาอังกฤษ” และจัดทำคู่มือและชุดฝึกอบรมเพื่อนำเสนอการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ซึ่งเป็นแนวคิดการสอนที่บูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา มี 4 องค์ประกอบ คือ เนื้อหา การสื่อสาร ทักษะคิดและวัฒนธรรม (Coyle et al., 2010) เพื่อนำชุดฝึกและคู่มือครูไปใช้ในการฝึกอบรมครูประจำการสังกัดองค์กรส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และทำการวิจัยศึกษาผลของโปรแกรมอบรมครูที่มีต่อความรู้และทัศนคติที่เกี่ยวกับเนื้อหาความรู้อาเซียนและแนวคิด CLIL และการนำความรู้ไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษของผู้เข้าอบรม คู่มือและชุดฝึกที่จัดทำขึ้นประกอบด้วย 4 โมดูล ใช้/โมดูลละ 1 ชั่วโมง 30 นาที แต่ละโมดูลเริ่มฝึกอบรมโดยการบรรยายตั้งประเด็นให้ผู้เข้าอบรมอภิปรายและนำเสนอ และให้ผู้เข้าอบรมร่วมกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียน และแนวคิด CLIL ทั้งนี้เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมดังกล่าวที่มีต่อเนื้อหาความรู้ ทัศนคติ และการนำความรู้ไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียนที่เกี่ยวกับการใช้เนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ของครูภาษาอังกฤษมัธยมศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย ดังแสดงกรอบแนวคิดงานวิจัยในแผนภาพที่ 1.1 ในบทที่ 1

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาผลของโปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ที่มีต่อความรู้ ทักษะ และ การนำความรู้ไปใช้ในกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษของครูภาษาอังกฤษมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทยครั้งนี้ ใช้การวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้ข้อมูลเชิงปริมาณและสนับสนุนด้วยข้อมูลเชิงคุณภาพ

ประชากรในการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาจากประชากรครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาที่อยู่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย ครูสอนภาษาอังกฤษสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นประชากรที่มีความน่าสนใจศึกษาเนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีหน่วยศึกษานิเทศก์ดูแลพัฒนาการเรียนการสอนของครู เหมือนกับครูที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ การพัฒนาวิชาชีพครูจึงขึ้นอยู่กับการจัดอบรมเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย เป็นเจ้าภาพดูแลจัดอบรมให้ครูในสังกัดได้พัฒนาวิชาชีพ และศักยภาพของตน ในการนี้ ผู้วิจัยได้รับเชิญจากกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ให้เป็นวิทยากรอบรมครูในโครงการชื่อ “โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการก้าวสู่ยุคอาเซียนด้วยความมั่นใจในศักยภาพครูภาษาอังกฤษ (มัธยมศึกษา)” ผู้วิจัยจึงจัดโปรแกรมอบรม และสนใจศึกษาประสิทธิภาพของการอบรมและการนำความรู้ไปใช้ของผู้เข้าร่วมอบรม โดยผู้วิจัยได้ออกแบบการเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายนี้เป็น 2 ระยะ ได้กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างวิจัยในการศึกษาครั้งนี้ ได้มาแบบเลือกเจาะจงด้วยเกณฑ์ภูมิภาคนาของผู้อบรม คือ มีการกำหนดขอบข่ายของกลุ่มตัวอย่างวิจัยเป็นครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลเท่านั้น เนื่องจากบริบทของครูระดับมัธยมศึกษาภายใต้สังกัดดังกล่าว มีความท้าทายที่จะจัดการศึกษาให้แก่ นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่มาจากหลากหลายภูมิภาคและชาติพันธุ์ซึ่งอพยพย้ายถิ่นติดตามผู้ปกครองเข้าเขตปริมณฑลเพื่อการประกอบอาชีพ ยิ่งไปกว่านั้น การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลภายในเขตปริมณฑลช่วยลดข้อจำกัดเรื่องเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางของครูที่เข้าร่วมการอบรม โดยกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ปรากฏรายละเอียดตามการเก็บข้อมูลทั้ง 2 ระยะ ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างวิจัยระยะที่ 1 คือ ครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลที่เข้ารับการอบรม จำนวน 269 คน

กลุ่มตัวอย่างวิจัยระยะที่ 2 คือ ครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลที่นำความรู้จากการอบรมไปใช้และสมัครใจให้ข้อมูล จำนวน 20 คน

แผนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยออกแบบการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ภายใต้กรอบเวลา 9 เดือน นับตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2556 ถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2557 ซึ่งประกอบไปด้วยแผนการวิจัยทั้งหมด 15 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การจัดทำชุดฝึกอบรมเพื่อใช้กับผู้เข้าอบรมในโปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL โดยมีการคัดเลือกเนื้อหาและวิธีสอนที่เหมาะสมจะนำเสนอแก่ผู้เข้าอบรมจากการสัมภาษณ์นักวิชาการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และครูท้องถิ่นบางส่วน ถึงความต้องการพัฒนาศักยภาพครูสอนภาษาอังกฤษให้สามารถสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและให้นักเรียนมีทักษะคิดและทักษะวัฒนธรรม

ขั้นที่ 2 การจัดทำคู่มือฝึกอบรมเพื่อใช้ประกอบการอบรมโปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL

ขั้นที่ 3 การออกแบบกิจกรรมการอบรมและจัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์และเอกสารประกอบที่จะใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ของการอบรม

ขั้นที่ 4 การสร้างแบบทดสอบความรู้การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ก่อนและหลังอบรม 1 ชุด นำไปทดลองใช้หาค่าความยากและอำนาจจำแนก

ขั้นที่ 5 การสร้างแบบสอบถามชุดที่ 1 เพื่อใช้สอบถามทัศนคติของผู้เข้าอบรมที่มีต่อโปรแกรมอบรม โดยการสอบถามทัศนคติเป็นการสอบถามการตอบสนองต่อการอบรมทั้งในมิติความคิดความเชื่อ ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ และความพร้อมที่จะนำไปกระทำ เป็นแบบสอบถามที่ให้ผู้เข้าอบรมทำทันทีหลังการเข้าอบรม

ขั้นที่ 6 การสร้างแบบสอบถามชุดที่ 2 เพื่อใช้สอบถามการนำความรู้จากการอบรมไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ หลังจากการเข้าอบรม 1 ภาคการศึกษา และการเตรียมประเด็นคำถามและการจัดการดำเนินการเพื่อสนทนากลุ่ม focus group หลังจากการเข้าอบรม 1 ปีการศึกษา

ขั้นที่ 7 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ ชุดฝึกอบรม คู่มือฝึกอบรม แบบทดสอบความรู้ แบบสอบถามทัศนคติต่อการอบรม แบบสอบถามการนำความรู้ไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ และประเด็นเตรียมสนทนา focus group เกี่ยวกับการนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ

ขั้นที่ 8 การปรับปรุงเครื่องมือตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

ขั้นที่ 9 การทดสอบความรู้ก่อนการอบรมของผู้เข้าอบรมเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ด้วยแบบทดสอบที่ได้จัดทำขึ้นในขั้นที่ 4 และได้พัฒนาคุณภาพตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วในขั้นที่ 7 และ 8

ขั้นที่ 10 การดำเนินการอบรมครูด้วยโปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ด้วยชุดฝึก คู่มือ และ สื่อ ที่ได้จัดทำไว้ในขั้นที่ 1 2 และ 3 และที่ได้ทำการพัฒนาคุณภาพตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วในขั้นที่ 7 และ 8

ขั้นที่ 11 การทดสอบความรู้หลังการอบรมของผู้เข้าอบรมเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ด้วยแบบทดสอบที่ได้จัดทำขึ้นในขั้นที่ 4 และที่ได้พัฒนาคุณภาพตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วในขั้นที่ 7 และ 8

ขั้นที่ 12 การสอบถามทัศนคติของผู้เข้าอบรมที่มีต่อโปรแกรมการอบรมภายหลังการอบรมทันที ด้วยแบบสอบถามทัศนคติที่ได้จัดทำขึ้นในขั้นที่ 5 และที่ได้พัฒนาคุณภาพตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วในขั้นที่ 7 และ 8

ขั้นที่ 13 การติดตามการนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ แบ่งเป็น 2 ช่วงเวลา คือ ช่วงเวลาที่ 1 – ภายหลังการอบรม 1 ภาคการศึกษา โดยการใช้แบบสอบถามสอบถามการนำความรู้จากการอบรมไปใช้ที่พัฒนาขึ้นในขั้นที่ 6 และที่ได้พัฒนาคุณภาพตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วในขั้นที่ 7 และ 8 และช่วงเวลาที่ 2 – ภายหลังการอบรม 1 ปีการศึกษา โดยการทำสนทนากลุ่ม (focus group) ด้วยประเด็นคำถามและการจัดการที่เตรียมการไว้ในขั้นที่ 6 และที่ได้พัฒนาคุณภาพตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วในขั้นที่ 7 และ 8

ขั้นที่ 14 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบทดสอบก่อนและหลังการอบรมแบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับการอบรมและการนำความรู้ไปใช้ และแบบสอบถามการนำความรู้ไปใช้ โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย (descriptive statistics) และสถิติเชิงอนุมาน (inferential statistics) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสนทนากลุ่มและแบบสอบถามปลายเปิดโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ขั้นที่ 15 การเขียนรายงานการวิจัยและการตีพิมพ์บทความเผยแพร่

การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยนี้ประกอบด้วย เครื่องมือฝึกอบรม และเครื่องมือวิจัย โดยเครื่องมือฝึกอบรมประกอบด้วย 1) ชุดฝึกอบรม และ 2) คู่มือฝึกอบรม เครื่องมือวิจัยประกอบด้วย 1) แบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการอบรม 1 ชุด 2) แบบสอบถามหลังการอบรมทันที 1 ชุด 3) แบบสอบถามติดตามการนำความรู้ไปใช้ 1 ชุด และ 4) แบบประเด็นคำถามสนทนากลุ่ม focus group 1 ชุด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. เครื่องมือฝึกอบรม

เครื่องมือฝึกอบรมในงานวิจัยนี้ ประกอบด้วย ชุดฝึกอบรมและคู่มือฝึกอบรม ดังนี้

1.1 ชุดฝึกอบรม

ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบการอบรมครูองค์กรส่วนท้องถิ่น โดยเนื้อหาและวิธีการสอนที่จะนำมาใช้พัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะให้แก่ครูสอนภาษาอังกฤษดังกล่าว ได้มาจากการสัมภาษณ์นักวิชาการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และครูท้องถิ่นบางส่วน ในเบื้องต้น ทราบว่าต้องการมีการอบรมให้ครูสอนภาษาอังกฤษได้แนวทางในการจัดกิจกรรมภาษาอังกฤษในชั้นเรียนที่ผู้เรียนได้ความรู้เนื้อหาอาเซียนในขั้นพื้นฐาน พร้อมทั้งมีสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร มีการฝึกคิด และมีความเข้าใจวัฒนธรรมอาเซียน

ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจเนื้อหาและแนวทางที่เหมาะสม ในส่วนของเนื้อหา ผู้วิจัยพบว่าข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับประเทศในสมาคมอาเซียน ได้แก่ ประชากร ชื่อเมืองหลวง สกุลเงิน คำทักทาย คำบอกลา แหล่งท่องเที่ยวสำคัญ อาหาร เครื่องแต่งกายประจำชาติ และเพลงประจำอาเซียน เป็นข้อมูลเนื้อหาอาเซียนพื้นฐานที่พึงมี ในส่วนของแนวคิดวิธีสอน ผู้วิจัยพบว่า CLIL เป็นแนวคิดการสอนภาษาอังกฤษที่เหมาะสมกับการสอนเนื้อหาไปพร้อมกับการพัฒนาทักษะสื่อสาร อีกทั้งยังมีการคำนึงถึงการพัฒนาทักษะคิดและทักษะวัฒนธรรมผู้เรียน CLIL จึงเป็นแนวคิดที่ควรนำเสนอแก่ครูท้องถิ่นเพื่อได้นำไปใช้จัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนของตน ดังนั้น การคัดเลือกเนื้อหาและการออกแบบกิจกรรมในโปรแกรมอบรมครูภาษาอังกฤษในงานวิจัยนี้ จึงประกอบด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL และกิจกรรมตัวอย่างในการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL พร้อมทั้งแนวทางในการเขียนแผนการสอนบทเรียน CLIL เพื่อให้ครูผู้เข้าอบรมได้เนื้อหาและแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ได้เรียนรู้เนื้อหาไปพร้อม ๆ กับมีทักษะการสื่อสาร การรู้คิดและ และทักษะวัฒนธรรม ตามความต้องการในการพัฒนาครูองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าว

ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาชุดฝึกอบรม 4 โมดูล ดังนี้

1. การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียน
2. การสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิด CLIL เพื่อตอบรับยุคอาเซียน
3. การเขียนแผนการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL และ
4. การใช้วัฒนธรรมประชานิยม – เกมและเพลง กับกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL

ชุดฝึกอบรม 4 โมดูลนี้ได้พัฒนาขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบการฝึกอบรมโปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL โดยเอกสารชุดฝึกอบรมแต่ละโมดูลประกอบด้วย 1) ชื่อโมดูล 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) เวลา 5) กระบวนการกิจกรรม 6) รายละเอียดแผนดำเนินกิจกรรม 7) ใบความรู้ 8) ใบงาน 9) สื่อการอบรม และ 10) รายการอ้างอิง (ดูภาคผนวก ก.) ดังแสดงโครงสร้างกระบวนการกิจกรรมของชุดฝึกอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL (ตารางที่ 3.1)

ตารางที่ 3.1 โครงสร้างกระบวนการกิจกรรมของชุดฝึกอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL

โมดูล	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	เวลา	รูปแบบกิจกรรม
1. การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียน	1.1 ผู้เข้าอบรมสามารถบอกข้อมูลพื้นฐานอาเซียนกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ	1.1 ข้อมูลพื้นฐานอาเซียนกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ	30 นาที	บรรยาย อภิปราย กลุ่มย่อย และตัวแทนพูดนำเสนอ
	1.2 ผู้เข้าอบรมสามารถบ่งชี้กิจกรรมอาเซียนที่ผสมผสานการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ	1.2 กิจกรรมอาเซียนผสมผสานการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ	30 นาที	บรรยาย กิจกรรมแผนที่อาเซียน อภิปรายกลุ่มย่อย และเฉลยคำตอบร่วมกัน
	1.3 ผู้เข้าอบรมสามารถระบุความสำคัญ ความรู้ และทักษะภาษาอังกฤษที่จำเป็นเพื่อการตอบรับยุคอาเซียน	1.3 ความสำคัญของภาษาอังกฤษ ความรู้ และทักษะภาษาอังกฤษที่จำเป็นเพื่อการตอบรับยุคอาเซียน	30 นาที	บรรยาย อภิปราย กลุ่มย่อย และตัวแทนพูดนำเสนอ
2. การสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิด CLIL เพื่อตอบรับยุคอาเซียน	2.1 ผู้เข้าอบรมสามารถบอกลักษณะการเรียนตามแนวคิด CLIL	2.1 CLIL คืออะไร ลักษณะการเรียนตามแนวคิด CLIL เป็นอย่างไร	30 นาที	บรรยายและอภิปรายคำตอบร่วมกัน
	2.2 ผู้เข้าอบรมสามารถบอกลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL เรื่องอาหารและชุดประจำชาติอาเซียน	2.2 กิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL เรื่องอาหารและชุดประจำชาติอาเซียน	40 นาที	กิจกรรมกลุ่ม เฉลยคำตอบและร่วมอภิปราย
	2.3 ผู้เข้าอบรมสามารถระบุลักษณะบทเรียนภาษาอังกฤษเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL	2.3 ลักษณะบทเรียนภาษาอังกฤษเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL	20 นาที	กิจกรรมกลุ่ม นำเสนอ และร่วมอภิปราย

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

โมดูล	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	เวลา	รูปแบบกิจกรรม
3. การเขียน แผนการสอน ภาษาอังกฤษด้วย เนื้อหาอาเซียนตาม แนวคิด CLIL	3.1 ผู้เข้าอบรมสามารถ บอกองค์ประกอบ แผนการสอนบทเรียน เนื้อหาอาเซียนตาม แนวคิด CLIL	3.1 องค์ประกอบแผนการ สอนบทเรียนเนื้อหาอาเซียน ตามแนวคิด CLIL ศึกษาตัวอย่างแผนการสอน ภาษาอังกฤษเนื้อหาอาเซียน ตามแนวคิด CLIL เรื่อง ธง อาเซียน	30 นาที	บรรยาย และทำ กิจกรรม ร่วมกันหา คำตอบ
	3.2 ผู้เข้าอบรมสามารถ ระบุมาตรฐานและ ตัวชี้วัดตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551	3.2 มาตรฐานและตัวชี้วัด ตามหลักสูตรแกนกลางขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551	20 นาที	บรรยายและ อภิปรายคำตอบ ร่วมกัน
3. การเขียน แผนการสอน ภาษาอังกฤษด้วย เนื้อหาอาเซียนตาม แนวคิด CLIL	3.3 ผู้เข้าอบรมสามารถ เขียนเติมข้อมูลแผนการ สอนแบบ CLIL จาก กิจกรรมอาเซียน	3.3 กิจกรรม <i>อาเซียนฉัน มิตร</i> และแผนการสอนแบบ CLIL จากกิจกรรม <i>อาเซียน ฉันมิตร</i>	40 นาที	ร่วมทำกิจกรรมและ อภิปรายประเด็นใน การทำแผนการสอน จากกิจกรรมนั้น ร่วมกัน
4. การใช้ วัฒนธรรมประชา นิยม – เกมและ เพลง กับกิจกรรม เรียนรู้ ภาษาอังกฤษด้วย เนื้อหาอาเซียน แบบ CLIL	4.1 ผู้เข้าอบรมสามารถ บอกข้อควรรู้ของการใช้ วัฒนธรรมประชานิยม – เกม ในกิจกรรมเรียนรู้ ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหา อาเซียนแบบ CLIL	4.1 ข้อควรรู้ของการใช้ วัฒนธรรมประชานิยม – เกม เป็นกิจกรรมเรียนรู้ ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหา อาเซียนแบบ CLIL - เกม “แฟนพันธุ์แท้ อาเซียน” (ASEAN FC)	30 นาที	บรรยาย และทำ กิจกรรมเกม ร่วมกัน หาคำตอบ
	4.2 ผู้เข้าอบรมสามารถ บอกข้อควรรู้ของการใช้ วัฒนธรรมประชานิยม – เพลง ในกิจกรรมเรียนรู้ ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหา อาเซียนแบบ CLIL	4.2 ข้อควรรู้ของการใช้ วัฒนธรรมประชานิยม – เพลง เป็นกิจกรรมเรียนรู้ ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหา อาเซียนแบบ CLIL - เพลงประจำอาเซียน (ASEAN Anthem)	30 นาที	บรรยาย และทำ กิจกรรมเพลง ร่วมกันหาคำตอบ

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

โมดูล	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	เวลา	รูปแบบกิจกรรม
	4.3 เชื่อมโยง องค์ประกอบบทเรียน CLIL กับกิจกรรมเรียนรู้ ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหา อาเซียน – เกมแฟนพันธุ์ แท้และเพลงประจำชาติ อาเซียน	4.3 แบบฝึกเชื่อมโยง องค์ประกอบบทเรียน CLIL กับกิจกรรมเรียนรู้ ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหา อาเซียน – เกมแฟนพันธุ์แท้ และเพลงประจำชาติ อาเซียน	30 นาที	กิจกรรมกลุ่มจับคู่ เชื่อมโยง องค์ประกอบ CLIL กับกิจกรรมเรียนรู้

โมดูลที่ 1 เสนอข้อมูลพื้นฐานอาเซียนและกิจกรรมตัวอย่างเกี่ยวกับการนำเนื้อหาอาเซียนมาสอนภาษาอังกฤษ โมดูลที่ 2 เสนอแนวคิด CLIL ซึ่งเป็นแนวคิดการสอนเนื้อหาผสมผสานกับการสอนภาษาอังกฤษและกิจกรรมตัวอย่าง โมดูลที่ 3 เสนอแนวทางการเขียนแผนการสอนแบบบทเรียน CLIL และกิจกรรมตัวอย่าง โมดูลที่ 4 เสนอแนวทางการใช้เกมและเพลงในบทเรียน CLIL และกิจกรรมตัวอย่าง โดยแต่ละโมดูลใช้เวลาในการอบรม 1 ชั่วโมง 30 นาที (ดูภาคผนวก ก.) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

โมดูลที่ 1 การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียน

โมดูลที่ 1 การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียน มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ คือ หลังการเข้าร่วมโปรแกรมอบรมครูผู้เข้าอบรมสามารถ 1) บอกข้อมูลพื้นฐานอาเซียนกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ 2) บ่งชี้กิจกรรมอาเซียนที่ผสมผสานการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และ 3) ระบุความสำคัญ ความรู้ และทักษะภาษาอังกฤษที่จำเป็นเพื่อการตอบรับยุคอาเซียน โดยมีเนื้อหาและกิจกรรมตลอดจนการจัดแบ่งเวลาดังนี้

เนื้อหาและกิจกรรมในการฝึกอบรมเพื่อวัตถุประสงค์ข้อ 1 ของโมดูลที่ 1 เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถบอกข้อมูลพื้นฐานอาเซียนกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ นั้น มีเนื้อหาเป็นข้อมูลพื้นฐานอาเซียนซึ่งเป็นข้อมูลทั่วไปเบื้องต้นที่ควรทราบเกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียน คือ ความเป็นมาอาเซียนและยุคอาเซียน โดยมีกิจกรรมเป็นการบรรยาย อภิปรายกลุ่มย่อย และสุ่มตัวแทนพูดนำเสนอ ใช้เวลาในการทำกิจกรรม 30 นาที

เนื้อหาและกิจกรรมในการฝึกอบรมเพื่อวัตถุประสงค์ข้อ 2 ของโมดูลที่ 1 เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถบ่งชี้กิจกรรมอาเซียนที่ผสมผสานการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ นั้น มีเนื้อหาเป็นข้อมูลทั่วไปเบื้องต้นที่ควรทราบเกี่ยวกับประเทศในกลุ่มอาเซียน ได้แก่ ชื่อประเทศ ชื่อเมืองหลวง สถานที่สำคัญ สกุลเงิน ประชากร เชื้อชาติ ศาสนา สถานที่ท่องเที่ยว คำกล่าวทักทายสวัสดิการก่อนในภาษาอาเซียน เป็นต้น โดยมีกิจกรรมให้ช่วยกันศึกษาใบความรู้และให้ช่วยกันทำใบงานจับคู่ชื่อประเทศในกลุ่มอาเซียนและชื่อเมืองหลวงที่กำหนดให้ในแผนที่ให้ถูกต้อง จากนั้น ให้แบ่งกลุ่มร่วมกันอภิปรายว่ากิจกรรมจับคู่ชื่อประเทศและชื่อเมืองหลวงที่ทำนั้นเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษหรือไม่อย่างไร ซึ่งกิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่ต้องการแก้ความเข้าใจผิดที่ครูส่วนใหญ่มักเห็นกิจกรรมในทำนองเดียวกับกิจกรรมจับคู่ชื่อประเทศและชื่อเมืองหลวงว่าเป็นกิจกรรมสอน

ภาษาอังกฤษแล้ว ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวไม่มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแต่อย่างใด มีแต่เพียงการใช้ตัวละคร ชื่อประเทศและชื่อเมืองหลวงด้วยอักษรภาษาอังกฤษเท่านั้น ซึ่งกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษควรมี การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เช่น มีการเรียนการสอน เสียง ศัพท์ ไวยากรณ์ ฟัง พูด อ่าน และ/หรือ เขียน ภาษาอังกฤษ และ/หรือมีการให้นักเรียนทำงานแบบเน้นงานปฏิบัติใช้ทักษะบูรณาการฟังพูดอ่านเขียน ภาษาอังกฤษ เป็นต้น กิจกรรมฝึกอบรมตามวัตถุประสงค์ข้อนี้ใช้เวลา 30 นาที

เนื้อหาและกิจกรรมในการฝึกอบรมเพื่อวัตถุประสงค์ข้อ 3 ของโมดูลที่ 1 เพื่อให้ผู้เข้าอบรม สามารถระบุความสำคัญ ความรู้ และทักษะภาษาอังกฤษที่จำเป็นเพื่อการตอบรับยุคอาเซียน นั้น มีเนื้อหา เกี่ยวกับความสำคัญของภาษาอังกฤษในฐานะที่เป็นภาษาเพื่อการสื่อสารนานาชาติและภาษาที่กำหนดให้ใช้ในการดำเนินงานอาเซียน ความรู้และทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการตอบรับยุคอาเซียน ซึ่งได้แก่ ความรู้เนื้อหา อาเซียนและภาษาอังกฤษ ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ทักษะคิด และทักษะวัฒนธรรมนานาชาติ โดยมี กิจกรรมเป็นการบรรยาย อภิปรายกลุ่มย่อย และสุ่มตัวแทนพุดนำเสนอ ใช้เวลาในการทำกิจกรรม 30 นาที

โมดูลที่ 2 การสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิด CLIL เพื่อตอบรับยุคอาเซียน

โมดูลที่ 2 การสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิด CLIL เพื่อตอบรับยุคอาเซียน มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ คือ หลังการเข้าร่วมโปรแกรมอบรมครูผู้เข้าอบรมสามารถ 1) บอกลักษณะการเรียนตามแนวคิด CLIL 2) บอกลักษณะกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL เรื่อง *อาหาร และชุดประจำชาติ อาเซียน* และ 3) ระบุลักษณะบทเรียนภาษาอังกฤษเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL โดยมีเนื้อหาและกิจกรรม ตลอดจนการจัดแบ่งเวลาดังนี้

เนื้อหาและกิจกรรมในการฝึกอบรมเพื่อวัตถุประสงค์ข้อ 1 ของโมดูลที่ 2 เพื่อให้ผู้เข้าอบรม สามารถบอกลักษณะการเรียนตามแนวคิด CLIL มีเนื้อหาให้คำจำกัดความและอธิบายลักษณะการเรียนตาม แนวคิด CLIL โดยมีกิจกรรมเป็นการบรรยายและอภิปรายคำตอบร่วมกัน ใช้เวลาในการทำกิจกรรม 30 นาที

เนื้อหาและกิจกรรมในการฝึกอบรมเพื่อวัตถุประสงค์ข้อ 2 ของโมดูลที่ 2 เพื่อให้ผู้เข้าอบรม สามารถบอกลักษณะกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL เรื่อง *อาหาร และชุดประจำชาติอาเซียน* มีเนื้อหาเป็นเมนูอาหารประจำชาติและชุดประจำชาติอาเซียนแต่ละประเทศ โดยมีกิจกรรมเป็น กิจกรรมกลุ่ม เผลยคำตอบและร่วมอภิปราย ใช้เวลาในการทำกิจกรรม 40 นาที

เนื้อหาและกิจกรรมในการฝึกอบรมเพื่อวัตถุประสงค์ข้อ 3 ของโมดูลที่ 2 เพื่อให้ผู้เข้าอบรม สามารถระบุลักษณะบทเรียนภาษาอังกฤษเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL มีเนื้อหาเป็นการทบทวนลักษณะ การเรียนตามแนวคิด CLIL เพื่อช่วยกันระบุลักษณะของบทเรียนภาษาอังกฤษเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL เรื่อง *อาหาร และชุดประจำชาติอาเซียน* โดยมีการทำกิจกรรมกลุ่ม นำเสนอ และร่วมอภิปราย ใช้เวลาในการ ทำกิจกรรม 20 นาที

โมดูลที่ 3 การเขียนแผนการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL

โมดูลที่ 3 การเขียนแผนการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL มี วัตถุประสงค์ 3 ข้อ คือ หลังการเข้าร่วมโปรแกรมอบรมครูผู้เข้าอบรมสามารถ 1) บอกองค์ประกอบแผนการ สอนบทเรียนเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL 2) ระบุมาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และ 3) เขียนเติมข้อมูลแผนการสอนแบบ CLIL จากกิจกรรมอาเซียน โดยมี เนื้อหาและกิจกรรมตลอดจนการจัดแบ่งเวลาดังนี้

เนื้อหาและกิจกรรมในการฝึกอบรมเพื่อวัตถุประสงค์ข้อ 1 ของโมดูลที่ 3 เพื่อให้ผู้เข้าอบรม สามารถบอกองค์ประกอบแผนการสอนบทเรียนเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL มีเนื้อหาเป็นตัวอย่าง แผนการสอนบทเรียน CLIL เรื่อง ธงอาเซียน โดยมีกิจกรรมบรรยายและอภิปรายคำตอบร่วมกัน ใช้เวลาในการทำกิจกรรม 30 นาที

เนื้อหาและกิจกรรมในการฝึกอบรมเพื่อวัตถุประสงค์ข้อ 2 ของโมดูลที่ 3 เพื่อให้ผู้เข้าอบรม สามารถระบุมาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีเนื้อหา เป็นตัวอย่างสาระ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4-6 โดยมีกิจกรรมเป็นการบรรยาย อภิปรายกลุ่มย่อย และสุ่มตัวแทนพูดนำเสนอ ใช้เวลาในการทำ กิจกรรม 20 นาที

เนื้อหาและกิจกรรมในการฝึกอบรมเพื่อวัตถุประสงค์ข้อ 3 ของโมดูลที่ 3 เพื่อให้ผู้เข้าอบรม สามารถเขียนเติมข้อมูลแผนการสอนแบบ CLIL จากกิจกรรมอาเซียน คือ โดยมีการร่วมทำกิจกรรมและ อภิปรายประเด็นในการทำแผนการสอนจากกิจกรรมนั้นร่วมกัน ใช้เวลาในการทำกิจกรรม 40 นาที

โมดูลที่ 4 การใช้วัฒนธรรมประชาานิยมกับกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหา อาเซียนแบบ CLIL

โมดูลที่ 4 การใช้วัฒนธรรมประชาานิยมกับกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียน แบบ CLIL มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ คือ หลังการเข้าร่วมโปรแกรมอบรมครูผู้เข้าอบรมสามารถ 1) บอกข้อควร รู้ของการใช้วัฒนธรรมประชาานิยม – เกม ในกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL 2) บอกข้อควรรู้ของการใช้วัฒนธรรมประชาานิยม – เพลง ในกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL และ 3) เชื่อมโยงองค์ประกอบบทเรียน CLIL กับกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียน – เกม แพนพันธุ์แท้และเพลงประจำชาติอาเซียน โดยมีเนื้อหาและกิจกรรมตลอดจนการจัดแบ่งเวลาดังนี้

เนื้อหาและกิจกรรมในการฝึกอบรมเพื่อวัตถุประสงค์ข้อ 1 ของโมดูลที่ 4 เพื่อให้ผู้เข้าอบรม สามารถบอกข้อควรรู้ของการใช้วัฒนธรรมประชาานิยม – เกม ในกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหา อาเซียนแบบ CLIL - เกม “แพนพันธุ์แท้อาเซียน” (ASEAN FC) มีเนื้อหาเป็นข้อควรรู้ของการใช้เกมใน กิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL โดยมีกิจกรรมเป็นการบรรยาย การทำกิจกรรม เกมร่วมกันและช่วยกันหาคำตอบ ใช้เวลาในการทำกิจกรรม 30 นาที

เนื้อหาและกิจกรรมในการฝึกอบรมเพื่อวัตถุประสงค์ข้อ 2 ของโมดูลที่ 4 เพื่อให้ผู้เข้าอบรม สามารถบอกข้อควรรู้ของการใช้วัฒนธรรมประชาานิยม – เพลง ในกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหา อาเซียนแบบ CLIL คือ โดยมีกิจกรรมเป็นการบรรยาย อภิปรายกลุ่มย่อย และสุ่มตัวแทนพูดนำเสนอ ใช้เวลา ในการทำกิจกรรม 30 นาที

เนื้อหาและกิจกรรมในการฝึกอบรมเพื่อวัตถุประสงค์ข้อ 3 ของโมดูลที่ 4 เพื่อให้ผู้เข้าอบรม สามารถเชื่อมโยงองค์ประกอบบทเรียน CLIL กับกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียน – เกมแพน

พันธู์แท้และเพลงประจำชาติอาเซียน คือ โดยมีกิจกรรมเป็นการแบ่งกลุ่มจับคู่เชื่อมโยงองค์ประกอบ CLIL กับกิจกรรมเรียนรู้โดยใช้เกมแฟนพันธู์แท้และเพลงประจำอาเซียน ใช้เวลาในการทำกิจกรรม 30 นาที

1.2 คู่มือฝึกอบรม

ผู้วิจัยได้จัดทำคู่มือฝึกอบรม 4 โมดูล เพื่อประกอบการใช้ชุดฝึกอบรม โดยได้จัดทำให้คู่มือฝึกอบรมประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ เช่นเดียวกับของชุดฝึก คือ ประกอบด้วย 1) ชื่อโมดูล 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) เวลา 5) กระบวนการกิจกรรม 6) รายละเอียดแผนดำเนินกิจกรรม 7) ใบความรู้ 8) ใบงาน 9) สื่อการอบรม และ 10) รายการอ้างอิง เพื่อสะดวกในการใช้ประกอบการฝึกอบรม โดยมีส่วนเพิ่มเติมคือ *บันทึกผู้ให้การอบรม* ที่ให้ข้อสังเกตหรือเทคนิคการฝึกอบรม และ *เฉลยคำตอบ* (ดูภาคผนวก ข.) ดังตัวอย่างบันทึกผู้ให้การอบรมจากโมดูลที่ 3 กิจกรรมที่ 3.3 ชื่อกิจกรรม: อาเซียนฉันมิตรและแผนการสอนแบบ CLIL จากกิจกรรม อาเซียนฉันมิตร

“การแบ่งผู้เข้าอบรมเป็น 10 กลุ่ม เพื่อมอบหมายให้แสดงเป็นสัญลักษณ์อาเซียน 10 ประเทศ จำนวนสมาชิกในกลุ่มอาจมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับจำนวนผู้เข้าอบรม

สามารถเพิ่มความสนุกของกิจกรรมได้ด้วยการเริ่มฝึกคำสวัสดิ์ลาก่อนเป็นภาษาอาเซียน ที่กลุ่มแต่ละกลุ่มได้รับมอบหมาย โดยการให้แต่ละกลุ่มพูดออกเสียงดังคำสวัสดิ์ลาก่อนในภาษาของตนพร้อมๆ กัน เมื่อผู้ให้การอบรมผายมือไปทางทิศของกลุ่มใดให้กลุ่มนั้นกล่าวคำสวัสดิ์ลาก่อนในภาษาของตนขึ้นพร้อมๆ กัน ก่อนจะทำการแยกย้ายแล้วพูดบทสนทนาเพื่อจับกลุ่มสมาชิกอาเซียนที่คละสัญลักษณ์กันให้ครบ 10 สัญชาติ กลุ่มใดหาสมาชิกได้ครบก่อนเป็นผู้ชนะ” (หน้า 83)

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบคุณภาพของชุดฝึกอบรมและคู่มือฝึกอบรม โดยผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน คือ

1) รองศาสตราจารย์ ดร. สุมิตรา อังวัฒนกุล นักวิชาการอิสระ - ข้าราชการเกษียณจากโปรแกรมการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุษบา ต้นทอง อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กรัณศุภมาส เอ่งฉ้วน อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาอังกฤษและภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านได้ชี้แนะให้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างของชุดฝึกอบรมและคู่มือฝึกอบรมบางส่วน ได้แก่ การปรับภาษาที่ใช้ในชุดฝึก 4 โมดูล การจัดเรียงเนื้อหาในเอกสารประกอบการอบรมทั้งใบความรู้และแบบฝึก การปรับเพิ่มเติมหรือยุบรวมเนื้อหาและการให้ตัวอย่างเพิ่มเติมเพื่อความเข้าใจแนวคิด CLIL ของครูมากยิ่งขึ้น

2. เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือวิจัยในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย 1) แบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการอบรม 1 ชุด 2) แบบสอบถามทัศนคติหลังการอบรมทันที 1 ชุด 3) แบบสอบถามการติดตามผลในช่วงเวลาที่ 1 จำนวน 1 ชุด และ 4) แบบประเด็นคำถาม focus group ที่เป็นการติดตามผลในช่วงเวลาที่ 2 จำนวน 1 ชุด รายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 แบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการอบรม

แบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการอบรมในงานวิจัยนี้มี 1 ชุด คือ แบบทดสอบความรู้อาเซียนและแนวคิด CLIL ซึ่งใช้วัดความรู้ของผู้เข้าอบรมเกี่ยวกับอาเซียนและแนวคิด CLIL ก่อนและหลังการอบรม

โดยในระหว่างช่วงเริ่มพัฒนาเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ออกแบบทดสอบเพื่อวัดความรู้เกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL เป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choices) จำนวน 10 ข้อ มีข้อความเกี่ยวกับอาเซียน 5 ข้อ และ แนวคิด CLIL 5 ข้อ ได้ทำการทดลองใช้กับกลุ่มผู้เข้าอบรม 100 คน ผู้วิจัยเห็นว่าจำนวนข้อสอบ 10 ข้อ ยังไม่ครอบคลุมประเด็นที่ต้องการทดสอบ จึงเพิ่มจำนวนข้อเพื่อจะได้ครอบคลุมประเด็นและทำให้ได้ผลที่ชัดเจนขึ้น โดยเพิ่มประเด็นคำถามเกี่ยวกับอาเซียนและแนวคิด CLIL และการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL

จึงได้ปรับเพิ่มข้อสอบเป็นข้อสอบทั้งสิ้นจำนวน 20 ข้อ (ดูภาคผนวก ค.) ประกอบด้วยข้อสอบที่เกี่ยวกับอาเซียน 6 ข้อ ข้อสอบที่เกี่ยวกับแนวคิด CLIL 6 ข้อ และข้อสอบที่เกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL อีก 8 ข้อ ดังนี้

คำถามในแบบทดสอบความรู้ 20 ข้อ ประกอบด้วย

คำถามในแบบทดสอบความรู้ที่เกี่ยวกับเนื้อหาอาเซียน จำนวน 6 ข้อ คือ

ข้อ 1 เหตุการณ์ใดแสดงให้เห็นความร่วมมือในภารกิจของประชาคมอาเซียนซึ่งเรียกได้ว่า “ก้าวเข้าสู่ยุคอาเซียน”

ข้อ 2 เหตุใดภาษาอังกฤษจึงมีความจำเป็นในประชาคมอาเซียน

ข้อ 10 ข้อใดเป็นกิจกรรมที่ครูต้องการกระตุ้นความรู้เดิมเกี่ยวกับเครื่องแต่งกายเพื่อจะสอนเกี่ยวกับเครื่องแต่งกายประจำชาติอาเซียน

ข้อ 13 Kebaya คือ

ข้อ 15 The ASEAN Anthem คือข้อใด และ

ข้อ 20 ประเทศในประชาคม ASEAN ข้อใดต่อไปนี้มีจำนวนประชากรมากที่สุด

คำถามในแบบทดสอบความรู้ที่เกี่ยวกับแนวคิด CLIL จำนวน 6 ข้อ คือ

ข้อ 3 CLIL คือ

ข้อ 5 หนึ่งในวัตถุประสงค์ของ CLIL คือ

ข้อ 6 การเรียนรายวิชาในหลักสูตร CLIL ช่วยผู้เรียนดังนี้

ข้อ 7 ในชั้นเรียน CLIL “ทักษะการสื่อสารระหว่างกัน” (Basic Interpersonal Communicative Skills: BICS) ช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำสิ่งใดต่อไปนี้

ข้อ 14 ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับ CLIL และ

ข้อ 19 บทเรียนภาษาอังกฤษในข้อใดใช้แนวคิด CLIL

คำถามในแบบทดสอบความรู้ที่เกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL 8 ข้อ คือ

ข้อคำถามเนื้อหาอาเซียนที่ฝึกทักษะคิดซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของแนวคิด CLIL: ข้อ 8 และข้อ 12

ข้อ 8 คำสั่งภาษาอังกฤษในการสอนเนื้อหาอาเซียนข้อใดใช้ในกิจกรรมฝึกทักษะการคิดแบบเปรียบเทียบ (comparing) ให้กับนักเรียน และ

ข้อ 12 Action verb ในการสอนเนื้อหาอาเซียนข้อใดจัดอยู่ในกลุ่มทักษะคิดระดับสูง (HOTS: Higher Order Thinking Skills)

ข้อคำถามเนื้อหาอาเซียนที่ฝึกทักษะการสื่อสารซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของแนวคิด CLIL ทักษะการสื่อสาร: ข้อ 9 และข้อ 11

ข้อ 9 คำสั่งในการสอนเนื้อหาอาเซียนต่อไปนี้ข้อใดใช้ในกิจกรรมเพื่อให้เกิดการสื่อสารในชั้นเรียน และ

ข้อ 11 มาตรฐานและตัวชี้วัดใดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในข้อต่อไปนี้ ข้อใดไม่อยู่ในสาระภาษาเพื่อการสื่อสารที่จะนำไปออกแบบการสอนเนื้อหาอาเซียน

ข้อคำถามที่เกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหา ASEAN ตามแนวคิด CLIL: ข้อ 4, 16, 17, และ 18

ข้อ 4 การสื่อสารในชั้นเรียนเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL มีวัตถุประสงค์เพื่อ

ข้อ 16 ในชั้นเรียน CLIL โครงสร้างภาษาอังกฤษที่จะให้นักเรียนใช้เป็นหลักในการแสดงวิธีการทำอาหารอาเซียนคือข้อใด

ข้อ 17 เมื่อต้องเตรียมการสอนเนื้อหาอาเซียนแบบชั้นเรียน CLIL สาระใดที่ระบุไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ต้องนำมาพิจารณา และ

ข้อ 18 ความเชื่อเรื่องแนวคิดการสอนและการเลือกเนื้อหาสำคัญอย่างไรในการเขียนแผนการสอน

โดยผู้วิจัยได้ทำการทดลองใช้ข้อสอบที่พัฒนาขึ้นในครั้งที่ 2 นี้ กับผู้เข้าอบรมอีก 100 คน ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อหาค่าความยาก และอำนาจจำแนก พบว่า ข้อสอบจำนวน 16 ข้อที่ถามเกี่ยวกับ ทั้ง 3 หมวด คือ เนื้อหาอาเซียน แนวคิด CLIL และ การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนด้วยแนวคิด CLIL คำตอบถูกมีค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง 0.20 – 0.80 หมายความว่า อยู่ระหว่าง ยาก-พอใช้ได้ จนถึง ง่าย-พอใช้ได้ และมีอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 – 0.40 หมายความว่า อยู่ระหว่าง จำแนกได้พอใช้ถึงจำแนกได้ดีมาก จึงนำข้อสอบดังกล่าวไปใช้ได้ ยกเว้นข้อสอบ 4 ข้อ คือ ข้อ 1, 7, 11, และ 12 ซึ่งมีค่าความยาก (p) และ/หรือ มีอำนาจจำแนก (r) ต่ำกว่า 0.20 หมายความว่า มีความยากมาก และ/หรือ มีอำนาจจำแนกไม่ดี ควรปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ (ดูภาคผนวก ค.) จึงต้องทำการปรับแก้ หลังจากปรับแก้ข้อสอบ 4 ข้อดังกล่าว จึงได้ใช้แบบทดสอบความรู้การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL เป็นเครื่องมือวิจัยเพื่อการ

วิเคราะห์ข้อมูลความรู้ของผู้เข้าอบรมก่อนและหลังการอบรม (ดูภาคผนวก ง.) ซึ่งการปรับแก้ก่อนนำไปใช้จริง มีดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ปรับภาษาในโจทย์ ในตัวलग ก. และในตัวเลือกที่ถูก ง. ให้ชัดเจนขึ้น

โจทย์ข้อ 1 ปรับเป็น – เหตุการณ์ใดแสดงให้เห็นความร่วมมือในภารกิจของประชาคมอาเซียนซึ่งเรียกได้ว่า “ก้าวเข้าสู่ยุคอาเซียน”

ตัวलग ก. ปรับเป็น – การเริ่มก่อตั้งสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดย 5 ประเทศ

ตัวเลือกที่ถูก ง. ปรับเป็น – การร่วมกันดำเนินงานด้านประชาคมสังคมวัฒนธรรมอาเซียน (2009-2015)

ข้อ 7 ปรับภาษาในโจทย์ ในตัวलग ก. ค. และ ง. และในตัวเลือกที่ถูก ข. ให้ชัดเจนขึ้น

โจทย์ข้อ 7 ปรับเป็น – ในชั้นเรียน CLIL “ทักษะการสื่อสารระหว่างกัน” (Basic Interpersonal Communicative Skills: BICS) ช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำสิ่งใดต่อไปนี้

ตัวलग ก. ปรับเป็น – ใช้เทคโนโลยี ICT ในการเรียนตลอดโปรแกรม

ตัวเลือกที่ถูก ข. ปรับเป็น – พัฒนาภาษาอังกฤษที่ใช้ในการสนทนาขั้นพื้นฐาน

ตัวलग ค. ปรับเป็น – พัฒนาทักษะคิดในการแก้ปัญหาขั้นพื้นฐาน

ตัวलग ง. ปรับเป็น – ปฏิบัติงานที่มอบหมายซ้ำ ๆ จนเกิดความคล่อง

ข้อ 11 ปรับภาษาในตัวलग ก. ให้ชัดเจนขึ้น

ตัวलग ก. ปรับเป็น – Observe instructions in manuals for various types of work and descriptions read.

ข้อ 12 ปรับภาษาในตัวलग ค. ให้ชัดเจนขึ้น

ตัวलग ค. ปรับเป็น – Record the national dishes of the ASEAN countries

แบบทดสอบฉบับล่าสุดมีการตรวจสอบคุณภาพแบบทดสอบ พบว่า แบบทดสอบที่ใช้ในการอบรมมีค่าความยากเฉลี่ยเท่ากับ 0.663 ซึ่งนับว่าค่อนข้างง่าย อำนาจจำแนกเฉลี่ย 0.279 สามารถจำแนกได้พอใช้ และมีค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายในเท่ากับ 0.533 ซึ่งอยู่ในระดับพอใช้ สามารถนำมาใช้ในการอบรมได้

2.2 แบบสอบถามทัศนคติหลังการอบรมทันที

แบบสอบถามฉบับที่ทำทันทีหลังการอบรม มี 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้ารับการอบรม ออกแบบเป็นรายการเลือกตอบ (checklist) จำนวน 8 ข้อ ตอนที่ 2 ทัศนคติเกี่ยวกับการอบรม เป็นรายการประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับ รายการเลือกตอบ และคำถามปลายเปิด จำนวน 15 ข้อ และ ตอนที่ 3 ทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องที่อบรม คือ การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL เป็นรายการ

ประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับ รายการเลือกตอบ และการตอบคำถามปลายเปิด จำนวน 20 ข้อ (ดูภาคผนวก จ.)

ข้อรายการในแบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 เป็นข้อรายการที่ถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้เข้าอบรมเกี่ยวกับโปรแกรมการอบรมการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ตอนที่ 2 ถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อการอบรม ในขณะที่ ตอนที่ 3 ถามเกี่ยวกับทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องที่อบรม คือ การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL

เนื่องจากทัศนคติ คือ ปฏิกริยาตอบสนองอันเกิดจากการประเมินในเชิงบวกหรือลบของบุคคล ซึ่งปฏิกริยาตอบสนองนี้ประกอบด้วย ความคิดความเชื่อ (cognitive) ความรู้สึกชอบใจไม่ชอบใจ (affective) และความพร้อมที่จะกระทำ (behavioral) ข้อรายการที่เกี่ยวกับทัศนคติเกี่ยวกับการอบรมตลอดทั้งทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่อบรม จึงประกอบด้วยข้อรายการที่เป็นความคิดความเชื่อ ความรู้สึกพึงพอใจไม่พึงพอใจ และความพร้อมที่จะกระทำ เกี่ยวกับการอบรมและเรื่องที่อบรมในครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

ข้อรายการในแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับการอบรม เป็นข้อรายการเกี่ยวกับความพึงพอใจในระดับความคิดความเชื่อ ระดับความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ และระดับความพร้อมที่จะกระทำ ซึ่งข้อรายการเกี่ยวกับความพึงพอใจในระดับความคิดความเชื่อ ได้แก่ ข้อรายการในแบบประเมินค่า 5 ระดับ ในข้อรายการต่อไปนี้

- ความรู้ของวิทยากร
- คุณภาพโดยรวมของชุดฝึกอบรม
- เนื้อหาและกิจกรรมของชุดฝึกอบรมในส่วนที่เกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษแบบ CLIL
- เนื้อหาและกิจกรรมของชุดฝึกอบรมในส่วนที่เกี่ยวกับอาเซียน

ข้อรายการในแบบสอบถามที่เกี่ยวกับความรู้สึกชอบไม่ชอบ ได้แก่ ข้อรายการในแบบประเมินค่า 5 ระดับ และคำถามปลายเปิด ดังนี้

แบบประเมินค่า 5 ระดับ

- ภาพรวมของการฝึกอบรม
- วิธีนำเสนอของวิทยากร
- กิจกรรมที่ผู้เข้าอบรมร่วมปฏิบัติ

แบบคำถามปลายเปิด

- สิ่งที่ชอบมากที่สุดในการอบรมครั้งนี้
- สิ่งที่ไม่ชอบมากที่สุดในการอบรมครั้งนี้

ข้อรายการที่สอบถามถึงความพร้อมที่จะกระทำเป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับ 1 ข้อรายการ กับแบบเลือกตอบ 3 ตัวเลือก คือ เข้าร่วม ไม่แน่ และไม่เข้าร่วม และ นำไปใช้ ไม่แน่ และไม่นำไปใช้ ในข้อรายการและข้อคำถามต่อไปนี้

- การนำความรู้ไปใช้ได้จริง

- หากมีการฝึกอบรมทำนองนี้อีก ท่านจะเข้าร่วมหรือไม่
- ท่านจะนำความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาอาเซียนและการสอนภาษาอังกฤษแบบ CLIL ที่ได้จากการอบรมไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ักเรียนของท่าน

ส่วนข้อรายการที่เป็นคำถามปลายเปิดที่ให้ผู้เข้าอบรมเขียนข้อเสนอแนะอาจได้คำตอบที่เป็นข้อเสนอแนะที่เป็น การตอบสนองทางความคิดความเชื่อ ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ และความพร้อมที่จะกระทำ

ข้อรายการในแบบสอบถาม ตอนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องฝึกอบรม อันได้แก่ การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL เป็นข้อรายการในระดับความคิดความเชื่อ ระดับ ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ และระดับความพร้อมที่จะกระทำ ดังต่อไปนี้

แบบประเมินค่า 5 ระดับ

ข้อรายการที่เกี่ยวกับระดับความคิดความเชื่อ

- การร่วมกันเป็นประชาคมอาเซียนเป็นสิ่งจำเป็น
- ควรให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษากลางในการดำเนินงานของอาเซียน
- ความคิดความเชื่อในเรื่องการสอนภาษาด้วยการสื่อสาร (Communicative Approach) (ซึ่งเป็นองค์ประกอบหลักองค์ประกอบหนึ่งของการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL แบ่งเป็นกลุ่มเชื่อมากและเชื่อไม่มาก ดังนี้

กลุ่มเชื่อมากในการสอนภาษาด้วยการสื่อสาร

- o กิจกรรมกลุ่มและจับคู่สามารถช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ร่วมกันกับเพื่อนและช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้ดี
- o กิจกรรมกลุ่มและจับคู่ทำให้นักเรียนมีโอกาสสำรวจปัญหาของตน นักเรียนจึงกำกับการเรียนรู้ของตัวเองได้

กลุ่มเชื่อไม่มากในการสอนภาษาด้วยการสื่อสาร

- o นักเรียนจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อเรียนพร้อมกันทั้งชั้นในชั้นเรียนที่มีครูสอน กิจกรรมกลุ่มและจับคู่ทำเพื่อหลีกเลี่ยงความจำเจเท่านั้น แต่ไม่สามารถทดแทนการสอนของครูที่มีความสามารถได้
- o มีการใช้กิจกรรมกลุ่มและจับคู่บ่อยเพราะเป็นการยากที่ครูจะสังเกตการมีส่วนร่วมของนักเรียนและไม่ให้นักเรียนใช้ภาษาแม่
- o การสอนให้สื่อสารด้วยภาษาอังกฤษเป็นสิ่งยากเกินไปสำหรับนักเรียนไทย

ข้อรายการที่เกี่ยวกับระดับความรู้สึกชอบใจหรือไม่ชอบใจ

- ท่านภูมิใจที่เป็นครูภาษาอังกฤษที่ได้สอนแบบใหม่
- ท่านสุขใจที่ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษ

- ท่านรู้สึกสนุกในการพูดกับผู้เรียนถึงภาษาและวัฒนธรรมนานาชาติ
- การที่มีคนพูดถึงอาเซียนบ่อยทำให้ท่านชินชา
- การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับอาเซียนน่าสนใจและน่าสนใจ

ข้อรายการที่เกี่ยวกับระดับความตั้งใจกระทำ

- ทักษะฟังพูดเป็นทักษะที่ควรพัฒนาเพื่อเตรียมรับอาเซียน
- มีนักเรียนบางส่วนทำให้ท่านท้อแท้ที่จะจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ (เชิงลบ)
- การอยู่ร่วมกันท่ามกลางภาษาและวัฒนธรรมหลากหลายเพิ่มภาระให้ครูภาษาอังกฤษ (เชิงลบ)
- เนื้อหาอาเซียนเพิ่มภาระผู้สอนเพราะมีเนื้อหาในบทเรียนที่ต้องรับผิดชอบมากอยู่แล้ว (เชิงลบ)

คำถามปลายเปิด

เปิดให้ผู้เข้าร่วมอบรมแสดงข้อคิดเห็นซึ่งอาจเป็นความคิดความเชื่อ ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ และความพร้อมที่จะกระทำ

- ท่านคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการก้าวสู่ยุคอาเซียน
- ท่านคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการฝึกทักษะคิดกับการสอนภาษาอังกฤษ
- ท่านคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการสร้างความตระหนักรู้ทางวัฒนธรรมกับการสอนภาษาอังกฤษ

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามชุดนี้ด้วยการหาความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน วิพากษ์แบบสอบถามและพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาในแต่ละข้อ และความสอดคล้องของข้อรายการในแบบสอบถามประเมินค่าตอนที่ 2 และ 3 ซึ่งจำแนกตามประเด็นทั้ง 3 ประเด็น คือ การตอบสนองด้านความคิดความเชื่อ การตอบสนองด้านความรู้สึกชอบใจหรือไม่ชอบใจ และการตอบสนองด้านความพร้อมที่จะกระทำ ซึ่งเป็นทัศนคติต่อโปรแกรมการอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ผู้ทรงมีข้อเสนอแนะให้ปรับแบบสอบถามเพิ่มเติมโดยเพิ่มข้อรายการที่เป็นคำถามที่สะท้อนภาพการนำแนวคิดการสอนภาษาอังกฤษเพื่อตอบรับยุคอาเซียน โดยคำนึงถึงมิติด้านความรู้และความเข้าใจวัฒนธรรมมากยิ่งขึ้น จึงมีการเพิ่มประเด็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับการสอนคิดและวัฒนธรรม มีการเพิ่มเติมข้อรายการเชิงลบเพื่อตรวจสอบความตั้งใจในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งจากการตรวจสอบความเที่ยงในการตอบแบบสอบถามโดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha-coefficient) ซึ่งในแบบสอบถามมีค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเท่ากับ 0.84 ซึ่งแสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามตอบคำถามอย่างตั้งใจ มีการตอบคงที่ ผลลัพธ์จากแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือ

2.3 แบบสอบถามติดตามผล ช่วงเวลาที่ 1

แบบสอบถามติดตามผล (follow-up) ช่วงเวลาที่ 1 ใช้สอบถามผู้เข้าอบรมหลังการเข้าอบรมแล้วเป็นเวลา 1 ภาคการศึกษา เป็นการสอบถามผู้เข้าอบรมเกี่ยวกับการนำความรู้ที่ได้จากการอบรมเรื่องการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งแบบสอบถามมีจำนวน 9 ข้อ แบ่งออกเป็นประเด็นหลัก 3 ประเด็น คือ ประเด็นที่ 1 การนำเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษในสภาพที่พึงประสงค์ ประเด็นที่ 2 การนำเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษในสภาพที่เป็นจริง เช่น ด้านเนื้อหา ด้านการออกแบบบทเรียนและเขียนแผนการสอน และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประเด็นที่ 3 ผลจากการนำเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ

แบบสอบถามชุดนี้ออกแบบเพื่อสอบถามความคิดเห็นโดยใช้รายการเลือกตอบและคำถามปลายเปิด (ดูภาคผนวก ฉ.) ซึ่งประเด็นในแบบสอบถามทั้ง 3 ประเด็น สามารถตอบคำถามวิจัยข้อ 3 เรื่องเกี่ยวกับผู้เข้าอบรมนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ หรือไม่ อย่างไร ได้ โดยคำถามในประเด็นแรกที่สอบถามเกี่ยวกับสภาพที่พึงประสงค์ซึ่งคือสภาพที่ผู้เข้าอบรมคาดหวัง สามารถใช้ติดตามผลหลังการอบรม 1 ภาคการศึกษา ว่า ผู้เข้าร่วมยังคงมีทัศนคติเชิงบวกต่อการอบรมอยู่หรือไม่ ซึ่งทัศนคติจะบ่งบอกความคาดหวังตั้งใจที่จะนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้ ส่วนคำถามในประเด็นที่ 2 ที่สอบถามเกี่ยวกับการนำไปใช้ในสภาพที่เป็นจริง ถามความเป็นจริงเกี่ยวกับการนำความรู้จากการอบรมไปใช้ ถามระดับความถี่การนำไปใช้จริง และให้เลือกตอบสิ่งที่นำไปใช้ ในส่วนคำถามประเด็นที่ 3 ถามเกี่ยวกับเรื่องผลการนำไปใช้ ให้ประเมินระดับความชอบของนักเรียน ซึ่งผลที่ได้สะท้อนให้เห็นการนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ แบบสอบถามติดตามผลดังกล่าวมีค่าคะแนน IOC จากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน คือ 0.8 หมายถึงสามารถนำแบบสอบถามไปใช้วัดการติดตามผลในช่วงเวลา 1 ภาคการศึกษา ได้

2.4 แบบประเด็นคำถามเพื่อการสนทนากลุ่ม การติดตามผลช่วงเวลาที่ 2

แบบประเด็นคำถามเพื่อการสนทนากลุ่ม (focus group) (ดูภาคผนวก ข.) ใช้ตั้งประเด็นเพื่อการสนทนากลุ่มที่จัดขึ้นหลังการเข้าอบรมเป็นเวลา 1 ปีการศึกษา เป็นการสนทนากลุ่มในประเด็นเกี่ยวกับการนำความรู้ที่ได้จากการอบรมที่เป็นเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษในชั้นเรียน มีครูสอนภาษาอังกฤษองค์กรท้องถิ่นผู้เข้าร่วมอบรมที่รับเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 20 คน สถานที่จัดสนทนากลุ่ม คือ ห้องประชุมนานาชาติ อาคารประชุมสุขอาชีวอำรุง คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยแสดงประเด็นสนทนาให้ที่ประชุมสนทนากลุ่มทราบในคราวเดียวโดยฉายสไลด์ขึ้นจอ โดยผู้วิจัยเป็นผู้นำการสนทนาไปคราวละประเด็น ใช้เวลาในการสนทนากลุ่ม 2 ชั่วโมง ผู้วิจัยได้ทำการบันทึกเทปการสนทนากลุ่ม และทำการถอดเทปการสนทนากลุ่มแบบคำต่อคำ (verbatim transcription) เพื่อใช้ทำการวิเคราะห์เนื้อหาและรายงานผลวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยนี้แบ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะฝึกอบรม และระยะการติดตามผล ดังนี้

ระยะที่ 1: ระยะฝึกอบรม เมื่อผู้วิจัยได้ข้อมูลความต้องการพัฒนาศักยภาพครูท้องถิ่นเรื่องการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและความสามารถทำให้ผู้เรียนรู้คิดและมีทักษะทางวัฒนธรรมจากการสัมภาษณ์นักวิชาการองค์กรปกครองท้องถิ่น และครูท้องถิ่นบางส่วนแล้ว ผู้วิจัยได้สืบค้นจนได้พบว่าแนวคิด CLIL เป็นแนวคิดที่สอนภาษาอังกฤษพร้อมไปกับเนื้อหา จึงเหมาะสมกับการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียน ประกอบกับ CLIL มีการออกแบบการสอนโดยคำนึงถึงทักษะคิดและทักษะวัฒนธรรมด้วย จึงเหมาะสมกับการพัฒนาศักยภาพครูท้องถิ่นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้จัดทำชุดฝึกอบรมและคู่มือฝึกอบรมเพื่อใช้ในการจัดการอบรม โดยแบ่งการอบรมเป็น 4 โมดูล คือ 1) การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียน 2) การสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิด CLIL เพื่อตอบรับยุคอาเซียน 3) การเขียนแผนการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL และ 4) การใช้วัฒนธรรมประชานิยม – เกมและเพลง กับกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL ซึ่งโปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL นี้ ประกอบด้วยชุดฝึกอบรม คู่มือฝึกอบรม และอุปกรณ์การฝึกอบรม ซึ่งชุดฝึกอบรมและคู่มือฝึกอบรมได้ผ่านการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และปรับแก้ตามคำแนะนำเรียบร้อยแล้วก่อนนำไปใช้จริง ใช้เวลาในการฝึกอบรมโมดูลละ 1 ชั่วโมง 30 นาที รวมเป็นเวลา 6 ชั่วโมง

ในการนี้ ผู้วิจัยได้ให้ผู้เข้าอบรมทำแบบทดสอบก่อนการอบรม 30 นาที เพื่อวัดพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับอาเซียนและแนวคิด CLIL เพื่อการสอนภาษาอังกฤษ และหลังจากผ่านการอบรม 4 โมดูลแล้ว จึงให้ผู้เข้าอบรมทำแบบทดสอบหลังการอบรม 30 นาที เพื่อวัดความรู้ที่ได้จากการอบรม อันได้แก่ความรู้ที่เกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียน และแนวคิด CLIL ต่อจากนั้นใช้เวลาอีก 30 นาที ทำแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อการจัดการอบรมของผู้วิจัย โดยมีข้อรายการในแบบสอบถามที่เป็นทัศนคติทั้ง 3 มิติ คือ มิติความคิดความเชื่อ ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ และความพร้อมที่จะกระทำ โดยแบบทดสอบดังกล่าวได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิและปรับแก้ตามคำแนะนำแล้วก่อนนำไปใช้จริง (ดูตาราง 3.2)

ระยะที่ 2: ระยะติดตามผล มีการติดตามผลการนำความรู้จากการอบรมไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษในชั้นเรียนของตน 2 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 สอบถามด้วยแบบสอบถาม หลังจากการอบรมไปแล้ว 1 ภาคการศึกษา และครั้งที่ 2 จัดสนทนากลุ่ม focus group ที่คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หลังจากการอบรมไปแล้ว 1 ปีการศึกษา ผู้วิจัยได้อาสาสมัครครูผู้เข้าร่วมอบรมที่นำความรู้จากการอบรมไปใช้ จำนวน 20 คน โดยแบบสอบถามที่ส่งให้ผู้เข้าอบรมในการติดตามผลครั้งที่ 1 เป็นแบบสอบถามตัวเลือกและปลายเปิด และมีประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่ม focus group ในการติดตามผลครั้งที่ 2 เพื่อสนทนาในประเด็นเกี่ยวกับการนำความรู้จากการอบรมไปปฏิบัติจริงในห้องเรียน (ดูตารางที่ 3.2)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติเชิงบรรยาย (descriptive statistics) ในการอธิบายข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากการทดสอบและแบบสอบถาม ได้แก่ ความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) และค่าเฉลี่ย (mean) และใช้สถิติเชิงอนุมาน (inferential statistics) ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลระหว่างการทดสอบก่อนและหลังการเข้ารับการอบรม ได้แก่ การทดสอบค่าที (paired samples t-test)

สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสนทนากลุ่มย่อย (focus group) โดยมีกระบวนการจัดทำข้อมูล ได้แก่ การถอดบทสนทนาคำต่อคำ (verbatim) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) โดยใช้วิธีการลดทอนข้อมูล (reduction) เข้ารหัสข้อมูล (coding) และตีความ (interpretation) ซึ่งเป็นการตีความเพื่อหาข้อสรุปจากข้อมูลที่รวบรวมได้ทั้งจากข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (ดูตารางที่ 3.2)

ตารางที่ 3.2 เครื่องมือวิจัย ข้อมูล และการวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามวิจัย

คำถามวิจัย	เครื่องมือวิจัย	ข้อมูล	การวิเคราะห์
1. โปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL มีผลอย่างไรต่อความรู้เกี่ยวกับอาเซียนและแนวคิด CLIL ของผู้เข้าอบรม	- แบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการอบรม 1 ชุด	ผลคะแนนก่อนและหลังการอบรม	ค่าเฉลี่ย สูงสุด ต่ำสุด เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการอบรม (Paired Samples <i>t</i> Test)
2. ผู้เข้าอบรมมีทัศนคติอย่างไรต่อโปรแกรมการอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL	- แบบสอบถามทัศนคติต่อโปรแกรมการอบรม	ผลประเมินทัศนคติต่อการอบรม (ด้านความคิด ความเชื่อ ความชอบไม่ชอบ และความพร้อมที่จะกระทำ)	ร้อยละ ค่าเฉลี่ย เกณฑ์ประเมินค่าเฉลี่ย (คำถามประเมิน 5 ระดับ) การวิเคราะห์เนื้อหา (คำถามปลายเปิด)
3. ผู้เข้าอบรมนำความรู้ที่ได้จากการอบรมโปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษหรือไม่ อย่างไร	- แบบสอบถามการติดตามผลการนำความรู้ไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ - การจัดกลุ่มการสนทนา Focus Group	- ผลประเมินการนำความรู้จากการอบรมไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ - การถอดบทสนทนาคำต่อคำ (verbatim transcription) ของการสนทนากลุ่ม focus group	การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาผลของโปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ที่มีต่อเนื้อหาความรู้ ทักษะ และ การนำความรู้ไปใช้ในกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษของครูภาษาอังกฤษมัธยมศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงสำรวจ มีการใช้ข้อมูลเชิงปริมาณและสนับสนุนด้วยข้อมูลเชิงคุณภาพ การออกแบบงานวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 15 ขั้นตอน สามารถแบ่งเป็น 2 ระยะหลัก คือ ระยะที่ 1 การจัดโปรแกรมอบรมครู และระยะที่ 2 การติดตามผล โดยระยะที่ 1 ซึ่งเป็นการจัดโปรแกรมอบรมครู มีการประเมินความรู้และทัศนคติของผู้เข้าอบรม ซึ่งตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาผลการใช้โปรแกรมอบรมครูต่อความรู้อาเซียนและแนวคิด CLIL ของผู้เข้าอบรมก่อนและหลังการอบรม และข้อที่ 2 เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้เข้าอบรมต่อโปรแกรมการอบรม ส่วนการดำเนินการวิจัยระยะที่ 2 ซึ่งเป็นการติดตามผลการนำความรู้ไปใช้ ตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาผลการนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ โดยการติดตามผลการนำไปใช้มี 2 ช่วงเวลา คือ ช่วงเวลาหลังการอบรม 1 ภาคการศึกษา และช่วงเวลาหลังการอบรม 1 ปีการศึกษา ดังแสดงโครงสร้างการรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ด้านล่างนี้ และจะได้นำเสนอรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลไปตามโครงสร้างดังกล่าวในตอนต่อไป

การดำเนินงานวิจัยระยะที่ 1 การจัดโปรแกรมอบรมครู มีการวิเคราะห์ผลเพื่อตอบคำถามวิจัยที่ 1 และ 2 ดังโครงสร้างนำเสนอต่อไปนี้

คำถามวิจัยที่ 1 โปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL มีผลอย่างไรต่อความรู้เกี่ยวกับอาเซียนและแนวคิด CLIL ของผู้เข้าอบรม

1. 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้ารับการอบรม
1. 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL

คำถามวิจัยที่ 2 ผู้เข้าอบรมมีทัศนคติอย่างไรต่อโปรแกรมการอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL

2. 1 ผลการวิเคราะห์ทัศนคติของครูที่มีต่อโปรแกรมอบรมครูสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL

การดำเนินงานวิจัยระยะที่ 2 การติดตามผลการนำไปใช้ 2 ช่วงเวลา คือ หลังการอบรม 1 ภาคการศึกษา และ หลังการอบรม 1 ปีการศึกษา มีการวิเคราะห์ผลเพื่อตอบคำถามวิจัยที่ 3 ดังโครงสร้างนำเสนอ ดังนี้

คำถามวิจัยที่ 3 ผู้เข้าอบรมนำความรู้ที่ได้จากการอบรมโปรแกรมการอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษหรือไม่ อย่างไร

3. 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลติดตามผลช่วงเวลาที่ 1 ข้อมูลจากแบบสอบถาม – การนำความรู้จากการอบรมไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ

3. 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลติดตามผลช่วงเวลาที่ 2 ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม Focus Group – การนำความรู้จากการอบรมไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ
ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การดำเนินการวิจัยระยะที่ 1 – การจัดโปรแกรมอบรมครู มีการวิเคราะห์ผลเพื่อตอบคำถามวิจัยที่ 1 และ 2 ดังต่อไปนี้

คำถามวิจัยที่ 1 โปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL มีผลอย่างไรต่อความรู้เกี่ยวกับอาเซียนและแนวคิด CLIL ของผู้เข้าอบรม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามวิจัยที่ 1 โปรแกรมการอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL มีผลอย่างไรต่อความรู้เกี่ยวกับอาเซียนและแนวคิด CLIL ของผู้เข้าอบรม นั้น ประกอบด้วยส่วนของการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วมการอบรมจากตอนที่ 1 ของแบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับการอบรม (ภาคผนวก จ.) และ ผลการวิเคราะห์ความรู้ของผู้เข้าอบรมเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL จากคะแนนแบบทดสอบความรู้การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL (ภาคผนวก ง.) ก่อนและหลังการอบรม ดังต่อไปนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วมการอบรม

ผู้รับการอบรมมีจำนวนทั้งหมด 269 คน ส่วนใหญ่เป็นหญิง จำนวน 236 คน (87.7%) เป็นชาย 33 คน (12.3%) ส่วนใหญ่เป็นผู้มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี จำนวน 189 คน (70.3%) รองลงมาคือระดับปริญญาโท จำนวน 80 คน (29.7%) ผู้รับการอบรมส่วนใหญ่มีประสบการณ์สอนระหว่าง 5 – 10 ปี จำนวน 104 คน (38.8%) รองลงมาเป็นครูที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 15 ปีขึ้นไป จำนวน 63 คน (23.5%) ตามด้วยครูที่มีประสบการณ์สอนระหว่าง 2 – 4 ปี จำนวน 45 คน (16.8%) ตามด้วยผู้ที่มีประสบการณ์การสอนระหว่าง 11 – 15 ปี และน้อยกว่า 2 ปี จำนวน 43 คน (16%) และ 13 คน (4.9%) ตามลำดับ (ดูตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าอบรม

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	33	12.3
	หญิง	236	87.7
วุฒิการศึกษาสูงสุด	ปริญญาตรี	189	70.3
	ปริญญาโท	80	29.7
ประสบการณ์สอนภาษาอังกฤษ	น้อยกว่า 2 ปี	13	4.9
	2-4 ปี	45	16.8
	5-10 ปี	104	38.8
	11-15 ปี	43	16.0
	มากกว่า 15 ปี	63	23.5
รวมทั้งหมด		269	100

จากผลวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับช่วงอายุ มีผู้ตอบแบบสอบถาม 262 คน (97.40% ของผู้เข้าร่วมการอบรมทั้งหมด) มีผู้ตอบแบบสอบถามระบุอายุของตนในแบบสอบถามที่มากที่สุด คือ 60 ปี และที่น้อยที่สุดคือ 25 ปี จึงรายงานอายุผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกเป็น 6 ช่วงอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีช่วงอายุระหว่าง 31 – 35 ปี จำนวน 90 คน (34.4%) รองลงมาเป็นที่ที่มีช่วงอายุระหว่าง 36 – 40 ปี จำนวน 63 คน (24%) ตามด้วยช่วงอายุระหว่าง 41 – 45 ปี และ 46 – 50 ปี จำนวน 31 คน (11.8%) และช่วงอายุระหว่าง 25 – 30 ปี จำนวน 29 คน (11.1%) และผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในช่วงอายุมากกว่า 50 ปีน้อยที่สุด จำนวน 18 คน (6.9%) (ดูตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2 ช่วงอายุของผู้เข้าอบรม

ช่วงอายุ (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
25-30	29	11.1
31-35	90	34.4
36-40	63	24
41-45	31	11.8
46-50	31	11.8
มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	18	6.9
รวม	262	100

จากผลวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับวิชาเอก พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม 265 คน คิดเป็น 98.51% ของผู้เข้าร่วมการอบรมนั้น เป็นผู้ที่จบการศึกษาตรงสาขาวิชาเอก 248 คน (92.2%) และมีผู้ที่จบการศึกษาวิชาเอกอื่นจำนวน 17 คน (7.8%) โดยจบจากสาขาประถมศึกษามากที่สุด 3 คน (1.5%) รองลงมาคือวิชาเอกคณิตศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และคอมพิวเตอร์ วิชาเอกละ 2 คน คิดเป็นวิชาเอกละ 0.7% และวิชาเอกเกษตร บรรณารักษ์ รัฐประศาสนศาสตร์ ภาษาไทย สังคมศึกษา สื่อสารมวลชน สุขศึกษา บริหารธุรกิจ สุขศึกษา และหลักสูตรและการสอน วิชาเอกละ 1 คน คิดเป็นวิชาเอกละ 0.4% (ดูตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3 สาขาวิชาเอกที่จบการศึกษาของผู้เข้าอบรม

วิชาเอก	จำนวน (คน)	ร้อยละ	
ภาษาอังกฤษ	248	92.2	
วิชาเอกอื่น	ประถมศึกษา	3	1.5
	คณิตศาสตร์	2	0.7
	เศรษฐศาสตร์	2	0.7
	คอมพิวเตอร์	2	0.7
	เกษตร	1	0.4
	บรรณารักษ์	1	0.4
	รัฐประศาสนศาสตร์	1	0.4
	สังคมศึกษา	1	0.4
	สื่อสารมวลชน	1	0.4
	บริหารธุรกิจ	1	0.4
	สุขศึกษา	1	0.4
	หลักสูตรและการสอน	1	0.4
รวม	17	7.8	
รวมทั้งหมด	265	100	

ผู้เข้ารับการอบรมที่ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 265 คน คิดเป็น 98.51% ของผู้เข้าร่วมการอบรมทั้งหมด ส่วนใหญ่ประเมินตนเองว่ามีความสามารถทางภาษาอังกฤษอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 165 คน (62.3%) รองลงมาประเมินตนเองว่ามีความสามารถทางภาษาอังกฤษอยู่ในระดับมาก จำนวน 83 คน (31.3%) ประเมินตนเองว่ามีความสามารถทางภาษาอังกฤษอยู่ในระดับน้อย จำนวน 14 คน (5.3%) และประเมินตนเองว่ามีความสามารถทางภาษาอังกฤษอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 คน (1.1%) (ดูตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4 การประเมินตนเองของผู้เข้าอบรมด้านความสามารถทางภาษาอังกฤษ

ระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อย	14	5.3
ปานกลาง	165	62.3
มาก	83	31.3
มากที่สุด	3	1.1
รวมทั้งหมด	265	100

ผู้เข้ารับการอบรมที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประเมินตนเองว่ามีความรู้เกี่ยวกับวิธีการสอนแบบ CLIL อยู่ในระดับปานกลางและน้อย คือ ประเมินตนเองว่ามีความรู้เกี่ยวกับวิธีการสอนแบบ CLIL อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 125 คน (46.5%) และประเมินตนเองว่ามีความรู้เกี่ยวกับวิธีการสอนแบบ CLIL อยู่ในระดับน้อย จำนวน 65 คน (35.3%) ในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยประเมินตนเองว่ามีความรู้เกี่ยวกับวิธีการสอนแบบ CLIL อยู่ในระดับมาก จำนวน 30 คน (11.2%) และระดับน้อยที่สุดจำนวน 19 คน (7.1%) (ดูตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5 การประเมินตนเองของผู้เข้าอบรมด้านความรู้เกี่ยวกับวิธีการสอนแบบ CLIL

ระดับความรู้เกี่ยวกับวิธีการสอนแบบ CLIL	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยที่สุด	19	7.1
น้อย	95	35.3
ปานกลาง	125	46.5
มาก	30	11.2
รวมทั้งหมด	269	100

ผู้เข้ารับการอบรมที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประเมินตนเองว่ามีความรู้เกี่ยวกับอาเซียนในระดับปานกลางถึงมาก คือ ประเมินตนเองว่ามีความรู้เกี่ยวกับอาเซียนในระดับปานกลาง จำนวน 194 คน (72.1%) และประเมินตนเองว่ามีความรู้เกี่ยวกับอาเซียนในระดับมาก จำนวน 48 คน (17.8%) ในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยประเมินตนเองว่ามีความรู้เกี่ยวกับอาเซียนในระดับน้อย จำนวน 24 คน (8.9%) และระดับมากที่สุด จำนวน 3 คน (1.1%) (ดูตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6 การประเมินตนเองของผู้เข้าอบรมด้านความรู้เกี่ยวกับอาเซียน

ระดับความรู้เกี่ยวกับอาเซียน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อย	24	8.9
ปานกลาง	194	72.1
มาก	48	17.8
มากที่สุด	3	1.1
รวมทั้งหมด	269	100

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL

ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบทดสอบความรู้การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL จำนวน 20 ข้อ โดยมีการทดลองใช้และหาค่าความยากและอำนาจจำแนกและได้ปรับแก้แบบทดสอบจนได้ฉบับใช้จริง (ดูหัวข้อ 3.2.1 ของบทที่ 3 และภาคผนวก ค. และ ง.) คะแนนจากการทำแบบทดสอบก่อนและหลังการอบรมเมื่อเปรียบเทียบกับกันจะสามารถตอบคำถามวิจัยที่ 1 คือ โปรแกรมการอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL มีผลอย่างไรต่อความรู้เกี่ยวกับอาเซียนและแนวคิด CLIL ของผู้เข้าอบรม การวิเคราะห์ผลการใช้โปรแกรมอบรมครู ได้ผลการทดสอบก่อนและหลังการอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 โดยการทดสอบก่อนอบรมมีคะแนนเฉลี่ย 9.79 คะแนน และการทดสอบหลังการอบรมมีคะแนนเฉลี่ย 13.04 คะแนน จากผลการวิเคราะห์สามารถสรุปได้ว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้เกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL มากยิ่งขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ดูตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7 ผลการทดสอบความรู้การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL ก่อนและหลังการอบรม

	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าที
ก่อนอบรม	9.79	2.54	-18.214*
หลังอบรม	13.04	2.55	

* sig<0.05

ทั้งนี้ เมื่อแยกคำนวณผลคะแนนก่อนและหลังการอบรมในส่วนของข้อคำถาม 6 ข้อ ที่เกี่ยวกับเนื้อหาอาเซียน คือ ข้อ 1 2 10 13 15 และ 20 (ดู 3.2.1 บทที่ 3 และภาคผนวก ค. และ ง.) พบว่า ผลคะแนนการทดสอบในส่วนข้อคำถามเกี่ยวกับอาเซียนก่อนและหลังการอบรมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 โดยการทดสอบก่อนอบรมมีคะแนนเฉลี่ย 2.66 คะแนน และการทดสอบหลังการอบรมมี

คะแนนเฉลี่ย 3.84 คะแนน สรุปได้ว่า ผู้เข้าอบรมมีความรู้เกี่ยวกับอาเซียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ดูตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.8 ผลการทดสอบความรู้ในส่วนของข้อคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาอาเซียนก่อนและหลังการอบรม

	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าที
ก่อนอบรม	2.66	1.23	-13.599*
หลังอบรม	3.84	1.11	

* sig<0.05

และเมื่อแยกคำนวณผลคะแนนก่อนและหลังการอบรมในส่วนของข้อคำถาม 6 ข้อ ที่เกี่ยวกับแนวคิด CLIL คือ ข้อ 3 5 6 7 14 และ 19 (ดู 3.2.1 บทที่ 3 และภาคผนวก ค. และ ง.) พบว่า ผลคะแนนการทดสอบในส่วนข้อคำถามเกี่ยวกับแนวคิด CLIL ก่อนและหลังการอบรมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 เช่นกัน โดยการทดสอบก่อนอบรมมีคะแนนเฉลี่ย 2.84 คะแนน และการทดสอบหลังการอบรมมีคะแนนเฉลี่ย 4.47 คะแนน สรุปได้ว่า ผู้เข้าอบรมมีความรู้เกี่ยวกับแนวคิด CLIL เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ดูตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.9 ผลการทดสอบความรู้ในส่วนของข้อคำถามเกี่ยวกับแนวคิด CLIL ก่อนและหลังการอบรม

	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าที
ก่อนอบรม	2.84	1.14	-18.062*
หลังอบรม	4.47	1.12	

* sig<0.05

ในส่วนของข้อคำถามแบบทดสอบเกี่ยวกับเรื่องการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ซึ่งได้แก่ข้อคำถาม 8 ข้อ คือ ข้อ 8 12 9 11 4 16 17 และ 18 (ดู 3.2.1 บทที่ 3 และภาคผนวก ค. และ ง.) พบว่า ผลคะแนนการทดสอบในส่วนข้อคำถามเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ก่อนและหลังการอบรมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 เช่นกัน โดยการทดสอบก่อนอบรมมีคะแนนเฉลี่ย 2.84 คะแนน และการทดสอบหลังการอบรมมีคะแนนเฉลี่ย 4.47 คะแนน สรุปได้ว่า ผู้เข้าอบรมมีความรู้เกี่ยวกับแนวคิด CLIL เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ดูตารางที่ 4.10)

ตารางที่ 4.10 ผลการทดสอบความรู้ในส่วนของข้อความเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียน และแนวคิด CLIL ก่อนและหลังการอบรม

	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าที
ก่อนอบรม	3.88	1.52	-10.500*
หลังอบรม	4.96	1.56	

* sig<0.05

ดังนั้น คำตอบต่อคำถามวิจัยข้อแรก คือ โปรแกรมการอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL มีผลอย่างไรต่อความรู้เกี่ยวกับอาเซียนและแนวคิด CLIL ของผู้เข้าอบรมนั้น ผลจากการวิเคราะห์คะแนนที่ได้จากแบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการอบรมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.5 และเมื่อแยกวิเคราะห์ผลคะแนนในส่วนของการสอบที่เกี่ยวกับเนื้อหาอาเซียน แนวคิด CLIL และการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ผลคะแนนก่อนและหลังการอบรมทั้งในส่วนของเนื้อหาอาเซียน แนวคิด CLIL และการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ทั้ง 3 ส่วนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งหมายถึง โปรแกรมอบรมครูมีผลในการเพิ่มความรู้เกี่ยวกับอาเซียน แนวคิด CLIL และการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ของผู้เข้าอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ต่อไปจะเป็นการแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นคำตอบคำถามวิจัยข้อ 2

คำถามวิจัยที่ 2 ผู้เข้าอบรมมีทัศนคติอย่างไรต่อโปรแกรมการอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามวิจัยที่ 2 ผู้เข้าอบรมมีทัศนคติอย่างไรต่อโปรแกรมการอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL นั้น ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามทัศนคติของผู้เข้าอบรมต่อโปรแกรมการอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ในตอนที่ 2 ทัศนคติต่อโปรแกรมการอบรม และตอนที่ 3 ทัศนคติต่อการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL (ภาคผนวก จ.)

เนื่องจาก ทัศนคติ คือ ปฏิกริยาตอบสนองอันเกิดจากการประเมินในเชิงบวกหรือลบของบุคคล ปฏิกริยาตอบสนองนี้ประกอบด้วย มิติทางความคิดความเชื่อ (cognitive) มิติทางความรู้สึก (affective) และ มิติทางความพร้อมที่จะกระทำ (behavioral) ข้อคำถามในแบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับการอบรมและเรื่องที่อบรมจึงเป็นข้อคำถามที่สอบถามผู้เข้าอบรมถึงปฏิกริยาตอบสนองต่อการอบรมในด้านความคิดความเชื่อ ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ และความพร้อมที่จะกระทำ ที่เกี่ยวกับการอบรมและเรื่องที่อบรมในครั้งนี้ โดยแบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับการอบรมนี้ มี 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้เข้าอบรม (ได้รายงาน

ผลในข้อ 1.1) ตอนที่ 2 ทักษะคิดต่อโปรแกรมอบรม จะนำเสนอผลในข้อ 2.1 และตอนที่ 3 ทักษะคิดต่อการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ซึ่งเป็นเรื่องที่อบรม จะนำเสนอผลในข้อ 2.2 โดยแบบสอบถาม ตอนที่ 2 และ ตอนที่ 3 ประกอบด้วยข้อรายการแบบประเมิน 5 ระดับ คำถามแบบเลือกตอบ และคำถามปลายเปิด (ดูภาคผนวก จ.) ผลการวิเคราะห์ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ทักษะคิดของผู้เข้าอบรมต่อโปรแกรมอบรม

การวิเคราะห์คำตอบจากแบบสอบถามทั้งในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ทำให้ทราบถึงทักษะคิดของผู้เข้าอบรมที่มีต่อโปรแกรมอบรมและเรื่องที่อบรม เนื่องจากแบบสอบถามได้ออกแบบเพื่อสอบถามทักษะคิด (ดูข้อ 3.2.2 ของบทที่ 3 และภาคผนวก จ.) โดยมีข้อรายการและข้อคำถามเกี่ยวกับการตอบสนองต่อโปรแกรมอบรมและเรื่องที่อบรม ทั้งด้านความคิดความเชื่อ ความรู้สึกชอบไม่ชอบ และความพร้อมที่จะกระทำ โดยในส่วนของข้อ 2.1 นี้ จะนำเสนอผลการวิเคราะห์คำตอบจากแบบสอบถามตอนที่ 2 ทักษะคิดของผู้เข้าอบรมต่อโปรแกรมอบรม โดยแบบสอบถามในส่วนนี้ มีการสอบถามถึงการตอบสนองต่อการอบรมด้านความคิดความเชื่อ ได้แก่ ข้อรายการในแบบสอบถามข้อ 2 การตอบสนองของผู้เข้าอบรมต่อความรู้ของวิทยากร ข้อ 4 การตอบสนองต่อคุณภาพโดยรวมของชุดฝึกอบรม ข้อ 5 และข้อ 6 การตอบสนองต่อเนื้อหาและกิจกรรมของชุดฝึกอบรมในส่วนที่เกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษแบบ CLIL ข้อ 7 และ ข้อ 8 การตอบสนองต่อเนื้อหาและกิจกรรมของชุดฝึกอบรมในส่วนที่เกี่ยวกับอาเซียน และข้อ 10 การตอบสนองต่อการนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้ได้จริง ส่วนการประเมินในด้านความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ ได้แก่ ข้อ 1. การตอบสนองต่อภาพรวมของการฝึกอบรม ข้อ 3. การตอบสนองต่อวิธีนำเสนอของวิทยากร และข้อ 9 การตอบสนองต่อกิจกรรมที่ผู้เข้าอบรมร่วมปฏิบัติ และคำถามปลายเปิด 2 ข้อ คือ ข้อ 13 ให้ระบุสิ่งที่ชอบมากที่สุดในการอบรมครั้งนี้ และ ข้อ 14 ให้ระบุสิ่งที่ไม่ชอบมากที่สุดในการอบรมครั้งนี้ สำหรับการประเมินการตอบสนองของผู้เข้าอบรมในด้านความพร้อมที่จะกระทำ ได้แก่ ข้อคำถามในแบบสอบถามที่เป็นแบบให้เลือกตอบ ข้อ 11 หากมีการฝึกอบรมทำนองนี้อีก ท่านจะเข้าร่วมหรือไม่ และ ข้อ 12 ท่านจะนำความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาอาเซียนและการสอนภาษาอังกฤษแบบ CLIL ที่ได้จากการอบรมไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่แก่นักเรียนของท่านหรือไม่ ผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์ผลจากแบบสอบถามทักษะคิดเกี่ยวกับการอบรมในส่วนที่เป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับ มีเกณฑ์การแปลความหมายแบบประเมินค่า 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมาย ดังต่อไปนี้

ในช่วงค่าเฉลี่ย 4.21 – 5	แปลความหมายว่า	พึงพอใจในระดับมากที่สุด
ในช่วงค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.2	แปลความหมายว่า	พึงพอใจระดับมาก
ในช่วงค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.4	แปลความหมายว่า	พึงพอใจระดับปานกลาง
ในช่วงค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.6	แปลความหมายว่า	พึงพอใจระดับน้อย
และในช่วงค่าเฉลี่ย 1 – 1.8	แปลความหมายว่า	พึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีทักษะคิดเชิงบวกต่อการอบรมในระดับมากและมากที่สุด (ดูตารางที่ 4.10) โดยตอบสนองเป็นความพึงพอใจในด้านความคิดความเชื่อ ต่อความรู้ของวิทยากรในระดับมากที่สุด (4.43) และพึงพอใจในด้านความคิดความเชื่อในระดับมากที่สุดต่อเรื่องเกี่ยวกับ เนื้อหาของชุดฝึกอบรม

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน (4.09) คุณภาพโดยรวมของชุดฝึกอบรม (4.06) และเนื้อหาของชุดฝึกอบรมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาอังกฤษแบบ CLIL (3.99) ตามลำดับ

ในส่วนของการตอบสนองต่อการอบรมเป็นความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ ผู้เข้าอบรมแสดงความพึงพอใจในระดับมาก เกี่ยวกับ วิธีการนำเสนอของวิทยากร (4.19) กิจกรรมของชุดฝึกอบรมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน (4.09) กิจกรรมในชุดฝึกอบรมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาอังกฤษแบบ CLIL (4.06) ภาพรวมของการฝึกอบรม (3.98) และกิจกรรมที่ผู้เข้าอบรมร่วมปฏิบัติ (3.94) ตามลำดับ ในส่วนของการตอบสนองต่อการอบรมเป็นความพร้อมที่จะกระทำ ผู้เข้าอบรมแสดงความพึงพอใจในระดับมาก กับการนำความรู้ไปใช้ได้จริง (4.11) (ดูตารางที่ 4.11)

ตารางที่ 4.11 ทศนคติของผู้เข้าอบรมต่อโปรแกรมอบรม – การตอบสนองต่อโปรแกรมอบรมในระดับ
ความคิดความเชื่อ ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ และความพร้อมที่จะกระทำ

ชื่อรายการในแบบสอบถาม แสดงการตอบสนองต่อโปรแกรมอบรม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ความพึงพอใจ
การตอบสนองในด้านความคิดความเชื่อ			
- ความรู้ของวิทยากร	4.43	.566	มากที่สุด
- คุณภาพโดยรวมของชุดฝึกอบรม	4.06	.671	มาก
- เนื้อหาของชุดฝึกอบรมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน	4.09	.616	มาก
- เนื้อหาของชุดฝึกอบรมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสอน ภาษาอังกฤษแบบ CLIL	3.99	.699	มาก
การตอบสนองในด้านความรู้สึกชอบใจ/ไม่ชอบใจ			
- วิธีการนำเสนอของวิทยากร	4.19	.646	มาก
- กิจกรรมในชุดฝึกอบรมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน	4.09	.633	มาก
- กิจกรรมในชุดฝึกอบรมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสอน ภาษาอังกฤษแบบ CLIL	4.06	.711	มาก
- ภาพรวมของการฝึกอบรม	3.98	.589	มาก
- กิจกรรมที่ผู้เข้าอบรมร่วมปฏิบัติ	3.94	.687	มาก
การตอบสนองในด้านความพร้อมที่จะกระทำ			
- การนำความรู้ไปใช้ได้จริง	4.11	.632	มาก

ผลจากการวิเคราะห์เนื้อหาในส่วนของคำถามปลายเปิดที่เป็นการถามเกี่ยวกับการตอบสนองในระดับความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ ในส่วนของการตอบคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับสิ่งที่ชอบมากที่สุดในการอบรมครั้งนี้ จากผู้เข้าอบรมรวมทั้งสิ้น 269 คน มีผู้เขียนตอบเกี่ยวกับสิ่งที่ชอบที่สุดในการอบรมครั้งนี้ 198 คน (73.6%) สามารถจัดกลุ่มข้อความเรียงตามลำดับความถี่ได้ดังนี้ 1) วิทยากรมีความรู้ความสามารถ สนุกสนาน

ถ่ายทอดเนื้อหาได้ชัดเจนและตรงเวลา อัจฉริยะดี มีกัลยาณมิตร 72 ครั้ง (26.77%) 2) การนำเสนอเนื้อหาผ่านสื่อประกอบการอบรมที่ดี และเทคนิคการนำเสนอที่หลากหลาย มีบรรยาย กิจกรรมในเชิงปฏิบัติและอภิปราย ให้ผู้เข้ารับการอบรมได้มีส่วนร่วม 57 ครั้ง (21.19%) 3) กิจกรรมการอบรมเทคนิคการสอนแบบ CLIL 35 ครั้ง (13.01%) 4) กิจกรรมและเกมเพื่อสอนเนื้อหาเกี่ยวกับอาเซียน 23 ครั้ง (8.55%) และ 5) ความรู้ที่ได้รับและการฝึกเขียนแผนกิจกรรมการเรียนรู้ 11 ครั้ง (4.08%) (ดูตารางที่ 4.11)

สำหรับผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากคำตอบของผู้เข้าอบรมต่อคำถามปลายเปิดถึงสิ่งที่ท่านไม่ชอบมากที่สุดในการอบรมครั้งนี้ จากผู้เข้าอบรมรวมทั้งสิ้น 269 คน มีผู้เขียนตอบเกี่ยวกับสิ่งที่ไม่ชอบที่สุดในการอบรมครั้งนี้ 76 คน (28.25%) สามารถจัดกลุ่มข้อความเรียงตามลำดับความถี่ได้ดังนี้ 1) สถานที่คับแคบ ไกลบ้าน บริการโรงแรมไม่ดี อาหารไม่อร่อย 37 ครั้ง (13.75%) 2) เนื้อหาในการบรรยายมาก น่าเบื่อ 15 ครั้ง (5.58%) 3) ระยะเวลาในการอบรมน้อยไป 15 ครั้ง (5.58%) 4) ตัวอย่างสั้นน้อยไป 5 ครั้ง (1.86%) และ 5) ยังไม่เข้าใจการสอนแบบแนวคิด CLIL อย่างชัดเจน 4 ครั้ง (1.49%) (ดูตารางที่ 4.12)

ตารางที่ 4.12 ทศนคติที่เป็นการตอบสนองในทางความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบที่มีต่อการอบรม – ผลการวิเคราะห์เนื้อหาคำตอบจากคำถามปลายเปิด

คำถาม	คำตอบที่แสดงทัศนคติด้านความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ	ความถี่ (จำนวนครั้ง)	ร้อยละ
สิ่งที่ท่านชอบมากที่สุดในการอบรมครั้งนี้	1. วิทยากรมีความรู้ความสามารถ สนุกสนาน ถ่ายทอดเนื้อหาได้ชัดเจนและตรงเวลา อัจฉริยะดี มีกัลยาณมิตร	72	26.77
	2. การนำเสนอเนื้อหาผ่านสื่อประกอบการอบรมที่ดี และเทคนิคการนำเสนอที่หลากหลาย มีบรรยาย กิจกรรมในเชิงปฏิบัติและอภิปราย ให้ผู้เข้ารับการอบรมได้มีส่วนร่วม	57	21.19
	3. กิจกรรมการอบรมเทคนิคการสอนแบบ CLIL	35	13.01
	4. กิจกรรมและเกมเพื่อสอนเนื้อหาเกี่ยวกับอาเซียน	23	8.55
	5. ความรู้ที่ได้รับและการฝึกเขียนแผนกิจกรรมการเรียนรู้	11	4.08
รวมจำนวนผู้เขียนคำตอบ		198	73.6
รวมจำนวนผู้ไม่ประสงค์เขียนคำตอบ		71	26.39
รวมทั้งสิ้น		269	100.00

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

คำถาม	คำตอบที่แสดงทัศนคติด้านความรู้สึก ชอบหรือไม่ชอบ	ความถี่ (จำนวนครั้ง)	ร้อยละ
สิ่งที่ท่านไม่ชอบ มากที่สุดในการ อบรมครั้งนี้	1. สถานที่คับแคบ บริการโรงแรมไม่ดี โกลบ้าน อาหารไม่อร่อย	37	13.75
	2. เนื้อหาในการบรรยายมาก น่าเบื่อ	15	5.58
	3. ระยะเวลาในการอบรมน้อยไป	15	5.58
	4. ตัวอย่างสั้นน้อยไป	5	1.86
	5. ยังไม่เข้าใจการสอนแบบแนวคิด CLIL อย่าง ชัดเจน	4	1.49
รวมจำนวนผู้เขียนคำตอบ		76	28.25
รวมจำนวนผู้ไม่ประสงค์เขียนคำตอบ		193	71.75
รวมทั้งสิ้น		269	100.00

จะเห็นได้จากตารางที่ 4.12 ว่า จำนวนผู้เข้าอบรมที่เขียนคำตอบเกี่ยวกับสิ่งที่ชอบมากที่สุดในการอบรมครั้งนี้มีจำนวนมากกว่าผู้เข้าอบรมที่เขียนคำตอบเกี่ยวกับสิ่งที่ไม่ชอบมากที่สุดในการอบรมครั้งนี้ (73.6% ต่อ 28.25%) แสดงให้เห็นว่า ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่มีทัศนคติเชิงบวกต่อการอบรม เนื่องจากการตอบสนองต่อการอบรมในด้านความชอบมากกว่าไม่ชอบ

สำหรับในส่วนที่เกี่ยวกับทัศนคติต่อการอบรมในด้านความพร้อมที่จะกระทำ การตอบต่อคำถามตัวเลือก หากมีการฝึกอบรมทำนองนี้อีก ท่านจะเข้าร่วมหรือไม่ และ ท่านจะนำความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาอาเซียนและการสอนภาษาอังกฤษแบบ CLIL ที่ได้จากการอบรมไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่นักเรียนของท่านหรือไม่ พบว่า ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่มีความประสงค์ที่จะเข้าร่วมการอบรมทำนองนี้อีก จำนวน 257 คน คิดเป็น 95.54% ของผู้เข้ารับการอบรมทั้งหมด และตั้งใจที่จะนำความรู้เกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษแบบ CLIL ที่ได้จากการอบรมไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่นักเรียนของตน จำนวน 261 คน (97.03%) (ดูตารางที่ 4.13)

ตารางที่ 4.13 ทศนคติด้านความพร้อมที่จะกระทำต่อการเข้าร่วมการอบรมอีกและการนำความรู้ไปใช้

ทัศนคติต่อการอบรม		จำนวน (คน)	ร้อยละ
ด้านความพร้อมที่จะกระทำ			
การเข้าร่วมการอบรมทำนองนี้อีก	เข้าร่วม	257	95.54
	ไม่เข้าร่วม	6	2.23
	ไม่แน่ใจ	6	2.23
การนำความรู้จากการอบรมไปใช้ใน การสอนภาษาอังกฤษ	นำไปใช้	261	97.03
	ไม่นำไปใช้	3	1.12
	ไม่แน่ใจ	5	1.86
รวมทั้งหมด		269	100.00

จะเห็นได้จากตารางที่ 4.13 ว่า ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการอบรมในด้านความพร้อมที่จะกระทำในเชิงบวก คือ มีการตอบสนองต่อการอบรมแบบพร้อมที่จะกระทำในการเข้าร่วมอบรมในทำนองนี้อีก (95.54%) และพร้อมที่จะกระทำในการนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษในชั้นเรียน (97.03%)

การให้ข้อเสนอแนะในคำถามปลายเปิดของผู้เข้าอบรมบ่งชี้ถึงทัศนคติที่มีต่อการอบรม

ข้อต่อไปของแบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับการอบรม คือ ข้อของแบบสอบถามปลายเปิดที่ให้ผู้เข้าร่วมอบรมเขียนตอบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการอบรม (ดูภาคผนวก จ.) เนื่องจากคำตอบจากข้อเสนอแนะของผู้เข้าอบรมอาจชี้ให้เห็นถึงทัศนคติหรือการตอบสนองของผู้เข้าอบรมในด้านความคิดความเชื่อ ความชอบไม่ชอบ และ/หรือ ความพร้อมที่จะกระทำ ที่เกี่ยวกับการอบรมได้ พบว่า ผู้เข้าอบรมที่เขียนข้อเสนอแนะในแบบสอบถามมีจำนวน 149 คน คิดเป็น 55.39% ของผู้เข้าร่วมอบรม ผู้ไม่ประสงค์เขียนข้อเสนอแนะมีจำนวน 120 คน คิดเป็น 44.61% ของผู้เข้าร่วมอบรม

ผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหาคำตอบจากคำถามปลายเปิดและสรุปข้อเสนอแนะของผู้เข้าร่วมอบรมได้ 9 ประเด็น โดยได้จัดกลุ่มข้อเสนอแนะเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มข้อเสนอแนะที่แสดงทัศนคติเชิงบวกที่มีต่อการอบรมรวม 82 ครั้ง (30.40%) และกลุ่มข้อเสนอแนะที่แสดงทัศนคติที่เป็นเชิงลบและเป็นกลาง รวม 67 ครั้ง (24.90%) กลุ่มข้อเสนอแนะที่แสดงทัศนคติเชิงบวกที่มีต่อการอบรม ได้แก่ 1) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการอบรมอย่างต่อเนื่อง 27 ครั้ง (10.04%) 2) ข้อเสนอให้มีการจัดอบรมเฉพาะเรื่อง CLIL 24 ครั้ง (8.92%) 3) ข้อเสนอแนะให้ผลิตสื่อที่ใช้อบรมเพื่อเผยแพร่ 12 ครั้ง (4.46%) 4) ข้อเสนอแนะให้เพิ่มระยะเวลาในการอบรม 10 ครั้ง (3.72%) 5) ข้อเสนอแนะที่เป็นความคิดเห็นเชิงบวกเกี่ยวกับการอบรม 9 ครั้ง (3.35%) กลุ่มข้อเสนอแนะที่แสดงทัศนคติที่เป็นเชิงลบและเป็นกลาง ได้แก่ 1) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการการอบรม 27 ครั้ง (10.04 %) 2) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินการอบรม 25 ครั้ง (9.29 %) 3) ข้อเสนอแนะให้มีการอบรมเพิ่มเติมในเรื่องอื่น ๆ 10 ครั้ง (3.72 %) และ 4) ข้อเสนอแนะที่เป็นความคิดเห็นเชิงลบเกี่ยวกับการอบรม 5 ครั้ง (1.86 %) (ดูตารางที่ 4.14)

ตารางที่ 4.14 ข้อเสนอแนะจากผู้เข้าอบรมที่แสดงทัศนคติเชิงบวก เชิงลบและเป็นกลาง

ลำดับ	ข้อเสนอแนะจากผู้เข้าอบรม	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ
ข้อเสนอแนะที่แสดงทัศนคติเชิงบวกต่อการอบรม			
1	ข้อเสนอแนะให้จัดการอบรมอย่างต่อเนื่อง	27	10.04
2	ข้อเสนอแนะให้จัดอบรมเฉพาะเรื่อง CLIL	24	8.92
3	ข้อเสนอแนะให้ผลิตสื่อที่ใช้อบรมเพื่อเผยแพร่	12	4.46
4	ข้อเสนอแนะให้เพิ่มระยะเวลาในการอบรม	10	3.72
5	ข้อเสนอแนะที่เป็นข้อคิดเห็นเชิงบวกเกี่ยวกับการอบรม	9	3.35
รวม		82	30.48
ข้อเสนอแนะที่แสดงทัศนคติเชิงลบและเป็นกลางต่อการอบรม			
1	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการการอบรม	27	10.04
2	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินการอบรม	25	9.29
3	ข้อเสนอแนะให้มีการอบรมเพิ่มเติมในเรื่องอื่น ๆ	10	3.72
4	ข้อเสนอแนะที่เป็นข้อคิดเห็นเชิงลบเกี่ยวกับการอบรม	5	1.86
รวม		67	24.90
รวมจำนวนผู้ให้ข้อเสนอแนะทั้งสิ้น		149	55.41
รวมจำนวนผู้ไม่ประสงค์ให้ข้อเสนอแนะทั้งสิ้น		120	44.59
รวมทั้งสิ้น		269	100.00

โดยจะกล่าวถึงกลุ่มข้อเสนอแนะที่เป็นทัศนคติเชิงบวก กลุ่มที่แสดงทัศนคติเชิงลบและเป็นกลางตามผลการวิเคราะห์เนื้อหาของข้อเสนอแนะที่อาจแสดงทัศนคติด้านต่าง ๆ ของผู้เข้าอบรมที่มีต่อการอบรมดังต่อไปนี้

กลุ่มข้อเสนอแนะที่แสดงทัศนคติเชิงบวก รวม 82 ครั้ง (30.40%) มีดังนี้

1) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการอบรมอย่างต่อเนื่อง มีข้อความเสนอแนะให้จัดอบรมอย่างต่อเนื่อง 27 ครั้ง (10.04%) ดังนี้ ควรจัดการอบรมรูปแบบนี้ต่อเนื่องทุกปี 17 ครั้ง (6.31%) อยากเข้ารับการอบรมอีก 5 ครั้ง (1.86%) อยากให้เพื่อนครูท่านอื่นมีโอกาสมาเข้าร่วมอบรมแบบนี้บ้าง 3 ครั้ง (1.12%) อยากให้ผู้บริหารมาอบรมร่วมกันด้วยจะได้เข้าใจไปในแนวทางเดียวกัน 1 ครั้ง (0.37%) อยากให้มีการอบรม ติดตามผล และต่อยอดสิ่งที่ได้รับจากการอบรมในครั้งต่อไป 1 ครั้ง (0.37%) ซึ่งข้อเสนอแนะในประเด็นให้จัดอบรมอย่างต่อเนื่องนี้แสดงให้เห็นถึงทัศนคติของผู้เข้าอบรมที่มีต่อการอบรมในเชิงบวก กล่าวคือ ผู้เข้าอบรมมีการสนองตอบต่อการอบรมในด้านความคิดความเชื่อว่าการจัดการอบรมอย่างต่อเนื่องจะเกิดประโยชน์ มีการสนองตอบในด้านความชอบหรือไม่ชอบ โดยมีความรู้สึกชอบ ซึ่งการที่จะทำสิ่งใดต่อย่อมน่าจะเกิดจากความ

พอใจในการทำสิ่งนั้นด้วย เห็นได้จากข้อความที่นอกจากตนจะเข้าร่วมการอบรมอย่างต่อเนื่องแล้ว ยังมีการคิดชวนเพื่อน ชวนผู้บริหาร และต้องการให้มีการต่อยอด ติดตามผล จึงเป็นการสนองตอบในด้านความพร้อมที่จะกระทำอีกต่อไป

2) ข้อเสนอให้มีการจัดอบรมเฉพาะเรื่อง CLIL ผู้เข้าอบรมเสนอแนะให้จัดการอบรมเรื่อง CLIL โดยเฉพาะ 24 ครั้ง (8.92%) ดังนี้ อยากรให้มีการฝึกอบรม CLIL โดยเฉพาะให้มากกว่านี้เพื่อที่จะนำไปใช้ได้จริง 9 ครั้ง ควรเพิ่มเวลาให้มากขึ้นในการฝึกการสอนแบบ CLIL 9 ครั้ง อยากรให้สอนการทำสื่อทำกิจกรรมให้สอดคล้องกับการสอนแบบ CLIL 3 ครั้ง (1.11%) อยากรให้อบรมการสอน CLIL ในรูปแบบที่หลากหลาย 3 ครั้ง (1.11%) ซึ่งข้อเสนอแนะให้มีการจัดอบรมเฉพาะเรื่อง CLIL แสดงให้เห็นถึงทัศนคติของผู้เข้าอบรมที่มีต่อการอบรมในเชิงบวก คือ ผู้เข้าอบรมตอบสนองต่อการเข้าอบรมในทางการมีความคิดความเชื่อว่า CLIL เป็นแนวคิดที่ดีมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ มีความชอบใจต่อแนวการสอนนี้ และจึงแสดงความพร้อมที่จะกระทำคือ เขียนแสดงความต้องการการอบรมเฉพาะเรื่อง CLIL เพิ่มเติม

3) ข้อเสนอแนะให้ผลิตสื่อที่ใช้อบรมเพื่อเผยแพร่ ผู้เข้าอบรมเสนอแนะให้มีการผลิตสื่อที่ใช้อบรมเพื่อเผยแพร่ให้ผู้เข้าอบรมได้ใช้ 12 ครั้ง (4.46%) ดังนี้ ควรมีการแจก ข่าย หรือเผยแพร่ สื่อ งานนำเสนอ บันทึกกิจกรรมตัวอย่างของวิทยากรในการอบรมครั้งนี้ให้ผู้อบรม 6 ครั้ง (2.23%) อยากรให้มีตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมที่อบรมแจกเป็นแผ่น CD แก่ผู้เข้าอบรม 5 ครั้ง (1.86%) อยากรได้ไฟล์การนำเสนอในการอบรมเพื่อทบทวนและถ่ายทอดให้กับเพื่อนร่วมงาน 1 ครั้ง (0.37%) ซึ่งข้อเสนอแนะให้มีการผลิตสื่อที่ใช้อบรมเพื่อเผยแพร่ แสดงให้เห็นถึงทัศนคติของผู้เข้าอบรมที่มีต่อการอบรมในเชิงบวก คือ ผู้เข้าอบรมตอบสนองต่อการเข้าอบรมในทางการมีความคิดความเชื่อว่า สื่อที่ใช้ในการอบรมดีมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ มีความชอบใจต่อสื่อที่ใช้อบรม และจึงแสดงความพร้อมที่จะกระทำคือ เขียนแสดงความต้องการให้จำหน่าย แจกแจกสื่อที่ใช้ในการอบรมเพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของตนและเพื่อจะได้เผื่อแผ่ไปถึงเพื่อนร่วมงาน

4) ข้อเสนอแนะให้เพิ่มระยะเวลาในการอบรม มีข้อความเสนอแนะให้เพิ่มเวลาในการอบรม 10 ครั้ง (3.72%) ดังนี้ ระยะเวลาน้อยไปทำให้ฝึกปฏิบัติได้ไม่เพียงพอ 5 ครั้ง (1.86%) อยากรทำแบบฝึกหัดมากกว่านี้ 3 ครั้ง (1.11%) อยากรให้แบ่งออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ มากขึ้นจะได้มีเวลาฝึกให้ทั่วถึงมากกว่านี้ 2 ครั้ง (0.74%) ซึ่งข้อเสนอแนะให้เพิ่มระยะเวลาในการอบรม แสดงให้เห็นถึงทัศนคติของผู้เข้าอบรมที่มีต่อการอบรมในเชิงบวก คือ ผู้เข้าอบรมตอบสนองต่อการเข้าอบรมในทางการมีความคิดความเชื่อว่า การอบรมนี้ดีมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ มีความชอบใจต่อการอบรม และจึงแสดงความพร้อมที่จะกระทำคือ เขียนแสดงความต้องการให้เพิ่มระยะเวลาในการอบรมเพื่อจะได้ฝึกปฏิบัติให้เพียงพอและทำกิจกรรมให้มากขึ้นได้ฝึกให้ทั่วถึงเพื่อนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของตน

5) ข้อเสนอแนะที่เป็นข้อคิดเห็นเชิงบวกเกี่ยวกับการอบรม ผู้เข้าอบรมเขียนข้อเสนอแนะที่เป็นข้อคิดเห็นเชิงบวกเกี่ยวกับการอบรม 9 ครั้ง (3.35%) ดังนี้ ชอบการนำเสนอของวิทยากรและคณบดีศึกษา

ผู้ช่วยเป็นอย่างมาก 2 ครั้ง (0.74%) อยากให้มีวิทยากรที่มากด้วยความรู้และถ่ายทอดอย่างไม่ปิดบังแบบ วิทยากรท่านนี้มาก ๆ 2 ครั้ง (0.74%) การอบรมสนุกมาก 2 ครั้ง (0.74%) เป็นการเข้าร่วมอบรมอย่างมีความสุขมาก 1 คน (0.37%) ได้รับความรู้และประสบการณ์ที่สามารถนำไปถ่ายทอดให้กับเพื่อนครูด้วยกันได้ มีเทคนิคการสอนใหม่ๆ ไปใช้ 1 คน (0.37%) ผู้เข้าร่วมรับการอบรมมีอัตราศัยดี 1 คน (0.37%) ซึ่งข้อเสนอแนะที่เป็นข้อคิดเห็นเชิงบวกเกี่ยวกับการอบรม แสดงให้เห็นถึงทัศนคติในเชิงบวกของผู้เข้าอบรมที่มีต่อการอบรม คือ ผู้เข้าอบรมตอบสนองต่อการเข้าอบรมในทางการมีความคิดความเชื่อว่าการอบรมครั้งนี้มีสิ่งที่ดีมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เช่น วิทยากรถ่ายทอดเนื้อหาและแนวคิด กิจกรรมสนุก ได้ความรู้ใหม่ เป็นต้น มีความชอบใจต่อการอบรม และจึงแสดงความพร้อมที่จะกระทำคือ เขียนแสดงความชื่นชอบลงไปข้อเสนอแนะ

กลุ่มข้อเสนอแนะที่แสดงทัศนคติเชิงลบและเป็นกลาง รวม 67 ครั้ง (24.90%) มีดังนี้

1) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการการอบรม ผู้เข้าอบรมเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการการอบรม 27 ครั้ง (10.04%) ดังนี้ สถานที่การจัดกิจกรรมคับแคบเกินไป 8 ครั้ง (2.60%) โรงแรมบริการไม่ดี 6 ครั้ง (2.23%) ไม่ควรให้รถลงทะเบียนนาน 4 ครั้ง 1.49 (%) อาหารไม่อร่อย 4 ครั้ง 1.49 (%) จำนวนผู้เข้ารับการอบรมมากเกินไป 2 ครั้ง (0.74%) อากาศในห้องอบรมหนาวมาก 2 ครั้ง (0.74%) ควรมีบริการ wi-fi ฟรี 1 ครั้ง (0.37%) ข้อเสนอแนะประเด็นนี้ แสดงให้เห็นถึงทัศนคติที่เป็นการตอบสนองต่อการบริหารจัดการการอบรมในเชิงลบ คือแสดงทัศนคติในด้านความไม่ชอบต่อสถานที่จัดอบรม การบริการของ โรงแรม การลงทะเบียน รสชาติอาหาร และจำนวนผู้เข้าอบรมมาก ข้อคิดเห็นเหล่านี้มีนัยยะแห่งการแสดง การตอบสนองด้วยความไม่ชอบ ผู้เข้าอบรมน่าจะมีความคิดความเชื่อว่าการบริหารจัดการการอบรมในรูปแบบ ปริมาณ และคุณภาพที่เหมาะสมในแบบหนึ่งซึ่งไม่ใช่การบริหารจัดการการอบรมในครั้งนี้ ส่วนการตอบสนองในด้านความพร้อมที่จะกระทำ ได้แก่ การที่ผู้เข้าอบรมลงมือเขียนเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ไม่น่าพอใจดังกล่าว อย่างไรก็ตาม การบริหารจัดการการอบรมในเรื่องการจัดหาสถานที่อบรม การลงทะเบียน และอาหาร เป็นต้น นั้น เป็นความรับผิดชอบของกรมส่งเสริมการศึกษา องค์การปกครองท้องถิ่น เจ้าภาพจัดการอบรม ที่จะรับทราบและดำเนินการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

2) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการอบรม ผู้เข้าอบรมเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการอบรม 25 ครั้ง (9.29%) ดังนี้ ควรเพิ่มแนวการสอนและเนื้อหาในการอบรมให้มากขึ้น 6 ครั้ง (2.23%) ควรใช้ตัวอย่าง และสื่อในการอบรมมากกว่านี้ 5 ครั้ง (1.86%) ควรจะมีกิจกรรมที่หลากหลายกว่านี้ 5 ครั้ง (1.86%) ควรเพิ่มการอบรมเทคนิคการสอนและวิธีวัดและประเมินผล 4 ครั้ง 1.49 (%) ควรเน้นการฝึกปฏิบัติมากกว่าการ ฟังบรรยาย 2 ครั้ง (0.74%) ควรจะมีกิจกรรมที่ทำให้ผู้เข้าอบรมได้รู้จักกันมากกว่านี้ 1 ครั้ง (0.37%) ควรมีการให้ความรู้หรือเอกสารจัดทำแผนอาเขียนเพิ่มมากขึ้น 1 ครั้ง (0.37%) ควรเปิดเพลงเบาๆ ตอนพักเพื่อสร้างบรรยากาศผ่อนคลาย 1 ครั้ง (0.37%) ซึ่งข้อเสนอแนะในประเด็นเกี่ยวกับการดำเนินการอบรมแสดงให้เห็นถึงทัศนคติของผู้เข้าอบรมที่มีต่อการอบรมในทางที่ตอบสนองต่อการอบรมด้วยความคิดความเชื่อว่ามี สิ่งที่การดำเนินการอบรมควรเติมให้เต็มเนื่องจากยังพร่องอยู่ ได้แก่ ควรเพิ่มเรื่องเกี่ยวกับแนวการสอน เทคนิค การสอน เนื้อหา การฝึกปฏิบัติ กิจกรรมการทำความรู้จักกันของผู้เข้าร่วมอบรม เป็นต้น จึงเขียนเสนอแนะเพื่อ

เติมให้เต็มเพื่อจะให้เกิดความชอบใจต่อไปในโอกาสภายหน้า และผู้เข้าอบรมตอบสนองต่อการอบรมในทาง ความพร้อมที่จะกระทำโดยลงมือเขียนข้อเสนอแนะดังกล่าวให้ผู้ดำเนินการอบรมรับทราบ

3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการในการอบรมเพิ่มเติมในเรื่องอื่น ๆ ผู้เข้าอบรมเขียน ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการอบรมเพิ่มเติมในเรื่องอื่น ๆ 10 ครั้ง (3.35%) เป็นข้อเสนอแนะที่อาจแสดงทัศนคติที่เป็นกลาง เนื่องจากไม่แสดงการติชมเกี่ยวกับการอบรมครั้งนี้ เพียงแต่ให้ข้อเสนอแนะในการอบรมในเรื่องอื่น ๆ ในกาลต่อไป ดังนี้ ต้องการอบรมเรื่องการใช้เทคนิคการสอนต่าง ๆ 3 ครั้ง (1.11%) การทำวิจัยในชั้นเรียน 2 ครั้ง (0.74%) การทำวิจัย R&D การสอนภาษาอังกฤษ 1 ครั้ง (0.37%) การจัดทำหลักสูตรอาเซียน 1 ครั้ง (0.37%) การทำนวัตกรรมสื่อการสอนภาษาอังกฤษ 1 ครั้ง (0.37%) การจัดทำแผนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ 1 ครั้ง (0.37%) การอบรมการสอนภาษาอังกฤษกับเจ้าของภาษา 1 ครั้ง (0.37%) ซึ่งข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ความต้องการในการอบรมเพิ่มเติมในเรื่องอื่น ๆ แสดงให้เห็นถึงทัศนคติที่เป็นกลางต่อการอบรมครั้งนี้ คือ ไม่ กล่าวถึงการอบรมครั้งนี้แบบดีหรือชม แต่ผู้เข้าอบรมเห็นประโยชน์ต่อการอบรมครูในหลากหลายหัวข้อ จึง เสนอหัวข้ออบรมใหม่ในการอบรมคราวหน้า ซึ่งหมายถึง ผู้เข้าอบรมมีความคิดความเชื่อว่าการอบรมครู โดยทั่วไปเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ มีความชอบใจต่อการอบรมครูในเรื่อง ต่าง ๆ และจึงแสดงความพร้อมที่จะกระทำคือ เขียนแสดงความต้องการให้จัดอบรมในเรื่องที่ตนมีความสนใจ ต้องการอยู่ในขณะนั้น

4) ข้อเสนอแนะที่เป็นข้อคิดเห็นเชิงลบเกี่ยวกับการอบรม ผู้เข้าอบรมเขียนข้อเสนอแนะที่เป็น ข้อคิดเห็นเชิงลบเกี่ยวกับการอบรม 5 ครั้ง (1.86%) ดังนี้ วิทยากรบรรยายยวจนจับประเด็นสำคัญไม่ได้ 1 ครั้ง (0.37%) การออกเสียงภาษาอังกฤษของวิทยากรควรปรับปรุง 1 ครั้ง (0.37%) การแบ่งกลุ่มไม่ชัดเจน 1 ครั้ง (0.37%) กิจกรรมวันแรกควรสนุกกว่านี้ 1 ครั้ง (0.37%) ยังไม่ชัดเจนเกี่ยวกับ CLIL 1 ครั้ง (0.37%) แสดงให้ เห็นถึงทัศนคติในเชิงลบของผู้เข้าอบรมที่มีต่อการอบรม คือ ผู้เข้าอบรมตอบสนองต่อการเข้าอบรมในทางการ มีความคิดความเชื่อว่ามีสิ่งที่จะต้องแก้ไขปรับปรุงในการอบรมครั้งนี้ คือ การบรรยาย การออกเสียงภาษาอังกฤษ การจัดกิจกรรม ของวิทยากร และความไม่ชัดเจนในความรู้ใหม่เรื่อง CLIL ข้อเสนอแนะเหล่านี้แสดงให้เห็นถึง ทัศนคติเชิงลบของผู้เข้าอบรมที่มีต่อการอบรม มีความคิดความเชื่อว่าการบรรยาย การออกเสียง ภาษาอังกฤษ การจัดกิจกรรม และการทำให้เกิดความเข้าใจเรื่อง CLIL ในแบบที่ดี ซึ่งไม่ใช่ในการอบรมครั้งนี้ มีความไม่ชอบใจต่อเรื่องดังกล่าวในการอบรม และจึงแสดงความพร้อมที่จะกระทำ คือ เขียนแสดงความไม่ ชอบในข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิเคราะห์เนื้อหาที่ผู้เข้าอบรมเขียนตอบข้อเสนอแนะในแบบสอบถามข้อคำถามปลายเปิด พบว่า ผู้เข้าอบรมที่เขียนให้ข้อเสนอแนะต่อการอบรมซึ่งมีจำนวนมากว่าครึ่งหนึ่งของผู้เข้าอบรมทั้งหมด (149 คน คิดเป็น 55.39%) ส่วนใหญ่มีทัศนคติเชิงบวกต่อการอบรมในครั้งนี้ โดยเขียนข้อคิดเห็นที่แสดงทัศนคติเชิง บวก รวม 82 ครั้ง (30.40%) หมายถึง ผู้เข้าอบรมมีการตอบสนองต่อการอบรมโดยมีความคิดความเชื่อว่าการ อบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL นี้ ดีมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษ มีความชอบใจ แล้วจึงแสดงความพร้อมที่จะกระทำโดยเขียนเสนอแนะแสดงข้อคิดเห็น โดยมี

ประเด็นจากข้อเสนอแนะที่แสดงทัศนคติในเชิงบวก คือ การที่ผู้เข้าอบรมเขียนเสนอแนะให้จัดการอบรมอย่างต่อเนื่อง (27 ครั้ง คิดเป็น 10.04%) เสนอให้จัดอบรมเฉพาะเรื่อง CLIL (24 ครั้ง คิดเป็น 8.92%) ขอให้ผลิตสื่อเพื่อเผยแพร่ให้ใช้ (12 ครั้ง คิดเป็น 4.46%) ให้เพิ่มระยะเวลาในการอบรม (10 ครั้ง คิดเป็น 3.72%) และแสดงข้อคิดเห็นเชิงบวกเกี่ยวกับการอบรม (9 ครั้ง คิดเป็น 3.35%) (ดูตารางที่ 4.14)

ต่อไปจะได้เสนอผลการวิเคราะห์คำตอบจากแบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับการอบรมในตอนที 3 ทัศนคติของผู้เข้าอบรมต่อการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ซึ่งเป็นหัวข้อเรื่องที่อบรม

2.2 ทัศนคติของผู้เข้าอบรมต่อเรื่องที่อบรม: การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL

เรื่องที่อบรมครั้งนี้ คือ การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL การวิเคราะห์เพื่อให้ได้ผลเกี่ยวกับทัศนคติเกี่ยวกับการอบรม จากคำตอบในแบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นผลการวิเคราะห์ทัศนคติของผู้เข้าอบรมที่มีต่อเรื่องที่อบรม ได้แก่ การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL โดยผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนนี้ มีการตอบกลับ 258 คน จากผู้เข้าร่วมอบรมทั้งหมด 269 คน คิดเป็นร้อยละ 95.91 เกณฑ์ในการประเมินระดับความคิดเห็นโดยใช้ค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด มี 5 ระดับค่าเฉลี่ยดังต่อไปนี้

ในช่วงคะแนน 4.21 – 5	แปลความหมายว่า	เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
ในช่วงคะแนน 3.41 – 4.2	แปลความหมายว่า	เห็นด้วยในระดับมาก
ในช่วงคะแนน 2.61 – 3.4	แปลความหมายว่า	เห็นด้วยในระดับปานกลาง
ในช่วงคะแนน 1.81 – 2.6	แปลความหมายว่า	เห็นด้วยในระดับน้อย
และในช่วงคะแนน 1 – 1.8	แปลความหมายว่า	เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ผู้เข้าอบรมแสดงทัศนคติเชิงบวกต่อเรื่องที่ได้รับการอบรม โดยแสดงการตอบสนองด้วยการเห็นด้วยในระดับ**มากที่สุด**ทั้งในด้านความรู้สึกชอบใจ ความคิดความเชื่อ และความพร้อมที่จะกระทำ ดังต่อไปนี้ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกชอบใจ คือ สุขใจที่ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 และภูมิใจที่เป็นครูภาษาอังกฤษที่ได้สอนแบบใหม่ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความคิดความเชื่อ คือ การเรียนการสอนภาษาอังกฤษมีความสำคัญในฐานะเป็นภาษากลางในการดำเนินงานของอาเซียน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 และในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมที่จะกระทำ คือ ทักษะฟังพูดเป็นทักษะที่ควรพัฒนาเพื่อเตรียมรับอาเซียน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48

ต่อมา เรื่องที่ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่แสดงทัศนคติเชิงบวกด้วยการตอบสนองด้วยความเห็นด้วยในระดับ**มาก** ในเรื่องที่เป็นความรู้สึกชอบใจ คือ ความรู้สึกสนุกในการพูดกับผู้เรียนถึงภาษาและวัฒนธรรม

นานาชาติ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับอาเซียน น่าสนใจและสนุก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 ในเรื่องที่เป็นความคิดความเชื่อ คือ การร่วมกันเป็นประชาคมอาเซียนเป็นสิ่งจำเป็น โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08

ในส่วนของเรื่องที่คุณผู้อบรมเห็นด้วยในระดับปานกลาง ทุกข้อเป็นข้อที่ออกแบบด้วยข้อคำถามเชิงลบต่อการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อคำถามเป็นความรู้ที่ชื่นชอบไม่ชอบและความพร้อมที่จะกระทำ ในส่วนของความรู้ที่ชื่นชอบ คือ การที่มีคนพูดถึงอาเซียนบ่อยทำให้ตนชินชา โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.89 ในส่วนของความพร้อมที่จะกระทำ คือ นักเรียนบางส่วนทำให้ท้อแท้ที่จะจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 เนื้อหาอาเซียนเพิ่มภาระให้ผู้สอนเพราะมีเนื้อหาในบทเรียนที่ต้องรับผิดชอบมากอยู่แล้ว โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.79 การอยู่ร่วมกันท่ามกลางภาษาและวัฒนธรรมหลากหลายเพิ่มภาระให้ครูภาษาอังกฤษ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.76

ต่อมา ผลการวิเคราะห์ทัศนคติของคุณผู้อบรมต่อเรื่องที่อบรม เป็นเรื่องเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นในเรื่องการสอนภาษาด้วยการสื่อสาร ซึ่งเป็นองค์ประกอบหลักองค์ประกอบหนึ่งของการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ประเด็นคำตอบในแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเชื่อมากและกลุ่มเชื่อไม่มาก ดังนี้

- ผู้เข้าอบรมที่อยู่ในกลุ่มเชื่อมากในการสอนภาษาด้วยการสื่อสาร ตอบเห็นด้วยในระดับมาก ต่อประเด็นดังนี้ กิจกรรมกลุ่มและจับคู่สามารถช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ร่วมกันกับเพื่อนและช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้ดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 และ กิจกรรมกลุ่มและจับคู่ทำให้นักเรียนมีโอกาสสำรวจปัญหาของตน นักเรียนจึงกำกับการเรียนรู้ของตนเองได้ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88

- ผู้เข้าอบรมที่อยู่ในกลุ่มเชื่อไม่มากในการสอนภาษาด้วยการสื่อสาร ตอบเห็นด้วยในระดับปานกลาง ต่อประเด็นดังนี้ นักเรียนจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อเรียนพร้อมกันทั้งชั้นในชั้นเรียนที่มีครูเป็นผู้ดำเนินการสอน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 การสอนให้สื่อสารด้วยภาษาอังกฤษเป็นสิ่งยากเกินไปสำหรับนักเรียนไทย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.05 การใช้กิจกรรมกลุ่มและจับคู่เป็นสิ่งยากที่ครูจะสังเกตการมีส่วนร่วมของนักเรียน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.93

แสดงให้เห็นว่า ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่มีทัศนคติเชิงบวกต่อเรื่องที่อบรม เนื่องจากเรื่องที่อบรมมีเรื่องการสอนภาษาด้วยการสื่อสารเป็นหลักคิด มีความเชื่อในการสอนภาษาด้วยการสื่อสาร ซึ่งเป็นองค์ประกอบหลักของ CLIL มีการตอบสนองด้านความคิดความเชื่อว่าเป็นวิธีที่เหมาะสม มีความชอบใจว่าเป็นวิธีที่ดี และจึงมีความพร้อมที่จะกระทำด้วยการให้คำตอบแบบสอบถาม ดังปรากฏผลการวิเคราะห์เรื่องทัศนคติของคุณผู้อบรมต่อเรื่องที่อบรม คือ การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ในตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ทักษะคิของผู้เข้าอบรมต่อเรื่องฝึกอบรม: การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ความคิดเห็น
ทัศนคติ (การตอบสนองด้านความคิดความเชื่อ)			
1. การเรียนการสอนภาษาอังกฤษมีความสำคัญในฐานะเป็น ภาษากลางในการดำเนินงานของอาเซียน	4.56	.577	มากที่สุด
2. การร่วมกันเป็นประชาคมอาเซียนเป็นสิ่งจำเป็น	4.08	.712	มาก
3. ความเชื่อมากในการสอนภาษาด้วยการสื่อสาร			
3.1 กิจกรรมกลุ่มและจับคู่สามารถช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ร่วมกันกับ เพื่อนและช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้ดี	4.08	.646	มาก
3.2 กิจกรรมกลุ่มและจับคู่ทำให้นักเรียนมีโอกาสสำรวจปัญหาของ ตน นักเรียนจึงกำกับการเรียนรู้ของตัวเองได้	3.88	.761	มาก
4. ความเชื่อไม่มากในการสอนภาษาด้วยการสื่อสาร			
4.1 นักเรียนจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อเรียนพร้อมกันทั้งชั้นในชั้นเรียนที่มีครู เป็นผู้ดำเนินการสอน	3.52	.876	ปานกลาง
4.2 การสอนให้สื่อสารด้วยภาษาอังกฤษเป็นสิ่งยากเกินไปสำหรับ นักเรียนไทย*	3.05	.852	ปานกลาง
4.3 การใช้กิจกรรมกลุ่มและจับคู่เป็นสิ่งยากที่ครูจะสังเกตการมีส่วนร่วม ของนักเรียน*	2.93	.975	ปานกลาง
ทัศนคติ (การตอบสนองด้านความรู้สึกชอบ/ไม่ชอบ)			
1. ท่านภูมิใจที่เป็นครูภาษาอังกฤษที่ได้สอนในรูปแบบใหม่	4.55	.572	มากที่สุด
2. ท่านสุขใจที่ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษ	4.59	.533	มากที่สุด
3. ท่านรู้สึกสนุกในการพูดกับผู้เรียนถึงภาษาและวัฒนธรรมนานาชาติ	4.12	.709	มาก
4. การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับอาเซียน น่าสนใจและสนุก	4.12	.701	มาก
5. การที่มีคนพูดถึงอาเซียนบ่อยทำให้ท่านชินชา*	2.89	.950	ปานกลาง
ทัศนคติ (การตอบสนองด้านความพร้อมที่จะกระทำ)			
1. ทักษะฟังพูดเป็นทักษะที่ควรพัฒนาเพื่อเตรียมรับอาเซียน	4.48	.637	มากที่สุด
2. นักเรียนบางส่วนทำให้ท่านท้อแท้ที่จะจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะ ภาษาอังกฤษ*	2.90	.947	ปานกลาง
3. เนื้อหาอาเซียนเพิ่มภาระผู้สอนเพราะมีเนื้อหาในบทเรียนที่ต้อง รับผิดชอบมากอยู่แล้ว*	2.79	.983	ปานกลาง
4. การอยู่ร่วมกันท่ามกลางภาษาและวัฒนธรรมที่หลากหลายเพิ่ม ภาระให้ครูภาษาอังกฤษ*	2.76	1.067	ปานกลาง

*เป็นรายการข้อคำถามเชิงลบ

ผลการวิเคราะห์ทัศนคติของผู้เข้าอบรมต่อเรื่องทื่อบรมในข้อต่อไปของแบบสอบถาม ยังคงเป็นเรื่องเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นความเชื่อในเรื่องการสอนภาษาด้วยการสื่อสาร ซึ่งเป็นองค์ประกอบหลักองค์ประกอบหนึ่งของการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL แบบสอบถามข้อนี้กำหนดให้ผู้เข้าอบรมเลือกแบบการสอนที่ดีที่สุดในการสอนฟังพูดภาษาอังกฤษจากตัวเลือก 5 ตัวเลือก ดังนี้

- ก. ครูบรรยาย ไม่มีการอภิปรายระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียนในชั้นเรียน
- ข. ครูบรรยาย มีการอภิปรายระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียนบ้างในบางครั้ง
- ค. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนตอบทีละคน
- ง. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนช่วยกันหาคำตอบในกลุ่มแล้วจึงนำเสนอความคิดต่อเพื่อนในชั้น
- จ. ครูกำหนดหัวข้อให้กับนักเรียน นักเรียนตั้งคำถามเกี่ยวกับหัวข้อนั้น ร่วมกันพูดคุยหรือหาคำตอบแล้วจึงนำเสนอความคิด

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความถี่ในการเลือกตอบ พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนนี้จำนวน 257 คน คิดเป็น 95.54% ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ประเด็นคำตอบตัวเลือกในแบบสอบถาม ข้อ ก. ถึง จ. แบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเชื่อมากในการสอนภาษาด้วยการสื่อสาร (ข้อ จ. และ ง.) และกลุ่มเชื่อไม่มากในการสอนภาษาด้วยการสื่อสาร (ข้อ ก. ข. และ ค.) ผลการวิเคราะห์มีดังนี้

- ผู้เข้าอบรมที่อยู่ในกลุ่มเชื่อมากในการสอนภาษาด้วยการสื่อสารเลือกวิธีสอนฟังพูดที่ดีที่สุดเป็นแบบสอนภาษาด้วยการสื่อสาร ข้อที่ผู้เข้าอบรมเลือกมากที่สุด คือ ข้อ จ. ครูกำหนดหัวข้อให้กับนักเรียน นักเรียนตั้งคำถามเกี่ยวกับหัวข้อนั้น ร่วมกันพูดคุยหรือหาคำตอบ แล้วจึงนำเสนอความคิด จำนวน 159 คน (59.11%) รองลงมาคือ ข้อ ง. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนช่วยกันหาคำตอบในกลุ่มแล้วจึงนำเสนอความคิดต่อเพื่อนในชั้น จำนวน 52 คน (19.33%)

- ผู้เข้าอบรมที่อยู่ในกลุ่มเชื่อไม่มากในการสอนภาษาด้วยการสื่อสารเลือกวิธีสอนฟังพูดที่ดีที่สุดคือเลือกข้อ ข. ครูบรรยาย มีการอภิปรายระหว่างครูกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียนบ้างในบางครั้ง จำนวน 25 คน (9.29%) เลือกข้อ ค. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนตอบทีละคน จำนวน 5 คน (1.86%) และเลือกข้อ ก. ครูบรรยาย ไม่มีการอภิปรายระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียนในชั้นเรียน จำนวน 2 คน (0.74%)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่มีทัศนคติเชิงบวกต่อเรื่องทื่อบรม เนื่องจากเรื่องทื่อบรมมีเรื่องการสอนภาษาด้วยการสื่อสารเป็นหลักคิด มีความเชื่อในการสอนภาษาด้วยการสื่อสาร ซึ่งเป็นองค์ประกอบหลักของ CLIL โดยผู้เข้าอบรมเลือกวิธีการสอนฟังพูดที่ดีที่สุดเป็นแบบการสอนภาษาด้วยการสื่อสาร ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่มีการตอบสนองด้านความคิดความเชื่อว่าการสอนภาษาด้วยการสื่อสารเป็นวิธีที่เหมาะสม มีความชอบใจว่าเป็นวิธีที่ดี และจึงมีความพร้อมที่จะกระทำด้วยการให้คำตอบต่อแบบสอบถาม ดังปรากฏผลการวิเคราะห์เรื่องทัศนคติของผู้เข้าอบรมต่อเรื่องทื่อบรม คือ การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ด้วยการแสดงออกผ่านการเลือกวิธีการสอนฟังพูดภาษาอังกฤษที่ดีที่สุดเ็นตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 ทศนคติของผู้เข้าอบรมต่อเรื่องที่อบรม: การสอนภาษาด้วยการสื่อสารแสดงออกผ่านการเลือก
วิธีสอนฟังพูดภาษาอังกฤษที่ดีที่สุด

ตัวเลือก	จำนวน (คน)	ร้อยละ
วิธีสอนฟังพูดที่เลือกโดยกลุ่มที่เชื่อมากในการสอนภาษาด้วยการสื่อสาร		
จ. ครูกำหนดหัวข้อให้กับนักเรียน นักเรียนตั้งคำถามเกี่ยวกับหัวข้อนั้น ร่วมกันพูดคุยหรือหาคำตอบ แล้วจึงนำเสนอความคิด	159	59.11
ง. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนช่วยกันหาคำตอบในกลุ่มแล้วจึงนำเสนอ ความคิดต่อเพื่อนในชั้น	52	19.33
วิธีสอนฟังพูดที่เลือกโดยกลุ่มที่เชื่อไม่มากในการสอนภาษาด้วยการสื่อสาร		
ข. ครูบรรยาย มีการอภิปรายระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับ นักเรียนบ้างในบางครั้ง	25	9.29
ค. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนตอบทีละคน	5	1.86
ก. ครูบรรยาย ไม่มีการอภิปรายระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับ นักเรียนในชั้นเรียน	2	0.74
รวมจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	257	95.54
จำนวนผู้ไม่ประสงค์ตอบแบบสอบถาม	12	4.46
รวมทั้งหมด	269	100

ต่อจากนั้น แบบสอบถามทัศนคติของผู้เข้าอบรมมีคำถามปลายเปิดให้ผู้เข้าอบรมเขียนบอกเหตุผลที่
ตนเลือกตอบวิธีสอนฟังพูดที่ดีที่สุดนั้น ส่วนคำถามปลายเปิดนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาในการสรุปเหตุผล
การเลือกตอบของครู แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเชื่อมากในการสอนภาษาด้วยการสื่อสาร และกลุ่มเชื่อไม่มาก
ในการสอนภาษาด้วยการสื่อสาร ดังต่อไปนี้

กลุ่มเชื่อมากในการสอนภาษาด้วยการสื่อสาร

ได้แก่ ผู้เข้าอบรมที่เลือกตอบวิธีสอนฟังพูดที่ดีที่สุด คือ ข้อ จ. และ ข้อ ง. ให้เหตุผลประกอบการ
เลือกตัวเลือกที่คิดว่าเป็นวิธีสอนฟังพูดที่ดีที่สุด ดังนี้

- ผู้เข้าอบรม (159 คน = 59.11%) ที่เลือก ข้อ จ. *ครูกำหนดหัวข้อให้กับนักเรียน นักเรียนตั้งคำถาม
เกี่ยวกับหัวข้อนั้น ร่วมกันพูดคุยหรือหาคำตอบ แล้วจึงนำเสนอความคิด* เขียนเหตุผลประกอบการเลือก ดังนี้
1) นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในชั้นเรียน (47.80% ของผู้เลือกตอบข้อ
จ.) 2) นักเรียนฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษครบทุกด้าน (25.16% ของผู้เลือกตอบข้อ จ.) 3) วิธีการสอน
นี้เป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (15.09% ของผู้เลือกตอบข้อ จ.) 4) นักเรียนจะได้ฝึกทักษะการคิดขั้น

สูง (8.81% ของผู้เลือกตอบข้อ จ.) และ 5) วิธีการสอนนี้ทำให้ครูทราบถึงแนวความคิดและความสนใจของนักเรียน (3.14% ของผู้เลือกตอบข้อ จ.)

- ผู้เข้าอบรม (52 คน = 19.33%) ที่เลือก ข้อ ง. *ครูตั้งคำถามให้นักเรียนช่วยกันหาคำตอบในกลุ่มแล้วจึงนำเสนอความคิดต่อเพื่อนในชั้น* เขียนเหตุผลประกอบการเลือก ดังนี้ 1) เพราะเป็นวิธีสอนที่ได้ฝึกทักษะการฟังและพูดได้จริง (42.31% ของผู้เลือกตอบข้อ ง.) 2) เป็นวิธีสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (32.69% ของผู้เลือกตอบข้อ ง.) 3) วิธีการสอนนี้เป็นวิธีที่ช่วยฝึกทักษะคิดของผู้เรียน (13.46% ของผู้เลือกตอบข้อ ง.) และ 4) ครูมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกและวัดประเมินตามสภาพจริง (11.54% ของผู้เลือกตอบข้อ ง.)

กลุ่มเชื่อไม่มากในการสอนภาษาด้วยการสื่อสาร

ได้แก่ ผู้เข้าอบรมที่เลือกตอบวิธีสอนฟังพูดที่ดีที่สุด คือ ข้อ ข. ค. และ ก. ให้เหตุผลประกอบการเลือกตัวเลือกที่คิดว่าเป็นวิธีสอนฟังพูดที่ดีที่สุด ดังนี้

- ผู้เข้าอบรม (25 คน = 9.29%) ที่เลือก ข้อ ข. *ครูบรรยาย มีการอภิปรายระหว่างครูกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียนบ้างในบางครั้ง* เขียนเหตุผลประกอบการเลือก ได้แก่ นักเรียนมีบทบาทในการเรียนรู้มากขึ้น และ นักเรียนมีพื้นฐานไม่พอ จำเป็นต้องมีการบรรยายและอธิบายก่อน

- ผู้เข้าอบรม (5 คน = 1.86%) ที่เลือก ข้อ ค. *ครูตั้งคำถามให้นักเรียนตอบทีละคน เขียนเหตุผลประกอบการเลือก* เขียนบอกเหตุผลประกอบการเลือก ได้แก่ นักเรียนได้ฝึกฟังคำถามของครู เข้าถึงพื้นฐานและวิธีคิดของนักเรียน ฝึกการได้แสดงออกและคิดวิเคราะห์ การโต้ตอบรายบุคคล ทำให้สามารถประเมินผลรายบุคคลได้อย่างแท้จริง เป็นต้น

- ผู้เข้าอบรม (2 คน = 0.74%) ที่เลือก ข้อ ก. *ครูบรรยาย ไม่มีการอภิปรายระหว่างครูกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียนในชั้นเรียน* เขียนเหตุผลประกอบการเลือก ได้แก่ นักเรียนได้ใช้ทักษะการสื่อสารทุกทักษะเพียงพอแล้ว เป็นต้น

ข้อคำถามปลายเปิด 3 ข้อ ในส่วนท้ายของแบบสอบถามทัศนคติต่อเรื่องฝึกอบรม สอบถาม 3 ประเด็น คือ ความคิดเห็นที่มีต่อการสอนภาษาอังกฤษเพื่อเข้าสู่ยุคอาเซียน การฝึกทักษะการคิดกับการสอนภาษาอังกฤษ และการสร้างความตระหนักรู้ทางวัฒนธรรมกับการสอนภาษาอังกฤษ

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากคำถามปลายเปิดในประเด็น *การสอนภาษาอังกฤษเพื่อเข้าสู่ยุคอาเซียน* ผู้เข้าอบรมเขียนตอบจำนวน 200 คน (74.35% ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด) แสดงความคิดเห็นเป็น 5 ประเด็น ดังนี้ 1) ควรมีการวางนโยบายการสอนภาษาอังกฤษที่ชัดเจนเพื่อผลลัพธ์ด้านทักษะที่มีประสิทธิภาพ (30.48% ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด) โดยมีรายละเอียดที่ระบุไว้ เช่น การวางแผนหลักสูตร การเตรียมความพร้อมในการสร้างแหล่งเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อเข้าสู่ยุคอาเซียน การพัฒนาครูนักเรียนและผู้ปกครองไปพร้อมกันให้สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ การสนับสนุนให้มีครูเจ้าของภาษาสอนนักเรียนในทุกระดับ การปรับตัวชีวิตที่มุ่งประเมินทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษตลอดช่วงการศึกษาขึ้นพื้นฐาน เป็นต้น 2) ภาษาอังกฤษมีความสำคัญเพราะเป็นภาษาสากลที่ใช้สื่อสารในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก (29% ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด) โดยมีตัวอย่างข้อมูล เช่น ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางของอาเซียนและของโลก นักเรียนจึงควรสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษกับชาวต่างชาติได้ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ข้อมูลสารสนเทศ ภาษาวัฒนธรรม และเป็นประโยชน์ต่อการทำงานและการดำรงชีวิต เป็นต้น 3) การสื่อสารภาษาอังกฤษช่วยเพิ่มขีดความสามารถทางเศรษฐกิจของประเทศ (8.18% ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด) ซึ่งมีรายละเอียด เช่น ภาษาอังกฤษช่วยเพิ่มความได้เปรียบในการประกอบอาชีพ มีศักยภาพทางเศรษฐกิจ การมีรายได้ และโอกาสทางอาชีพของคนไทยที่เพิ่มขึ้น อนาคตของชาติไทยจะได้ก้าวทันชาติอื่นๆ ไม่ล้าหลัง มีความจำเป็นต้องสอนให้ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ทำให้ไม่เสียเปรียบทางการค้าและเกิดปัญหาในด้านอื่น ๆ เป็นต้น และ 4) ครูควรเตรียมพร้อมเพื่อเข้าสู่ยุคอาเซียน (6.69% ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด) โดยมีตัวอย่างข้อมูล เช่น ครูต้องเตรียมความพร้อมเป็นอย่างดีทั้งในด้านทักษะภาษา เนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และการพัฒนาวิธีการสอน ครูต้องเตรียมตัวให้พร้อม ตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงของสังคมจากประชาคมอาเซียน พัฒนาความรู้ของตนเองให้ก้าวทันยุคอาเซียน เป็นต้น ข้อมูลปรากฏดังตารางที่ 4.17

จะเห็นได้ว่า ผู้เข้าอบรมมีทัศนคติเชิงบวกต่อเรื่องที่อบรม คือ การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL เนื่องจากข้อคิดเห็นทั้ง 5 ประเด็น เป็นการตอบสนองต่อเรื่องที่อบรมในเชิงบวก กล่าวคือ ผู้เข้าอบรมมีการตอบสนองทางความคิดความเชื่อและความชอบใจไปในทางเห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษและการมีนโยบายที่ชัดเจนในการพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษ ตลอดทั้งมีความพร้อมที่จะกระทำในการเข้าสู่ยุคอาเซียนโดยระบุว่าครูควรมีการเตรียมพร้อม

ตารางที่ 4.17 ทัศนคติเชิงบวกต่อเรื่องที่อบรมจากข้อคิดเห็นต่อการสอนภาษาอังกฤษเพื่อเข้าสู่ยุคอาเซียน

ลำดับ	ข้อคิดเห็นต่อการสอนภาษาอังกฤษเพื่อเข้าสู่ยุคอาเซียน	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ
1	ควรมีการวางนโยบายการสอนภาษาอังกฤษที่ชัดเจนเพื่อผลลัพธ์ด้านทักษะที่มีประสิทธิภาพ	82	30.48
2	ภาษาอังกฤษสำคัญเพราะเป็นภาษากลางของอาเซียนและของโลก	78	29.00
3	การสื่อสารภาษาอังกฤษช่วยเพิ่มขีดความสามารถทางเศรษฐกิจของประเทศ	22	8.18
4	ครูควรเตรียมพร้อมเพื่อเข้าสู่ยุคอาเซียน	18	6.69
รวมจำนวนผู้ลงความเห็น		200	74.35
รวมจำนวนผู้ไม่ประสงค์ลงความเห็น		69	25.65
รวมทั้งสิ้น		269	100

ทักษะคิดและทักษะวัฒนธรรม เป็นองค์ประกอบสำคัญในการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL การแสดงข้อคิดเห็นในส่วนของทักษะคิดและทักษะวัฒนธรรมที่เป็นสองข้อสุดท้ายในแบบสอบถามแสดงให้เห็นทัศนคติของผู้เข้าอบรมที่มีต่อการอบรมได้

ในส่วนข้อคิดเห็นของผู้เข้าร่วมอบรมที่มีต่อการฝึกทักษะคิดไปพร้อมกับการสอนภาษาอังกฤษ มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 188 คน (69.89% ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด) ผลการวิเคราะห์เนื้อหา แบ่งประเด็นคำตอบเป็นด้านประโยชน์และด้านปัญหา ดังนี้

ด้านประโยชน์ คือ 1) การฝึกทักษะการคิดไปพร้อมกับการสอนภาษาช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดขั้นสูงขึ้น (31.97% ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด) โดยกล่าวถึงประโยชน์ของทักษะคิดต่อชีวิตประจำวัน การพัฒนาทักษะคิดที่หลากหลาย ได้แก่ การคิดอย่างเป็นระบบ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ และการคิดเชื่อมโยงความรู้ทางภาษาและวัฒนธรรม เป็นต้น 2) การฝึกทักษะการคิดไปพร้อมกับการสอนภาษาช่วยให้นักเรียนมีความรู้ที่คงทน (10.41% ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด) โดยเขียนเหตุผลสนับสนุน เช่น นักเรียนสามารถสร้างความรู้ได้อย่างยั่งยืน ต่อยอดความรู้และนำไปใช้ได้หากได้รับการพัฒนาทักษะการคิดมากพอ ทำให้นักเรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็น เป็นการฝึกทักษะให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้คงทนมากขึ้น เป็นประโยชน์ในการสร้างองค์ความรู้เพื่อการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นต่อไป เป็นต้น และ 3) ครูจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมเพื่อฝึกทักษะการคิดในการสอนภาษาอังกฤษ (2.60% ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด) เช่น ครูต้องเตรียมตัวและออกแบบกิจกรรมที่ดี ต้องศึกษาการสอนลักษณะนี้ให้ลึกกว่านี้เพื่อนำไปใช้จริง เป็นการพัฒนาทักษะการคิดของครูและนักเรียนไปด้วยกัน เป็นต้น

ด้านปัญหา คือ 1) การฝึกทักษะการคิดไปพร้อมกับการสอนภาษาเป็นเรื่องท้าทายที่ทำได้ยากด้วยข้อจำกัดความสามารถของนักเรียน (20.45% ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด) โดยระบุปัญหา เช่น นักเรียนไทยยังไม่มีความพร้อมทั้งพื้นฐานการใช้ภาษาอังกฤษและการฝึกทักษะคิด การเรียนส่วนใหญ่เป็นแบบท่องจำ ไม่พัฒนาเรื่องการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นต้น 2) การฝึกทักษะการคิดไปพร้อมกับการสอนภาษาเป็นเรื่องท้าทายที่ทำได้ยากด้วยข้อจำกัดด้านหลักสูตร (4.46% ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด) โดยระบุปัญหา เช่น ข้อจำกัดของโครงสร้างเวลาเรียนในหลักสูตร ครูไม่สามารถฝึกการคิดได้มากเนื่องจากมีเนื้อหาที่ต้องสอนมากเกินไปอยู่แล้ว ควรมีการระบุลงในหลักสูตรให้ชัดเจนเพื่อการปฏิบัติ เป็นต้น

จะเห็นว่า ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่มีทัศนคติเชิงบวกต่อการฝึกทักษะคิดไปพร้อมกับการสอนภาษาอังกฤษ คือ ผู้เข้าอบรม 44.98% ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด มีความคิดความเชื่อว่าการฝึกทักษะการคิดไปพร้อมกับการสอนภาษาเป็นสิ่งดีมีประโยชน์ ทำให้นักเรียนเรียนมีทักษะคิดสูงและรู้คงทน จึงชอบใจและมีการตอบสนองด้วยการพร้อมที่จะกระทำ คือ ครูต้องเตรียมความพร้อมที่จะฝึกทักษะการคิดพร้อมไปกับการสอนภาษาอังกฤษ ดังข้อมูลปรากฏในตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 ทศนคติต่อการฝึกทักษะการคิดพร้อมไปกับการสอนภาษาอังกฤษ

ลำดับ	ทศนคติต่อการฝึกทักษะการคิดพร้อมไปกับการสอนภาษาอังกฤษ	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ
ด้านประโยชน์			
1	นักเรียนได้พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในการดำเนินชีวิต	86	31.97
2	การสร้างการเรียนรู้ได้คงทนให้กับนักเรียน	28	10.41
3	ครูจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมเพื่อฝึกทักษะการคิดในการสอนภาษาอังกฤษ	7	2.60
รวมด้านประโยชน์		121	44.98
ด้านปัญหา			
1	การฝึกทักษะการคิดไปพร้อมการสอนภาษาเป็นเรื่องท้าทายที่ทำได้ยากด้วยข้อจำกัดความสามารถของนักเรียน	55	20.45
2	การฝึกทักษะการคิดไปพร้อมการสอนภาษาเป็นเรื่องท้าทายที่ทำได้ยากด้วยข้อจำกัดด้านหลักสูตร	12	4.46
รวมด้านปัญหา		67	24.91
รวมจำนวนผู้ลงความเห็น		188	69.89
รวมจำนวนผู้ไม่ประสงค์ลงความเห็น		81	30.11
รวมทั้งสิ้น		269	100

ในประเด็นการสร้างความตระหนักรู้ทางวัฒนธรรมกับการสอนภาษาอังกฤษ ผู้เข้ารับการอบรมเขียนตอบต่อประเด็นดังกล่าว จำนวน 148 คน (55.02% ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด) เป็นข้อคิดเห็นต่อการสร้างความตระหนักรู้ทางวัฒนธรรมผ่านการสอนภาษาอังกฤษ ดังนี้ 1) การสอนภาษาอังกฤษโดยเชื่อมโยงเนื้อหาเชิงวัฒนธรรมช่วยให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารได้อย่างเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมอยู่ร่วมกันอย่างสันติ โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (50.93% ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด) มีความคิดเห็นเป็นในทิศทางเดียวกัน เช่น นักเรียนตระหนักถึงวัฒนธรรมไทย เข้าใจและยอมรับในวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ตระหนักถึงความจำเป็นของภาษาอาเซียนด้วย สามารถปฏิบัติตนต่อกลุ่มบุคคลที่อยู่ในวัฒนธรรมที่แตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม อยู่ร่วมกันในสังคมโลกได้อย่างสงบสุข เป็นต้น และ 2) ครูจำเป็นต้องเตรียมพร้อมทั้งด้านความรู้และรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่จะเชื่อมโยงเนื้อหาวัฒนธรรมกับการสอนภาษาอังกฤษ (4.09% ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด) โดยมีตัวอย่างข้อมูล เช่น ครูต้องเตรียมตัวให้พร้อมพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมนานาชาติเพิ่มเติม ควรสร้างทัศนคติที่ดีให้กับนักเรียนและผู้ปกครอง เป็นต้น

จะเห็นว่า ผู้เข้าอบรมจำนวนทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถามในส่วนนี้ มีทัศนคติเชิงบวกต่อการสร้างความตระหนักรู้ทางวัฒนธรรมพร้อมกับการสอนภาษาอังกฤษ คือ ผู้เข้าอบรมมีความคิดความเชื่อว่าเป็นสิ่งดีมี

ประโยชน์ ทำให้นักเรียนรู้จักวัฒนธรรมไทยในขณะที่เข้าใจและยอมรับในวัฒนธรรมที่แตกต่าง จึงคิดชอบใจ และตอบสนองด้วยการพร้อมที่จะกระทำ คือ ครูต้องเตรียมความพร้อมด้านความรู้และรูปแบบการจัดการ เรียนรู้ที่จะทำให้นักเรียนเกิดทักษะวัฒนธรรม

ดึงข้อมูลปรากฏในตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 ทศนคติต่อการสร้างความตระหนักรู้ทางวัฒนธรรมกับการสอนภาษาอังกฤษ

ลำดับ	ทศนคติต่อการสร้างความตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม พร้อมกับการสอนภาษาอังกฤษ	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ
1	นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารได้อย่างเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม	137	50.93
2	ความพร้อมทั้งด้านความรู้และรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครู	11	4.09
รวมจำนวนผู้ลงความเห็น		148	55.02
รวมจำนวนผู้ไม่ประสงค์ลงความเห็น		121	44.98
รวมทั้งสิ้น		269	100.00

การดำเนินงานวิจัยระยะที่ 2 – การติดตามผลการนำไปใช้ 2 ช่วงเวลา คือ หลังการอบรม 1 ภาคการศึกษา และ หลังการอบรม 1 ปีการศึกษา มีการวิเคราะห์ผลเพื่อตอบคำถามวิจัยที่ 3 ดังต่อไปนี้

คำถามวิจัยที่ 3 ผู้เข้าอบรมนำความรู้ที่ได้จากการอบรมโปรแกรมการอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วย เนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษหรือไม่ อย่างไร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามวิจัยที่ 3 ผู้เข้าอบรมนำความรู้ที่ได้จากการอบรมโปรแกรมการอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษหรือไม่ อย่างไร นั้น ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลติดตามผล 2 ช่วงเวลา คือ ช่วงเวลาหลังการอบรม 1 ภาคการศึกษา ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม – การนำความรู้จากการอบรมไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ (ภาคผนวก ฉ.) และ ช่วงเวลาหลังการอบรม 1 ปีการศึกษา ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลจากการจัดสนทนากลุ่ม focus group (ภาคผนวก ช.) ดังต่อไปนี้

3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลติดตามผลช่วงเวลาที 1 ข้อมูลจากแบบสอบถาม – การนำความรู้จากการอบรมไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ

การเก็บข้อมูลการติดตามผลในระยะที่ 1 ภายหลังจากการอบรม 1 ภาคการศึกษา เพื่อติดตามการนำเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ไปประยุกต์ใช้ในการสอนภาษาอังกฤษของครูผู้เข้าอบรม โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างครูระดับมัธยมศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑลแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 40 คน และได้รับแบบสอบถามกลับมา 20 คน อัตราการตอบกลับ (response rate) คิดเป็นร้อยละ 50 ซึ่งแบบสอบถามแบ่งเป็นประเด็นหลัก 3 ประเด็น คือ ประเด็นที่ 1 การนำเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ไปใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสภาพที่พึงประสงค์ ประเด็นที่ 2 การนำเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ไปใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสภาพที่เป็นจริง ซึ่งการสอบถามในส่วนของการนำความรู้ไปใช้ในสภาพที่เป็นจริงมีการให้ประเมินระดับความถี่ของการนำไปใช้ วิธีการนำไปใช้ เช่น นำเนื้อหาไปใช้ นำหลักการไปออกแบบบทเรียนและเขียนแผนการสอน และ/หรือ นำรูปแบบการจัดกิจกรรมไปใช้ ประเด็นที่ 3 ผลจากการนำเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ไปใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ (ภาคผนวก ฉ.) โดยสามารถวัดได้ตามเกณฑ์ประมาณค่าดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1 – 1.8	หมายความว่า สภาพที่พึงประสงค์ สภาพที่เป็นจริง และผลจากการใช้การสอนภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81 – 2.61	หมายความว่า สภาพที่พึงประสงค์ สภาพที่เป็นจริง และผลจากการใช้การสอนภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.62 - 3.42	หมายความว่า สภาพที่พึงประสงค์ สภาพที่เป็นจริง และผลจากการใช้การสอนภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.43 - 4.23	หมายความว่า สภาพที่พึงประสงค์ สภาพที่เป็นจริง และผลจากการใช้การสอนภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.24 - 5	หมายความว่า สภาพที่พึงประสงค์ สภาพที่เป็นจริง และผลจากการใช้การสอนภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการวิเคราะห์การติดตามผลการนำความรู้ไปใช้ของผู้เข้าอบรมช่วงเวลาที 1 ภายหลังจากการอบรม 1 ภาคการศึกษา พบว่า ในสภาพที่พึงประสงค์นั้น ผู้เข้าอบรมคาดหวังตั้งใจว่าควรมีการนำเนื้อหาอาเซียนไปใช้ในห้องเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53) แต่ในสภาพความเป็นจริง ผู้เข้าอบรมนำความรู้ที่ได้จากการอบรมเรื่องเนื้อหาอาเซียนไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษตามสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55) ค่าเฉลี่ยของการนำเนื้อหาอาเซียนไปใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสภาพที่พึงประสงค์กับสภาพที่เป็นจริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 และเมื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้าอบรมต่อผลการใช้เนื้อหาอาเซียนในชั้นเรียน พบว่า นักเรียนให้ความสนใจอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17)

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของการนำแนวคิด CLIL ไปใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษทั้งในสภาพที่พึงประสงค์และสภาพที่เป็นจริง พบว่า ในสภาพที่พึงประสงค์นั้น ผู้เข้าอบรมคาดหวังตั้งใจว่าควรมีการนำแนวคิด CLIL ไปใช้ในห้องเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35) แต่ในสภาพความเป็นจริง ผู้เข้าอบรมนำความรู้เกี่ยวกับแนวคิด CLIL ที่ได้จากการอบรมไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษตามสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50) ค่าเฉลี่ยของการนำแนวคิด CLIL ไปใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสภาพที่พึงประสงค์กับสภาพที่เป็นจริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 และเมื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้าอบรมต่อผลการใช้แนวคิด CLIL ในชั้นเรียน พบว่า นักเรียนให้ความสนใจอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06) (ดูตารางที่ 4.20)

ตารางที่ 4.20 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ สภาพที่เป็นจริง และผลจากการใช้การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL

รูปแบบการสอนภาษาอังกฤษ		ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับ	ค่าที	Sig.
การใช้เนื้อหาอาเซียน	สภาพที่พึงประสงค์	4.53	.513	มากที่สุด	4.869*	.000
	สภาพที่เป็นจริง	3.55	.686	มาก		
	ผลจากการใช้	4.17	.618	มาก		
การใช้แนวคิด CLIL	สภาพที่พึงประสงค์	4.35	.489	มากที่สุด	3.344*	.003
	สภาพที่เป็นจริง	3.50	1.000	มาก		
	ผลจากการใช้	4.06	.725	มาก		

* sig <0.05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการติดตามผลในช่วงเวลาที่ 1 หลังการอบรม 1 ภาคการศึกษา แสดงให้เห็นว่า ผู้เข้าอบรมนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ โดยผู้เข้าอบรมยังคงมีทัศนคติเชิงบวกต่อการอบรมอยู่ เนื่องจากการตอบสนองต่อการอบรมโดยการมีความคิดความชอบใจและพร้อมจะกระทำ คือนำไปใช้ ในระดับมากที่สุด ส่วนในสภาพที่เป็นจริง ผู้เข้าอบรมประเมินการนำไปใช้จริงของตนในระดับมาก และรายงานผลการนำไปใช้เป็นการประเมินระดับความชอบของนักเรียนซึ่งอยู่ในระดับมาก

ในส่วนผลของการวิเคราะห์ว่า ผู้เข้าอบรมนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้ในสภาพที่เป็นจริงในด้านใดบ้าง ด้วยข้อคำถามให้เลือกตอบในแบบสอบถาม พบว่า ผู้เข้าอบรมนำเนื้อหาเกี่ยวกับอาเซียนไปใช้ในการสอนมากที่สุดคิดเป็น 90% รองลงมาคือ นำเนื้อหาอาเซียนมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คิดเป็น 85% ในขณะที่นำเนื้อหาอาเซียนมาออกแบบบทเรียนและเขียนแผนการสอนน้อยที่สุด คิดเป็น 40% เมื่อพิจารณาการนำแนวคิด CLIL ไปใช้ พบว่า ครูนำแนวคิดไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุด คิดเป็น 80% รองลงมาเป็นการนำเนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิด CLIL ไปใช้ คิดเป็น 65% และมีการนำแนวคิด CLIL ไปใช้ในการออกแบบบทเรียนและเขียนแผนการสอนน้อยที่สุด คิดเป็น 50% (ดูตารางที่ 4.21)

ตารางที่ 4.21 การนำเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ไปใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

ประเด็น	เนื้อหาอาเซียน		แนวคิด CLIL	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
ด้านการนำเนื้อหาไปใช้	18	90	13	65
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	17	85	16	80
ด้านการออกแบบบทเรียนและเขียนแผนการสอน	8	40	10	50

ข้อมูลเชิงคุณภาพในส่วนของคำถามปลายเปิดที่ได้จากผู้เข้าอบรมเขียนสาเหตุการนำเนื้อหาอาเซียนไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น ได้แก่ เนื่องจากเป็นส่วนหนึ่งในหลักสูตรของโรงเรียน เป็นนโยบายของผู้บริหาร และเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนโดยตรง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

นำเนื้อหาอาเซียนไปใช้บ่อยครั้ง

“เพราะ สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาที่มีการสอดแทรกเนื้อหาอาเซียนด้วย
ในภาคเรียนที่ผ่านมาได้นำเนื้อหาเกี่ยวกับอาหาร
วิธีการทำอาหารของแต่ละชาติ และการแต่งกายของแต่ละชาติไปใช้”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 1

“นโยบายผู้บริหารให้ส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับอาเซียน รวมทั้งนำเอกสารต่างๆที่ได้รับการอบรมไปปรับหรือ
ประยุกต์ให้กับความยาก ง่าย กับความรู้ที่นักเรียน ระดับชั้นและ แต่ละห้อง”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 2

“เพราะ มีประโยชน์ เข้าใจง่าย สามารถนำไปใช้กับนักเรียนได้อย่างดี มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องสามารถนำมาสอนได้
ช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนมากขึ้น”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 3

“สมควรถ่ายทอดให้นักเรียนได้ทราบเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่อาเซียนต่อไปในอนาคต”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 4

นอกจากประโยชน์ที่ผู้เข้าร่วมอบรมเห็นว่ามีควมจำเป็นต้องนำเนื้อหาอาเซียนไปประยุกต์ใช้แล้ว ยังพบว่าครูบางกลุ่มที่นำเนื้อหา การออกแบบและการเขียนแผน กิจกรรมการเรียนรู้ ไปใช้เพียงบางครั้ง มีสาเหตุมาจากเรื่องขอเวลาในการสอนของโรงเรียนที่จำกัด การกำหนดเนื้อหาที่ต้องนำไปใช้ให้ชัดเจน เพื่อออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้ตรงตามหลักสูตร หรือเนื้อหานี้เป็นหน้าที่รับผิดชอบของครูต่างชาติอยู่แล้ว ใน

ขณะเดียวกัน แนวคิด CLIL ถูกนำไปปรับใช้เพื่อสร้างกิจกรรมที่เร้าความสนใจและให้เด็กได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

นำเนื้อหาอาเซียนไปใช้บางครั้ง

“เนื่องจากต้องสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาซึ่งในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ยังไม่ได้กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับอาเซียนอย่างชัดเจน เนื่องจากเป็นหลักสูตรที่จัดทำขึ้นเมื่อสามปีที่ผ่านมา”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 1

“ส่วนใหญ่สอนภาษาต้องตีความรู้ให้นักเรียนชั้นม. 6 เพื่อเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัย”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 2

“เพราะที่โรงเรียนจัดให้มีครูชาวต่างชาติมาสอนภาษาอังกฤษ ม.1 – 3”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 3

“เพราะโรงเรียนมีกิจกรรมต่าง ๆ มากเวลาสอนและเก็บคะแนนตามเนื้อหาไม่เพียงพอ คาดว่าจะสอนในภาคเรียนถัดไป”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 4

นำแนวคิด CLIL ไปใช้บางครั้ง

“เนื้อหาเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มีกิจกรรมที่เร้าความสนใจ มีความหลากหลายของกิจกรรม”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 1

“เพราะ เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนและมีเนื้อหาที่เข้ากับยุคสมัย ทำให้ผู้เรียนสนุกสนานในการเรียนและได้รับความรู้ในขณะเดียวกัน”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 2

“เพราะ บางครั้งต้องเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมก่อนเริ่มแล้วแต่เวลาในการกิจกรรมจะอำนวย”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 3

“ต้องคิดกิจกรรมที่จะนำมาสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละชั้นจึงได้ทดลองกับนักเรียนไม่ครบทุกชั้นที่สอน”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 4

3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลติดตามผลช่วงเวลา 2 ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม Focus Group – การนำความรู้จากการอบรมไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ

ผู้วิจัยได้ติดตามผลการนำความรู้จากการอบรมไปใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของผู้เข้าอบรม ในช่วงเวลาที่ 2 คือ หลังการอบรมเป็นเวลา 1 ปีการศึกษา โดยจัดสนทนากลุ่ม focus group ที่คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เชิญครูผู้เข้าอบรมโปรแกรมอบรมครูเรื่องการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ผู้อาสาสมัครเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม focus group จำนวน 20 คน ใช้เวลาสนทนา 2 ชั่วโมง ผู้วิจัยทำการถอดเทปบทสนทนาแบบคำต่อคำ (verbatim transcription) เพื่อนำบทสนทนานั้นมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินรายการ โดยใช้ประเด็นคำถามที่ออกแบบไว้ (ดูภาคผนวก ช.) ซึ่งเป็นประเด็นคำถามที่สอดคล้องกับแบบสอบถามที่ใช้ในการติดตามผลภายหลังการประยุกต์การจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด CLIL ในช่วงเวลาที่ 1 หลังการอบรม 1 ภาคการศึกษา (ดูภาคผนวก ฉ.)

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ในการจับกลุ่มประเด็นของเนื้อหาบทสนทนากลุ่มทั้งหมด ในส่วนของการนำเนื้อหาอาเซียนไปใช้และในส่วนของให้นำแนวคิด CLIL ไปใช้ จำแนกตามประเด็นในการสนทนา ดังนี้ 1) ความคิดเห็นต่อการนำเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ 2) การนำเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ที่ได้จากการอบรมไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ 3) ผลของการนำเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ และ 4) ปัจจัยส่งผลต่อการนำเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ ดังต่อไปนี้

1) ความคิดเห็นต่อการนำเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ

ผู้เข้าอบรมที่เป็นผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มส่วนใหญ่เห็นด้วยและต้องการที่จะนำเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL มาใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ ดังตัวอย่างข้อมูลต่อไปนี้

ความคิดเห็นต่อการนำเนื้อหาอาเซียนไปใช้

“เห็นด้วยอย่างยิ่ง ควรเอาเนื้อหาอาเซียนเข้าไปสอดแทรกในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 1

“เห็นด้วยอย่างแน่นอน ถึงเวลาแล้ว ได้แนวทางจากที่อบรมแล้ว จึงควรนำเนื้อหาอาเซียนไปสอน
ภาษาอังกฤษ”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 2

“ควรนำเนื้อหาอาเซียนเข้ามาในชั้นเรียนภาษาอังกฤษ จะได้เห็นความเหมือนความต่าง จะได้สื่อสารเข้ากันกับ
เขาได้อย่างดี”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 3

“ก็ดีมากค่ะ เพราะทาง อบจ. เขากำหนดให้ระดับมัธยมศึกษา นำสาระเพิ่มเติมที่ใส่เกี่ยวกับเรื่องอาเซียนลงไป”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 4

ความคิดเห็นต่อการนำแนวคิด CLIL ไปใช้

“ตรงที่อาจารย์ทำกิจกรรมให้เราดูตอนที่เราอบรมนะ CLIL ยังไงนี้ น่าสนใจมาก
อยากใช้ใหม่ อยากใช้มากๆ เลย”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 1

“หลังจากที่เราได้กลับมาจากอบรมครั้งนี้ เรื่อง CLIL ก็รู้สึกดีใจที่เรามาได้เรียนรู้
ได้พัฒนาตัวเองขึ้นมา”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 2

“มองเห็นและเชื่อว่า ควรนำเข้าไปใช้ในชั้นเรียน โดยเฉพาะทักษะคิดกับทักษะวัฒนธรรม”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 3

“ชอบใช้แนวคิด CLIL เพราะวิธีการเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มีกิจกรรมที่เร้าความสนใจ
มีความหลากหลายของกิจกรรม”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 4

ความคิดเห็นต่อการนำเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ไปใช้

“เห็นด้วยอย่างมาก เพราะเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนและมีเนื้อหาอาเซียนที่เข้ากับยุค
สมัย ทำให้ผู้เรียนสนุกสนานในการเรียนและได้รับความรู้ในขณะเดียวกัน”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 1

2) การนำเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ที่ได้จากการอบรมไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ

ผู้เข้าอบรมที่เข้าร่วมสนทนากลุ่มพูดถึงการนำเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ไปใช้ ในส่วนของ
เนื้อหาอาเซียนมีการให้นักเรียนทำโครงการ มีการนำสไลด์ ใบงาน จากการอบรมไปใช้สอนนักเรียน มีการปรับ
เป็นแบบฝึกหัด หรือบทอ่าน และสอดแทรก คำศัพท์เกี่ยวกับภาษาอาเซียนไปในเรื่องที่เรียน ในส่วนของ
แนวคิด CLIL มีการนำแนวคิดไปใช้กับเนื้อหาอื่น มีการให้นักเรียนทำกิจกรรมคิดเกม นำแนวคิดไปใช้ในการทำ
โครงการ วางแผนทำ English Camp ด้วยแนวคิด CLIL ในส่วนของผู้เข้าอบรมที่พูดถึงเนื้อหาอาเซียนและ
แนวคิด CLIL พร้อมกัน คือ พูดถึงกิจกรรมการเรียนรู้เนื้อหาแบบระดมสมอง ตั้งประเด็นอภิปราย ฝึกทักษะคิด

สื่อสารและวัฒนธรรม มีการนำของจริงมาเป็นสื่อการสอน มีการนำประเด็นเปรียบเทียบที่น่าสนใจของภาษา มาเป็นกิจกรรมการสอน มีการสอนภาษาและวัฒนธรรมแบบให้คิดเชื่อมโยง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

การนำเนื้อหาอาเซียนไปใช้

“ส่วนใหญ่ให้เด็กทำโครงการหรือให้เด็กเตรียมตัวมา Present ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ให้ความรู้เพิ่มเติมให้กับนักเรียนอื่น ๆ เพราะว่าเราเป็นนักเรียนชั้นโตหน่อย ก็จะมี ความสามารถทำกิจกรรมเหล่านี้ได้”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 1

“เอาเนื้อหาในส่วนที่ไปอบรมมาในส่วนของใบงาน เอามาสอนตรงคาบในช่วงแรก คือ ปูเป็นพื้นฐานให้เด็ก เอาตัวที่เป็นเนื้อหาอาเซียนที่เป็นแบบ Slide ที่มีเกี่ยวกับ พวกชื่อประเทศชื่อเมืองหลวงแล้วก็จำนวนประชากร เอาไปให้ความรู้กับเด็ก”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 2

“ก็ใช้แบบฝึกหัด Gap Filling มีให้ Reading เป็นการใช้คำถามเอาภาษาไปวัดความรู้อาเซียน”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 3

“ในการสอนจะสอดแทรกเรื่องวัฒนธรรมเข้าไป เช่น คำศัพท์ ภาษา การแต่งกาย คำทักทาย ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม ให้อ่านอาเซียนมากขึ้น”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 4

การนำแนวคิด CLIL ไปใช้

“เราได้นำเอาความรู้ที่ได้ไปใช้บ้าง คือ ได้เอา CLIL ไปใช้ในเรื่องอื่นที่มีอยู่”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 1

“ใช้กิจกรรมการคิดเกม เป็นการสร้างความคิดให้นักเรียน เขาได้ฝึกการคิดว่าต้องสร้างเกม อย่างไรจากเนื้อหาที่มี ซึ่งทำให้นักเรียนทั้งสนุก และมีประโยชน์ เด็กๆ ได้นำไปทดลองใช้จริงกับรุ่นน้องด้วย”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 2

“ว่าจะทำ CLIL English Camp แบบที่มีฝึกทักษะสื่อสาร ทักษะคิด และวัฒนธรรม โดยเนื้อหาอื่นที่ไม่ใช่อาเซียนด้วยก็ได้”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 3

“เอาแนวคิด CLIL เข้ามาใช้ในโครงการของเรา ให้นักเรียนได้ฝึกคิดและเรียนรู้วัฒนธรรม”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 4

การนำเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ไปใช้

“ครูฝึกให้เด็กอภิปราย โดยสอนเนื้อหาอาเซียนก่อน ให้ความเขา brainstorm ตามหัวข้อ เด็กๆ ชอบพูดนะ ชอบคิด ชอบสื่อสาร ชอบวัฒนธรรม แต่ต้องระวังเรื่องเนื้อหาที่สอน เพราะเยอะมากไป จะกลายเป็นยัดเหยียด”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 1

“ผมฝึกให้เด็กคิดแยก ingredient ของอาหาร โดยซื้อตัวยำกุ่มมาให้ลองแยกก่อน เริ่มที่อาหารไทย แล้วค่อยสั่งงานให้หาอาหารของประเทศอื่นๆ เด็กได้รู้จัก ingredient แล้วขยายไปที่วิธีการทำ เด็กที่เคยไม่ค่อยเรียนก็สนใจมากขึ้น สนุกขึ้น ที่สำคัญเด็กทำผลงานออกมาได้ดี”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 2

“เรื่องวัฒนธรรมในอาเซียนเด่นมาก เด็กๆ สนุกที่ได้เรียนรู้คำ greeting การแต่งกาย คำศัพท์ต่างๆ สนุกมากเวลาศึกษาคำที่ใช้ในลาว เด็กสนใจและมีการโต้ตอบในชั้นเรียนเยอะขึ้น การแต่งกายนี้ฝึกทักษะคิด เชื่อมโยงได้ถึงประวัติศาสตร์ เช่นการแต่งกายของชาวเวียดนามที่คล้ายคลึงกับชาวจีน”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 3

อย่างไรก็ตาม ในเรื่องเกี่ยวกับการนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้ในการเขียนแผนการสอน มีคำพูดของผู้เข้าอบรมพูดในเชิงลบต่อการเขียนแผนการสอน ดังนี้

“ถ้าจะต้องเขียนแผนการสอนอาเซียนด้วย CLIL นี้ เรื่องเขียนแผนการสอนเป็นยาขมสำหรับตัวเองเลย ต้องตั้งหลักไกล ๆ หน่อยเลย”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 1

“เขียนแผนการสอนเองมันต้องมีความพร้อมมากกว่านี้เพราะว่าเราจะต้องมุ่งมั่นในเรื่องของการสอน โดยที่ไม่มีงานอื่นเข้ามา”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 2

3) ผลของการนำเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ

ในส่วนของผลของการนำเนื้อหาอาเซียนไปใช้ ผู้เข้าอบรมพูดถึง นักเรียนสนุก ให้ความสนใจมาก ตื่นเต้นมาก ในส่วนของแนวคิด CLIL ผู้เข้าอบรมพูดถึง นักเรียนสนุก ชอบเรียน นักเรียนสนใจและได้ฝึกคิด ผู้เข้าอบรมพูดถึงแนวคิด CLIL ว่าเป็นสิ่งใหม่ที่ “ทดลองทำ” และ “เริ่มรู้วิธี” ดังต่อไปนี้

ผลการนำเนื้อหาอาเซียนไปใช้

“เด็กที่ได้เรียนก็มีความสุข อยากที่จะเรียนรู้มากขึ้น จากที่เขาไม่รู้อะไรเกี่ยวกับอาเซียน ทำให้เขารู้มากขึ้นด้วย สนุกด้วย”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 1

“ได้แนวสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียน ก็เลยลองหาเนื้อหาที่อาจซ้ำ ๆ เพื่อทำให้นักเรียนสนใจ เช่น ภาษาลาว เรียกผ้าเย็นเซ็ดหน้า ว่า ผ้านามัย เป็นต้น นักเรียนให้ความสนใจกันมาก”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 2

“สอนทักทายอาเซียนในห้อง นักเรียนตื่นเต้นมากเลย ซาลามัดกาตัง อะไรแบบนี้”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 3

ผลการนำแนวคิด CLIL ไปใช้

“สามารถนำเอากิจกรรมไม่ว่าจะเป็นเนื้อหาในหนังสือไปให้เด็กได้ลองทำ ในแนวคิด CLIL ทดลองทำ ก็เด็กก็สนุกดี”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 1

“ตอนแรกรู้แต่ให้เด็กทำโครงการ หรือให้หาข้อมูลมา present อย่างเดียว หลังจากทีอบรม ก็เริ่มรู้วิธีนำมาใช้ในชั้นเรียน เด็กชอบเรียน เด็กสนุก”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 2

“รู้สึกเปลี่ยนไปจากเดิม คือ พอให้เด็กทำงานป๊อบ เราก็จะรู้จักถามด้วยคำถามอย่างที่อาจารย์บอกไว้ เพื่อกระตุ้นให้เขาคิด รู้สึกตระหนักมากขึ้นกับการให้นักเรียนคิด นักเรียนสนใจและได้ฝึกคิดมากขึ้น”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 3

4) ปัจจัยส่งผลกระทบต่อกรนำเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL จากการอบรมไปใช้

ในประเด็นส่งผลกระทบต่อกรนำเนื้อหาอาเซียนไปใช้ พบว่า มีการกล่าวถึงปัจจัยสนับสนุนให้ครูนำเนื้อหาอาเซียนไปใช้ คือ มีนโยบายจากผู้บริหารให้สอนเกี่ยวกับอาเซียน ให้มีการสอดแทรกในหลักสูตร และสอนเสริม

ในชั้นเรียน มีข้อจำกัด คือ ความรู้พื้นฐานนักเรียนไม่เพียงพอ มีเวลาน้อยในเตรียมการที่จะนำเนื้อหาอาเซียนไปใช้ให้ได้ประสิทธิภาพ และมีอุปสรรคในการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ด้วยเนื้อหาอาเซียน คือ ยังไม่มีหลักสูตรให้ใช้ กิจกรรมอื่น ๆ ของครูและนักเรียนมาก ดังนี้

ปัจจัยสนับสนุน

“เนื้อหาเกี่ยวกับอาเซียนถูกนำมาใช้เนื่องจากมีนโยบายให้ทุก ๆ สาระมีการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 1

“ในโรงเรียนก็มีการพัฒนาหลักสูตรที่ให้แทรกความรู้เนื้อหาอาเซียนเข้าไปอยู่แล้ว”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 2

ข้อจำกัด

“นักเรียนขาดความรู้ที่เป็นพื้นฐานทางด้านสังคมที่เป็นภาษาไทย
พอสอนเป็นภาษาอังกฤษจึงไม่เข้าใจ”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 1

“การสอดแทรกเรื่องวัฒนธรรม ทำได้ยาก เนื่องจากมีเวลาเตรียมการน้อยมาก”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 2

อุปสรรค

“หลักสูตรก็ไม่ได้เน้นกัน ไม่ Support ยังไม่ได้เขียนเลย
ยังไม่ได้พูดกันถึงเรื่องนี้ในหลักสูตรเลย”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 1

“กิจกรรมของนักเรียนก็เยอะ ของครูก็เยอะ
การเปิดวิชาเสริมก็ไม่เน้นภาษาอังกฤษเลย”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 2

ในส่วนของประเด็นเรื่องการนำแนวคิด CLIL ไปใช้ พบว่า มีปัจจัยสนับสนุนในการประยุกต์ใช้แนวคิด CLIL คือ ผลลัพธ์ที่ดีที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน และเป็นแนวคิดที่ใช้ได้กับเนื้อหาต่าง ๆ ที่ต้องการสอนนักเรียนได้ ในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน มีข้อจำกัดและอุปสรรคต่อการนำแนวคิด CLIL ไปใช้ ข้อจำกัด คือ ความไม่ชัดเจนในแนวคิด CLIL ไม่มีความพร้อมในการเขียนแผนการสอน อุปสรรค คือ มีเวลาสอนไม่เพียงพอ และมีกิจกรรมอื่น ๆ มาก ดังนี้

ปัจจัยสนับสนุน

“ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากตัวเด็ก เด็กที่ได้เรียนก็มีความสุข อยากที่จะเรียนรู้มากขึ้น
จากที่เขาไม่รู้อะไรเลย ได้คิดมากขึ้น”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 1

“นำ CLIL เป็นตัวจับหลักสูตรพื้นฐาน ดัดแปลงเป็นเนื้อหาเศรษฐกิจพอเพียงหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นก็ได้
ทำให้เราทำงานได้อย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพมากขึ้น”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 2

ข้อจำกัด

“แนวคิดของ CLIL ที่นำไปสอนที่โรงเรียนยังไม่ชัดเจน
เนื่องจากผู้สอนเองก็ไม่ได้เข้าใจตรงนี้อย่างแจ่มแจ้ง”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 1

“การที่เราเขียนแผนการสอนเองมันต้องมีความพร้อมมากกว่านี้
เพราะว่าเราจะต้องมุ่งมั่นในเรื่องของการสอนโดยที่มันไม่มีงานอื่นเข้ามาเกี่ยวข้อง
เป็นปัจจัยที่ทำให้เราไม่สามารถทำตรงนี้ได้มาก”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 2

อุปสรรค

“ตารางเวลา มันจะไม่ค่อยเอื้ออำนวย ปกติสมัยก่อน ๆ
มีภาษาอังกฤษหลัก 4 เรียนเสริม 2 หน่วยต่อสัปดาห์ ตอนหลัง เรียน 3 คาบ”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 1

“บางทีเด็กจะต้องไปนู่นไปนี่มีกิจกรรม เด็กก็ต้องไปเปิดงานที่ของเทศบาล ไปเปิดกีฬา
ไปเดินรณรงค์เลือกตั้ง เขาใช้เด็กเทศบาลไปบ่อยมาก ก็ทำให้ชั่วโมงนั้นหายไป”

ตัวอย่างข้อมูลที่ 2

กล่าวโดยสรุป ปัจจัยสนับสนุน มักจะกล่าวถึงการเห็นความสำคัญของการนำเนื้อหาอาเซียนไปใช้ใน
โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการผลักดันจากทั้งทางผู้บริหาร ชุมชนและ
ผู้ปกครอง ครูผู้สอนต้องยึดมั่นต่อหลักการใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้แบบ CLIL ที่มุ่งให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่าน
กระบวนการคิดที่หลากหลาย ใช้ภาษาเพื่อสื่อสารอย่างเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม ผู้เรียนมีความสุขใน
การเรียนรู้เนื้อหาใหม่ ๆ มากยิ่งขึ้น ข้อจำกัดส่วนใหญ่เป็นเรื่องความพร้อมของทั้งครูและผู้เรียนในด้าน
ความรู้ ด้านเวลาในการเตรียมการ ในขณะที่เดียวกัน อุปสรรคส่วนใหญ่ คือ ปัญหาระดับโครงสร้าง ได้แก่
โครงสร้างหลักสูตร ตารางเวลา และกิจกรรมเสริมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากข้อมูลสนทนากลุ่ม พบว่า มีความสอดคล้องไปในทางเดียวกับผลการ
วิเคราะห์จากแบบสอบถามติดตามผลการนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้ ในระยะที่ 1 กล่าวคือ มีคำพูด
จากการสนทนากลุ่มในประเด็นความคิดเห็นที่กล่าวถึงความต้องการนำไปใช้และปัจจัยสนับสนุน ในขณะที่การ
นำไปใช้จริงมีคำพูดถึงข้อจำกัดและอุปสรรค

บทนี้ได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามวิจัย ซึ่งการวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ระยะจัดอบรม และระยะที่ 2 ระยะติดตามผล ระยะจัดอบรมมีการวิเคราะห์ผลเพื่อตอบคำถามวิจัยที่ 1 และคำถามวิจัยที่ 2 ระยะติดตามผลมีการวิเคราะห์ผลเพื่อตอบคำถามวิจัยที่ 3 ในส่วนของคำถามวิจัยที่ 1 โปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL มีผลอย่างไรต่อความรู้เกี่ยวกับอาเซียนและแนวคิด CLIL ของผู้เข้าอบรม ผลการวิเคราะห์จากแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL พบว่า คะแนนก่อนและหลังอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งที่เป็นผลรวมและที่เป็นส่วนของเนื้อหาอาเซียน แนวคิด CLIL และการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL คำถามวิจัยที่ 2 ผู้เข้าอบรมมีทัศนคติอย่างไรต่อโปรแกรมการอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามทัศนคติของครูที่มีต่อโปรแกรมอบรมครูสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL พบว่า ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่มีทัศนคติเชิงบวกต่อการอบรมและเรื่องที่อบรม ทัศนคตินี้แสดงออกใน 3 ด้าน คือ การตอบสนองด้านความคิดความเชื่อ ความความรู้สึกรับไม่ชอบใจ และความพร้อมที่จะกระทำ โดยผู้เข้าอบรมมีการตอบสนองในด้านความคิดความเชื่อว่าเป็นประโยชน์ มีความเหมาะสม จึงมีความรู้สึกรับไม่ชอบใจ และมีความพร้อมที่จะกระทำโดยจะนำไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ คำถามวิจัยที่ 3 ผู้เข้าอบรมนำความรู้ที่ได้จากการอบรมโปรแกรมการอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษหรือไม่ อย่างไร ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อติดตามผลการนำความรู้จากการอบรมไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ ช่วงเวลาที่ 1 หลังการอบรมเป็นเวลา 1 ภาคการศึกษา ด้วยข้อมูลจากแบบสอบถาม และ ช่วงเวลาที่ 2 หลังการอบรมเป็นเวลา 1 ปีการศึกษา ด้วยข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม focus group พบว่า การติดตามผลในช่วงเวลาที่ 1 หลังการอบรม 1 ภาคการศึกษา ผู้เข้าอบรมมีการนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษในสภาพที่พึงประสงค์กับสภาพที่เป็นจริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ผู้เข้าอบรมเห็นด้วยกับการนำไปใช้ในระดั้มากที่สุด ในขณะที่ได้นำไปใช้จริงในระดั้มาก ในส่วนของการติดตามผลในช่วงเวลาที่ 2 หลังการอบรม 1 ปีการศึกษา ผลจากการวิเคราะห์เนื้อหาการสนทนากลุ่ม focus group พบว่า ผู้เข้าอบรมมีความคิดเห็นเชิงบวกต่อการนำความรู้จากการอบรมไปใช้ โดยได้กล่าวถึงการนำไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษในชั้นเรียน และมีผลตอบรับเป็นอย่างดี นักเรียนสนุกและให้ความสนใจมากขึ้น ทั้งนี้ ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มแสดงผลไปในทิศทางเดียวกับผลจากการติดตามผลระยะที่ 1 กล่าวคือ ผู้เข้าอบรมมีความต้องการนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้โดยแสดงความเห็นด้วยกับการนำไปใช้และกล่าวถึงปัจจัยสนับสนุนในขณะได้นำไปใช้จริงเป็นบางครั้งและกล่าวถึงข้อจำกัดและอุปสรรค ในบทต่อไปจะได้สรุป และอภิปรายผลการวิจัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ผลของโปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ที่มีต่อความรู้ ทักษะคิด และการนำความรู้ไปใช้ในการกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษของครูภาษาอังกฤษมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์การวิจัย คือ 1) ศึกษาผลการใช้โปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ที่มีต่อความรู้เกี่ยวกับอาเซียนและแนวคิด CLIL ของผู้เข้าอบรมก่อนและหลังการอบรม 2) ศึกษาทักษะคิดของผู้เข้าอบรมต่อโปรแกรมการอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL และ 3) ศึกษาการนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยโดยสรุป ดังนี้

- 1) ผู้วิจัยจัดทำชุดฝึกอบรมและคู่มือผู้ฝึกอบรม จัดทำเครื่องมือวิจัย คือ แบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการอบรม แบบสอบถามทักษะคิดต่อโปรแกรมการอบรม แบบสอบถามติดตามผลระยะที่ 1 แบบประเด็นคำถามสนทนากลุ่ม focus group เพื่อการติดตามผลระยะที่ 2 และดำเนินการตรวจสอบคุณภาพชุดฝึกอบรม คู่มือผู้ฝึกอบรม และเครื่องมือวิจัย โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน และได้ปรับแก้ตามคำแนะนำ
- 2) ผู้เข้าอบรมทำแบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการอบรม
- 3) ผู้เข้าอบรมทำแบบสอบถามทักษะคิดต่อโปรแกรมการอบรมหลังการอบรมทันที
- 4) หลังการอบรม 1 ภาคการศึกษา ผู้เข้าอบรมอาสาสมัครทำแบบสอบถามติดตามผลระยะที่ 1
- 5) หลังการอบรม 1 ปีการศึกษา ผู้วิจัยจัดสนทนากลุ่ม focus group โดยเชิญผู้เข้าอบรมอาสาสมัครเข้าร่วมสนทนากลุ่มเพื่อให้ข้อมูลในการติดตามผลระยะที่ 2
- 6) ผู้วิจัยวิเคราะห์ประมวลผลและเขียนรายงานวิจัย

สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยจะนำเสนอในประเด็นตามวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ข้อ คือ 1) ผลการใช้โปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ที่มีต่อความรู้ของผู้เข้าอบรมก่อนและหลังการอบรม 2) ผลการวิเคราะห์ทักษะคิดของผู้เข้าอบรมต่อโปรแกรมการอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL 3) ผลการนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ ดังนี้

1. ผลการใช้โปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ที่มีต่อความรู้ของผู้เข้าอบรมก่อนและหลังการอบรม

โปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ซึ่งได้จัดดำเนินการโดยผู้วิจัย มีการใช้ชุดฝึกอบรมและคู่มือผู้ฝึกอบรมที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น 4 โมดูล คือ 1) การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียน 2) การสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิด CLIL เพื่อตอบรับยุคอาเซียน 3) การเขียนแผนการ

สอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL และ 4) การใช้วัฒนธรรมประชานิยม – เกมและเพลง กับกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL แต่ละโมดูล ประกอบด้วยเนื้อหา กิจกรรม ใบความรู้ ใบงาน และสื่อการอบรม

ในการวิเคราะห์ผลการใช้โปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ที่มีต่อความรู้เกี่ยวกับอาเซียนและแนวคิด CLIL ของผู้เข้าอบรมก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการอบรม ครูดังกล่าว นั้น ผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบความรู้กับผู้เข้าอบรมที่เป็นครูสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาที่อยู่โรงเรียนภายใต้สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยแบบทดสอบความรู้มีคะแนนรวมทั้งสิ้น 20 คะแนน ประกอบด้วยข้อทดสอบเกี่ยวกับเนื้อหาอาเซียน แนวคิด CLIL และวิธีการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL ซึ่งแบบทดสอบดังกล่าวนี้มีการตรวจสอบคุณภาพแบบทดสอบแล้ว พบว่าแบบทดสอบที่ใช้ในการอบรมมีค่าความยากเฉลี่ยเท่ากับ 0.663 ซึ่งนับว่าค่อนข้างง่าย อำนาจจำแนกเฉลี่ย 0.279 สามารถจำแนกได้พอใช้ และมีค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายในเท่ากับ 0.533 ซึ่งอยู่ในระดับพอใช้ สามารถนำมาใช้ในการอบรมได้

ให้ผู้เข้าอบรมทำแบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการเข้ารับการอบรม จึงนำผลคะแนนไปวิเคราะห์ ผลการใช้โปรแกรมอบรมครูต่อความรู้อาเซียนและแนวคิด CLIL พบว่า ผลการทดสอบก่อนและหลังการอบรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 โดยการทดสอบก่อนอบรมมีคะแนนเฉลี่ย 9.79 คะแนน และการทดสอบ หลังการอบรมมีคะแนนเฉลี่ย 13.04 คะแนน จากผลการวิเคราะห์สามารถสรุปได้ว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้เกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL มากยิ่งขึ้น

2. ผลการวิเคราะห์ทัศนคติของผู้เข้าอบรมต่อโปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL

จากการศึกษาทัศนคติของครูต่อโปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ผู้วิจัยศึกษาทัศนคติของผู้เข้าอบรมที่มีต่อโปรแกรมการอบรม และทัศนคติต่อเรื่องที่อบรม คือ การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL

ผลสรุปทัศนคติของผู้เข้าอบรมต่อโปรแกรมการอบรม พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีทัศนคติเชิงบวกต่อโปรแกรมการอบรม ซึ่งทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หมายถึง การตอบสนองต่อสิ่งนั้น ๆ 3 ด้าน คือ ด้านความคิด ความเชื่อ ความรู้สึกชอบไม่ชอบ และความพร้อมที่จะกระทำ โดยผู้เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่มีการตอบสนองเชิงบวกต่อโปรแกรมการอบรมทั้งด้านความคิดความเชื่อ คือ เชื่อว่าโปรแกรมการอบรมเป็นโปรแกรมที่ดี มีประโยชน์ มีการตอบสนองในทางความรู้สึกชอบใจต่อโปรแกรมอบรม และมีความพร้อมที่จะกระทำ คือ นำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งผู้เข้าอบรมแสดงความคิดเห็นความเชื่อและความรู้สึกชอบใจในระดับมากที่สุดต่อเรื่องความรู้ของวิทยากร และในระดับมากที่สุดต่อเรื่องภาพรวมของการฝึกอบรม วิธีการนำเสนอของวิทยากร คุณภาพโดยรวมของชุดฝึกอบรม เนื้อหาและกิจกรรมในชุดฝึกอบรมในส่วนที่เกี่ยวกับอาเซียน และในส่วนที่เกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษแบบ CLIL กิจกรรมที่ผู้เข้าอบรมร่วมปฏิบัติ และการนำความรู้ไปใช้จริง และผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่มีความพร้อมที่จะกระทำโดยมีความประสงค์ที่จะเข้าร่วมการ

อบรมทำนองนี้อีก คิดเป็นร้อยละ 95.54 ของผู้เข้ารับการอบรมทั้งหมด และตั้งใจที่จะนำความรู้เกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL ที่ได้จากการอบรมไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่นักเรียนของตน คิดเป็นร้อยละ 97.03 ของผู้เข้ารับการอบรมทั้งหมด สิ่งที่ผู้เข้าอบรมเชื่อว่ามีประโยชน์และพึงพอใจมากที่สุด คือ การเตรียมกิจกรรมที่สอดแทรกระหว่างการอบรมที่มีความหลากหลาย ส่วนสิ่งที่ควรปรับปรุงมากที่สุด คือ ความพร้อมในการบริการของโรงแรม และมีข้อเสนอแนะให้มีการจัดการอบรมวิชาการเชิงปฏิบัติการในลักษณะนี้อย่างต่อเนื่อง

ในประเด็นเกี่ยวกับทัศนคติของผู้เข้าอบรมที่มีต่อเรื่องฝึกอบรม คือ การตอบสนองต่อการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ในด้านความคิดความเชื่อ ความชอบใจไม่ชอบใจ และความพร้อมที่จะกระทำ พบว่า ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่มีทัศนคติเชิงบวกต่อเรื่องฝึกอบรม โดยมีการตอบสนองต่อเรื่องฝึกอบรมระดับมากถึงมากที่สุด ในด้านความชอบใจ และด้านความพร้อมที่จะกระทำ ในด้านความชอบใจ คือ มีความสุขใจที่ทำให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษ มีความภูมิใจที่เป็นครูภาษาอังกฤษที่ได้สอนในแบบใหม่ มีความรู้สึกสนุกในการพูดคุยกับผู้เรียนถึงภาษาและวัฒนธรรมนานาชาติ เห็นว่าการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้วยเนื้อหาอาเซียนน่าสนใจและสนุก และมีความพร้อมที่จะกระทำ คือ จะต้องเตรียมทักษะฟังพูด เพราะเป็นทักษะที่ควรพัฒนาเพื่อเตรียมรับอาเซียน ในส่วนของการตอบสนองต่อเรื่องฝึกอบรมด้านความคิดความเชื่อ ผู้เข้าอบรมมีการตอบสนองต่อเรื่องฝึกอบรมในด้านความคิดความเชื่อในระดับมาก คือ เชื่อว่าการร่วมกันเป็นประชาคมอาเซียนเป็นสิ่งจำเป็น นอกจากนี้ ผู้เข้าร่วมอบรมส่วนใหญ่แสดงทัศนคติเชิงบวกต่อการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารอันเป็นแนวคิดพื้นฐานของ CLIL และผู้เข้าอบรมเลือกวิธีสอนที่เป็นการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารว่าเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการสอนทักษะฟังพูด

สรุปผลการวิเคราะห์ในส่วนของทัศนคติของผู้เข้าอบรมต่อโปรแกรมการอบรม คือ ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่มีการตอบสนองต่อการอบรมในเชิงบวกในระดับมากถึงมากที่สุด ทั้งการตอบสนองด้านความคิดความเชื่อ โดยคิดว่าเป็นการอบรมที่ดี มีความรู้สึกชอบใจต่อการอบรมในหลายด้าน และมีความพร้อมที่จะกระทำโดยจะนำความรู้จากการอบรมไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษในชั้นเรียนของตน

3. ผลการนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ

ผู้วิจัยศึกษาผลการนำความรู้ไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ ผ่านการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามและการสนทนากลุ่ม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อติดตามผลในระยะหลังการอบรม 1 ภาคการศึกษา พบว่า การนำเนื้อหาอาเซียนไปใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสภาพที่พึงประสงค์กับสภาพที่เป็นจริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ผู้เข้าอบรมประเมินตามสภาพพึงประสงค์ คือ ตามที่ตนมีความต้องการ ในการนำความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาอาเซียนไปใช้ในการสอนในห้องเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ตนเองสามารถนำไปใช้ในการสอนในสภาพที่เป็นจริงอยู่ระดับมากเท่านั้น และเมื่อสอบถามความคิดเห็นของครูต่อผลการใช้เนื้อหาอาเซียนในชั้นเรียน พบว่า นักเรียนให้ความสนใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของการนำแนวคิด CLIL ไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษทั้งในสภาพที่พึงประสงค์และสภาพที่เป็นจริง พบว่ามีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 เช่นกัน โดยในสภาพที่พึงประสงค์ ครูที่เข้าอบรมมีความต้องการนำแนวคิด

CLIL ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ในสภาพที่เป็นจริง ครูนำแนวคิด CLIL ไปปรับใช้ ในการเรียนการสอนได้จริงอยู่ในระดับมากเท่านั้น และเมื่อสอบถามความคิดเห็นของครูต่อผลการใช้นำแนวคิด CLIL ไปใช้ในชั้นเรียน พบว่า นักเรียนให้ความสนใจอยู่ในระดับมาก

ข้อมูลในแบบสอบถามติดตามผลแบบตัวเลือกสะท้อนให้เห็นว่า ครูที่เข้าร่วมอบรมนำเนื้อหาเกี่ยวกับ อาเซียนเข้าไปใช้ในการสอนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 90 รองลงมาคือการนำเนื้อหาอาเซียนมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 85 ในขณะที่นำเนื้อหาอาเซียนมาออกแบบบทเรียนและเขียนแผนการสอนน้อย ที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40 เมื่อพิจารณาการนำแนวคิด CLIL ไปใช้พบว่าครูนำแนวคิดไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80 รองลงมาเป็นการนำเนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิด CLIL ไปใช้คิดเป็นร้อยละ 65 และมีการนำแนวคิด CLIL ไปใช้ในการออกแบบบทเรียนและเขียนแผนการสอนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50

ผู้วิจัยได้ติดตามผลการนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ ในระยะที่ 2 ในช่วงเวลาหลังการอบรม 1 ปีการศึกษา โดยจัดสนทนากลุ่ม focus group ใช้ประเด็นคำถามที่สอดคล้องกับแบบสอบถามที่ใช้ในการติดตามผลภายหลังการอบรมในระยะที่ 1 มีการบันทึกเทป และถอดเทปสนทนากลุ่มแบบคำต่อคำ (verbatim transcription) และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) จำแนกประเด็นการสนทนา คือ 1) ความคิดเห็นต่อการนำเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ 2) การนำเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ที่ได้จากการอบรมไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ 3) ผลของการนำเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ และ 4) ปัจจัยส่งผลต่อการนำเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ สรุปผลได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสนทนากลุ่มในประเด็นความคิดเห็นต่อการนำเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ พบว่า ผู้เข้าอบรมที่เป็นผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มส่วนใหญ่เห็นด้วย และเห็นด้วยอย่างยิ่งในการมีความต้องการที่จะนำเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL มาใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ ในชั้นเรียนของตน ในส่วนของการนำเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ไปใช้จริงในการสอนภาษาอังกฤษ ผู้เข้าอบรมที่เข้าร่วมสนทนากลุ่มกล่าวถึงในส่วนของเนื้อหาอาเซียน ว่ามีการให้นักเรียนทำโครงการ มีการนำสไลด์ ใบงาน จากการอบรมไปใช้สอนนักเรียน มีการปรับเป็นแบบฝึกหัด หรือบทอ่าน และสอดแทรก คำศัพท์เกี่ยวกับภาษาอาเซียนไปในเรื่องที่เรียน สำหรับในส่วนของแนวคิด CLIL มีการนำแนวคิดไปใช้กับเนื้อหาอื่น มีการให้นักเรียนทำกิจกรรมคิดเกม นำแนวคิดไปใช้ในการทำโครงการ วางแผนทำ English Camp ด้วยแนวคิด CLIL ในส่วนที่พูดถึงการสอนด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL มีการทำกิจกรรมการเรียนรู้เนื้อหาแบบระดมสมอง ตั้งประเด็นอภิปราย ฝึกทักษะคิด สื่อสารและวัฒนธรรม มีการนำของจริงมาเป็นสื่อการสอน มีการนำประเด็นเปรียบเทียบที่น่าสนใจของภาษามาเป็นกิจกรรมการสอน มีการสอนภาษาและวัฒนธรรมแบบให้คิดเชื่อมโยง โดยผู้เข้าร่วมอบรมที่เป็นผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มกล่าวถึงผลของการนำเนื้อหาอาเซียนไปใช้ว่า นักเรียนสนุก ให้ความสนใจมาก ตื่นเต้นมาก ในส่วนผลของการนำแนวคิด CLIL ไปใช้ ผู้เข้าอบรมที่เป็นผู้ร่วมสนทนากลุ่มพูดถึง นักเรียนสนุก ชอบเรียน นักเรียนสนใจและได้ฝึกคิด และพูดถึงแนวคิด CLIL ว่าเป็นสิ่งใหม่ที่ครู “ทดลองทำ” และ “เริ่มรู้วิธี”

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสนทนากลุ่มในส่วนที่เป็นปัจจัยส่งผลต่อการนำความรู้จากการอบรมไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งปัจจัยส่งผล ได้แก่ ปัจจัยสนับสนุน ข้อจำกัด และอุปสรรคในการนำความรู้จากการอบรมไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ สรุปได้ว่า ปัจจัยสนับสนุน กล่าวถึงการเห็นความสำคัญของการนำเนื้อหาอาเซียนไปใช้ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการผลักดันจากทั้งทางผู้บริหาร ชุมชนและผู้ปกครอง ครูผู้สอนต้องยึดมั่นต่อหลักการใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้แบบ CLIL ที่มุ่งให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดที่หลากหลาย ใช้ภาษาเพื่อสื่อสารอย่างเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้เนื้อหาใหม่ ๆ มากยิ่งขึ้น ข้อจำกัดส่วนใหญ่เป็นเรื่องความพร้อมของทั้งครูและผู้เรียนในด้านความรู้ ด้านเวลาในการเตรียมการ ในขณะเดียวกัน อุปสรรคส่วนใหญ่ คือ ปัญหาระดับโครงสร้าง ได้แก่ โครงสร้างหลักสูตร ตารางเวลา และกิจกรรมเสริมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง

อภิปรายผล

จากงานวิจัยเรื่อง *ผลของโปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ที่มีต่อความรู้ ทักษะคิด และการนำความรู้ไปใช้ในกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษของครูภาษาอังกฤษมัธยมศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย ในครั้งนี้* ที่ได้เสนอผลการวิจัยในบทที่ 4 และการสรุปผลการวิจัยในบทที่ 5 ข้างต้นนี้ ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นอภิปรายผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประเด็นความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาอาเซียน แนวคิด CLIL และการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL

จากผลการวิเคราะห์ภูมิหลังของผู้เข้าอบรม ผู้เข้าอบรมประเมินตนเองว่าเป็นผู้มีความสามารถทางภาษาอังกฤษอยู่ในระดับปานกลาง (62.3%) ถึง มาก (31.3%) เมื่อถามถึงความรู้เกี่ยวกับอาเซียน ผู้เข้าอบรมประเมินตนเองว่ามีความรู้เกี่ยวกับอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง (72.1%) ถึง มาก (17.8%) ในขณะที่เมื่อถามถึงความรู้เกี่ยวกับแนวคิด CLIL ผู้เข้าอบรมประเมินตนเองว่ามีความรู้เกี่ยวกับแนวคิด CLIL อยู่ในระดับปานกลาง (46.5%) ถึง น้อย (35.3%) แสดงให้เห็นว่า แนวคิด CLIL เป็นเรื่องใหม่สำหรับผู้เข้าอบรม

อย่างไรก็ตาม ผลคะแนนจากแบบทดสอบความรู้ ปรากฏว่า ผู้เข้าอบรมมีคะแนนหลังการอบรมเพิ่มขึ้นกว่าก่อนการอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งในส่วนของแบบทดสอบทั้งฉบับ ในส่วนของเนื้อหาอาเซียน ในส่วนของแนวคิด CLIL และในส่วนของ การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียน และแนวคิด CLIL แสดงให้เห็นว่า ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่มีความรู้เพิ่มขึ้นในทุกส่วนที่ได้ทำการอบรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มีความชัดเจนในส่วนของ การสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิด CLIL ที่เป็นเรื่องใหม่ และผู้เข้าอบรมรายงานไว้ในส่วนของภูมิหลังก่อนการอบรมว่ามีความรู้อยู่ในระดับปานกลางถึงน้อย

ความรู้ที่ได้ทดสอบในส่วนที่เกี่ยวกับอาเซียนซึ่งผู้เข้าอบรมรายงานว่ามีความรู้อยู่ในระดับปานกลางถึงมากนั้น เป็นความรู้เกี่ยวกับอาเซียนขั้นพื้นฐานตามที่ระบุไว้โดยเลขาธิการสภาอาเซียน (The ASEAN Secretariat, 2012) นั้น ได้แก่ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และความรู้อาเซียนขั้นพื้นฐานที่

เกี่ยวกับมนุษย์ สถานที่ วัตถุ และแนวคิด เช่น คำทักทาย อาหารประจำชาติ ชุดประจำชาติ เป็นต้น ส่วนความรู้ที่ได้ทดสอบในส่วนที่เกี่ยวกับแนวคิด CLIL (Content and Language Integrated Learning) ซึ่งผู้เข้าอบรมรายงานว่ามีความรู้ในระดับปานกลางถึงน้อยนั้น เป็นแนวคิดการสอนภาษาอังกฤษแบบผสมผสานกับเนื้อหา โดยให้ความสำคัญกับ เนื้อหา (Content) ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communication) ทักษะคิด (Cognitive) และทักษะวัฒนธรรม (Culture) (ดูภาคผนวก ง.)

ในส่วนของแบบทดสอบที่เป็นประเด็นเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL นั้น ผู้วิจัยออกแบบประเด็นข้อคำถามที่ผสมกันระหว่างเนื้อหาอาเซียนและการสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิด CLIL เนื่องจากได้ทราบข้อมูลในช่วงสัมภาษณ์ผู้ประสานงานและผู้แทนอาจารย์ภาษาอังกฤษขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมทำชุดฝึกอบรมและคู่มือฝึกอบรม (ภาคผนวก ก. และ ข.) พบลักษณะของกิจกรรมที่เกี่ยวกับอาเซียนแต่ไม่ใช้การสอนภาษาอังกฤษ ตัวอย่างเช่น การใช้แผนที่อาเซียน แล้วให้ผู้เรียนระบุชื่อประเทศและชื่อเมืองหลวง ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวไม่มีการสอนภาษาอังกฤษอยู่ด้วย เป็นแต่มีตัวอักษรภาษาอังกฤษในชื่อประเทศและชื่อเมืองหลวงเท่านั้น ผู้วิจัยจึงนำมาทำเป็นประเด็นกิจกรรมและให้อภิปรายหลังทำกิจกรรมว่าเป็นกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษหรือไม่ ถ้ายังไม่เป็น จะทำให้เป็นกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษได้หรือไม่ และควรทำอย่างไร (ดู กิจกรรม 1.2 กิจกรรมอาเซียนผสมผสานการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ในคู่มือฝึกอบรม ภาคผนวก ข.) จากการสังเกตปฏิริยาผู้เข้าอบรม พบว่า ส่วนใหญ่มีอาการเหมือนเพิ่งได้คิด และร่วมทำการอภิปรายเสนอข้อคิดเพิ่มเติมการสอนภาษาอังกฤษให้กับกิจกรรมสื่อแผนที่อาเซียน ตัวอย่างเช่น

Where's Indonesian?

What's the capital of Malaysia?

What's the biggest/smallest country in ASEAN?

What province in Thailand can you go visit Myanmar by walking?

What country/ countries neighbor your country?

หรือแบบสนทนา เช่น

A: What ASEAN country would you like to visit?

B: I would like to visit Vietnam.

A: Do you have a plan to go there?

B: Yes. I plan to go there next month.

A: Great! Which part of Vietnam?

B: Both North and South. I'd like to visit both Hanoi and Ho Chi Minh City.

B: That's great! You'll love Ha Long Bay and Hoi an.

A: I'm sure I will.

B: Cool! Tons of fun things to do there. เป็นต้น

เพื่อให้ผู้เรียนตอบหรือสนทนาประกอบภายหลังจากการระบุชื่อประเทศชื่อเมืองหลวงในแผนที่ได้ในแต่ละครั้ง เพื่อจะได้เป็นการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยอาจให้แต่ละคู่หรือแต่ละกลุ่มเปลี่ยนชื่อประเทศชื่อเมือง ชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ตามที่ระบุได้ เป็นต้น เมื่อได้คิดที่จะตอบโจทย์การสอนเนื้อหาอาเซียนที่มีกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษแล้ว จึงจะได้มีการผสมผสานทักษะคิดและทักษะวัฒนธรรม อันเป็นองค์ประกอบหลักของการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ในโมดูลอบรมตอนต่อ ๆ ไป

ลักษณะการที่ครูผู้สอนเนื้อหาไม่สามารถจัดการกับการสอนภาษาได้ดี ได้ถูกระบุเป็นปัญหาของการสอน CLIL อย่างหนึ่งโดย Dalton-Puffer (2011) แต่มีที่มาของปัญหาที่แตกต่างกับงานวิจัยนี้ คือ เหตุการณ์ที่รายงานโดย Dalton-Puffer (2011) เกิดขึ้นด้วยข้อจำกัดทางความสามารถทางภาษาของครูผู้สอนเนื้อหา แต่ในงานวิจัยนี้ เกิดเนื่องจาก ครูผู้สอนภาษาไม่ทันได้คิดเรื่องสอนภาษาเพราะมุ่งแต่จะสอนเนื้อหาอาเซียน แนวคิด CLIL ที่ให้ครูคิดถึงองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ ไปด้วยกัน จึงน่าจะป้องกันเหตุการณ์ที่ไม่ได้สอนภาษาอังกฤษสอนแต่เนื้อหาไม่ให้เกิดขึ้นในโอกาสต่อไป

2. ประเด็นทัศนคติของผู้เข้าอบรมต่อโปรแกรมอบรมครู

ทัศนคติ คือ ปฏิกริยาตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในมิติของความคิดความเชื่อ (cognitive) ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ (affective) และความพร้อมที่จะกระทำ (behavioral) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามทัศนคติต่อโปรแกรมอบรมการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL แสดงให้เห็นว่า ผู้เข้าอบรมมีทัศนคติเชิงบวกต่อโปรแกรมอบรมครู โดยมีการตอบสนองต่อโปรแกรมอบรมในด้านความคิดความเชื่อเป็นความพึงพอใจในระดับมากที่สุดต่อความรู้ของวิทยากร ในระดับมากต่อคุณภาพและเนื้อหาของชุดฝึกอบรม มีการตอบสนองในด้านความรู้สึกชอบใจในระดับมาก ต่อวิธีการนำเสนอ กิจกรรม และภาพรวมของโปรแกรม และในด้านความพร้อมที่จะกระทำคือเห็นว่าเป็นไปได้จริงในระดับมาก และผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่แสดงทัศนคติเชิงบวกต่อเรื่องที่อบรมในโปรแกรม คือ การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL โดยส่วนใหญ่มีความเชื่อในการสอนภาษาด้วยการสื่อสาร เชื่อในการสอนให้เกิดทักษะคิดและทักษะวัฒนธรรม อันเป็นองค์ประกอบหลักของแนวคิด CLIL ในด้านความรู้สึก มีความชอบใจในการสอนให้นักเรียนเรียนรู้ภาษาอังกฤษในรูปแบบใหม่ มีความสนุกกับการสอนเนื้อหาอาเซียน ในด้านความพร้อมที่จะกระทำ มีการระบุว่าจะเข้าร่วมอบรมอีกถ้ามีโปรแกรมการอบรมในทำนองนี้ และจะนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ

ในเรื่องทัศนคติต่อแนวคิด CLIL มีประเด็นการใช้คำ “ทักษะคิด” และ “ทักษะวัฒนธรรม” ที่บางท่านกล่าวว่ายังไม่คุ้นเคยกับการใช้คำ “ทักษะ” (Skills) ร่วมกับ คำว่า “คิด” เป็น “ทักษะคิด” เมื่อหมายถึง “ความสามารถทางการรู้คิด” (Cognitive Ability) และ ร่วมกับ คำว่า “วัฒนธรรม” เป็น “ทักษะวัฒนธรรม” เมื่อหมายถึง “ความตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม” (Cultural Awareness) ซึ่งในความเป็นจริง คำ “ทักษะคิด” (Thinking Skills) เป็นคำปกติที่ใช้โดยนักการศึกษาในแวดวง CLIL มานานพอสมควร ตัวอย่างเช่น Bentley (2010) และ Coyle et al. (2010) เป็นต้น และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัจจุบัน มีองค์การประเมินทักษะคิด (Thinking Skills Assessment: TSA) ที่ดำเนินการโดย Cambridge Assessment Admissions Testing

(2019) สำหรับในส่วนของคำ “ทักษะวัฒนธรรม” (Cultural Skills) เป็นคำที่เริ่มมีการใช้ เนื่องจาก ในยุคแรก มักใช้คำ “ทักษะข้ามวัฒนธรรม” (Cross-cultural Skills) โดยมุ่งศึกษาวัฒนธรรมของตนและของเจ้าของภาษาอังกฤษ ต่อมา ปัจจุบัน มีการใช้คำ “ทักษะวัฒนธรรมนานาชาติ” (Multicultural Skills) ซึ่งเป็นหนึ่งในคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และต่อมา มีนักการศึกษาเริ่มใช้คำ “ทักษะวัฒนธรรม” (British Council, 2019) เพื่อให้ครอบคลุมทั้งการข้ามวัฒนธรรม วัฒนธรรมนานาชาติ วัฒนธรรมในสถานศึกษา วัฒนธรรมในองค์กร วัฒนธรรมในสถานที่ทำงาน ฯลฯ ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่า เราอาจใช้คำ “ทักษะ” กับความสามารถรู้คิด เป็น “ทักษะคิด” และ กับการตระหนักรู้ทางวัฒนธรรมเป็น “ทักษะวัฒนธรรม” ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อเรากำลังทำการฝึกพัฒนาความสามารถคิดและความตระหนักรู้วัฒนธรรมให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน เนื่องจาก “ทักษะ” คือ ความสามารถในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ดี

ในประเด็นเรื่องความคุ้นเคยหรือไม่คุ้นเคยนี้ มีนักจิตวิทยาการศึกษากล่าวถึงทัศนคติของมนุษย์ต่อเรื่องที่มีความคุ้นเคยหรือไม่คุ้นเคย กล่าวคือ การใช้แนวคิด CLIL ในการสอนภาษาอังกฤษเป็นเรื่องใหม่ของผู้เข้าอบรม เนื่องจากผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่รายงานว่ารู้จัก CLIL ในระดับปานกลางถึงน้อย หลักการทางจิตวิทยาการเรียนรู้กล่าวถึงทัศนคติของมนุษย์ต่อสิ่งที่ตนไม่มีความไม่คุ้นเคยว่า มนุษย์จะพยายามเชื่อมโยงสิ่งที่ตนไม่คุ้นเคยเข้าหาสิ่งที่ตนเคยมีประสบการณ์ (Van Giesen et al., 2015) ในองค์ประกอบ 4 Cs ของ CLIL คือ เนื้อหา (Content) ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communication) ทักษะคิด (Cognitive) และทักษะวัฒนธรรม (Culture) ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่คุ้นเคยกับ เนื้อหาและภาษาเพื่อการสื่อสารมากกว่าทักษะคิดและวัฒนธรรม กล่าวคือ เมื่อเนื้อหาเป็นเนื้อหาอาเซียน ผู้เข้าอบรมรายงานว่าตนมีความรู้อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ส่วนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่รู้วิธีมาก่อนการอบรม และสามารถให้คำตอบในแบบสอบถามด้วยการเลือกวิธีสอนภาษาด้วยการสื่อสารเป็นส่วนใหญ่ ส่วนที่เป็นเรื่องใหม่จึงควรที่จะได้แก่การสอนภาษาอังกฤษโดยคำนึงถึงทักษะวัฒนธรรมและทักษะคิดของผู้เรียน และการทำให้กิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษเป็นกิจกรรมที่ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบทั้งสี่ไปพร้อมกัน

ในส่วนของการสอนภาษาอังกฤษโดยคำนึงถึงทักษะวัฒนธรรม แม้ว่าในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) จะมีตัวชี้วัดเกี่ยวกับสาระภาษาและวัฒนธรรม แต่ตัวชี้วัดในสาระภาษาและวัฒนธรรมนั้นเป็นเพียงระดับ “ข้ามวัฒนธรรม” (Cross-cultural) คือ กล่าวถึงวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ซึ่งเป็นเจ้าของภาษาอังกฤษ ยังไม่มีการระบุถึงวัฒนธรรมนานาชาติอย่างเช่น วัฒนธรรมอาเซียน จึงควรมีการปรับปรุงหลักสูตรเพิ่มตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมนานาชาติ มีการพัฒนาหลักสูตรเพื่อการสอนภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ให้ตอบโจทย์เรื่องการมีความตระหนักรู้ในวัฒนธรรมโลก วัฒนธรรมนานาชาติ ซึ่งเป็นคุณสมบัติของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ให้ทันต่อเหตุการณ์โลกปัจจุบัน

อย่างไรก็ตาม การสอนภาษาอังกฤษกับวัฒนธรรมอาจมีความใกล้ชิดกันมานานกว่า เมื่อเทียบกับภาษากับทักษะคิด การสอนภาษาอังกฤษกับทักษะคิด เป็นเรื่องใหม่ที่เพิ่งเริ่มมีการกล่าวถึงโดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย ส่วนใหญ่ ทักษะคิดมักได้รับการจัดให้อยู่กับกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มีการระบุให้

ทักษะคิดเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน แต่ไม่ได้มีการระบุเป็นสาระหรือตัวชี้วัดในสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ซึ่งทักษะคิดมีความจำเป็นกับการเรียนรู้ทุกเรื่อง เราจำเป็นต้องพัฒนาทักษะคิดของผู้เรียนตั้งแต่ระดับขั้นพื้นฐาน (Lower Order Thinking Skills: LOTS) ได้แก่ จำ เข้าใจ นำไปใช้ ไปถึงทักษะคิดระดับสูง (Higher Order Thinking Skills: HOTS) ได้แก่ วิเคราะห์ ประเมิน สร้างสรรค์ (Anderson & Krathwohl, 2001) ซึ่งผู้เรียนต้องการภาษาในการแสดงออกทางความคิดเพื่อฝึกทักษะคิดอีกด้วย (Bentley, 2010)

ซึ่งผลวิจัย พบว่า ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่มีทัศนคติเชิงบวกต่อการสอนภาษาอังกฤษแบบ CLIL ที่ต้องคำนึงถึงการสอนทักษะวัฒนธรรมไปด้วย โดยให้เหตุผลว่า เพื่อนักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารได้อย่างเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม และครูควรมีความพร้อมทั้งด้านความรู้และรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครู อย่างไรก็ตาม แม้ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่จะแสดงทัศนคติเชิงบวกต่อการสอนภาษาอังกฤษแบบ CLIL ที่ต้องคำนึงถึงการสอนทักษะคิดไปด้วย โดยให้เหตุผลว่า นักเรียนได้พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในการดำเนินชีวิตการสร้างการเรียนรู้ได้คงทนให้กับนักเรียน และ ครูจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมเพื่อฝึกทักษะการคิดในการสอนภาษาอังกฤษ แต่มีผู้เข้าอบรมจำนวนหนึ่งได้แสดงความห่วงใยต่อข้อจำกัดของการสอนทักษะคิด โดยให้ความเห็นว่า การสอนทักษะคิดมีข้อจำกัดเกี่ยวกับความสามารถของผู้เรียนและหลักสูตรแห่งชาติที่ไม่ได้ให้แนวทางไว้

ข้อจำกัดที่ผู้เข้าอบรมกล่าวถึงความต้องการมีหลักสูตรแห่งชาติเป็นตัวช่วยชี้แนวทาง สามารถสะท้อนให้เห็นความต้องการนโยบายที่ชัดเจนจากผู้บริหารในการสนับสนุนผลักดันให้การสอนทักษะคิดพร้อมไปกับการสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิด CLIL มีความเป็นไปได้ ซึ่งสอดคล้องกับที่ นพพร สโรบล (2012) เสนอไว้ในบทความเรื่องภาษาอังกฤษกับการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในเรื่องที่ต้องมีการเตรียมความพร้อมของครูและผู้บริหารให้มีการตระหนักและเข้าใจบทบาทของตนเองในอันที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพของผู้เรียนเพื่อเตรียมตัวตอบรับยุคอาเซียน

3. ประเด็นติดตามผลการนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ

ผลวิจัย พบว่า จากการติดตามผลการนำความรู้จากการอบรมไปใช้ในช่วงเวลาที่ 1 หลังการอบรม 1 ภาคการศึกษานั้น ผู้เข้าอบรมยังคงมีทัศนคติเชิงบวกโดยรายงานสภาพที่พึงประสงค์ คือ ความต้องการนำความรู้จากการอบรมไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษในระดับมากที่สุด ทั้งความรู้จากการอบรมที่เกี่ยวกับเนื้อหาอาเซียนและที่เกี่ยวกับแนวคิด CLIL หากแต่ในสภาพที่เป็นจริง คือ การนำความรู้จากการอบรมไปใช้จริงในการสอนภาษาอังกฤษนั้น อยู่ในระดับมาก เท่านั้น ซึ่งความต้องการนำไปใช้หรือสภาพที่พึงประสงค์กับการนำไปใช้จริงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลจากการสนทนากลุ่ม ซึ่งเป็นการติดตามผลการนำความรู้ไปใช้ของผู้เข้าอบรมในช่วงเวลาที่ 2 หลังการอบรม 1 ปีการศึกษา แสดงผลไปในทิศทางเดียวกันกับช่วงเวลาที่ 1 คือ ผู้เข้าร่วมอบรมที่เป็นผู้ร่วมสนทนากลุ่มยังคงแสดงความเห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งกับการนำเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ไปใช้ ได้พูดถึงนโยบายผู้บริหารองค์กรปกครองท้องถิ่นที่สนับสนุนให้สอนเนื้อหาอาเซียน แต่ส่วนการนำไปใช้จริง แม้จะ

มีการพูดถึงความสำเร็จอันเนื่องมาจากนักเรียนให้ความสนใจ สนุกกับการเรียน พูดถึงวิธีการที่ได้นำไปใช้ในการสอน แต่ผู้เข้าร่วมสนทนามีคำพูดแสดงถึงข้อจำกัดและอุปสรรค ซึ่งทำให้นำไปใช้จริงไม่ได้มากเท่าความต้องการ ดังตัวอย่างข้อมูลเช่น

“กิจกรรมของนักเรียนก็เยอะ ของครูก็เยอะ การเปิดวิชาเสริมก็ไม่เน้นภาษาอังกฤษเลย”

ในการติดตามผลช่วงเวลา 1 ผู้เข้าอบรมรายงานในแบบสอบถามว่าได้นำความรู้จากการอบรมไปใช้ในด้าน การนำเนื้อหาไปใช้มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และน้อยที่สุดคือ ด้านการออกแบบบทเรียนและเขียนแผนการสอน ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มในการติดตามผลช่วงเวลา 2 มีความสอดคล้องกับช่วงเวลา 1 กล่าวคือ มีคำพูดถึงการนำเนื้อหาไปใช้ ดังตัวอย่างข้อมูลเช่น

“เอาเนื้อหาในส่วนที่ไปอบรมมาในส่วนของใบงาน เอามาสอนตรงคาบในช่วงแรก คือ ปูเป็นพื้นฐาน ให้เด็ก เอาตัวที่เป็นเนื้อหาอาเซียนที่เป็นแบบ Slide ที่มีเกี่ยวกับ พวกชื่อประเทศชื่อเมืองหลวงแล้วก็ จำนวนประชากร เอาไปให้ความรู้กับเด็ก”

มีการพูดถึงการนำไปใช้ในด้าน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังตัวอย่างข้อมูลเช่น

“ผมฝึกให้เด็กคิดแยก ingredient ของอาหาร โดยซื้อตั้มยำกุ้งมาให้ลองแยกก่อน เริ่มที่อาหารไทย แล้วค่อยสั่งงานให้หาอาหารของประเทศอื่นๆ เด็กได้รู้ศัพท์ ingredient แล้วขยายไปที่วิธีการทำ เด็กที่เคยไม่ค่อยเรียนก็สนใจมากขึ้น สนุกขึ้น ที่สำคัญเด็กทำผลงานออกมาได้ดี”

ในส่วนของการออกแบบบทเรียนเขียนแผนการสอนนั้น มีคำพูดเชิงลบในการสนทนากลุ่ม ตัวอย่างข้อมูลเช่น

“ถ้าจะต้องเขียนแผนการสอนอาเซียนด้วย CLIL นี้ เรื่องเขียนแผนการสอนเป็นยาขมสำหรับตัวเองเลย ต้องตั้งหลักไกล ๆ หน่อยเลย”

ซึ่งในการติดตามผลทั้ง 2 ช่วงเวลา ผู้วิจัยได้รับทราบข้อมูลในเชิงบวกโดยส่วนใหญ่ แม้ในสภาพที่นำไปใช้จริงจะไม่มากเท่าสภาพที่พึงประสงค์ที่ผู้เข้าอบรมมีความต้องการก็ตาม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Dalton-Puffer (2011) ที่แสดงให้เห็นว่าบทเรียน CLIL ส่งเสริมความสามารถทางการใช้ภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น โดยเฉพาะการเรียนรู้คำศัพท์และทักษะการฟังซึ่งบูรณาการพร้อมกับเนื้อหา โดยในส่วนของ การนำไปใช้จริงที่มีไม่มากเท่ากับสภาพที่พึงประสงค์ และมีการรายงานข้อจำกัดและอุปสรรค ในการนำ CLIL ไปใช้ สอดคล้องกับผลสำรวจการใช้ CLIL ในประเทศยุโรปในระยะแรก ๆ ของ Darn (2006)

ผลการวิจัยที่แสดงเกี่ยวกับการติดตามผลการนำความรู้ไปใช้นี้ มีความสำคัญในการที่จะสะท้อนให้เห็นการประเมินประสิทธิภาพของการอบรมที่ชัดเจน กล่าวคือ การอบรมใด ๆ ที่จะมีประสิทธิภาพ ควรต้องทำ

ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใน 3 ด้าน คือ ความรู้ ทักษะ และการนำไปใช้ ซึ่งถ้ามีการติดตามผลในลักษณะที่ ช่วงห่างหลายเดือนจะสามารถให้ภาพผลกระทบระยะยาวและสนับสนุนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในการอบรมได้ (Johnson, 2007) ไม่ว่าจะเป็นมโนทัศน์ หรือข้อเท็จจริง จากระดับเริ่มต้นจนถึงระดับชำนาญการ การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ คือ การก่อตัวทางความคิดความเชื่อ การให้คุณค่า ความรู้สึก และท่าทีที่จะทำ ต่อเรื่องที่ได้รับรู้ใหม่ เรื่องที่การประเมินผลการอบรมให้ความสำคัญมากที่สุด คือ การเปลี่ยนแปลงในระดับพฤติกรรม ได้นำไปใช้จริง ได้เริ่มมีการกระทำเป็นทักษะใหม่ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมถือว่าเป็นระดับที่ทำได้ยากที่สุด แต่คิดว่าน่าจะสำคัญที่สุดของการจัดการอบรม (Johnson, 2007) ซึ่งงานวิจัยนี้ได้เสนอผลการวิจัยที่ให้ภาพของการประเมินประสิทธิภาพของการอบรม โดยรายงานผลการวิจัยเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และการนำไปใช้ แบบครบองค์ประกอบ

เมื่อพิจารณาถึงผลการนำเนื้อหาอาเซียนกับแนวคิดการสอน CLIL ไปใช้ในชั้นเรียนแล้ว พบว่าการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการดังกล่าวให้ทั้งผลดีและมีข้อจำกัดอยู่บ้าง กล่าวคือผลดีที่เห็นได้จากการจัดการเรียนการสอนของครูคือ การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษของผู้เรียน เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้สามารถบูรณาการความรู้เนื้อหาอาเซียนเข้าไปพร้อมกับการฝึกทักษะต่างๆ ทั้งเนื้อหาอาเซียน ทักษะสื่อสาร ทักษะคิด และทักษะวัฒนธรรม ทำให้ผู้เรียนตื่นตัวและมีส่วนร่วมในบทเรียนมากยิ่งขึ้น ประเด็นดังกล่าวนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Lasagabaster และ Sierra (2009) ซึ่งศึกษาทัศนคติที่มีต่อชั้นเรียนภาษาตามแนวคิด CLIL กับชั้นเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศและพบว่า แนวคิด CLIL ในการสอนภาษาต่างประเทศสร้างทัศนคติเชิงบวกให้แก่ผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยเห็นประโยชน์จากการศึกษาผลการฝึกโปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ที่มีต่อเนื้อหาความรู้ ทักษะ และการนำความรู้ไปใช้ในกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษของครูภาษาอังกฤษ โดยขอเสนอแนะ 2 ส่วน คือ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

เนื่องจากการวิจัยนี้ ดำเนินการโดยมีชุดฝึกอบรมและคู่มือซึ่งเมื่อผู้เข้าร่วมผ่านการอบรมแล้วมีความรู้ความเข้าใจต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL มากยิ่งขึ้น จึงสามารถนำโมเดลการฝึกอบรมไปใช้ในการให้ความรู้แก่ครูผู้สอนภาษาอังกฤษภายใต้สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ได้ โดยผู้ที่นำชุดแบบฝึกไปใช้สามารถปรับเปลี่ยนเนื้อหาเกี่ยวกับอาเซียนให้มีความทันสมัยและเท่าทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน และสามารถปรับปรุงแบบการจัดการอบรมให้สอดคล้องต่อบริบทของครูในพื้นที่ได้

ชุดการอบรมนี้อาจสามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะกับครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่สังกัดหน่วยงานอื่นๆ ได้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ขึ้นอย่างแพร่หลาย ผู้นำชุดการฝึกอบรมไปใช้เหมาะสมสำหรับศึกษานิเทศก์ของแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งควรมีการนิเทศติดตามผลการนำความรู้จากการอบรมไปใช้ในการจัดกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษอย่างใกล้ชิดเพื่ออำนวยความสะดวกและให้คำปรึกษาแก่ครูผู้สอนภาษาอังกฤษให้ตระหนักถึงการใช้ภาษาอังกฤษในยุคประชาคมอาเซียนได้ทั่วถึงกันในระดับประเทศ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป ดังนี้

1) ศึกษาโปรแกรมอบรมครูโดยมีการวางแผนการดำเนินการวิจัยไปถึงการติดตามผลการใช้กิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL ที่มีต่อผู้เรียนโดยตรงเพื่อวัดประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของครู และเป็นข้อมูลสะท้อนความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนของครูที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเนื้อหาและแนวคิดดังกล่าว

2) วิจัยประเมินประสิทธิภาพของโปรแกรมอบรมครูที่มีต่อการเรียนรู้ การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของครู

3) ศึกษากระบวนการเพิ่มพูนทักษะคิดและทักษะวัฒนธรรมแก่ผู้เรียนตามแนวคิด CLIL ที่เหมาะสมในแต่ละระดับ

4) ศึกษาผลจากโปรแกรมอบรมครูที่ใช้แนวคิด CLIL กับเนื้อหาต่าง ๆ ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ เช่น การพัฒนาที่ยั่งยืน คุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เป็นต้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. (2555). ประชาคมอาเซียน. *วารสารดำรงราชานุภาพ*, ปีที่ 12 ฉบับที่ 45, ตุลาคม-ธันวาคม, 2555, หน้า 1-16.
- กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. (2556). *ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน*, 4 กรกฎาคม 2559. <http://www.mfa.go.th/asean/th/customize/30643-ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน.html>.
- กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. (2556). *แผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน พ.ศ. 2552-2559*, 4 กรกฎาคม 2559. <http://www.mfa.go.th/asean/th/customize/-20121218-094710-341214.pdf>.
- กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. (2559). *ความเป็นมาของอาเซียน*, 4 กรกฎาคม 2559. <http://www.mfa.go.th/asean/th/other/2361/page-1.html>.
- กองยุทธศาสตร์และความร่วมมืออาเซียน กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. (2556). *การเตรียมความพร้อมของไทยสู่การเป็นประชาคมอาเซียน*, 4 กรกฎาคม 2559. <http://www.mfa.go.th/asean/th/other/-20140102-103348-182353.pdf>.
- กิตติ ประเสริฐสุข. (2560). *ภาษากลางของอาเซียน: บทความพิเศษโครงการ “จับตาอาเซียน”* http://www.asean thai.net/mobile_detail.php?cid=4&nid=7113.
- ฉันทนา จันทร์บรรจง. (2556). แนวทางการจัดการเรียนการสอนอาเซียนศึกษาในระดับประถมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรแกนกลางอาเซียนศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 15(2), 108-123.
- นพพร สโรบล. (2012). ภาษาอังกฤษกับการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน. *Thailand TESOL New Focus*, ฉบับที่ 3, 5 ธันวาคม 2012, หน้า 8-12.
- บงกช ปิงเมือง, สุรพล บัวพิมพ์ และ อัมเรศ เนตาสีทธิ. (2557). การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดลำปาง. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง*, 2(2), 34-42.
- มนสิการ เสงสุวรรณ, ชูติชล เอมดิษฐ์, กุสุมา ทองเนียม, และฉัตรชนก จันทร์แย้ม. (2561). *สถานการณ์ภาษาในมาเลเซีย: การเลือกภาษาและภูมิทัศน์ภาษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศูนย์ประชาคมอาเซียนของรัฐสภา. (2561). *คำถามคำตอบอาเซียน (พฤษภาคม 2561)*. สืบค้นจาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_news.php?nid=49304&filename=index
- สำนักงานบัณฑิตยสภา. (2552). *วัฒนธรรมประชานิยม*. สืบค้นจาก <http://www.royin.go.th/?knowledges>

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2554). *การศึกษาเพื่ออาเซียน: หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งอัตลักษณ์ หนึ่งประชาคม*. กรุงเทพฯ: บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กระทรวงศึกษาธิการ. (2552 ก.). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กระทรวงศึกษาธิการ. (2552 ข.). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สุรณี วงศ์ไพบูลย์. (2556). ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการศึกษาเอกชน มลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal*, 6(3), 110-123.

ภาษาอังกฤษ

Anderson, L. W., & Krathwohl, D. R. (Eds.). (2001). *A taxonomy for learning, teaching and assessing: A revision of Bloom's Taxonomy of educational objectives*. Boston, MA: Pearson Education.

Andronachea, D., Bocos. M., Bocos, V., & Macri, C. (2014). Attitude towards teaching profession. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 142, 628 – 632.

Baz, E. H. (2016). Attitudes of Turkish EFL student teachers towards technology use. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 15(2), 1 – 10.

Bentley, K. (2010). *The TKT teaching knowledge test course: CLIL content and language integrated learning model*. Cambridge: Cambridge University Press.

Bloom, B. (1956). *Taxonomy of educational objectives: the classification of educational goals*. New York: Longman.

British Council. 2006. Future perfect-English language policy for global transition conference report. Retrieved from <http://my.britishcouncil.or.th/upload/futureperfect/statement-of-conference-outcomes.pdf>

British Council. (2019). Cultural skills. Retrieved from <https://www.britishcouncil.org/cultural-skills-unit>

Byram, M. (2008). *From foreign language education to education for intercultural citizenship: Essays and reflections*. Clevedon: Multilingual Matters.

- Cambridge Assessment Admissions Testing. (2019). Thinking skills assessment (TSA). Retrieved from <https://www.admissionstesting.org/for-institutions/about-our-tests/thinking-skills-assessment/>
- Cambridge ESOL. (2009). Research notes. Retrieved from <http://www.cambridgeenglish.org/images/23157-research-notes-38.pdf>
- Cenoz, J., Genesee, F., & Gorter, D. (2014). Critical analysis of CLIL: Taking stock and looking forward. *Applied Linguistics*, 35(3), 243-262.
- Coyle, D., Hood, P., & Marsh, D. (2010). *Content and language integrated learning*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Dalton-Puffer, C. (2008). Outcomes and processes in Content and Language Integrated Learning (CLIL): current research from Europe. In Delanoy, W. & L. Volkman, (Eds.), *Future perspectives for English language teaching* (pp. 139-157). Heidelberg: Carl Winter.
- Dalton-Puffer, C. (2011). Content-and-language integrated learning: From practice to principles? *Annual Review of applied linguistics*, 31, 182-204.
- Darn, S. (2006). *Content and Language Integrated Learning (CLIL): A European overview*. Retrieved from <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED490775.pdf>.
- Dudzik, D. L. & Nguyen, Q.T.N. (2015). Vietnam: Building English competency in preparation for ASEAN 2015, Chapter in *ASEAN integration and the role of English language teaching*. doi:10.5746/leia/asean_integ_elt
- EF: Education First. (2017). *English proficiency index*. Retrieved from https://www.ef.com/~/_/~/media/centraleftcom/epi/downloads/full-reports/v7/ef-epi-2017-english.pdf
- Gardner, R. C. (1985). Social psychology and second language learning: the role of attitudes and motivation. London: Edward Arnold.
- Gardner, R. C. (2007). Motivation and second language acquisition. *Porta Linguarum*, 8, 9-20.
- Gardner, R. C. (2010). Motivation and second language acquisition: The socio-educational model. New York: Peter Lang
- Gómez A. L., Hernández M. E., & Perales E. M. D. (2019). EFL teachers' attitudes towards oral corrective feedback: A case study. *Profile: Issues in Teachers' Professional Development*, 21(1), 107-120. <https://doi.org/10.15446/profile.v21n1.69508>
- Gregory, J. L. & Noto, L. A. (2018). Attitudinal instrument development: Assessing cognitive, affective, and behavioral domains of teacher attitudes toward teaching all students. *Cogent Education*, 5: 1422679.

- Harmer, J. (2012). *Essential teacher knowledge: Core concepts in English language teaching*. Essex: Pearson Education.
- Hüttner, J., & Smit, U. (2014). CLIL (Content and Language Integrated Learning): The bigger picture. A response to: A. Bruton. 2013. CLIL: Some of the reasons why... and why not. *System* 41 (2013): 587–597. *System*, 44, 160-167.
- Jain, V. (2014). 3d model of attitude. *International Journal of Advanced Research in Management and Social Sciences*, 3(3), 1-12.
- Johnson, D. W. (2007). Evaluating training. In Craig, A., & P. Koffman (Eds.), *Thinking Outside the Borders* (pp. 17-23). Retrieved from <https://www.library.illinois.edu/mortenson/wp-content/uploads/sites/64/2017/07/TOTB-bookcomplete.pdf>
- Khalid, A. (2016). A study of the attitudes and motivational orientations of Pakistani learners toward the learning of English as a second language. *Sage Open*, 1-19, DOI: 10.1177/2158244016665887
- Kirkpatrick, D. L. (1998). *Evaluating training programs: the four levels*. San Francisco, CA: Barrett-Koehler.
- Kirkpatrick, J. D., & Kirkpatrick, W. K. (2016). *Kirkpatrick's four Levels of training evaluation*. Virginia: ATD.
- Ehlers, U. D., & Schneckenberg, D. (2009). *Changing cultures in higher education: Moving ahead to future learning*. London: Springer.
- Lagarese, B. E. S. (2013). *Challenges for Mutual Recognition Arrangement (MRA) implementation: The case of tourism higher education institutions in Indonesia*. Paper presented at Australia Awards Alumni Conference 2013 - Towards 2015 - Opportunities and Challenges for Higher Education Institutions in the ASEAN Community, Universitas Gadjah Mada, Yogyakarta – Indonesia.
- Lang, N.T. (2013). *International collaboration at Hanoi Architectural University, opportunities for the future*. Paper presented at Australia Awards Alumni Conference 2013 - Towards 2015 - Opportunities and Challenges for Higher Education Institutions in the ASEAN Community, Universitas Gadjah Mada, Yogyakarta – Indonesia.
- Lasagabaster, D., & Sierra, M. J. (2009). Language attitudes in CLIL and traditional EFL classes. *International CLIL Research Journal*, (1) 2, 4-17.
- Liu Y., Lin A.M.Y. (2017). Popular culture and teaching English to speakers of other language (TESOL). In Thorne S. & S. May (Eds.), *Language, education and technology: Encyclopedia of language and education* (3rd ed.) (pp. 87 - 102). Springer, Cham.

- Luo, J. (2014). Using popular culture to promote learning in EFL classrooms: A case study. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 112, 209 - 218.
- MacKenzie, A. S. (2008). CLILing me softly in Thailand: Collaboration, creativity and conflict. Retrieved from the One Stop English website: <http://www.onestopenglish.com/clil/clil-teacher-magazine/your-perspectives/cliling-me-softly-in-thailand-collaboration-creativity-and-conflict/500927.article>
- Maio, G. R. & Haddock, G. (2010). *The psychology of attitudes and attitude change*. London: Sage.
- McGuire, W. J. (1989). The structure of individual attitudes, and attitude systems. In A. R. Pratkanis, S.J. Brerckler & A.G Greenwald (eds.). *Attitude Structure and function*. Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Moate, J. M. (2011). The impact of foreign language mediated teaching on teachers' sense of professional integrity in the CLIL classroom. *European Journal of Teacher Education*, 34(3), 333-346, DOI: 10.1080/02619768.2011.585023
- Mohamed, R., & Alias, A. A. S. (2016). Evaluating the effectiveness of a training program using the four level Kirkpatrick Model in the banking sector in Malaysia. *Research Gate*, 1-15. Retrieved from <https://www.researchgate.net/publication/265425958>
- Monfared, A., & Khatib, M. (2018). English or Englishes? Outer and expanding circle teachers' awareness of and attitudes towards their own variants of English in ESL/EFL teaching contexts. *Australian Journal of Teacher Education*, 43(2). Retrieved from <http://dx.doi.org/10.14221/ajte.2018v43n2.4>
- Noom-ura, S. (2013). English-teaching problems in Thailand and Thai teachers' professional development needs. *English Language Teaching*, 6(11), 139-147.
- Phommalangsy, P. (2013). *Key challenges preventing the improvement of higher education institutions in Laos*. Paper presented at Australia Awards Alumni Conference 2013 - Towards 2015 - Opportunities and Challenges for Higher Education Institutions in the ASEAN Community, Universitas Gadjah Mada, Yogyakarta – Indonesia.
- Prasongporn, P. (2009, June). *CLIL in Thailand: Challenges and possibilities*. Unpublished paper presented at the Access English EBE Symposium, Jakarta, Indonesia.
- Rets, I. (2016). Teachers' perceptions on using popular culture when teaching and learning English. *Procedia – Social and Behavioral Science*, 232, 154-160.
- Ruskanda, L., Syhrial Z., & Suparman, A. (2018). Implementation of the Kirkpatrick Model training program evaluation. *International Journal of Advanced Research*, 6(8), 878-892.

- Schleicher, A. (2018). What knowledge, skills, attitudes and values will today's students need to thrive and shape their world? Retrieved from <https://www.slideshare.net/OECD/EDU/what-knowledge-skills-attitudes-and-values-will-todays-students-need-to-thrive-and-shape-their-world>
- SEMEO Secretariat: Southeast Asian Ministers of Education Organization Secretariat, Ministries of Education of ASEAN Member States. (2012). *ASEAN curriculum sourcebook: A teaching resource for primary and secondary schools to foster an outward-looking, stable, peaceful and prosperous ASEAN community*. Retrieved from <http://www.scribd.com/doc/111763635/ASEAN-Curriculum-Sourcebook-FINAL>
- Stroupe, R. & Kimura, K. (2015). *Opportunities and challenges across ASEAN: Looking ahead to the ASEAN economic community*. Chapter in *ASEAN Integration and the Role of English Language Teaching*. doi:10.5746/leia/asean_integ_elt
- Suwannoppharat, K., & Chinokul, S. (2015). Applying CLIL to English Language Teaching in Thailand: Issues and Challenges/La aplicación del AICLE para la enseñanza del idioma inglés en Tailandia: asuntos y retos. *Latin American Journal of Content & Language Integrated Learning*, 8(2), 237.
- Sylvén, L. K. (2004). *Teaching in English or English teaching? On the effects of content and language integrated learning on Swedish learners' incidental vocabulary acquisition* (Unpublished Doctoral dissertation). Göteborg University, Sweden.
- The ASEAN Secretariat. (2009). *ASEAN socio-cultural community blueprint*. Retrieved from <http://www.asean.org/>
- The ASEAN Secretariat. (2012). *About ASEAN*. Retrieved from <http://www.asean.org/asean/about-asean>
- Tweed, A. D. & Som, M. (2015). *English language education in Cambodia and international support ahead of ASEAN integration*. Chapter in *ASEAN integration and the role of English language teaching*. doi:10.5746/leia/asean_integ_elt
- Van Giesen, Fischer, A. R. H., Van Dijk, H., & Van Trijp, H. C. M. (2015). Affect and cognition in attitude formation toward familiar and unfamiliar attitude objects. *PLoS One*, 10(10). Retrieved from <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4627771/#sec001title>
- Widiati, U. & Hayati, N. (2015). *Teacher professional education in Indonesia and ASEAN 2015: Lessons learned from English language teacher education programs*. Chapter in *ASEAN integration and the role of English language teaching*. doi:10.5746/leia/asean_integ_elt

Wood, W. (2000). Attitude change: Persuasion and social influence. *Annual Review of Psychology*, 51, 539-570.

Yamashita, J. (2015). In search of the nature of extensive reading in L2: Cognitive, affective, and pedagogical perspectives. *Reading in a Foreign Language*, 27(1), 168-181.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.
ชุดฝึกอบรม 4 โมดูล

ชุดฝึกอบรม

การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิดแบบ CLIL เพื่อตอบรับยุคอาเซียน

โครงการสู่ประชาคมอาเซียนด้วยความมั่นใจในศักยภาพครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา
โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปราณภา โหมดหิรัญ
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
prannapha@gmail.com

ชุดฝึกอบรมนี้ประกอบด้วย 4 โมดูล ดังนี้

1. การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียน
2. การสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิด CLIL เพื่อตอบรับยุคอาเซียน
3. การเขียนแผนการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL และ
4. การใช้วัฒนธรรมประชานิยม – เกมและเพลง กับกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วย
เนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL

คำนำ

ชุดฝึกอบรมการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิดแบบ CLIL เพื่อตอบรับยุคอาเซียนนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในโปรแกรมการฝึกอบรมครูสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้โครงการสู่ประชาคมอาเซียนด้วยความมั่นใจในศักยภาพครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา ที่จัดโดยกลุ่มงานส่งเสริมการจัดการศึกษาท้องถิ่น กองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น และกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มศักยภาพครูภาษาอังกฤษให้ตอบรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ชุดฝึกอบรมนี้มี 4 โมดูล คือ 1) การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียน 2) การสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิด CLIL เพื่อตอบรับยุคอาเซียน 3) การเขียนแผนการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL และ 4) การใช้วัฒนธรรมประชาานิยม – เกมและเพลง กับกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL แต่ละโมดูลมีหัวข้อ คือ วัตถุประสงค์ เนื้อหา เวลา กิจกรรม (กระบวนการและรายละเอียดดำเนินกิจกรรม ใบความรู้และใบงาน) สื่อการอบรม และรายการอ้างอิง โดยที่ชุดฝึกอบรมนี้มีคู่มือผู้ให้การฝึกอบรมประกอบ คู่มือฝึกอบรมจะมีส่วนของการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมอบรมและ/หรือเฉลยคำตอบในหัวข้อ บันทึกผู้ให้การอบรม อยู่ในส่วนท้ายของแต่ละกิจกรรม

การจัดทำชุดฝึกอบรมนี้ได้รับการสนับสนุนการจัดทำสำเนาแก่ผู้เข้าอบรมจากกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย สำหรับการนำชุดฝึกอบรมและคู่มือฝึกอบรมในการทำวิจัยเรื่อง ผลของโปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ที่มีต่อเนื้อหาความรู้ทัศนคติ และการนำความรู้ไปใช้ในกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษของภาษาอังกฤษมัธยมศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย ได้รับการสนับสนุนทุนโครงการวิจัยทั่วไปและโครงการวิจัยหน่วยงานกองทุนวิจัยคณะกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปราณภา โหมดหิรัญ

ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

คำนำ.....	ก
โมดูล 1 – การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียน.....	2
1.1 ข้อมูลพื้นฐานอาเซียน.....	3
1.2 กิจกรรมอาเซียนผสานการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ.....	8
1.3 ความสำคัญของภาษาอังกฤษ ความรู้ และทักษะภาษาอังกฤษ ที่จำเป็นเพื่อการตอบรับยุคอาเซียน.....	20
รายการอ้างอิง.....	25
โมดูล 2 – การสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิด CLIL เพื่อตอบรับยุคอาเซียน.....	27
2.1 CLIL คืออะไร ลักษณะการเรียนตามแนวคิด CLIL เป็นอย่างไร.....	28
2.2 กิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL เรื่อง อาหารและชุดประจำชาติอาเซียน.....	33
2.3 ลักษณะบทเรียนภาษาอังกฤษเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL.....	54
รายการอ้างอิง.....	56
โมดูล 3 – การเขียนแผนการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL.....	58
3.1 องค์ประกอบแผนการสอนบทเรียนเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL.....	60
3.2 มาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	70
3.3 การเขียนแผนการสอนแบบ CLIL จากกิจกรรมอาเซียน.....	74
รายการอ้างอิง.....	80
โมดูล 4 – การใช้วัฒนธรรมประชานิยม – เกมและเพลง กับกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL.....	81
4.1 ข้อควรรู้ของการใช้วัฒนธรรมประชานิยม – เกม เป็นกิจกรรมเรียนรู้ ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL: เกมแฟนพันธุ์แท้.....	83
4.2 ข้อควรรู้ของการใช้วัฒนธรรมประชานิยม – เพลง เป็นกิจกรรมเรียนรู้ ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL: เพลงประจำอาเซียน.....	88
4.3 แบบฝึกเชื่อมโยงองค์ประกอบบทเรียน CLIL กับกิจกรรมเรียนรู้ ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียน – เกมแฟนพันธุ์แท้และเพลงประจำชาติอาเซียน.....	94
รายการอ้างอิง.....	98

โมดูล 1

การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียน

วัตถุประสงค์

หลังการอบรม ผู้เข้าอบรมจะสามารถ

1. บอกข้อมูลพื้นฐานอาเซียนกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
2. บ่งชี้กิจกรรมอาเซียนที่ผสมผสานการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และ
3. ระบุความสำคัญ ความรู้ และทักษะภาษาอังกฤษที่จำเป็นเพื่อการตอบรับยุคอาเซียน

เนื้อหา

1. ข้อมูลพื้นฐานอาเซียน
2. กิจกรรมอาเซียนผสมผสานการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
3. ความสำคัญของภาษาอังกฤษ ความรู้และทักษะภาษาอังกฤษที่จำเป็นเพื่อการตอบรับยุคอาเซียน

เวลา

1.30 ชั่วโมง

กิจกรรม

1. กระบวนการ

No.	กิจกรรม	เวลา	รูปแบบกิจกรรม	สื่อการอบรม
1.1	ข้อมูลพื้นฐานอาเซียนกับการ เรียนการสอนภาษาอังกฤษ	30 นาที	บรรยาย อภิปรายกลุ่ม ย่อย และนำเสนอหน้าชั้น	- ใบความรู้ 1.1 - ใบงาน 1.1
1.2	กิจกรรมอาเซียนผสมผสานการ เรียนรู้ภาษาอังกฤษ	30 นาที	บรรยาย กิจกรรมแผนที่ อาเซียน อภิปรายกลุ่ม ย่อย และเฉลยคำตอบ ร่วมกัน	- ใบความรู้ 1.2 A-J - ใบงาน 1.2
1.3	ความสำคัญของ ภาษาอังกฤษ ความรู้ และ ทักษะภาษาอังกฤษที่จำเป็น เพื่อการตอบรับยุคอาเซียน	30 นาที	บรรยาย อภิปรายกลุ่ม ย่อย และนำเสนอหน้าชั้น	- ใบความรู้ 1.3 - ใบงาน 1.3

2. รายละเอียดแผนดำเนินกิจกรรม

กิจกรรม 1.1

ข้อมูลพื้นฐานอาเซียน (30 นาที) ดังนี้

1. บรรยายข้อมูลพื้นฐานอาเซียน (10 นาที)
2. แบ่งผู้เข้าอบรมออกเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 4-5 คน เพื่ออภิปรายตามประเด็นที่กำหนดในใบงาน 1.1 (10 นาที)
3. เลือกตัวแทนกลุ่มนำเสนอข้อมูลหน้าชั้น (10 นาที)

ใบความรู้ 1.1

ข้อมูลพื้นฐานอาเซียน

ในการสอนภาษาอังกฤษ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นหลักสูตรแห่งชาติได้กำหนดสาระการเรียนรู้ไว้ 4 สาระ คือ ภาษาเพื่อการสื่อสาร ภาษาและวัฒนธรรม ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และ ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552) เมื่อประเทศไทยต้องพัฒนาศักยภาพเพื่อตอบรับยุคอาเซียน เนื้อหาสาระและแนวคิดวิธีสอนจึงควรมีการปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทอาเซียน ครูภาษาอังกฤษจึงควรทราบข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับ ASEAN และแสวงหาวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อจะได้จัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนสามารถดำรงอยู่ได้ท่ามกลางสภาพการแข่งขันอย่างฉับพลันในประชาคมอาเซียน

ความเป็นมาของอาเซียน

อาเซียน หรือ ASEAN ย่อมาจาก Association of Southeast Asian Nations หมายถึงสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ก่อตั้งภายใต้ปฏิญญากรุงเทพฯ (Bangkok Declaration) เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 โดยผู้ก่อตั้ง 5 ประเทศ คือ ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1) ส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างประเทศสมาชิก 2) ชำรงไว้ซึ่งสันติภาพ เสถียรภาพและความมั่นคง 3) เสริมสร้างเศรษฐกิจและความกินดีอยู่ดีของประชาชน 4) พัฒนาสังคมและวัฒนธรรม และ 5) ส่งเสริมความร่วมมือกันของประเทศในกลุ่มสมาชิก องค์กรภายนอกกลุ่มสมาชิก และองค์กรระหว่างประเทศต่างๆ (The ASEAN Secretariat, 2012)

ปัจจุบัน กลุ่มประชาคมอาเซียนมีประเทศสมาชิก 10 ประเทศ ได้แก่ ประเทศไทย สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ประเทศมาเลเซีย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ประเทศบรูไนดารุสซาลาม สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า และราชอาณาจักรกัมพูชา (The ASEAN Secretariat, 2012) ดังได้แสดงปีพุทธศักราชที่แต่ละประเทศเข้าร่วมเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 ธงประจำชาติและปีพุทธศักราชที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

(Source: ชาญวิทย์ ไกรฤกษ์ [www. region3.prd.go.th/](http://www.region3.prd.go.th/))

วัตถุประสงค์หลักของการรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียน คือ การสร้างประชาคมให้แข็งแกร่ง มีเศรษฐกิจที่เจริญรุ่งเรือง มีขีดความสามารถที่จะสร้างโอกาสและพร้อมรับมืออย่างรอบด้านกับเหตุการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ และภัยคุกคามทุกรูปแบบ โดยที่ประชาชนในประชาคมมีความเป็นอยู่ที่ดี มีหนทางที่สะดวกขึ้นในการประกอบการทางเศรษฐกิจ รวมทั้งมีการสร้างความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในประชาคม (กรมาอาเซียน, 2555)

ประชาคมอาเซียนประกอบด้วยความร่วมมือกันในประชาคมสามด้านหลัก หรือสามเสาหลัก คือ

1. ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community: APSC)
2. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) และ
3. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC)

แผนภาพที่ 2 สามเสาหลักของประชาคมอาเซียน

(Source: www.facebook.com/ASEANCommunity)

ด้านที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการศึกษาได้แก่ด้านสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งในแผนปฏิบัติการประชาคมสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN socio-cultural community blueprint) ได้กำหนดให้การพัฒนามนุษย์ (Human Development) เป็นภารกิจหลักข้อแรก และภารกิจการพัฒนามนุษย์มีภารกิจแรก คือ การพัฒนาและการให้ความสำคัญอันดับแรกกับการศึกษา (Advancing and prioritizing education) (The ASEAN Secretariat, 2009) ปัจจุบัน อาเซียนได้จัดทำตัวชี้วัดผลการดำเนินงานตามแผนการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASCC Scorecard) สำเร็จเรียบร้อยแล้ว และจะนำมาใช้ประเมินผลการดำเนินงานในเดือนมิถุนายน 2556 (กรมอาเซียน, 2556)

ยุคอาเซียน

ในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนครั้งที่ 14 ที่ชะอำ หัวหิน เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2552 มีการลงนามรับรอง “ปฏิญญาชะอำ หัวหิน ว่าด้วยแผนงานจัดตั้งประชาคมอาเซียน (2009-2015)” เพื่อจัดตั้งประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2558 ได้มีการกำหนด “แผนการดำเนินงานด้านประชาคมสังคม-วัฒนธรรมอาเซียน (พ.ศ. 2552-2558)” หรือ “Blueprint for the ASEAN Socio-Cultural Community (2009-2015)” ซึ่งสาระสำคัญที่ระบุไว้เป็นข้อแรก คือ การพัฒนามนุษย์ (Human Development) ด้วยการพัฒนาและให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกกับการศึกษา (Advancing and Prioritizing Education) (The ASEAN Secretariat, 2009) ประเทศไทยจึงมีภาระผูกพันในการพัฒนาศักยภาพเพื่อตอบรับการเข้าร่วมประชาคมอาเซียนในปี 2558 โดยทำให้เป็นไปตามข้อตกลงในการเสริมสร้างความร่วมมือทางการศึกษาเพื่อบรรลุประชาคมอาเซียนที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน ซึ่งได้กำหนดให้มีการพัฒนาคุณสมบัติของนักเรียน นักศึกษา และประชาชนให้มีความรู้ ทักษะและทัศนคติที่เหมาะสมเพื่อตอบรับการเข้าร่วมประชาคมอาเซียน

ใบงาน 1.1

อาเซียนกับข้อมูลพื้นฐานและโครงการในสถานศึกษา

คิดแล้วตอบคำถาม

อาเซียนมีความเป็นมาอย่างไร ที่เรียกว่าตอบรับยุคอาเซียนนั้นเป็นอย่างไร

ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

อภิปรายกลุ่มย่อย กลุ่มละ 4-5 คน ในประเด็นต่อไปนี้

- โครงการที่จัดขึ้นในโรงเรียนของท่านเพื่อการตอบรับยุคอาเซียน

กิจกรรม 1.2

กิจกรรมอาเซียนที่ผสมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (30 นาที) ดังนี้

1. นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับอาเซียนด้วย PowerPoint และให้ทำกิจกรรมกลุ่มช่วยกัน ศึกษาใบความรู้ 1.2 A-J (10 นาที)
2. ทำกิจกรรมแผนที่อาเซียนในใบงาน 1.2 (10 นาที)
3. อภิปรายเกี่ยวกับ กิจกรรมแผนที่อาเซียน ในใบงาน 1.2 (10 นาที)

ใบความรู้ 1.2 A-J ข้อมูลพื้นฐานประเทศอาเซียน

ใบความรู้ 1.2 A

State of Brunei Darussalam

Government and Politics: Unitary Islamic Constitutional Sultanate
Capital City: Bandar Seri Begawan
Area: 5,765 km²
Number of Population: 401,890
Ethnic groups: Malay and Chinese
Religions: Islam, Buddhism, and Christianity
Official Language: Bahasa Melayu
Currency: Brunei Dollar (BND)

Banda Sari Begawan

'The Kingdom of Unexpected Treasure'

Tourist Attractions:
- Sultan Omar Ali Saifuddin Mosque
- Istana Nurul Iman

Selamat Datung

Selamat tinggal

ใบความรู้ 1.2 B

Kingdom of Cambodia

Government and Politics: Unitary Parliamentary Democracy and Constitution Monarchy
Capital City: Phnom Penh
Area: 181,035 km²
Number of Population: 14,805,358
Ethnic groups: Khmer, Vietnamese, and Chinese
Religions: Theravade Buddhism, Islam, and Christianity
Official Language: Khmer
Currency: Riel (KHR)

'Kingdom of Wonder'

Tourist Attractions:

- Angkor
- Silver Pagoda

Svasa di

Jum reab lia

ใบความรู้ 1.2 C

Republic of Indonesia

Government and Politics: Unitary Presidential
Constitution Republic
Capital City: Jakarta
Area: 1,919,440 km²
Number of Population: 237,424,363
Ethnic groups: Javanese, Sundanese, Madurese,
Minangkabau, Betawi, Bugis, Banten, and Banjar
Religions: Islam, Protestantism, Roman Catholicism,
Hinduism, Buddhism, and Confucianism
Official Language: Indonesian
Currency: Rupiah (IDR)

Wonder Indonesia

- Borobudur
- Gili Island

Selamat
Sieng

Selamat
tinggal

ใบความรู้ 1.2 D

Loa People's Democratic Republic

Government and Politics: Unitary Communist and Single-party State
Capital City: Vientiane
Area: 236,800 km²
Number of Population: 6,700,000
Ethnic groups: Lao, Khmou, Hmong
Religions: Theravada Buddhism and Christianity
Official Language: Lao
Currency: Kip (LAK)

Simply Beautiful
- Luang Prabang
- Mekong River

Sa bai dee

Lâ kon

ใบความรู้ 1.2 E

Federation of Malaysia

Government and Politics: Federal Constitutional Elective Monarchy and Federal Parliamentary Democracy
Capital City: Kuala Lumpur
Area: 329,847 km²
Number of Population: 28,334,135
Ethnic groups: Malay, Chinese, Indigenous, and Indian
Religions: Islam, Buddhism, Christianity, and Hinduism
Official Language: Bahasa Malaysia
Currency: Ringgit (RM) (MYR)

ใบความรู้ 1.2 F

The Republic of the Union of Myanmar

Government and Politics: Unitary Presidential Republic

Capital City: Naypyidaw

Area: 676,578 km²

Number of Population: 60,280,000

Ethnic groups: Burman, Shan, Karen, Rakhine, Chinese, Indian, and Mon

Religions: Buddhism, Christianity, Islam, Atheism,

Animism, and Hinduism

Official Language: Burmese

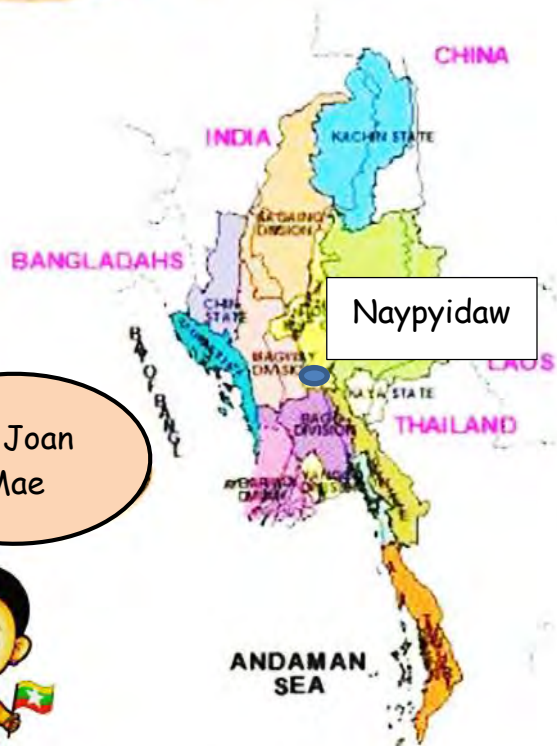
Currency: Kyat (K) (MMK)

Mystical Myanmar

- Shwedagon Pagoda
- Mandalay Hill

Mingalaba

Je Joan Mae

ใบความรู้ 1.2 G

Republic of the Philippines

Government and Politics: Unitary Presidential
Constitution Republic
Capital City: Manila
Area: 299,764 km²
Number of Population: 94,013,200
Ethnic groups: Austronesia, Japanese, Han, Chinese,
Indian, American, Spanish, and European
Religion: Roman Catholic, Protestantism, Islam
Official Language: Filipino (Tagalog) and English
Currency: Peso (PHP)

Pilipinas Gay Ganda

- Hundred Islands National Park
- The City of Baguio

Kumusta

Paalam

ใบความรู้ 1.2 H

Republic of Singapore

Government and Politics: Unitary Parliamentary Republic

Capital City: Singapore

Area: 710 km²

Number of Population: 5,185,700

Ethnic groups: Chinese, Malay, and Indian

Religions: Christianity, Atheism, Buddhism or Taoism

Official Language: English and Mandarin Chinese

Currency: Singapore Dollar (SGD)

Ni hao/
Hello

Jai jian/
Good bye

Your Singapore

- Merlion Park
- Universal Studio Singapore

ใบความรู้ 1.21

Kingdom of Thailand

Government and Politics: Unitary Parliamentary Democracy and Constitutional Monarchy
Capital City: Bangkok
Area: 513,120 km²
Number of Population: 66,720,153
Ethnic groups: Thai, Chinese, and Malay
Religion: Buddhism, Islam, and Christianity
Official Language: Thai
Currency: Baht (THB)

**Amazing Thailand
Always Amazes
You**
- Wat Phra Kaew

Sa wad dee

La koj

ใบความรู้ 1.2 J

Socialist Republic of Vietnam

Government and Politics: Marxist-Leninist Single-party State

Capital City: Hanoi

Area: 331,210 km²

Number of Population: 90,549,590

Ethnic groups: Viet or Kinh, Hmong, Dao, Tay, Thai, and Nung

Religions: Mahayana Buddhism, Taoism, and Confucianism

Official Language: Vietnamese

Currency: Dong (VND)

A Different Orient

- Halong Bay
- Sai Gon

Xin chào

Tạm biệt

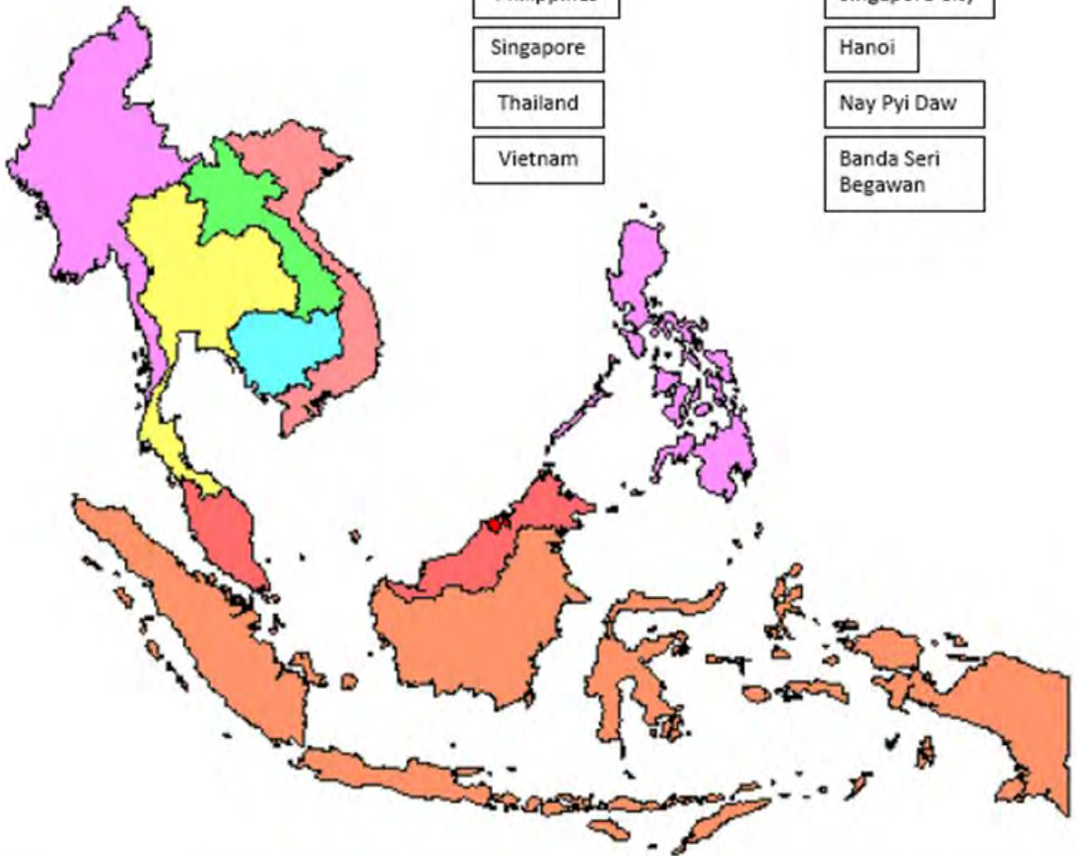
ใบงาน 1.2

กิจกรรมแผนที่อาเซียน

ร่วมกิจกรรมแผนที่อาเซียนตามคำสั่งด้านล่างนี้ เพื่อตอบคำถามในหน้าถัดไป

Directions: Match the country with the capital city and locate it on the map presented in the flip charts.

Brunei	Jakarta
Cambodia	Vientiane
Indonesia	Phnom Penh
Laos	Kuala Lumpur
Malaysia	Manila
Myanmar	Bangkok
Philippines	Singapore City
Singapore	Hanoi
Thailand	Nay Pyi Daw
Vietnam	Banda Seri Begawan

คิดแล้วตอบคำถาม

1. กิจกรรมแผนที่อาเซียนที่เพิ่งทำร่วมกัน เป็นกิจกรรมการเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษหรือไม่
2. กิจกรรมอาเซียนที่แต่ละโรงเรียนได้จัดทำในการอภิปรายร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของใบงาน 1.1 เป็นกิจกรรมการเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษหรือไม่ อย่างไร

ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

อภิปรายกลุ่มย่อย กลุ่มละ 4-5 คน ในประเด็นต่อไปนี้

- กิจกรรมอาเซียนที่ผสมผสานการเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษควรมีลักษณะเช่นใด

กิจกรรม 1.3

ความสำคัญของภาษาอังกฤษ ความรู้ และทักษะภาษาอังกฤษที่จำเป็นเพื่อการตอบรับยุคอาเซียน (30 นาที) ดังนี้

1. บรรยายความสำคัญของภาษาอังกฤษ ความรู้และทักษะภาษาอังกฤษที่จำเป็นเพื่อการก้าวสู่อาเซียน (10 นาที)
2. แบ่งผู้เข้าอบรมออกเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 4-5 คน เพื่ออภิปรายตามประเด็นที่กำหนดในใบงาน 1.3 (10 นาที)
3. เลือกตัวแทนกลุ่มนำเสนอข้อมูลหน้าชั้น (10 นาที)

ใบความรู้ 1.3

ความสำคัญของภาษาอังกฤษ ความรู้ และทักษะภาษาอังกฤษที่จำเป็น เพื่อการตอบรับยุคอาเซียน

ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนานาชาติและการดำเนินงานอาเซียน

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ใช้เพื่อการศึกษา ธุรกิจ ท่องเที่ยว บันเทิง และสื่อสารมิตรสัมพันธ์ในสังคม ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหนึ่งที่มีผู้ใช้มากที่สุดในโลก เพราะนอกจากจะมีผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ อย่างเช่นในสหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย ประมาณสี่ร้อยล้านคน ยังมีผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการและภาษาสากลในการสื่อสารกันอีกกว่าหนึ่งพันล้านคน (Bhatt, 2001; Weber, 2008) ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ใช้ในการตีพิมพ์สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ มากที่สุดในโลก (Gordon, 2005) มีผู้ใช้ภาษาอังกฤษในสื่ออินเทอร์เน็ตมากเป็นอันดับหนึ่ง คือ 536.6 ล้านคน (Internet World Stats, 2010) และภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ใช้มากเป็นอันดับหนึ่งอีกเช่นกันในการส่งผ่านข้อความทาง Twitter คือ มากกว่า 70 ล้าน ข้อความ ภายใน 1 วัน (Semiocast, 2011)

ความสำคัญของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจึงเป็นที่ยอมรับกันในระดับนานาชาติ ผู้บริหารการศึกษาไทยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากล จึงมีการกำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่ต้องเรียนในทุกระดับชั้น ในขณะที่ภาษาต่างประเทศอื่นๆ เป็นวิชาเลือก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อภาษาอังกฤษได้ถูกกำหนดไว้ในกฎบัตรอาเซียน (The ASEAN Charter) มาตรา 34 ให้เป็นภาษาสื่อกลางในการดำเนินงานและการติดต่อสื่อสารระหว่างกันในชุมชนประชาคมอาเซียน “ARTICLE 34: The working language of ASEAN shall be English” (The ASEAN Secretariat, 2008, p. 29) ภาษาอังกฤษจึงยิ่งเพิ่มความสำคัญจำเป็นในอันที่จะต้องเรียนให้รู้

จึงกล่าวได้ว่า ภาษาอังกฤษซึ่งมีความสำคัญอยู่แต่เดิมเนื่องจากเป็นภาษากลางที่ใช้สื่อสารกันทั่วโลก มีฐานะเป็นเครื่องมือทางธุรกิจ เครื่องมือในการเข้าถึงวิทยาการ ความรู้ และความบันเทิง ที่หลากหลายและทันสมัย ยิ่งเพิ่มความสำคัญขึ้นในฐานะที่ถูกกำหนดให้เป็นภาษาในการดำเนินงานของอาเซียน ดังนั้น หนึ่งในเนื้อหาและทักษะที่มีความสำคัญจำเป็นที่ควรพัฒนาให้มีขึ้นในตัวนักเรียน นักศึกษา และประชาชน เพื่อพัฒนาศักยภาพตอบรับยุคอาเซียน จึงได้แก่ ความรู้และทักษะภาษาอังกฤษ และมุมมองวัฒนธรรมนานาชาติที่จะเข้าถึงได้ด้วยการใช้ภาษาอังกฤษ การเรียนการสอนภาษาอังกฤษจึงมีความสำคัญเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งมิติในการพัฒนาศักยภาพคนให้พร้อมเพื่อเป็นทรัพยากรที่สำคัญเพื่อตอบรับการเข้าร่วมประชาคมอาเซียน

ความรู้และทักษะภาษาอังกฤษเพื่อตอบรับยุคอาเซียน

ในการพัฒนาศักยภาพคนเพื่อตอบรับยุคอาเซียน ครูผู้สอนภาษาอังกฤษควรสอนภาษาอังกฤษแบบที่จะทำให้นักเรียนมีทักษะต่างๆ ที่สามารถนำไปใช้เพื่อการดำรงตนอยู่ได้ในเวทีการแข่งขันอย่างฉันทมิตรกับนานาประเทศในอาเซียน ความรู้และทักษะทางภาษาอังกฤษที่สำคัญจำเป็นสำหรับนักเรียนในการนี้จึงได้แก่

1. ความรู้เนื้อหาอาเซียนและภาษาอังกฤษ (English language and ASEAN content knowledge)

ความรู้เนื้อหา ASEAN ได้แก่ ความรู้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับ ASEAN ส่วนความรู้เนื้อหาภาษาอังกฤษประกอบด้วยความรู้ เสียง ศัพท์ โครงสร้างไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ตลอดจนรูปแบบภาษาของภาษาอังกฤษที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการในเนื้อหากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ซึ่งในที่นี้ได้แก่ความรู้เกี่ยวกับความเป็นไปของชนชาติต่างๆ ในประชาคมอาเซียน

2. ทักษะการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ (English communicative ability)

ทักษะที่สำคัญ คือ ทักษะพูด ฟังที่ชั้นภาษาสามารถใช้ภาษาอังกฤษรับและส่งสารที่ต้องการสื่อได้เป็นอย่างดี มีทักษะดีทั้งในหมวดรับสาร อันได้แก่ฟังและอ่าน และในหมวดส่งสาร อันได้แก่ พูดและเขียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อภาษาอังกฤษได้รับการ ระบุให้เป็นภาษากลางเพื่อการดำเนินงาน (working language) ของประชาคมอาเซียน ทักษะฟังพูดจึงได้รับการให้ความสำคัญมากเป็นพิเศษ

3. ทักษะคิด (Thinking skills)

ทักษะคิด ได้แก่ ทักษะคิดระดับพื้นฐาน (Lower Order Thinking Skills: LOTS) เช่น จำ เข้าใจ นำไปใช้ ทักษะคิดระดับสูง (Higher Order Thinking Skills: HOTS) เช่น วิเคราะห์ ประเมิน สร้างสรรค์ (Anderson & Krathwhol, 2001) เมื่อเป็นผู้คิดเป็นยอมเป็นพลเมืองที่มีประสิทธิภาพ สามารถดำรงตน อยู่ในสภาพการแข่งขันที่เป็นมิตรทัดเทียมนานาประเทศได้

4. ทักษะทางวัฒนธรรมนานาชาติ (intercultural skills)

ดังได้ระบุไว้ในตัวชี้วัดคุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียนว่า เด็กไทยควรมีการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม และเห็นคุณค่าความเป็นมนุษย์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554) ลักษณะดังกล่าว คือ การมีความตระหนักรู้ในวัฒนธรรมนานาชาติ (intercultural awareness) และเมื่อมีโอกาสได้รับการฝึกฝนจากการเรียนการสอนในห้องเรียนให้มีประสบการณ์จนคล่อง ผู้เรียนจะสามารถพัฒนาทักษะวัฒนธรรมนานาชาติ (intercultural skills) ได้ (Byram *et al.*, 2002, Byram, 2008; Chang, 2007; Chiu & Hong, 2006)

ใบงาน 1.3

ความสำคัญของภาษาอังกฤษ ความรู้ และทักษะภาษาอังกฤษที่จำเป็น เพื่อการตอบรับยุคอาเซียน

คิดแล้วตอบคำถาม

นักเรียนควรมีเนื้อหาความรู้ และทักษะทางภาษาอังกฤษ ตลอดจนเจตคติเช่นใดเพื่อพัฒนาศักยภาพ
ตอบรับยุคอาเซียน

ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

อภิปรายกลุ่มย่อย กลุ่มละ 4-5 คน ร่วมอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

- ความรู้ ทักษะ และเจตคติในการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนของท่านส่วนใหญ่เป็นอย่างไร ท่านเห็นว่านักเรียนของท่านควรมีความรู้ ทักษะ และเจตคติในการเรียนภาษาอังกฤษ เพิ่มเติมอย่างไรเพื่อตอบรับยุคอาเซียน

สื่อการอบรม

1. PowerPoint Slides
2. ใบความรู้
3. ใบงาน
4. Flip charts

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. (2554). *แนวทางการใช้ธงอาเซียน*. สืบค้นจาก www.mfa.go.th/ASEAN.

กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. (2555). *ประชาคมอาเซียน. วารสารดำรงราชานุภาพ, ปีที่ 12 ฉบับที่ 45, ตุลาคม-ธันวาคม, 2555, หน้า 1-16.*

กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. (2556). *ประชาคมอาเซียน*. สืบค้นจาก www.mfa.go.th/asean/.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). *แนวการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ภาษาอังกฤษ

Anderson, L. W., & Krathwohl, D. R. (Eds.). (2001). *A taxonomy for learning, teaching and assessing: A revision of Bloom's Taxonomy of educational objectives*. Boston, MA: Pearson Education.

Byram, M., Gribkova, B. & Starkey, H. (2002). *Developing the Intercultural Dimension in Language Teaching: A Practical Introduction for teachers*. Retrieved from www.coe.int/t/dg4/linguistic/source/guide_dimintercult_en.pdf

Byram, M. (2008). *From foreign language education to education for intercultural citizenship: Essays and reflections*. Clevedon: Multilingual Matters.

Chang, W. (2007). The negative can be positive for cultural competence. *Human Resource Development International*, 10(2), 225-231.

Chiu, C. & Hong, Y. (2006). *Social psychological of culture*. New York: Psychological Press.

Bhatt, R. M. (2001). World Englishes. *Annual Review of Anthropology*, 30, 527-550.

Gordon, R. G., Jr. (2005). *Ethnologue: Languages of the World* (15th ed.). Dallas, Texas: SIL International.

Internet World Stats. (2010). *Top ten languages in the internet*. Retrieved from <http://www.internetworldstats.com/stats7.htm>

Semiocast. (2011). Top ten languages shared on Twitter: As of October 2011. Retrieved from http://semiocast.com/en/publications/2011_11_24_Arabic_highest_growth_on_Twitter

The ASEAN Secretariat. (2008). *The ASEAN charter*. Retrieved from http://www.asean.org/storage/images/ASEAN_RTK_2014/ASEAN_Charter.pdf.

The ASEAN Secretariat. (2009). *ASEAN socio-cultural community blueprint*. Retrieved from <http://www.asean.org/>

The ASEAN Secretariat. (2012). *About ASEAN*. Retrieved from <http://www.asean.org/asean/about-asean>.

Weber, G. (2008). *The world's 10 most influential languages*. Retrieved from <http://www.andaman.org/BOOK/reprints/weber/rep-weber.htm>

โมดูล 2

การสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิด CLIL

เพื่อตอบรับยุคอาเซียน

วัตถุประสงค์

หลังการอบรม ผู้เข้าอบรมจะสามารถ

1. บอกลักษณะการเรียนรู้ตามแนวคิด CLIL
2. บอกลักษณะกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL เรื่อง อาหาร และชุดประจำชาติอาเซียน
3. ระบุลักษณะบทเรียนภาษาอังกฤษเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL

เนื้อหา

1. CLIL คืออะไร ลักษณะการเรียนรู้ตามแนวคิด CLIL เป็นอย่างไร
2. กิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL เรื่อง อาหารและชุดประจำชาติอาเซียน และ
3. ลักษณะบทเรียนภาษาอังกฤษเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL

เวลา

1.30 ชั่วโมง

กิจกรรม

1. กระบวนการ

No.	กิจกรรม	เวลา	รูปแบบกิจกรรม	สื่อการอบรม
2.1	CLIL คืออะไร ลักษณะการ เรียนตามแนวคิด CLIL เป็น อย่างไร	30 นาที	บรรยายและอภิปราย คำตอบร่วมกัน	- ใบความรู้ 2.1 - ใบงาน 2.1
2.2	กิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL เรื่อง อาหาร และชุด ประจำชาติอาเซียน	40 นาที	กิจกรรมกลุ่ม เผลย คำตอบและร่วมอภิปราย	- ใบความรู้ 2.2a A-J และ 2.2b A-E - ใบงาน 2.2 และ 2.2a และ 2.2b
2.3	ลักษณะบทเรียน ภาษาอังกฤษเนื้อหาอาเซียน ตามแนวคิด CLIL	20 นาที	กิจกรรมกลุ่ม นำเสนอ และร่วมอภิปราย	- ใบงาน 2.3

2. รายละเอียดแผนดำเนินกิจกรรม

กิจกรรม 2.1

CLIL คืออะไร ลักษณะการเรียนตามแนวคิด CLIL เป็นอย่างไร

1. บรรยายเกี่ยวกับแนวคิด และลักษณะการเรียนตามแนวคิด CLIL (10 นาที)
2. ร่วมกันทำใบงาน 2.1 (10 นาที)
3. อภิปรายคำตอบร่วมกัน (10 นาที)

ใบความรู้ 2.1

CLIL คืออะไร

ลักษณะการเรียนตามแนวคิด CLIL เป็นอย่างไร

CLIL เป็นแนวคิดการเรียนการสอนที่มีหลักการเข้ากันกับความต้องการในการพัฒนาความรู้และทักษะที่เหมาะสมเพื่อให้นักเรียนมีความรู้และทักษะเพื่อตอบรับยุคอาเซียนดังได้อภิปรายประเด็นร่วมกันไว้ในใบความรู้ 1.3 CLIL เป็นคำย่อมาจาก Content Language Integrated Learning หมายถึง การเรียนรู้แบบผสมผสานภาษากับเนื้อหา เป็นแนวคิดซึ่งมีองค์ประกอบในการจัดการเรียนรู้ 4 ด้าน (4 Cs) คือ เนื้อหา (content) การสื่อสาร (communication) การรู้คิด (cognition) และ วัฒนธรรม (culture) (Bentley, 2010; Coyle *et al.*, 2010; Lasagabaster, 2009) โดยองค์ประกอบทั้งสี่เชื่อมตอสัมพันธ์กัน แต่ละองค์ประกอบหรือแต่ละ C มีลักษณะดังต่อไปนี้ (Bentley, 2010)

C แรก คือ content เนื้อหา เนื่องจาก CLIL เป็น การเรียนรู้แบบผสมผสานระหว่างภาษาและเนื้อหา เนื้อหาจึงได้แก่เนื้อหาที่เป็น subject content และเนื้อหาภาษา ในที่นี้ เนื้อหาที่เป็น subject content คือ ข้อมูลประชาคมอาเซียนและแต่ละประเทศในประชาคมอาเซียน ครูผู้สอนต้องวิเคราะห์เนื้อหาที่จะสอนใน CLIL ว่า เนื้อหาที่เกี่ยวกับอาเซียนนั้นๆ ต้องการเนื้อหาภาษาอังกฤษ (เสียง ศัพท์ โครงสร้าง) อะไร และภาษาอย่างไรที่จะนำเสนอเนื้อหาอาเซียนในทางที่เข้าใจได้

C ที่ 2 คือ communication ผู้เรียนต้องใช้ภาษาเกี่ยวกับเนื้อหาทั้งพูดและเขียน ต้องมีการจัดให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์อย่างมีความหมายระหว่างกันในห้องเรียน หลักการคือ ชั้นเรียน CLIL ต้องเพิ่มเวลาการพูดของนักเรียน (increase STT: increase student talking time) และลดเวลาการพูดของครู (reduce TTT: reduce teacher talking time) ต้องมีการสนับสนุนและกระตุ้นให้มีการให้ feedback จาก

เพื่อนและจากกลุ่มที่ร่วมกันทำงาน ภาษาจึงมีความหมายในการสื่อสารเนื้อหาที่ต้องการสื่อ

C ที่ 3 คือ cognition ชั้นเรียน CLIL ต้องมีการส่งเสริมทักษะคิดที่จะท้าทายผู้เรียน ให้เรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหา ทักษะคิดเหล่านี้ได้แก่ การให้เหตุผล การประเมิน การสร้างสรรค์ เป็นต้น ควรมีการวิเคราะห์กระบวนการคิดให้เหมาะสมกับความต้องการทางภาษา และเพื่อสอนภาษาที่ผู้เรียนต้องใช้ในการแสดงความคิดความเห็น

C ที่ 4 คือ culture การมีความเข้าใจวัฒนธรรมของตนและของผู้อื่นเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนการสอนแบบ CLIL ในการที่ต้องสื่อสารกับคนที่มาจากภาษาและวัฒนธรรมที่แตกต่าง ผู้เรียนต้องการความรู้เกี่ยวกับคนในประเทศอื่น ชั้นเรียน CLIL ต้องการพัฒนาให้ผู้เรียนมีทัศนคติเชิงบวกและตระหนักถึงความรับผิดชอบในฐานะพลเมืองท้องถิ่นและพลเมืองโลก

Bentley (2010) และ Cambridge ESOL (2009) แบ่งชั้นเรียน CLIL เป็น 2 แบบ คือ แบบภาษานำ (Language-led) และแบบเนื้อหาวิชานำ (Subject-led) แบบภาษานำ จะสอนสัปดาห์ละ 1 คาบ ใช้เวลาประมาณ 45 นาที ในขณะที่ แบบเนื้อหาวิชานำ ให้ใช้เวลาครึ่งหนึ่งของหลักสูตร นอกจากนี้ ชั้นเรียน CLIL ยังมีการเน้นอีก 2 แบบ คือ เน้นทักษะการสื่อสาร (BICS: Basic Interpersonal Communicative Skill) ซึ่งจะได้ผลเมื่อเรียนได้ 2 ถึง 3 ปี และเน้นทักษะคิด (CALP: Cognitive Academic Language Proficiency) ซึ่งจะได้ผลเมื่อเรียนตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ดังนั้น CLIL ที่จะนำมาใช้ ควรเป็นแบบภาษานำ เนื่องจากจะนำมาใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

ใบงาน 2.1

หนังสือเรียนเล่มใดใช้แนวคิด CLIL

ดูภาพจากหน้าหนังสือตำราเรียนภาษาอังกฤษ 4 เล่ม ต่อไปนี้ และจับคู่อภิปรายกับเพื่อนข้างๆ ว่า หนังสือเรียนเล่มใดเป็นหนังสือที่ใช้แนวการเรียนการสอนแบบ CLIL และเราจะทราบได้อย่างไร

(Bentley, 2010, p. 8-9)

①

Plant or animal?

LOOK AND DO

1. Classify the food. Use stickers. (a)

sticker sticker sticker sticker
sticker sticker sticker sticker
sticker sticker sticker sticker

2. Draw a healthy sandwich. (b)

stickers

Plants and animals

plant	plant	plant	plant	plant	plant
plant	animal	animal	animal	animal	animal

(from *Essential Science 1*, Santillana Richmond 2006)

②

5 A B C, food for me!

8 Listen and write the numbers. (a)

○ ○ ○ ○ ○

○ ① ○ ○

9 What letters are missing? Say, listen and check. (b)

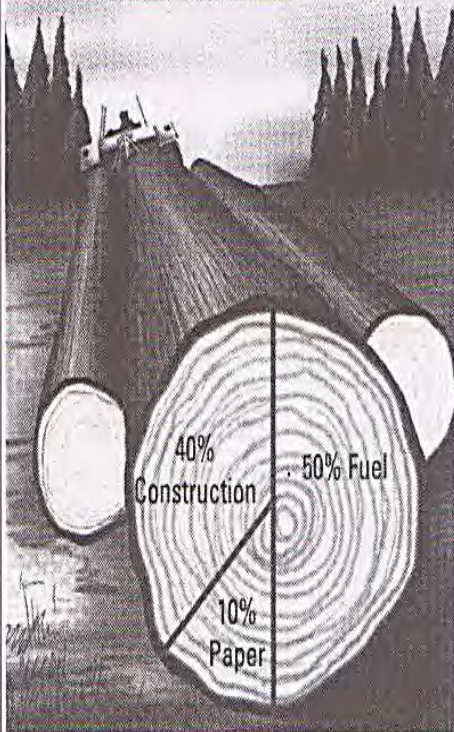
_ H I _ S _ A N A _ A S
 A P P _ _ S C H _ C _ E N
 S A N _ _ I C H E S E _ G S
 C _ E E _ E C _ K E S
 _ _ A N G E _ _ I C E

(from *Join Us for English* by G. Gerngross and H. Puchta, Cambridge University Press 2006)

③

Source 3

World wood usage

Activity 1

Look at Source 3. Draw bar graphs or a divided bar graph to show world wood usage.

(from *Challenge*, ed. V. Bunce, Longman 1999)

④

Read this paragraph about the economy of Sweden, and put all the verbs in the passive.

In the south of Sweden farmers grow cereals, potatoes and sugar beet, and rear cattle and pigs. The Swedes exploit the northern forests for their timber. They can export timber products indefinitely because they have managed the forests well and not destroyed them with uncontrolled cutting. They mine iron inside the Arctic Circle. They established the first mines in the 1890s, and the high salaries attracted workers to move to this inhospitable region. But they have recently had to close many mines because of a fall in demand. Competition from developing countries has damaged the once prosperous steel and shipbuilding industries, but industrialists manufacture a variety of profitable goods, including aircraft, cars, domestic equipment and textiles.

(text from *First Certificate Avenues* by D. Foll and A. Kelly, Cambridge University Press 1998)

กิจกรรม 2.2

กิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL

1. แบ่งผู้เข้าร่วมอบรมเป็น 2 ฝั่ง ฝั่งซ้ายแบ่งเป็น 4-5 กลุ่ม ฝั่งขวาแบ่งเป็น 4-5 กลุ่ม (5 นาที)
2. ให้กลุ่มฝั่งซ้ายทำกิจกรรม *อาหารอาเซียน* โดยใช้ใบความรู้ 2.2a A-J และใบงาน 2.2a กลุ่มฝั่งขวาทำกิจกรรม *เครื่องแต่งกายประจำชาติอาเซียน* โดยใช้ใบความรู้ 2.2b A-E และใบงาน 2.2b (25 นาที)
3. เฉลยคำตอบใบงาน 2.2a และ 2.2b (10 นาที)

ใบความรู้ 2.2a A-J*

อาหารประจำชาติอาเซียน (ASEAN National Food)

ใบความรู้ 2.2a A

SAMLOR KOR KO

- Cambodia -

Pumpkin

Coconut milk

Garlic

Rice

Bitter melon

Galangal

Procedure

1. Put coconut milk, water, lemon grass, galangal, kaffir lime leaves, turmeric, paprika and garlic in a blender. Blend all together.
2. Place eggplant and bitter melon in a soup pot. Pour the mixed spices sauce over, and cover the pot with lid. Simmer for 10 minutes, then add pumpkin and spinach. Cover and cook till the pumpkin is tender.
3. Season with sugar, salt, mushroom sauce and roasted rice powder. Stir well.
4. Serve hot with rice or hot bread.

ใบความรู้ 2.2a B

อาหารประจำชาติอาเซียน (ASEAN National Food)

SOM TAM

- Laos -

Carrots

Dry shrimp

Field crab

Garlic

Papaya

Peanuts

String beans

Tomatoes

Procedure

1. Use mortar and pestle to crush chilies and garlic, add shrimps, and continue crushing.
2. Add sugar, continue beating with the pestle, add the papaya, carrot, string beans, fish sauce, lime juice, tomato, and peanuts, and continue beating until all ingredients mixed well.
3. Season with sugar, fish sauce, and lime juice. The original taste of this dish should be the balance taste between sweet, hot, salty, and sour.
4. Serve with vegetables (e.g., cabbage, string beans, basil, etc.).

ใบความรู้ 2.2a C

อาหารประจำชาติอาเซียน (ASEAN National Food)

SOTO

- Brunei -

Tomatoes

Rice

Garlic

Coriander

Ginger

Spice bag

Procedure

1. Tie up the spice ingredients into a small cloth bundle and crush lightly with a pestle to release the flavor.
2. Add water to a large pot, put the spice bag, crushed ginger and garlic and bring to a slow boil. Add chicken and simmer until the chicken is tender. Make sure to remove the layer of scum from the soup occasionally. Add salt and white pepper to taste.
3. Remove the cooked chicken from the pot and set it aside to cool before tearing the meat into small pieces. Strain the soup.
4. To serve the Soto, put a few rice cubes, some beansprouts, perkedel and chicken in a serving bowl. Fill bowl with hot chicken soup and garnish with fried shallots and Chinese celery.

ใบความรู้ 2.2a D

อาหารประจำชาติอาเซียน (ASEAN National Food)

TOM YUM GOONG

- Thailand -

Shrimps

Lemon grass

Tomatoes

Mushrooms

Coriander

Spring onion

Procedure

1. Add lemon grass and kaffir-lime leaves into a pot of stock and heat it.
2. Add shrimps when the water is boiling and cover the pot.
3. Wait for 3 minutes before adding the mushrooms and salt.
4. Leave it to simmer for a few minutes. Then remove from the heat.
5. Season with fish sauce, lime juice and ground chili.
6. Put the chopped coriander leaves in the pot before serving.

ใบความรู้ 2.2a E

อาหารประจำชาติอาเซียน (ASEAN National Food)

CHICKEN ADOBO

- Philippines -

Procedure

1. Heat oil and add all of the garlic, and cook until garlic is lightly brown. Add chicken and sauté until the chicken is beginning to tenderize.
2. Add ground black pepper, whole black pepper cloves, bay leaves, soy sauce, and vinegar, and let them simmer for 25-35 minutes or until chicken is done.
3. Taste and adjust to suit your taste (should be a bit tangy). When chicken is tender, you may add some 7-Up or Sprite if you prefer a sweeter taste, and let simmer for 5 more minutes.
4. Serve over rice.

ใบความรู้ 2.2a F

อาหารประจำชาติอาเซียน (ASEAN National Food)

LAKSA

- Singapore -

Lime wedge

Shrimps

Spring onion

Chicken breast

Coconut milk

Procedure

1. Boil water and soak noodles in it. When they are soft, drain out the water and keep it aside.
2. Make a paste of coriander seeds, fresh coriander, garlic, ginger, chilies and oil by a food processor.
3. Take the chicken breasts and slice them diagonally.
4. Take a saucepan and fry the paste for a minute, while stirring it well.
5. Add coconut and stock to it and bring it to boil. Turn the knob to simmer and cook it for 10 minutes.
6. Add fish sauce and chicken in it and further cook it for 5 minutes. Add lime juice to it and mix well.
7. Put noodles in bowls. Ladle the soup over them and garnish with bean sprouts, mint leaves, lime wedges and green onions.

ใบความรู้ 2.2a G

อาหารประจำชาติอาเซียน (ASEAN National Food)

LEPHET THOKE

- Myanmar -

Sesame seeds

Tomatoes

Peanuts

Tea leaves

Procedure

1. Rub salt to the fermented green tea leaves, squeeze it to remove some juice. Wash it under running water to remove the salt and the remaining bitter taste.
2. Pound the fermented green tea leaves, garlic, chili, and salt using a mortar and pestle.
3. Mix all the ingredients in a bowl, cabbage, tomatoes, onions, nuts and seeds.
4. Add 1/3 of the green tea leaves sauce or as you want it.
5. Serve them together.

ใบความรู้ 2.2a H

อาหารประจำชาติอาเซียน (ASEAN National Food)

NASI GORENG

- Indonesia -

Procedure

1. Heat the oil in a wok and stir-fry chicken strips. Transfer to bowl.
2. Stir-fry finely chopped onions, carrot, garlic, ginger and chili for five or ten minutes.
3. Return cooked chicken to the wok, add soy sauce, dried prawns and rice. Keep stirring; add salt, sugar and pepper to taste.
4. Crush peanuts in a dry wok and fry up. Transfer to bowl.
5. Fry the eggs separately.
6. Serve rice topped with the eggs; put peanuts on the side. Cover with chopped coriander.

ใบความรู้ 2.2a I

อาหารประจำชาติอาเซียน (ASEAN National Food)

NASI LEMAK

- Malaysia -

Anchovies

Tamarind juice

Eggs

Shallots

Procedure

1. Fry ikan bilis (dried anchovies) until crisp and put aside.
2. Grind the prawn paste together with shallots, garlic, deseeded dried chilies. Slice the bombay onion into rings.
3. Heat 2 tbsps oil in a pan and fry the ground ingredients until fragrant. Add in the onion rings.
4. Add tamarind juice, salt, sugar.
5. Cook, stirring occasionally until the gravy thickens.
6. Add in the ikan bilis and mix well.
7. Serve with steaming hot rice.

ใบความรู้ 2.2a J

อาหารประจำชาติอาเซียน (ASEAN National Food)

PHO

- Vietnam -

Spring onion

Coriander

Rice noodles

Beef knuckle

Procedure

1. Place the beef knuckle in a large pot. Season with salt, and fill the pot with water. Bring to a boil, and cook for about 2 hours.
2. Skim fat from the surface of the soup, and add the oxtail, radish and onions. Tie the anise pods, cinnamon stick, cloves, peppercorns and ginger in a cheesecloth or place in a spice bag; add to the soup. Stir in sugar, salt and fish sauce. Simmer over medium-low heat for at least 4 more hours (the longer, the better). At the end of cooking, taste, and add salt as needed. Strain broth, and return to the pot to keep at a simmer. Discard spices and bones. Reserve meat from the beef knuckle for other uses if desired.
3. Bring a large pot of lightly salted water to a boil. Soak the rice

noodles in water for about 20 minutes, then cook in boiling water until soft, but not mushy, about 5 minutes. Slice the frozen beef paper thin. The meat must be thin enough to cook instantly.

4. Place some noodles into each bowl, and top with a few raw beef slices. Ladle boiling broth over the beef and noodles in the bowl. Serve with hoisin sauce on the side. Set onion, cilantro, bean sprouts, basil, green onions, and lime out at the table for individuals to add toppings to their liking.

*ASEAN National Foods Handouts 2.2a A-J were adapted from Ministry of Culture (2015) and Asia Web Direct (2015).

ใบงาน 2.2 a (p.1)

อาหารประจำชาติอาเซียน (ASEAN National Food)

เลือกวัตถุดิบที่ไม่ใช่กับอาหารประจำชาติอาเซียนต่อไปนี้

(Choose one ingredient which does not belong to the dish.)

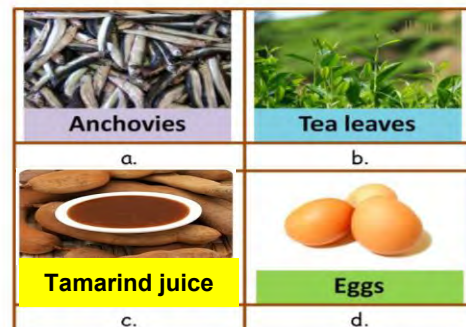
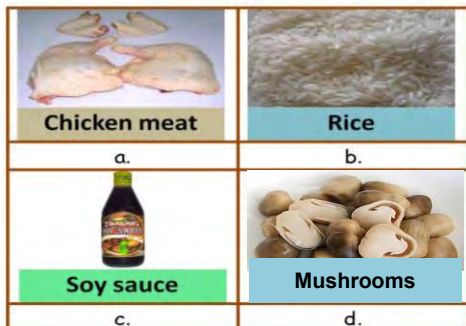
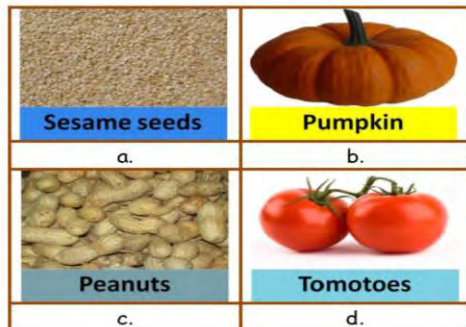
<p>CHICKEN ADOBO (Philippines)</p> 	 <p>Black pepper</p> <p>a.</p>	 <p>Chicken meat</p> <p>b.</p>
	 <p>Soy sauce</p> <p>c.</p>	 <p>Carrots</p> <p>d.</p>
<p>LAKSA (Singapore)</p> 	 <p>Pork sausage</p> <p>a.</p>	 <p>Spring onion</p> <p>b.</p>
	 <p>Shrimps</p> <p>c.</p>	 <p>Coconut milk</p> <p>d.</p>
<p>SOTO (Brunei)</p> 	 <p>Garlic</p> <p>a.</p>	 <p>Coriander</p> <p>b.</p>
	 <p>Eggs</p> <p>c.</p>	 <p>Ginger</p> <p>d.</p>
<p>TOM YUM GOONG (Thailand)</p> 	 <p>Shrimps</p> <p>a.</p>	 <p>Ivy Gourd</p> <p>b.</p>
	 <p>Coriander</p> <p>c.</p>	 <p>Spring onion</p> <p>d.</p>

ใบงาน 2.2 a (p.2)

อาหารประจำชาติอาเซียน (ASEAN National Food)

เลือกวัตถุดิบที่ไม่ใช่กับอาหารประจำชาติอาเซียนต่อไปนี้

(Choose one ingredient which does not belong to the dish.)

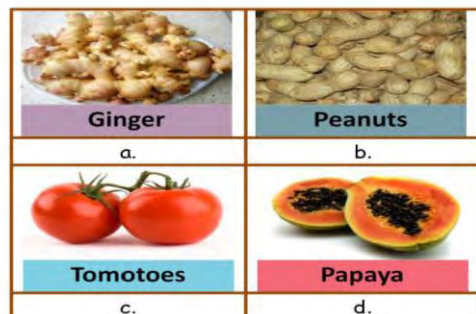
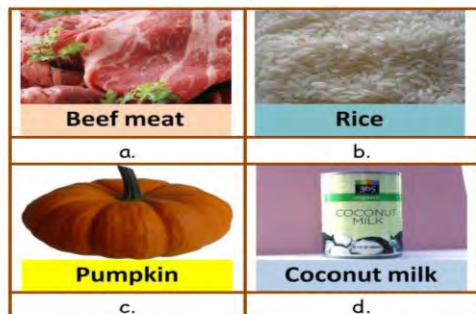
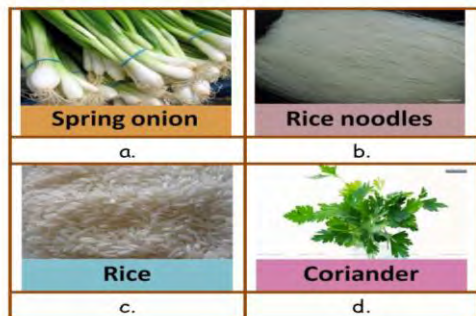

ใบงาน 2.2 a (p.3)

อาหารประจำชาติอาเซียน (ASEAN National Food)

เลือกวัตถุดิบที่ไม่ใช่กับอาหารประจำชาติอาเซียนต่อไปนี้

(Choose one ingredient which does not belong to the dish.)

ใบความรู้ 2.2b A-J (Adapted from RUTS, 2013; Piangpim, 2556)
เครื่องแต่งกายประจำชาติอาเซียน (ASEAN National Costumes)

ใบความรู้ 2.2b A

Brunei

Baju Melayu

Baju Kurung

Bruneian men wear a long-sleeved cream shirt, cream long pants, and a green Scott sarong.

Bruneian women wear a long green dress cover their body from head to toe. They wear a pink head scarf.

Cambodia

Sampot

Cambodian men wear a long-sleeved yellow shirt and brown pants.
Cambodian women wear a green blouse and a long skirt.

ใบความรู้ 2.2b B

เครื่องแต่งกายประจำชาติอาเซียน (ASEAN National Costume)

Indonesia

Teluk Beskap

Kebaya

Indonesian men wear a dark blue suit with a hat.
Indonesian women wear a long-sleeved blue shirt with a waistband and a brown skirt.

Laos

Salong

Sinh

Laotian men wear a long-sleeved white shirt with a waistband and brown pants.
Laotian women wear a blue long-sleeved shirt and a long red skirt.

ใบความรู้ 2.2b c

เครื่องแต่งกายประจำชาติอาเซียน (ASEAN National Costume)

Malaysia

Baju Melayu

Baju Kurung

Malaysian men wear a brown long-sleeved shirt and pants. They also wear a black hat.

Malaysian women wear a yellow long-sleeved shirt and a long skirt. The skirt is green.

Myanmar

Longyi

Burmese men wear a long-sleeved white shirt with a white headscarf and a sarong.

Burmese women wear a long-sleeved yellow shirt with a long skirt.

ใบความรู้ 2.2b D

เครื่องแต่งกายประจำชาติอาเซียน (ASEAN National Costume)

Philippines

Barong Tagalog Balintawak

Filipino men wear a white shirt with pants.
Filipino women wear a blue dress.

Singapore

Kebaya

Singaporean men wear a blue suit.
Singaporean women wear a tube top with an overdress
and a long skirt.

ใบความรู้ 2.2b E

เครื่องแต่งกายประจำชาติอาเซียน (ASEAN National Costume)

Thailand

Sue Phraratchatan
(royally bestowed shirt)

Chakri

Thai men wear a long-sleeved silk shirt with a waistband and pants. The shirt is cream and the pants are black.
Thai women wear a long-sleeved silk shirt and a long skirt.

Vietnam

Ao dai

Vietnamese men wear a long-sleeved blue shirt with black pants.
Vietnamese women wear a long pink dress.

ใบงาน 2.2 b

เครื่องแต่งกายประจำชาติอาเซียน (ASEAN National Costume)

จับคู่เครื่องแต่งกายเข้ากับประเทศให้ถูกต้อง

(Match the country with the right costume.)

1. Brunei _____

2. Cambodia _____

3. Indonesia _____

4. Laos _____

5. Malaysia _____

6. Myanmar _____

7. Philippines _____

8. Singapore _____

9. Thailand _____

10. Vietnam _____

กิจกรรม 2.3

ลักษณะบทเรียนภาษาอังกฤษเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL

1. ทบทวนลักษณะการเรียนรู้ตามแนวคิด CLIL เพื่อระบุงค์ประกอบการเรียนรู้ตามแนวคิด CLIL ของกิจกรรมเรียนรู้เรื่องอาหารและชุดประจำชาติอาเซียน (10 นาที)
2. อภิปรายร่วมกันเพื่อหาองค์ประกอบของบทเรียน CLIL ให้แก่กิจกรรมอาหารและชุดประจำชาติอาเซียนในใบงาน 2.3 (10 นาที)

ใบงาน 2.3

ลักษณะบทเรียนภาษาอังกฤษเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL

ทบทวนลักษณะบทเรียน CLIL จากใบความรู้ 2.1 และใบงาน 2.1 เลือกกิจกรรมอาหาร หรือ ชุดประจำชาติอาเซียน เพื่ออภิปรายกลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน ว่ากิจกรรมนั้นสามารถนำมาเป็นบทเรียน ภาษาอังกฤษเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL ได้หรือไม่ และบทเรียนนั้นจะมีองค์ประกอบ 4 Cs: Content, Communication, Cognition และ Culture หรือไม่ อย่างไร

Can the ASEAN activities be developed to a CLIL lesson?

Activity Title ASEAN National Food

ASEAN National Costume

The activity comprises the components of a CLIL lesson, which include the following:

Content:

Communication:

Cognition:

Culture:

YES. The activity can be developed to a CLIL lesson.

NO. The activity cannot be developed to a CLIL lesson.

Remark:

สื่อการอบรม

1. PowerPoint Slides
2. ใบความรู้
3. ใบงาน
4. Flip charts

รายการอ้างอิง

ภาษาอังกฤษ

Anderson, L. W., & Krathwohl, D. R. (Eds.). (2001). *A taxonomy for learning, teaching and assessing: A revision of Bloom's Taxonomy of educational objectives*. Boston, MA: Pearson Education.

Asia Web Direct. (2015). *ASEAN food*. Retrieved from <http://www.bangkok.com/food-top10.htm#stq=ASEAN%20food&stp=1>

Bentley, K. (2010). *The TKT teaching knowledge test course: CLIL content and language integrated learning model*. Cambridge: Cambridge University Press.

Coyle, D., Hood, P., & Marsh, D. (2010). *Content and language integrated learning*. Cambridge: Cambridge University Press.

Cambridge ESOL. (2009). *Research notes*. Retrieved from <http://www.cambridgeenglish.org/images/23157-research-notes-38.pdf>

RUTS: Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi, International Relations (2013). *Clothing Identity*. Retrieved from <https://interrmutsben.wordpress.com/2013/07/18/traditional-clothing/>

Lasagabaster, D. (2009). Language attitudes in CLIL and traditional EFL classes.

International CLIL Research Journal, 1:2, 4-16.

Ministry of Culture. (2015). *ASEAN food*. Retrieved from <http://www.m-culture.go.th/ebook/47/>

Piangpim Wongchai. (2556). *National costumes of ASEAN member states*. Retrieved from

<http://www.km-cm1.net/index.php?name=knowledge&file=readknowledge&id=330>

โมดูล 3

การเขียนแผนการสอนภาษาอังกฤษ ด้วยเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL

วัตถุประสงค์

หลังการอบรม ผู้เข้าอบรมจะสามารถ

1. บอกองค์ประกอบแผนการสอนบทเรียนเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL
2. ระบุมาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
3. เขียนเติมข้อมูลแผนการสอนแบบ CLIL จากกิจกรรมอาเซียน

เนื้อหา

1. องค์ประกอบแผนการสอนบทเรียนเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL
2. มาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
3. การเขียนแผนการสอนแบบ CLIL จากกิจกรรมอาเซียน

เวลา

1.30 ชั่วโมง

กิจกรรม

1. กระบวนการ

No.	กิจกรรม	เวลา	รูปแบบกิจกรรม	สื่อการอบรม
3.1	องค์ประกอบแผนการสอน บทเรียนเนื้อหาอาเซียนตาม แนวคิด CLIL - ศึกษาตัวอย่างแผนการสอน ภาษาอังกฤษเนื้อหาอาเซียน ตามแนวคิด CLIL เรื่อง ธง อาเซียน	30 นาที	บรรยาย และทำ กิจกรรม ร่วมกันหา คำตอบ	- ใบความรู้ 3.1 - ใบงาน 3.1
3.2	มาตรฐานและตัวชี้วัดตาม หลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	20 นาที	บรรยายและอภิปราย คำตอบร่วมกัน	- ใบความรู้ 3.2 - ใบงาน 3.2
3.3	กิจกรรม <i>อาเซียนฉันมิตร</i> และ แผนการสอนแบบ CLIL จาก กิจกรรม <i>อาเซียนฉันมิตร</i>	40 นาที	ร่วมทำกิจกรรมและ อภิปรายประเด็นใน การทำแผนการสอน จากกิจกรรมนั้นร่วมกัน	- ใบงาน 3.3 - ใบงาน 3.3

2. รายละเอียดแผนดำเนินกิจกรรม

กิจกรรม 3.1

การเขียนแผนการสอนบทเรียนเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL (30 นาที) ดังนี้

1. บรรยายองค์ประกอบแผนการสอนบทเรียนเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL ในใบความรู้ 3.1 (10 นาที)
2. ศึกษาตัวอย่างแผนการสอนบทเรียนเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL เรื่องธงอาเซียน เพื่อร่วมกันหาคำตอบในใบงาน 3.1 (20 นาที)

ใบความรู้ 3.1

องค์ประกอบแผนการสอนบทเรียนเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL

ในการเขียนแผนการสอน โดยทั่วไปต้องคำนึงถึงองค์ประกอบของแผนการสอน อันได้แก่ การระบุมาตรฐานและตัวชี้วัด ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหา ระยะเวลาของกิจกรรม การประเมินผล และกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการออกแบบบทเรียนที่ดีต้องมีการศึกษาเกี่ยวกับตัวผู้เรียน ภูมิหลัง ความต้องการ ความสนใจ และมีการศึกษาถึงความประสงค์ของหลักสูตรเพื่อเตรียมบทเรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานและตัวชี้วัดที่ระบุไว้ในหลักสูตรแห่งชาติ และหากมีการกำหนดให้ใช้หนังสือเล่มใดประกอบการเรียนการสอนควรศึกษาดูว่าจะใช้เนื้อหาในหนังสือนั้นมาปรับใช้เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนแบบแนวคิดของผู้สอนอย่างไรได้บ้าง ซึ่งมีบ่อยครั้งที่ผู้สอนจำเป็นต้องหาหรือจัดทำเอกสารประกอบการสอนเอง

การเขียนแผนการสอนสำหรับบทเรียนแบบ CLIL เป็นไปเช่นเดียวกับที่กล่าวข้างต้น โดยต้องคำนึงถึงองค์ประกอบ 4 ด้าน อันเป็นลักษณะของบทเรียนแบบ CLIL ซึ่งได้แก่ เนื้อหา การสื่อสาร การรู้คิด และวัฒนธรรม ดังนี้

เนื้อหา (Content)

เนื้อหาสำหรับบทเรียนตามแนวคิดแบบ CLIL ได้แก่ เนื้อหาวิชา (subject content) และเนื้อหาภาษาอังกฤษ (English content) เนื้อหาวิชาในที่นี้ ได้แก่ เนื้อหาที่เป็นข้อมูลพื้นฐานหรือที่น่าสนใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนและประเทศในประชาคมอาเซียน ส่วนเนื้อหาที่เป็น English content ได้แก่ ศัพท์ และ โครงสร้าง ให้พิจารณาว่า ศัพท์และโครงสร้างใดเป็นศัพท์และโครงสร้างเฉพาะที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ (language of learning) ศัพท์และโครงสร้างใดมีความสำคัญจำเป็นสำหรับผู้เรียนมีไว้ใช้เพื่อการเรียนรู้ (language for learning) และศัพท์และโครงสร้างใดผู้เรียนได้เรียนรู้เพิ่มเติมในขณะที่เรียนรู้ในชั้นเรียน (language through learning) (Coyle, Hood, and Marsh, 2010)

ตัวอย่างเช่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เมื่อเนื้อหาบทเรียน CLIL เรื่อง ธงอาเซียน (ใบความรู้ 3.1) เนื้อหาภาษาที่เป็น language of learning อาจได้แก่ คำศัพท์: unity, solidarity, stability, peace, purity, prosperity, dynamism, emblem, stalk of padi, represent, symbolize โครงสร้าง: Blue represents peace and stability. Yellow symbolizes prosperity. สำหรับ language for learning อาจได้แก่ ศัพท์และโครงสร้างที่ผู้เรียนใช้ถามเกี่ยวกับความหมายของสีธง Who can tell me what color represents purity? Why did blue, red, yellow, and white are chosen to be in the flag? ส่วน language through learning อาจได้แก่ ศัพท์หรือโครงสร้างใดๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างการเรียนในชั้นเรียน เช่น ศัพท์: invent, flag size, set-up, place โครงสร้าง: What is in the circle in the center of the flag? เป็นต้น

การสื่อสาร (Communication)

ในชั้นเรียน CLIL นักเรียนจะพัฒนาทักษะการสื่อสาร (communication skills) ทั้งพูดและเขียน โดยใช้ภาษาแสดงความรู้ในเนื้อหาวิชา แสดงความคิดเห็นความรู้สึกเกี่ยวกับประเด็นของเรื่องที่เรียน นักเรียนจะได้เรียนรู้ที่จะใช้ภาษาและใช้ภาษาเพื่อจะเรียนรู้ (Coyle et al., 2010)

ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารดังกล่าว ได้แก่ ภาษาที่ใช้แสดงความเห็นด้วยไม่เห็นด้วย ใช้ยกตัวอย่าง ใช้อธิบายขยายความ ใช้แสดงเหตุผล แสดงความคิดเห็น แนะนำขั้นตอน ทำนาย ตัดสิน แนะนำเสนอแนวทางแก้ไขตัวอย่างเช่น การใช้ connectors 'First...' 'Then...', 'Next...', 'Finally...' และ imperative verbs กับการบอกวิธีทำอาหารในเมนูอาหารประจำชาติอาเซียน การใช้ to-infinitive แสดงวัตถุประสงค์ และการใช้ present continuous แสดงแนวโน้มในปัจจุบัน (Bentley, 2010)

- ใช้ to-infinitive แสดงวัตถุประสงค์

Fish use their fins		swim.
Turtles have a shell	to	protect their body.
Dolphins surface		breathe.

- ใช้ present continuous แสดงแนวโน้มในปัจจุบัน

The population		aging.
The birth rate	is	decreasing.
People	are	living longer.

การรู้คิด (Cognition)

นักเรียนของชั้นเรียน CLIL ต้องมีการฝึกฝนทักษะคิด cognitive skills หรือ thinking skills อันได้แก่ การฝึกกระบวนการการใช้สมองในการเรียนรู้ ทักษะคิดแบ่งเป็น ทักษะคิดระดับต้น (Lower Order Thinking Skills: LOTS) และทักษะคิดระดับสูง (Higher Order Thinking Skills: HOTS) (Anderson & Krathwohl, 2001) ทักษะคิดระดับต้นได้แก่ จำ เข้าใจ และการนำไปใช้ ส่วนทักษะคิดระดับสูง ได้แก่ วิเคราะห์ ประเมิน และสร้างสรรค์ ดังแผนภาพที่ 3

(Anderson & Krathwohl, 2001)

แผนภาพที่ 3 ระดับทักษะคิด

(Source: Anderson & Krathwohl, 2001)

ข้อความในตารางด้านล่างเป็นตัวอย่างกิจกรรมการเรียนรู้และรูปแบบคำถาม/คำสั่งที่ใช้ในบทเรียนเนื้อหาอาเซียนที่อยู่ในทักษะคิดระดับต่างๆ (ปรับจาก Bentley, 2010 และ Fisher, 2011)

Cognitive skills	Example activity	Types of questions/ instructions
remembering (recognizing, recalling...)	Take turns to recite the greeting and saying good-bye phrases of each ASEAN nation.	What is the capital of Indonesian? When did the festival start? Where should the ASEAN Flag be placed?
understanding (summarizing, comparing..)	Summarizing the objectives of ASEAN 2015 in your own words.	What are similarities and differences among the ASEAN national costumes?
applying (implementing, classifying...)	Put the ASEAN menus into three different groups.	Cook Chicken Adobo following the recipe provided.

Cognitive skills	Example activity	Types of questions/ instructions
analyzing (differentiating, ordering....)	Sort out the matters that are not treated under ASEAN Soico-cultural pillar.	Put major occurrences of ASEAN uniting in the order in which they happened.
evaluating (critiquing, ranking...)	Judge which of the two ASEAN traditional children's games is the most suitable for developing thinking skills.	To develop ASEAN economics, what should be put in action first?
creating (generating, planning, producing...)	Invent a new ASEAN menu for ASEAN festival.	Design a new costume for ASEAN community.

วัฒนธรรม (culture)

ชั้นเรียน CLIL จะมีการออกแบบให้ผู้เรียนเกิดการตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม (cultural awareness) จนนำไปสู่การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมนานาชาติ (intercultural knowledge/ understanding) เมื่อมีโอกาสฝึกในชั้นเรียน CLIL และได้นำไปใช้ในประสบการณ์จริง จนเกิดทักษะวัฒนธรรมนานาชาติ (intercultural skills) ผู้เรียนจะมีการพัฒนาสมรรถนะทางวัฒนธรรมนานาชาติ (intercultural competence) ของตนต่อไปได้ในที่สุด (Byram *et al.*, 2002, Byram, 2008; Chang, 2007; Chiu & Hong, 2006; Coyle *et al.*, 2010)

กระบวนการที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีสมรรถนะทางวัฒนธรรมนานาชาติได้ต้องให้ผู้เรียนมีการค้นพบข้อความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมนานาชาติ (intercultural knowledge discovery) ซึ่งในที่นี้ได้แก่ วัฒนธรรมของประเทศในประชาคมอาเซียน เมื่อมีความรู้ผู้เรียนจะเริ่มรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา (empathy) เกิดความเคารพวัฒนธรรมอื่นๆ (respect for other cultures) และอดทนต่อสิ่งที่

ยังไม่สามารถเข้าใจได้ต้องแท้เกี่ยวกับวัฒนธรรมอื่น (tolerance of ambiguity) ผู้เรียนจะมีพฤติกรรมที่ยืดหยุ่นผ่อนปรน (behavioral flexibility) และตระหนักถึงการแสดงออกที่เหมาะสมทางกายวาจา (communication awareness) (Byram *et al.*, 2004; Byram, 2010; Kramsch, 2008)

ผู้มีสมรรถนะทางวัฒนธรรมนานาชาติจะเป็นผู้สามารถปฏิสัมพันธ์กับผู้คนในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกได้เป็นอย่างดี เหมาะสมกับการเป็นพลเมืองดีของประชาคมท้องถิ่นและประชาคมโลก จึงเรียกผู้มีสมรรถนะทางวัฒนธรรมนานาชาตินี้ได้อีกอย่างหนึ่งว่า เป็นผู้มีความเป็นพลเมืองของประชาคม (citizenship) (Bentley, 2010; Kramsch, 2008)

การเขียนแผนการสอนสำหรับบทเรียน CLIL ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบทั้งสี่ดังกล่าวข้างต้น คือ เนื้อหา การสื่อสาร การรู้คิด และ วัฒนธรรม และเมื่อต้องการออกแบบบทเรียน CLIL เพื่อเตรียมผู้เรียนให้ตอบรับยุคประชาคมอาเซียน บริบท (context) ที่ต้องคำนึงถึงย่อมได้แก่ข้อมูลพื้นฐานต่างๆ ของประเทศในประชาคมอาเซียน ประกอบกับการพิจารณามาตรฐานและตัวชี้วัดที่ระบุไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีพุทธศักราช 2551 ซึ่งจะได้กล่าวถึงในตอนต่อไป

ใบงาน 3.1

แผนการสอนภาษาอังกฤษเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL

ศึกษาการเขียนแผนการสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิด CLIL จากตัวอย่างแผนการสอนที่ใช้เนื้อหาเกี่ยวกับธงอาเซียนต่อไปนี้ เพื่ออภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับองค์ประกอบแผนการสอนของบทเรียน CLIL

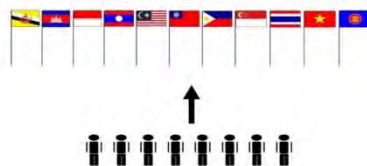
ASEAN Flag

The ASEAN Flag represents a stable, peaceful, united and dynamic ASEAN. The colors of the Flag – blue, red, white and yellow – represent the main colors of the flags of all the ASEAN Member States. The meaning of the colors and symbols of the Flag are as follows (กรมอาเซียน, 2554).

Flag color/symbol	Meaning
Blue	Peace and stability
Red	Courage and dynamism
White	Purity
Yellow	Prosperity
Stalk of padi	All the ASEAN countries bound together in friendship and solidarity
Circle in the Flag center	The unity of ASEAN

- The ASEAN outdoor/venue and room flag shall be displayed together with the flags of ASEAN Member States in alphabetical order, based on the names of Member States, starting from Brunei Darussalam on the extreme left and with the ASEAN Flag always on the extreme right after the national flag of Viet Nam, in the following manner:

ASEAN Flag (Cont.)

- The ASEAN table flag shall be displayed at the left side of the name plaque of the ASEAN Secretariat, in the following manner:

- The ASEAN emblem in the flag shall be used in a manner that promotes ASEAN and its purposes and principles. It shall not be used for political purposes or for activities that harm the dignity of ASEAN.
- The ASEAN Emblem shall not be used for commercial purposes unless the entities concerned obtain official approval through the procedures stipulated in Article A.4.
- ASEAN Member States are encouraged to use the ASEAN Emblem in official functions relating to ASEAN.
- The ASEAN Emblem shall be placed to the right of the ASEAN Member States' National Symbols, as seen by the viewer.
- The ASEAN Secretariat shall use the ASEAN Emblem in the manner considered appropriate by the Secretary-General which may include the following:
 - Display at the Secretariat buildings and residence of the Secretary-General;
 - Use in its official correspondence as letterhead;
 - Use as the official seal for the ASEAN Secretariat;
 - Use in its official publications, stationery and souvenirs;
 - Mark or engrave on properties belonging to the ASEAN Secretariat; and Display at ASEAN official functions.

Lesson Plan: The ASEAN Flag

Indicators: * _____

Learning outcomes: Students will be able to

1. recognize and identify the meaning represented in the ASEAN flag, and
2. express opinions about the texts they have read.

Assessment: students' speaking performance and presentation

Time: 100 minutes

Content:

1. Introduction to the ASEAN Flag
2. Meaning represented in each flag

Communication:

Vocabulary: solidarity, stability, purity, prosperity, dynamism, emblem, stalk of padi, monarchy, represent, symbolize

Structure: Present simple tense used to inform facts

Ex: *Blue represents peace and stability. Yellow symbolizes prosperity.*

Functions: Information seeking expressions

Ex: Who can tell me what color represents purity? Why did blue, red, yellow, and white are chosen to be in the flag?

Opinion assertion expressions

Ex: I think the color represents... I don't think the emblem represents... I agree with you... Yes, but... Exactly, but don't you think that...

* Indicators will be discussed in the next activity

- Cognition:**
1. Remembering (recognizing the flag appearance and its meaning)
 2. Understanding (comparing meaning uses of the colors and the emblems of the flag)
 3. Analyzing (differentiating appropriate places to put the ASEAN Flag and the emblem in the flag)

Culture: Knowledge and awareness about the constructed token for ASEAN as a symbol of unity of the ASEAN nations.

Instructional activities:

- Warm up: Bring into the class a few mini Thai and other nations' flags. Ask the students why we need a national flag and whether they know the ASEAN flag.
- Present the ASEAN flag and the appropriate use of the ASEAN emblem to the students using PPT and handouts.
- Have students work in groups of five. Each group chooses to work with either the meaning of the flag or the guidelines to use the flag. Give them task sheets providing vocabulary, sentence structure, and language functions and task instructions.
- Have students play ASEAN Flag Game.

(Each group will have several pieces of paper in only one color, blue, red, white, or yellow. They have to take turn trading the color that they have with the other colors from the other groups. When asking for the color, instead of naming it, the student has to speak out the meaning of it (e.g., they say, "I'd like the peace and stability," when they want the blue). They can get the color they want only if the meaning is said correctly. Once the wanted colors are collected, an ASEAN flag can be created. They will glue the made paper flag to the appropriate place provided on the board. The group who can first finish the flag and appropriately stick it to the right place win the game.)

- Have them discuss and prepare to explain to the classmates where the place is and why the ASEAN flag or the emblem in the flag is appropriate to be there.
- Select a few groups to present in front of the class.
- Wrap up: Ask the students what they have learned in the lesson.

กิจกรรม 3.2

มาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2551 (20 นาที) ดังนี้

1. ทบทวนเกี่ยวกับสาระ มาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ด้วยใบความรู้ 3.2 (10 นาที)
2. อภิปรายคำตอบร่วมกันเกี่ยวกับการหามาตรฐานและตัวชี้วัดฯ ให้กับตัวอย่างแผนการสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิด CLIL เรื่อง *ธงอาเซียน* ในใบงาน 3.2 (10 นาที)

ใบความรู้ 3.2

มาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลาง

การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552) ได้กำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่ต้องเรียนในทุกระดับชั้นตลอดหลักสูตร ในขณะที่ภาษาต่างประเทศอื่นๆ เช่น ภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน จีน ญี่ปุ่น อาหรับ บาลี และภาษากลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน หรือภาษาอื่นๆ ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา หลักสูตรแกนกลางฯ ได้กำหนดสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศไว้ 4 สาระ (Strands) คือ ภาษาเพื่อการสื่อสาร ภาษาและวัฒนธรรม ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก ในแต่ละสาระได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ (standards) และตัวชี้วัด (key stage indicators) ดังตัวอย่างสาระ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552) ดังต่อไปนี้

Strand 1 Language for communication	
Standards F1.1	
Understanding of and capacity for interpreting what has been heard and read from various types of media and ability to express opinions with proper reasoning	
F1.1, Gr10-12/1	Observe instructions in manuals for various types of work, clarifications, explanations and descriptions heard and read.
F1.1, GR10-12/2	Accurately read aloud texts, news, advertisements, poems and skits by observing the principles of reading
F1.1, GR10-12/3	Explain and write sentences and texts related to various forms of non-text information, as well as specify and write various forms of non-text information related to sentences and texts heard or read
F1.1, GR10-12/4	Identify the main idea, analyse the essence, interpret and express opinions from listening to and reading feature articles and entertainment articles, as well as provide justifications and examples for illustration.
Standards F1.2	
Endowment with language communication skills for exchange of data and information; efficient expression of feelings and opinions	
F1.2, GR10-12/1	Converse and write to exchange data about themselves and various matters around them, experiences, situations, news/incidents and issues of interest to society, and communicate the data continuously and appropriately.
F1.2, GR10-12/2	Choose and use requests and give instructions, clarifications and explanations fluently.
F1.2, GR10-12/3	Speak and write to express needs and offer, accept and refuse to give help in simulated or real situations.
F1.2, GR10-12/4	Speak and write appropriately to ask for and give data, describe, explain, compare and express opinions about matters/ issues/news and situations heard and read.
F1.2, GR10-12/5	Speak and write to describe their own feelings and opinions about various matters, activities, experiences and news/ incidents with proper reasoning.

Standards F1.3	
Ability to present data, information, concepts and views about various matters through speaking and writing	
F1.3, GR10-12/1	Speak and write to present data themselves/experiences, news/incidents, matters and various issues of interest to society.
F1.3, GR10-12/2	Speak and write to summarise the main idea/theme identified from analysis of matters, activities, news, incidents and situations in accordance with their interests.
F1.3, GR10-12/3	Speak and write to express opinions about activities, experiences and incidents in the local area, society and the world, as well as provide justifications and examples for illustration.
Strand 2 Language and culture	
Standards F2.1	
Appreciation of the relationship between language and culture of native speakers and capacity for use of language appropriate to occasions and places	
F2.1, GR10-12/1	Choose the language, tone of voice, gestures and manners appropriate to various persons, occasions and places by observing social manners and culture of native speakers.
F2.1, GR10-12/2	Explain/discuss the lifestyles, thoughts, beliefs and origins of customs and traditions of native speakers.
F2.1, GR10-12/3	Participate in, give advice and organise language and cultural activities appropriately.
Standards F2.2	
Appreciation of similarities and differences between language and culture of native and Thai speakers, and capacity for accurate and appropriate use of language	
F2.2, GR10-12/1	Explain/compare differences between the structures of sentences, texts, idioms, sayings, proverbs and poems in foreign languages and Thai language.
F2.2, GR10-12/2	Analyse/discuss similarities and differences between the lifestyles, beliefs and culture of native speakers and those of Thais, and apply them appropriately.

Strand 3 Language and Relationship with Other Learning Areas	
Standards F3.1	
Usage of foreign languages to link knowledge with other learning areas, as foundation for further development and to seek knowledge and widen one's world view	
F3.1, GR10-12/1	Research/search for, make records, summarise and express opinions about the data related to other learning areas, and present them through speaking and writing.
Strand 4 Language and Relationship with Community and the World	
Standards F4.1	
Ability to use foreign languages in various situations in school, community and society	
F4.1, GR10-12/1	Use language for communication in real situations/simulated situations in the classroom, school, community and society.
Standards F4.2	
Usage of foreign languages as basic tools for further education, livelihood and exchange of learning with the world community	
F4.2, GR10-12/1	Use foreign languages in conducting research, collecting, analysing and summarising knowledge/various data from the media and different learning sources for further education and livelihood.
F4.2, GR10-12/2	Disseminate/convey to the public data and news about the school, community and the local area/the nation in foreign languages.

ใบงาน 3.2

การระบุมาตรฐานและตัวชี้วัด

ศึกษามาตรฐานและตัวชี้วัด ในใบความรู้ 3.2 แล้วตอบคำถาม

- มาตรฐานและตัวชี้วัดสำหรับตัวอย่างแผนการสอนในใบงาน 3.1 ควรเป็นอย่างไร

กิจกรรม 3.3

กิจกรรม อาเซียนฉันมิตรและแผนการสอนแบบ CLIL จากกิจกรรม อาเซียนฉันมิตร (40 นาที) ดังนี้

1. ร่วมกันทำกิจกรรม ASEAN ฉันมิตร ตามคำสั่งในใบงาน 3.3 (20 นาที)
2. ช่วยกันเติมข้อมูลแผนการสอนในใบงาน 3.3 (20 นาที)

ใบงาน 3.3

กิจกรรม อาเซียนฉันมิตรและแผนการสอนแบบ CLIL จากกิจกรรมอาเซียนฉันมิตร

ร่วมกิจกรรม อาเซียนฉันมิตร แล้วนำข้อมูลไปประกอบการเขียนแผนการสอนแบบ CLIL
ข้างท้าย

Instructions: Use the information about the ten ASEAN nations from Handouts 1.2 A-J to play the ASEAN friendship game as in the steps below.

- Form 10 groups of 5 persons and play the role of one ASEAN nationality as assigned to one's own group. Each group has to stay the same nationality throughout the game. (There will be 10 groups playing 10 ASEAN nationalities.)
- Have everyone in the group practice saying greeting and good-bye in one's own assigned language. For example, the group assigned to be Thais say *Sa wad dee* and *Lakon*, Burmese say *Mingalaba* and *Thwa doa*, Vietnamese say *Xin chao* and *Tam biet*, etc.
- All groups use dialog template below to make first-met friendship conversation.

Example Dialog: An Indonesian and a Vietnamese

A: Selamat pagi. I come from Yogyakarta, Indonesia. I'm Indonesian.

B: Xin chao. I come from Hojimin, Vietnam. I'm Vietnamese.

A: Nice to meet you.

B: Nice to meet you too. There are many interesting places in Indonesia. I'd love to visit Borobudur. I hope to have a chance to go there some day.

A: I also think there are many interesting places in Vietnam. I'd love to visit Halong Bay. I hope to have a chance to go there some day, too.

B: You're always welcome, my friend. I have to go now. Tam biet.

A: You're also welcome. I have to go now too. Selamat tinggal.

- All group members of the same nationality have to scatter apart to have conversation with another nationality from another group.
- Then have conversation with another nationality until they can form a new group of 10 ASEAN nationalities.
- The group who can first have 10 ASEAN nations win the game. The winning team announce by chanting out loudly together the ASEAN motto "One vision, one identity, one community".
- The winning team present a few examples of dialogues.

Lesson Plan

ASEAN Friendship

Match the information below with the corresponding parts of the lesson plan “ASEAN Friendship.”

- A.** 1. Remembering 2. Understanding 3. Applying
- B.** Words for greetings and goodbyes in ASEAN languages, names of cities, tourist attractions of 10 ASEAN countries;
- C.** F1.2, Gr10-12/1; F2.1, Gr10-12/1; F4.1, G10-12/1.
- D.** converse properly using greetings and goodbyes, names of nations, nationalities, and tourist attractions, in targeted ASEAN languages.
- E.** Students’ speaking performance and role play presentation
- F.** 1. Greetings and goodbyes, names of nations, nationalities, and tourist attractions, in ASEAN languages. 2. Polite expressions in English conversation
- G.** Greeting, a friendly short exchange, and leave taking in ASEAN cultures.
- H.** 50 minutes
- I.** Polite conversational pair used in English conversation (e.g. Nice to meet you – Nice to meet you too, I hope I have a chance to go there some day – I hope I have a chance to go there some day too, You’re always welcome – You’re also welcome).
- J.** - Warm up: Bring into the class realia (authentic materials) which represent several ASEAN nations (e.g., a Vietnamese hat, a Burmese turban, an Indonesian hat) and also attractive pictures of ASEAN men and women as background. Wear a Vietnamese hat and say “*Xin chao. Nice to see you guys.*” Wave hand and say “*I have to go now. Tam biet.*” Wear a Burmese turban and say “*Mingalaba. Nice to see you guys.*” Wave hand and say “*I have to go now. Thwa doa.*”
Revise the names of the nations and nationalities of the 10 ASEAN nations.
- Present to the students the words for greetings and goodbyes of the 10 ASEAN nations using PPT and handouts.
 - Present to the students the names of the cities and places which are tourist attractions of the 10 ASEAN nations using PPT and handouts.
 - Introduce the conversation which will be used as the template to produce another conversation with another pair of ASEAN nationalities.

- Have students form into 10 groups. Assign one ASEAN nationality to Each group.
- Have students in each group try to reach fluency in speaking by memorizing what they are going to say in the conversation with another nationality.
- Have students play ASEAN Friendship Game.

(All group members of the same nationality have to scatter apart to have conversation with another nationality from another group. Then have conversation with another nationality until they can form a new group of 10 ASEAN nationalities. The group who can first have 10 ASEAN nations win the game. The winning team announce by chanting out loudly together the ASEAN motto "One vision, one identity, one community".

- Have the winning team present a few examples of dialogues.
- Wrap up: Ask the students what they have learned in the lesson.

Indicators: _____

Learning outcomes: Students will be able to

Assessment: _____

Time: _____

Content: 1. _____

2. _____

Communication:

Vocabulary: _____

Structure: _____

Cognition: 1. _____

2. _____

3. _____

Culture: _____

Instructional activities:

สื่อการอบรม

1. PowerPoint Slides
2. ใบความรู้
3. ใบงาน
4. ของจริง: หมวกเวียดนาม ผ้าโพกศีรษะพม่า และหมวกอินโดนีเซีย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กรมอาเซียน, กระทรวงการต่างประเทศ. (2554). *แผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน*. กรุงเทพมหานคร: คาร์isma มีเดีย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ภาษาอังกฤษ

Anderson, L. W., & Krathwohl, D. R. (Eds.). (2001). *A taxonomy for learning, teaching and assessing: A revision of Bloom's Taxonomy of educational objectives: Complete edition*. New York: Longman.

Bentley, K. (2010). *The TKT teaching knowledge test course: CLIL content and language integrated learning model*. Cambridge: Cambridge University Press.

Byram, M., Gribkova, B. & Starkey, H. (2002). *Developing the Intercultural Dimension in Language Teaching: A Practical Introduction for teachers*. Retrieved April 16, 2013, from www.coe.int/t/dg4/linguistic/source/guide_dimintercult_en.pdf.

Byram, M., Köhlmann, T & Müller-Jacquier, B. (2004). *INCA Project Glossary of Terms*. Retrieved April 16, 2013, from <http://www.incaproject.org/background.htm>.

Byram, M. (2008). *From foreign language education to education for intercultural citizenship: Essays and reflections*. Clevedon: Multilingual Matters.

Coyle, D., Hood, P., & Marsh, D. (2010). *Content and language integrated learning*. Cambridge: Cambridge University Press.

Chiu, C. & Hong, Y. (2006). *Social psychological of culture*. New York: Psychological Press.

Fisher, D. (2011). *The cognitive process dimension for instructional design*. Retrieved from <http://oregonstate.edu/instruct/coursedev/models/id/taxonomy/#table>

Kramsch, C. (2008). The intercultural yesterday and today: Political perspectives. In R. Schulz, & E. Tschirner (Eds.), *Communicating across borders: Developing intercultural competence in German as a foreign language*, 5-27. Munich: Iudicium.

Schulz, & E. Tschirner (Eds.), *Communicating across borders: Developing intercultural competence in German as a foreign language*, 5-27. Munich: Iudicium.

Schulz, & E. Tschirner (Eds.), *Communicating across borders: Developing intercultural competence in German as a foreign language*, 5-27. Munich: Iudicium.

โมดูล 4

การใช้วัฒนธรรมประชานิยม – เกมและเพลง กับกิจกรรม เรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL

วัตถุประสงค์

หลังการอบรม ผู้เข้าอบรมจะสามารถ

1. บอกข้อควรรู้ของการใช้วัฒนธรรมประชานิยม – เกม ในกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL
2. บอกข้อควรรู้ของการใช้วัฒนธรรมประชานิยม – เพลง ในกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL และ
3. เชื่อมโยงองค์ประกอบบทเรียน CLIL กับกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียน – เกมแฟนพันธุ์แท้และเพลงประจำชาติอาเซียน

เนื้อหา

1. ข้อควรรู้ของการใช้วัฒนธรรมประชานิยม – เกม เป็นกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL: เกมแฟนพันธุ์แท้อาเซียน
2. ข้อควรรู้ของการใช้วัฒนธรรมประชานิยม – เพลง เป็นกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL: เพลงประจำอาเซียน
3. องค์ประกอบบทเรียน CLIL กับกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียน – เกมแฟนพันธุ์แท้และเพลงประจำชาติอาเซียน

กิจกรรม

1. กระบวนการ

No.	Activities	Time	Types of activities	Materials
4.1	ข้อควรรู้ของการใช้วัฒนธรรมประชา นิยม – เกม เป็นกิจกรรมเรียนรู้ ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL - เกม “แฟนพันธุ์แท้อาเซียน” (ASEAN FC)	30 นาที	บรรยาย และทำ กิจกรรมเกม ร่วมกันหาคำตอบ	- ใบความรู้ 4.1 - ใบงาน 4.1
4.2	ข้อควรรู้ของการใช้วัฒนธรรมประชา นิยม – เพลง เป็นกิจกรรมเรียนรู้ ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL - เพลงประจำอาเซียน (ASEAN Anthem)	30 นาที	บรรยาย และทำ กิจกรรมเพลง ร่วมกันหาคำตอบ	- ใบความรู้ 4.2 - ใบงาน 4.2
4.3	แบบฝึกเชื่อมโยงองค์ประกอบบทเรียน CLIL กับกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ด้วยเนื้อหาอาเซียน – เกมแฟนพันธุ์ แท้และเพลงประจำชาติอาเซียน	30 นาที	แบ่งกลุ่มจับคู่ เชื่อมโยง องค์ประกอบ CLIL กับกิจกรรมเรียนรู้	- ใบงาน 4.3

2. รายละเอียดแผนดำเนินกิจกรรม

กิจกรรม 4.1

ข้อควรรู้ของการใช้วัฒนธรรมประชานิยม – เกม เป็นกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL: เกมแฟนพันธุ์แท้ (30 นาที) ดังนี้

1. บรรยายข้อควรรู้ของการใช้วัฒนธรรมประชานิยม – เกม เป็นกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL ในใบความรู้ 4.1 (10 นาที)
2. ร่วมเล่นเกมแฟนพันธุ์แท้อาเซียน กติกาการเล่นในใบงาน 4.1 (20 นาที)

ใบความรู้ 4.1

ข้อควรรู้ของการใช้วัฒนธรรมประชานิยม – เกม เป็นกิจกรรม

เรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL

วัฒนธรรมประชานิยม (popular culture) หมายถึง วัฒนธรรมของคนส่วนใหญ่ซึ่งแพร่หลายมากและคนทั่วไปชื่นชอบ มักเกี่ยวกับความบันเทิง สื่อสังคม เกม กีฬา รายการทีวี ภาพยนตร์และเพลงสมัยใหม่ (สำนักงานบัณฑิตยสภา, 2552; Liu & Lin, 2017; Rets, 2016) วัฒนธรรมประชานิยมมีประโยชน์ที่จะนำมาใช้เป็นกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษเพราะเรื่องที่มีคนส่วนใหญ่ชื่นชอบจะเป็นเรื่องที่ทำให้นักเรียนเข้าใจได้ง่าย เป็นเรื่องที่น่าสนใจและถูกใจนักเรียน ส่งเสริมให้ชั้นเรียนมีกิจกรรมที่มีนักเรียนเป็นศูนย์กลาง มีการเรียนแบบมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วม (Liu & Lin, 2017; Luo, 2014; Rets, 2016) วัฒนธรรมประชานิยมที่จะนำมาทำกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL ในโปรแกรมการอบรมนี้ คือ เกม และเพลง ดังจะแสดงข้อควรรู้ของการนำเกมมาใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ดังต่อไปนี้

การทำบทเรียนให้เป็นเกมเป็นวิธีสร้างความตื่นเต้นเร้าใจให้กับชั้นเรียนที่ได้ผลดีวิธีหนึ่ง

เกมจะทำให้นักเรียนสนุกกับการเรียนรู้ได้แม้ในเนื้อหาที่ตนไม่ชอบเท่าใดนัก เกมกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์ (active learning) อันเป็นรูปแบบของชั้นเรียนแบบนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ครูผู้สอนจะทำหน้าที่เป็นพิธีกรเกม โดยมีสิ่งที่ครูผู้ออกแบบกิจกรรมควรต้องคำนึงถึงในการนำเกมมาทำเป็นกิจกรรมในชั้นเรียน (Carson, 2013; Ferlazzo & Hull-Sypniewski, 2012; Fluent U., 2017; Linstromberg, 2004; Sion, 2004) ดังต่อไปนี้

1. ควรทำให้เกิดการแข่งขันแบบฉันทมิตรและส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือ
2. ควรทำให้นักเรียนมีใจจดจ่ออยู่กับความถูกต้องของคำตอบ บางครั้งอาจต้องมีการหยุดเกมเพื่ออธิบาย ให้ระลึกอยู่เสมอว่า เกมเป็นเครื่องมือช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้
3. ต้องมั่นใจว่าผลลัพธ์การเรียนรู้ คือ การที่นักเรียนทุกคนเข้าใจเนื้อหาดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นผู้ชนะหรือผู้แพ้
4. เกมที่นำมาใช้ควรมีความสั้นกระชับ รู้ผลรวดเร็ว
5. ต้องแน่ใจว่ามีการทำให้นักเรียนได้ร่วมมือกันแบบเป็นทีมจริงๆ
6. ควรมีการสับเปลี่ยนสมาชิกกลุ่ม
7. ควรหลีกเลี่ยงการทำให้นักเรียนคนใดคนหนึ่งกลายเป็นผู้รับผิดชอบต่อการพ่ายแพ้ของกลุ่ม

เกมที่มีเนื้อหาอาเซียนและนำมาใช้ในชั้นเรียน CLIL ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบ 4 ประการของชั้นเรียน CLIL ซึ่งได้แก่ เนื้อหา การสื่อสาร การรู้คิด และวัฒนธรรม ซึ่งเกมที่แสดงไว้เป็นตัวอย่างในที่นี้ได้แก่ เกมแฟนพันธุ์แท้อาเซียน ซึ่งปรับมาจากเกม “แฟนพันธุ์แท้” ที่เป็นเกมทางทีวี เป็นรายการแสดงการตอบปัญหาเกี่ยวกับความรู้ที่เกิดจากการมีความหลงรัก คลั่งไคล้ ในสิ่งของ เหตุการณ์ สถานที่ วัฒนธรรม วรรณกรรม หรือบุคคล อย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นรายการที่ผู้จัดมุ่งแสดงถึงอัจฉริยภาพของผู้ตอบปัญหาในสาขาต่าง ๆ ด้วยการแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับเรื่องราวนั้น ๆ

(ทีมงานแฟนพันธุ์แท้, 2012) เมื่อปรับเกมนี้มาใช้ในชั้นเรียนด้วยเนื้อหาตามปัญหาเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปอาเซียน ตัวอย่างเช่น สถานที่ท่องเที่ยว อาหาร เครื่องแต่งกาย สกุลเงิน เป็นต้น จึงมีองค์ประกอบเกี่ยวกับเนื้อหาเป็นความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอาเซียน การสื่อสารที่ออกแบบให้ผู้เรียนได้ทำในกิจกรรมนี้ได้แก่ การฟังประเด็นคำถามจากครูผู้ซึ่งทำหน้าที่เป็นพิธีกร การประชุมปรึกษากันของสมาชิกภายในกลุ่มเพื่อเลือกที่จะขอคำออกไปหรือเลือกที่จะตอบ ทักษะคิดที่ใช้ในเกมที่มุ่งสื่อเนื้อหาอาเซียนโดยทั่วไปจะได้แก่ การจำ การเข้าใจ การนำไปใช้ แต่มีความเป็นไปได้ในกรณีที่ต้องการใช้คำถามที่อาจฝึกผู้เรียนไปได้ถึงขั้นวิเคราะห์ ประเมิน และสังเคราะห์ (ดูใบความรู้ 3.1 หัวข้อ Cognition)

ใบงาน 4.1

เกมและกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL: แฟนพันธุ์แท้อาเซียน

ศึกษากติกาการเล่นเกมนแฟนพันธุ์แท้อาเซียน (ASEAN FC) ต่อไปนี้ เพื่อร่วมเล่นเกมและเตรียมพร้อมทำการจับคู่เชื่อมโยงกิจกรรมเข้ากับองค์ประกอบทั้งสิ้นของบทเรียน CLIL ในใบงาน 4.2

ASEAN FC

Present the ASEAN FC game to the participants.

- Have the participants form into groups of 5-10 (number of group members can vary along class sizes).
- Assign key sentences one must say to have the right to give an answer - It's ASEAN FC! That's the money, – It's Dong. -- The country is Vietnam.
- Have them do "ASEAN – Rock, Paper, Scissors" to find who starts the game.
- The starting team chooses the clue label, which can randomly be either food, costume, currency, or tourist attraction (See sample of the game slide the next page).
- With the help of the chosen clue, each team tries to give the name of the targeted ASEAN country by writing and handing the answer to the MC (who can be the teacher or a selected participant).
- Give full marks to the teams who can give the correct name of the targeted ASEAN country and the correct information about the picture in the clue; minus certain marks for teams needing an additional clue until all can give correct answers.
- Another round for another ASEAN country until they can reach 10.

The team who can gain the highest scores is the winner.

Sample of the game slide on PowerPoint

ASEAN FC

COUNTRY	
Clue 1	Clue 2
Clue 3	Clue 4

ANSWER: Thailand

Tom Yum Kung

Emerald Buddha Temple

Sue Phraratchatan & Chakri

Baht

กิจกรรม 4.2

ข้อควรรู้ของการใช้วัฒนธรรมประชานิยม – เพลง เป็นกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL: เพลงประจำอาเซียน (30 นาที) ดังนี้

1. บรรยายข้อควรรู้ของการใช้วัฒนธรรมประชานิยม – เพลง เป็นกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL ในใบความรู้ 4.2 (15 นาที)
2. ร่วมร้องเพลงประจำชาติอาเซียน เนื้อเพลงในใบงาน 4.2 (15 นาที)

ใบความรู้ 4.2

ข้อควรรู้ของการใช้วัฒนธรรมประชานิยม – เพลง เป็นกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL

เพลง เป็นวัฒนธรรมประชานิยม (popular culture) ที่ครูสอนภาษาอังกฤษมักนำมาใช้ในกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งการนำเพลงมาใช้ในกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษนั้นมีข้อควรรู้ ดังต่อไปนี้

การใช้เพลงออกแบบกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษนั้น โดยทั่วไป ครูผู้สอนมักจะเลือกเพลงที่มีเนื้อหา ศัพท์ หรือ โครงสร้างทางภาษาที่ต้องการสอน เช่น เพลง Everything at Once ของ Lenka (<https://www.youtube.com/watch?v=V2AshX3tfHU>) มีเนื้อเพลงที่นำมาใช้สอนเปรียบเทียบอุปมาอุปไมย (เช่น As sly as a fox, As strong as an ox เป็นต้น) เพลง If I were a boy ของ Beyonce (<https://www.youtube.com/watch?v=Pd6FXOTapMM>) มีเนื้อเพลงที่อาจใช้เป็นบทนำเพื่อสอน Present Subjunctive ได้ (เช่น If I were a boy, I would turn off my phone and tell everyone it's broken. เป็นต้น) การใช้เพลงออกแบบกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL มีการคำนึงถึงเนื้อเพลงที่จะนำมาใช้สอนเช่นเดียวกัน และยังมีข้อควรรู้เช่นเดียวกันกับการ

ใช้เพลงภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนทั่วไปด้วย หากแต่ต้องมีการคำนึงถึงองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ อันได้แก่ เนื้อหา การสื่อสาร การรู้คิด และวัฒนธรรม ร่วมด้วย กล่าวคือ นอกเหนือจากการพิจารณาเนื้อหาและภาษาของบทเพลงเพื่อการสื่อสารแล้ว ยังควรคำนึงถึงวัฒนธรรมที่อยู่ในเนื้อเพลงและ/หรือที่นำพามากับเพลงนั้น และทักษะคิดที่กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนด้วย ดังเช่นข้อควรรู้ในการนำเพลงมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Dale & Tanner, 2012; Instituto Politécnico, 2016; Peterson & Willis, 2008; Simpson, 2015) ดังต่อไปนี้

การเลือกเพลง

ในการเลือกเพลงมาใช้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ โดยทั่วไปผู้สอนควรเลือกเพลงที่นักเรียนชอบฟัง ควรคำนึงถึงวัยของผู้เรียน นักเรียนต่างวัยจะมีความชอบในการฟังเพลงต่างกัน การเลือกเพลงที่ถูกต้องผู้เรียนจะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียน มีความต้องการทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง

อย่างไรก็ตาม เพื่อให้เหมาะกับบทเรียน CLIL ผู้สอนอาจเลือกเพลงที่มีเนื้อหาและภาษาที่ต้องการสื่อสารรวมถึงวัฒนธรรมและการรู้คิดที่ต้องการให้เกิดมีในตัวผู้เรียน ตัวอย่างเช่น การเลือกเพลงที่มีเนื้อหาที่ต้องการให้นักเรียนได้เรียนรู้ โดยพิจารณาว่าเนื้อเพลงมีความเกี่ยวข้องกับเรื่องอาเซียนที่ต้องการสอน มีความไพเราะ และทันสมัยปัจจุบัน มีความสำคัญที่นักเรียนควรจะต้องเรียนรู้ด้วย เช่น เพลงประจำอาเซียน The ASEAN Way ที่เลือกเป็นตัวอย่างกิจกรรมในโมดูลนี้ จากนั้น ควรพิจารณาระดับความยากง่ายของเนื้อเพลงให้เหมาะสมกับระดับความสามารถทางภาษาของนักเรียน สำหรับเพลง The ASEAN Way มีเนื้อหาที่เหมาะสมกับการนำมาใช้ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เนื่องจากคำศัพท์ในเนื้อเพลงไม่ซับซ้อน แต่อาจนำมาใช้กับระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้ หากมีการถามคำถามที่ต้องการความรู้ความเข้าใจที่ซับซ้อนขึ้น

การเลือกสอนเสียง ศัพท์ โครงสร้าง และหน้าที่ทางภาษา

ควรมีการเลือกสอนศัพท์ โครงสร้างทางไวยากรณ์ และหน้าที่ทางภาษา ที่คาดว่าจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีขึ้น การเข้าใจเนื้อเรื่องทำให้ร้องเพลงได้อย่างมีความหมาย ช่วยให้จำศัพท์ โครงสร้าง

และหน้าที่เหล่านั้นได้ดีขึ้นไปด้วย

จากตัวอย่าง เพลงประจำอาเซียน The ASEAN Way มีศัพท์ โครงสร้างและหน้าที่ทางภาษาที่นำไปสอนได้ ดังนี้

ศัพท์: anthem, embrace, bond, prosperity

สำนวน: dare to dream, care to share, the ASEAN Way/ the way of ASEAN

(way = a series of actions or sequence of events leading toward an objective. (e.g., It's the way of life = It's the typical pattern of behavior of a person or group. It's the way of love, of things, of the world)

โครงสร้างและหน้าที่: imperative ประโยคคำสั่งใช้เรียกร้องเชิญชวน Raise our flag..., Embrace the pride..., Look-in out to the world. การใช้สรรพนาม inclusive 'we' รวมผู้ฟังเป็นพวกเดียวกับผู้พูด

การสอนศัพท์ โครงสร้างและหน้าที่ทางภาษา จะมีการใช้คำถามนำให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ เช่น

- Why did the writer of this song choose this verb tense?
- How many examples can you find of imperative verbs/ present simple tense in the lyrics?

คิดวิพากษ์เชิงวัฒนธรรมได้ เช่น

- Why are we told to raise our flag high in the sky?
- Why are ASEAN nations bonded as one?
- Why do we have to look-in out to the world?

อาจให้นักเรียนใส่ใจกับคำศัพท์ สำนวนต่างๆ ดูการใช้ศัพท์อย่างสร้างสรรค์และมีศิลปะของผู้แต่งเพลงที่เห็นได้จากเนื้อเพลง ด้วยคำถาม เช่น

- What is the first goal to start?
- What is the final goal to last?

- Why do ASEAN people dare to dream?
- Why do ASEAN people care to share?

การเลือกใช้กิจกรรมที่หลากหลาย

โดยทั่วไป การนำเพลงมาสอนในกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ จะมีการให้นักเรียนฟังเพลงรอบแรก (หรือ 2 รอบ) อย่างมีความสุข จากนั้นจะสอนศัพท์ โครงสร้าง และหน้าที่ทางภาษา ทำความเข้าใจเนื้อเพลง ผูกหัดใช้ภาษาจากเนื้อเพลง และสุดท้ายมีการถ่ายโยงบทเรียนกับประสบการณ์ในชีวิตจริงของผู้เรียน

กิจกรรมหลากหลายที่สามารถนำไปใช้ได้กับกิจกรรมในชั้นตอนต่างๆ ได้แก่กิจกรรมดังต่อไปนี้

- ตัดเนื้อเพลงออกเป็นแถบประโยค 10 ประโยค แล้วให้นักเรียนจัดเรียงลำดับให้ถูกต้อง
- ให้นักเรียนหาสัมผัส อาจทำเป็น worksheet เว้นช่องว่างช่วงท้ายประโยค ให้นักเรียนนำคำต่างๆ ที่ให้ไว้ มาเติมในช่องว่าง แล้วบอกคำสัมผัส – heart, start, last; high sky high, pride
- ตั้งคำถามเกี่ยวกับเพลง เช่น What is the way for ASEAN?
- ฟังเพลงอีกรอบพร้อมดูเนื้อร้อง อาจให้นักเรียนไฮไลท์คำศัพท์ที่ไม่เข้าใจเพื่อเก็บมาอภิปรายภายหลัง
- ทำเป็นแบบฝึกหัดแบบ gap-fill นักเรียนฟังไปเติมคำไป เว้นคำเติมตรงที่ต้องการเน้นคำศัพท์ โครงสร้าง หรือหน้าที่ทางภาษานั้นๆ
- ใช้วิธีตัดคำออกไป แล้วให้นักเรียนติดคำกลับเข้าที่ให้ถูกต้องในขณะที่ฟังเพลง
- ให้ทำกิจกรรมใช้ความคิดสร้างสรรค์ แต่งกลอนขึ้นใหม่จากเนื้อเพลง โดยพยายามรักษาความหมายและอารมณ์เดิมของเนื้อเพลงไว้ สั่งเป็นงานเดี่ยวหรือกลุ่มก็ได้ แล้วให้นำเสนอหน้าชั้นเรียน
- ให้เขียนข้อความตอบโต้เกี่ยวกับบุคคลที่เพลงพูดถึง

- ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มร่วมกันวางแผนจัดทำมิวสิควิดีโอเกี่ยวกับบทเพลงนั้น เลือกสถานที่ถ่ายทำ ผู้แสดง และเหตุการณ์ที่จะนำเสนอ แต่ละกลุ่มนำเสนอโครงการและให้โหวตเลือกโครงการที่ชอบที่สุด
- เขียนบันทึกประจำวันโดยสมมุติว่าเป็นตัวละครในเพลง ให้ผู้เรียนสำรวจความคิดและความรู้สึกที่เป็นสาเหตุของเรื่องราวที่เกิดขึ้นในเนื้อเพลง
- ให้สืบค้นประวัติเพลง เช่น เพลง The ASEAN Way แต่งโดยใคร เพลงนี้เป็นเพลงคัดเลือกให้เป็นเพลงประจำชาติอาเซียนได้อย่างไร

ใบงาน 4.2: เพลงประจำอาเซียน (The ASEAN Anthem)

The ASEAN Way

Raise our flag high, sky high,

Embrace the pride in our heart,

ASEAN we are bonded as one,

Look-in out to the world.

For peace, our goal from the very start,

And prosperity to last.

We dare to dream; we care to share.

Together for ASEAN;

We dare to dream; we care to share,

For it's the way of ASEAN.

The ASEAN Secretariat (2012)

Kittikhun Sodprasert and Sampow Triudom (Music Arrangement)

Payom Valaiphatchra (Lyricist)

Source: <http://www.asean.org/asean/about-asean/asean-anthem>

กิจกรรม 4.3

แบบฝึกเชื่อมโยงองค์ประกอบบทเรียน CLIL กับกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียน – เกมแฟนพันธุ์แท้และเพลงประจำชาติอาเซียน (30 นาที) ดังนี้

1. แบ่งกลุ่มเป็น 2 ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งช่วยกันจับคู่เชื่อมโยงองค์ประกอบบทเรียน CLIL กับกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนโดยใช้เกมแฟนพันธุ์แท้ในใบงาน 4.3.1 อีกฝ่ายหนึ่งช่วยกันจับคู่เชื่อมโยงเพลงประจำชาติอาเซียนในใบงาน 4.3.2 (15 นาที)
2. เผลยคำตอบร่วมกัน (15 นาที)

ใบงาน 4.3

แบบฝึกเชื่อมโยงองค์ประกอบบทเรียน CLIL กับกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียน – เกมแฟนพันธุ์แท้และเพลงประจำชาติอาเซียน

จับคู่องค์ประกอบทั้งสองของบทเรียน CLIL: เนื้อหา ภาษา ทักษะคิด และวัฒนธรรม กับกิจกรรมเกมแฟนพันธุ์แท้อาเซียนและกิจกรรมเพลงประจำชาติอาเซียน ดังต่อไปนี้

4.3.1 กิจกรรมเกมแฟนพันธุ์แท้อาเซียน

Match the information from A. B. C.....with the appropriate CLIL components of the ASEAN FC game below.

A. 1. Remembering 2. Understanding 3. Applying

B. Words for the food, tourist attractions, costumes, and currency of each ASEAN country

(Ex: Tom Yum Kung, Emerald Buddha Temple, Sue Phraratchatan and Chakri, and Baht

→ Thailand; Laphet Thoke, Shwedagon Pagoda, Long Yi, and Kyat → Burma; Pho, Halong Bay, Ao Dai, and Dong → Vietnam, etc.)

C. 1. Names of 10 ASEAN countries 2. Names of their national food 3. Names of their national tourist attractions 4. Names of their national costumes 5. Names of their national currency

D. Knowledge and awareness of the variety of national representatives for food, tourist attractions, costumes, and currency of each ASEAN country.

E. Use of English language to refer to the terms for national representatives in ASEAN language.

F. The sentence structures include: It's _____; That's _____; and The country is _____. Ex: It's ASEAN FC! That's the money, – It's Dong. -- The country is Vietnam; It's ASEAN FC! That's the costume, – It's Long Yi. -- The country is Burma; It's ASEAN FC! That's the food, – It's Nasi Goreng. -- The country is Indonesia.

Content: 1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Communication:

Vocabulary:

Structure:

Functions:

Cognition:

1. _____
2. _____
3. _____

Culture:

4.3.2 กิจกรรมเพลงประจำชาติอาเซียน

Match the information from A. B. C.....with the appropriate CLIL

components of the ASEAN Way anthem below.

- A. anthem, embrace, bond, prosperity, dare to dream, care to share, the ASEAN way
- B. Imperative sentence, Inclusive 'we'
- C. 1. Remembering 2. Understanding 3. Applying 4. Analyzing
- D. Imperative sentences used to encourage positive actions for the unity.
- E. The ASEAN anthem to encourage the ASEAN countries to unite as one community for its prosperity.
- F. Knowledge and awareness of ASEAN values: Use of flag as the symbol of the unity; the ASEAN goal from peace to prosperity; the bravery to do things as imagination; and the concern of sharing among one another.

Content:	1. _____
	2. _____
	3. _____
	4. _____
Communication:	
Vocabulary:	_____

Structure:	_____

Functions:	_____

Cognition:	1. _____
	2. _____
	3. _____
	4. _____
Culture:	_____

สื่อการอบรม

1. PowerPoint Slides
2. ใบความรู้
3. ใบงาน
4. กระดานบันทึกคะแนนสำหรับเกมแฟนพันธุ์แท้อาเซียน
5. คลิปเพลงประจำอาเซียน The ASEAN Way

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

ทีมงานแฟนพันธุ์แท้. (2012). แฟนพันธุ์แท้ 2012. สืบค้นจาก <https://th-th.facebook.com/fanpantae2012>

สำนักงานบัณฑิตยสภา. (2552). วัฒนธรรมประเทศไทย. สืบค้นจาก <http://www.royin.go.th/?knowledges>

ภาษาอังกฤษ

Carson, B. (2013). *Twelve reasons games are great for teaching*. Retrieved from <http://www.nasaga.org/page/why-use-games-to-teach>

Dale, L., & Tanner, R. (2012). *CLIL activities: A resource for subject and language teachers*. Cambridge: Cambridge University Press.

Instituto Politécnico de Castelo Branco (Portugal). (2016). *C4C - CLIL for Children: The collaboration representatives from Italy, Poland, Portugal, and Romania*. Retrieved from http://www.cil4children.eu/wp-content/uploads/2016/10/Guide_Addressed_to_Teachers_1_2_v01.pdf

- Ferlazzo, L. & Hull-Sypnieski, K. (2012). *The ESL/ELL teacher's survival guide: Ready to use strategies, tools, and activities for teaching English language learners of all levels*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Fluent U: General Educator Blog. (2017). No whammies: 5 effective language class activities based on popular game shows [Blog post]. Retrieved from <http://www.fluentu.com/educator/blog/language-class-activities/>
- Linstromberg, S. (2004). *Language activities for teenager*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Liu Y., Lin A.M.Y. (2017). Popular culture and teaching English to speakers of other language (TESOL). In Thorne S. & S. May (Eds.), *Language, education and technology: Encyclopedia of language and education* (3rd ed.) (pp. 87 - 102). Springer, Cham.
- Luo, J. (2014). Using popular culture to promote learning in EFL classrooms: A case study. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 112, 209 - 218.
- Paterson, A. & Willis, J. (2008). *English through music: Effective CLIL lesson for young learners*. Oxford University Press. Retrieved from www.willis-elt.co.uk/.../ETMusicIATEFLJW8April08QueensLT24.20_000.ppt
- Rets, I. (2016). Teachers' perceptions on using popular culture when teaching and learning English. *Procedia – Social and Behavioral Science*, 232, 154-160.
- Sion, C. (2004). *Recipes for tired teachers: Well seasoned activities for language learning*. San Francisco: Alta Book Center.
- Simpson, A. J. (2015). How to use songs in the English language classroom. Retrieved from <https://www.britishcouncil.org/voices-magazine/how-use-songs-english-language-classroom>.
- The ASEAN Secretariat. (2012). *ASEAN Anthem*. Retrieved from <http://www.asean.org/asean/about-org/asean/about-asean/asean-anthem>.

ภาคผนวก ข.
คู่มือฝึกอบรม 4 โมดูล

คู่มือฝึกอบรม

การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิดแบบ CLIL

เพื่อตอบรับยุคอาเซียน

โครงการสู่ประชาคมอาเซียนด้วยความมั่นใจในศักยภาพครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา
โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปราณภา โหมดศิริรัฐ
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
prannapha@gmail.com

คู่มือฝึกอบรมนี้ประกอบด้วย 4 โมดูล ดังนี้ 1) การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียน 2) การสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิด CLIL เพื่อตอบรับยุคอาเซียน 3) การเขียนแผนการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL และ 4) การใช้วัฒนธรรมประชานิยม – เกมและเพลง กับกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL

แต่ละโมดูลมีหัวข้อเช่นเดียวกับชุดฝึกอบรม คือ *วัตถุประสงค์ เนื้อหา เวลา กิจกรรม* (กระบวนการและรายละเอียดแผนดำเนินกิจกรรม *ใบความรู้และใบงาน*) *สื่อการอบรม* และ *รายการอ้างอิง* เพื่อความสะดวกในการใช้คู่มือฝึกอบรมประกอบกับชุดฝึกอบรม ในการที่ผู้ให้การอบรมจะได้เห็นเอกสารของผู้เข้ารับการอบรมพร้อมไปในตัวทั้งในเวลาเตรียมการและขณะดำเนินการฝึกอบรม โดยคู่มือฝึกอบรมมีส่วนของการให้คำแนะนำเกี่ยวกับกิจกรรมการอบรมและ/หรือเฉลยคำตอบในหัวข้อ *บันทึกผู้ให้การอบรม* อยู่ในส่วนท้ายของแต่ละกิจกรรม

คำนำ

คู่มือฝึกอบรมการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิดแบบ CLIL เพื่อตอบรับยุคอาเซียนนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบชุดฝึกอบรมในโปรแกรมการฝึกอบรมครูสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้โครงการสู่ประชาคมอาเซียนด้วยความมั่นใจในศักยภาพครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา ที่จัดโดยกลุ่มงานส่งเสริมการจัดการศึกษาท้องถิ่น กองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มศักยภาพครูภาษาอังกฤษให้ตอบรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

คู่มือฝึกอบรมนี้มี 4 โมดูล คือ 1) การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียน 2) การสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิด CLIL เพื่อตอบรับยุคอาเซียน 3) การเขียนแผนการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL และ 4) การใช้วัฒนธรรมประชาานิยม – เกมและเพลง กับกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL แต่ละโมดูลมีหัวข้อ คือ วัตถุประสงค์ เนื้อหา เวลา กิจกรรม (กระบวนการและรายละเอียดแผนดำเนินกิจกรรม ใบความรู้และใบงาน) สื่อการอบรม และรายการอ้างอิง โดยจะมีส่วนของการให้คำแนะนำเกี่ยวกับกิจกรรมอบรมและ/หรือเฉลยคำตอบในหัวข้อบันทึกผู้ให้การอบรม อยู่ในส่วนท้ายของแต่ละกิจกรรม

การจัดทำชุดฝึกอบรมได้รับการสนับสนุนการจัดทำสำเนาแก่ผู้เข้าอบรมจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย สำหรับการนำชุดฝึกอบรมและคู่มือฝึกอบรมในการทำวิจัยเรื่องผลของโปรแกรมอบรมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ที่มีต่อเนื้อหาความรู้ ทักษะคิด และการนำความรู้ไปใช้ในกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษของภาษาอังกฤษมัธยมศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย ได้รับการสนับสนุนทุนโครงการวิจัยทั่วไปและโครงการวิจัยหน่วยงานกองทุนวิจัยคณะครุศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปราณภา โหมตศิริณู

ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

คำนำ.....	ก
โมดูล 1 – การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียน.....	2
1.1 ข้อมูลพื้นฐานอาเซียน.....	3
1.2 กิจกรรมอาเซียนผสมผสานการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ.....	9
1.3 ความสำคัญของภาษาอังกฤษ ความรู้ และทักษะภาษาอังกฤษ ที่จำเป็นเพื่อการตอบรับยุคอาเซียน.....	22
รายการอ้างอิง.....	27
โมดูล 2 – การสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิด CLIL เพื่อตอบรับยุคอาเซียน.....	29
2.1 CLIL คืออะไร ลักษณะการเรียนตามแนวคิด CLIL เป็นอย่างไร.....	30
2.2 กิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL เรื่อง อาหารและชุดประจำชาติอาเซียน.....	36
2.3 ลักษณะบทเรียนภาษาอังกฤษเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL.....	58
รายการอ้างอิง.....	63
โมดูล 3 – การเขียนแผนการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL.....	65
3.1 องค์ประกอบแผนการสอนบทเรียนเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL.....	67
3.2 มาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	77
3.3 การเขียนแผนการสอนแบบ CLIL จากกิจกรรมอาเซียน.....	81
รายการอ้างอิง.....	89
โมดูล 4 – การใช้วัฒนธรรมประชานิยม – เกมและเพลง กับกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL.....	91
4.1 ข้อควรรู้ของการใช้วัฒนธรรมประชานิยม – เกม เป็นกิจกรรมเรียนรู้ ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL: เกมแฟนพันธุ์แท้.....	93
4.2 ข้อควรรู้ของการใช้วัฒนธรรมประชานิยม – เพลง เป็นกิจกรรมเรียนรู้ ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL: เพลงประจำอาเซียน.....	98
4.3 แบบฝึกเชื่อมโยงองค์ประกอบบทเรียน CLIL กับกิจกรรมเรียนรู้ ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียน – เกมแฟนพันธุ์แท้และเพลงประจำชาติอาเซียน.....	105
รายการอ้างอิง.....	111

คู่มือฝึกอบรม

การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิดแบบ CLIL

เพื่อตอบรับยุคอาเซียน

โครงการสู่ประชาคมอาเซียนด้วยความมั่นใจในศักยภาพครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา
โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปราณภา โหมดศิริรัฐ
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
prannapha@gmail.com

คู่มือฝึกอบรมนี้ประกอบด้วย 4 โมดูล ดังนี้ 1) การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียน 2) การสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิด CLIL เพื่อตอบรับยุคอาเซียน 3) การเขียนแผนการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL และ 4) การใช้วัฒนธรรมประชานิยม – เกมและเพลง กับกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL

แต่ละโมดูลมีหัวข้อเช่นเดียวกับชุดฝึกอบรม คือ *วัตถุประสงค์ เนื้อหา เวลา กิจกรรม กระบวนการและรายละเอียดแผนดำเนินกิจกรรม ใบความรู้และใบงาน) สื่อการอบรม และรายการอ้างอิง* เพื่อความสะดวกในการใช้คู่มือฝึกอบรมประกอบกับชุดฝึกอบรม ในการที่ผู้ให้การอบรมจะได้เห็นเอกสารของผู้เข้ารับการอบรมพร้อมไปในตัวทั้งในเวลาเตรียมการและขณะดำเนินการฝึกอบรม โดยคู่มือฝึกอบรมมีส่วนของการให้คำแนะนำเกี่ยวกับกิจกรรมการอบรมและ/หรือเฉลยคำตอบในหัวข้อ *บันทึกผู้ให้การอบรม* อยู่ในส่วนท้ายของแต่ละกิจกรรม

โมดูล 1

การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียน

วัตถุประสงค์

หลังการอบรม ผู้เข้าอบรมจะสามารถ

1. บอกข้อมูลพื้นฐานอาเซียนกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
2. บ่งชี้กิจกรรมอาเซียนที่ผสมการเรียนรู้อังกฤษ และ
3. ระบุความสำคัญ ความรู้ และทักษะภาษาอังกฤษที่จำเป็นเพื่อการตอบรับยุคอาเซียน

เนื้อหา

1. ข้อมูลพื้นฐานอาเซียน
2. กิจกรรมอาเซียนผสมการเรียนรู้อังกฤษ
3. ความสำคัญของภาษาอังกฤษ ความรู้และทักษะภาษาอังกฤษที่จำเป็นเพื่อการตอบรับยุคอาเซียน

เวลา

1.30 ชั่วโมง

กิจกรรม

1. กระบวนการ

No.	กิจกรรม	เวลา	รูปแบบกิจกรรม	สื่อการอบรม
1.1	ข้อมูลพื้นฐานอาเซียนกับการ เรียนการสอนภาษาอังกฤษ	30 นาที	บรรยาย อภิปรายกลุ่ม ย่อย และนำเสนอหน้าชั้น	- ใบความรู้ 1.1 - ใบงาน 1.1
1.2	กิจกรรมอาเซียนผสมผสานการ เรียนรู้ภาษาอังกฤษ	30 นาที	บรรยาย กิจกรรมแผนที่ อาเซียน อภิปรายกลุ่ม ย่อย และเฉลยคำตอบ ร่วมกัน	- ใบความรู้ 1.2 A-J - ใบงาน 1.2
1.3	ความสำคัญของ ภาษาอังกฤษ ความรู้ และ ทักษะภาษาอังกฤษที่จำเป็น เพื่อการตอบรับยุคอาเซียน	30 นาที	บรรยาย อภิปรายกลุ่ม ย่อย และนำเสนอหน้าชั้น	- ใบความรู้ 1.3 - ใบงาน 1.3

2. รายละเอียดแผนดำเนินกิจกรรม

กิจกรรม 1.1

ข้อมูลพื้นฐานอาเซียน (30 นาที) ดังนี้

1. บรรยายข้อมูลพื้นฐานอาเซียน (10 นาที)
2. แบ่งผู้เข้าอบรมออกเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 4-5 คน เพื่ออภิปรายตามประเด็นที่กำหนดในใบงาน 1.1 (10 นาที)
3. เลือกตัวแทนกลุ่มนำเสนอข้อมูลหน้าชั้น (10 นาที)

ใบความรู้ 1.1

ข้อมูลพื้นฐานอาเซียน

ในการสอนภาษาอังกฤษ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นหลักสูตรแห่งชาติได้กำหนดสาระการเรียนรู้ไว้ 4 สาระ คือ ภาษาเพื่อการสื่อสาร ภาษาและวัฒนธรรม ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และ ภาษาด้วยความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552) เมื่อประเทศไทยต้องพัฒนาศักยภาพเพื่อตอบรับยุคอาเซียน เนื้อหาสาระและแนวคิดวิธีสอนจึงควรมีการปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทอาเซียน ครูภาษาอังกฤษจึงควรทราบข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับ ASEAN และแสวงหาวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อจะได้จัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนสามารถดำรงอยู่ได้ท่ามกลางสภาพการแข่งขันอย่างฉับพลันในประชาคมอาเซียน

ความเป็นมาของอาเซียน

อาเซียน หรือ ASEAN ย่อมาจาก Association of Southeast Asian Nations หมายถึงสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ก่อตั้งภายใต้ปฏิญญากรุงเทพฯ (Bangkok Declaration) เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 โดยผู้ก่อตั้ง 5 ประเทศ คือ ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1) ส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างประเทศสมาชิก 2) ชำรงไว้ซึ่งสันติภาพ เสถียรภาพและความมั่นคง 3) เสริมสร้างเศรษฐกิจและความกินดีอยู่ดีของประชาชน 4) พัฒนาสังคมและวัฒนธรรม และ 5) ส่งเสริมความร่วมมือกันของประเทศในกลุ่มสมาชิก องค์กรภายนอกกลุ่มสมาชิก และองค์กรระหว่างประเทศต่างๆ (The ASEAN Secretariat, 2012)

ปัจจุบัน กลุ่มประชาคมอาเซียนมีประเทศสมาชิก 10 ประเทศ ได้แก่ ประเทศไทย สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ประเทศมาเลเซีย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ประเทศบรูไนดารุสซาลาม สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า และราชอาณาจักรกัมพูชา (The ASEAN Secretariat, 2012) ดังได้แสดงปีพุทธศักราชที่แต่ละประเทศเข้าร่วมเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 ธงประจำชาติและปีพุทธศักราชที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

(Source: ชาญวิทย์ไกรฤกษ์ www.region3.prd.go.th/)

วัตถุประสงค์หลักของการรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียน คือ การสร้างประชาคมให้แข็งแกร่ง มีเศรษฐกิจที่เจริญรุ่งเรือง มีขีดความสามารถที่จะสร้างโอกาสและพร้อมรับมืออย่างรอบด้านกับเหตุการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ และภัยคุกคามทุกรูปแบบ โดยที่ประชาชนในประชาคมมีความเป็นอยู่ที่ดี มีหนทางที่สะดวกขึ้นในการประกอบการทางเศรษฐกิจ รวมทั้งมีการสร้างความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในประชาคม (กรมอาเซียน, 2555)

ประชาคมอาเซียนประกอบด้วยความร่วมมือกันในประชาคมสามด้านหลัก หรือสามเสาหลัก คือ

1. ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community: APSC)
2. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) และ
3. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC)

แผนภาพที่ 2 สามเสาหลักของประชาคมอาเซียน

(Source: www.facebook.com/ASEANCommunity)

ด้านที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการศึกษาได้แก่ด้านสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งในแผนปฏิบัติการประชาคมสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN socio-cultural community blueprint) ได้กำหนดให้การพัฒนามนุษย์ (Human Development) เป็นภารกิจหลักข้อแรก และภารกิจการพัฒนามนุษย์มีภารกิจแรก คือ การพัฒนาและการให้ความสำคัญอันดับแรกกับการศึกษา (Advancing and prioritizing education) (The ASEAN Secretariat, 2009) ปัจจุบัน อาเซียนได้จัดทำตัวชี้วัดผลการดำเนินงานตามแผนการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASCC Scorecard) สำเร็จเรียบร้อยแล้ว และจะนำมาใช้ประเมินผลการดำเนินงานในเดือนมิถุนายน 2556 (กรมอาเซียน, 2556)

ยุคอาเซียน

ในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนครั้งที่ 14 ที่ชะอำ หัวหิน เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2552 มีการลงนามรับรอง “ปฏิญญาชะอำ หัวหิน ว่าด้วยแผนงานจัดตั้งประชาคมอาเซียน (2009-2015)” เพื่อจัดตั้งประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2558 ได้มีการกำหนด “แผนการดำเนินงานด้านประชาคมสังคม-วัฒนธรรมอาเซียน (พ.ศ. 2552-2558)” หรือ “Blueprint for the ASEAN Socio-Cultural Community (2009-2015)” ซึ่งสาระสำคัญที่ระบุไว้เป็นข้อแรก คือ การพัฒนามนุษย์ (Human Development) ด้วยการพัฒนาและให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกกับการศึกษา (Advancing and Prioritizing Education) (The ASEAN Secretariat, 2009) ประเทศไทยจึงมีภาระผูกพันในการพัฒนาศักยภาพเพื่อตอบรับการเข้าร่วมประชาคมอาเซียนในปี 2558 โดยทำให้เป็นไปตามข้อตกลงในการเสริมสร้างความร่วมมือทางการศึกษาเพื่อบรรลุประชาคมอาเซียนที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน ซึ่งได้กำหนดให้มีการพัฒนาคุณสมบัติของนักเรียน นักศึกษา และประชาชนให้มีความรู้ ทักษะและทัศนคติที่เหมาะสมเพื่อตอบรับการเข้าร่วมประชาคมอาเซียน

ใบงาน 1.1

อาเซียนกับข้อมูลพื้นฐานและโครงการในสถานศึกษา

คิดแล้วตอบคำถาม

อาเซียนมีความเป็นมาอย่างไร ที่เรียกว่าตอบรับยุคอาเซียนนั้นเป็นอย่างไร

ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

อภิปรายกลุ่มย่อย กลุ่มละ 4-5 คน ในประเด็นต่อไปนี้

- โครงการที่จัดขึ้นในโรงเรียนของท่านเพื่อการตอบรับยุคอาเซียน

บันทึกผู้ให้การอบรม

ผู้ให้การอบรมชี้แนะและควบคุมเวลาให้กระชับจนได้คำตอบใจความสำคัญ ดังนี้

อาเซียน ก่อตั้งภายใต้ปฏิญญากรุงเทพฯ (Bangkok Declaration) เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 โดยผู้ก่อตั้ง 5 ประเทศ คือ ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ ก่อนจะมีสมาชิก 10 ประเทศอย่างปัจจุบัน

ยุคอาเซียน หมายถึง ช่วงเวลาที่เริ่มด้วยเหตุการณ์การกำหนดการดำเนินงานด้านประชาคมสังคมวัฒนธรรมอาเซียน (2009 - 2015) การตอบรับยุคอาเซียน จึงได้แก่การเตรียมตัวให้พร้อมในการพัฒนาคุณสมบัติของนักเรียน นักศึกษา และประชาชนให้มีความรู้ ทักษะและทัศนคติที่เหมาะสมกับการเข้าร่วมประชาคมอาเซียน

ผู้ให้การอบรมควบคุมเวลาให้กระชับในช่วงอภิปรายเกี่ยวกับโครงการที่จัดขึ้นของแต่ละโรงเรียนโดย
ผู้บรรยายที่พร้อมนำเสนอเพียงกลุ่มเดียว และสอบถามกลุ่มอื่นๆ พร้อมกัน ถึงสิ่งที่เหมือนและต่างของ
โครงการโรงเรียนตนเทียบกับโรงเรียนอื่นๆ

กิจกรรม 1.2

กิจกรรมอาเซียนที่ผสมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (30 นาที) ดังนี้

1. นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับอาเซียนด้วย PowerPoint และให้ทำกิจกรรมกลุ่มช่วยกัน
ศึกษาใบความรู้ 1.2 A-J (10 นาที)
2. ทำกิจกรรมแผนที่อาเซียนในใบงาน 1.2 (10 นาที)
3. อภิปรายเกี่ยวกับ กิจกรรมแผนที่อาเซียน ในใบงาน 1.2 (10 นาที)

ใบความรู้ 1.2 A-J ข้อมูลพื้นฐานประเทศอาเซียน

ใบความรู้ 1.2 A

State of Brunei Darussalam

Government and Politics: Unitary Islamic Constitutional Sultanate
Capital City: Bandar Seri Begawan
Area: 5,765 km²
Number of Population: 401,890
Ethnic groups: Malay and Chinese
Religions: Islam, Buddhism, and Christianity
Official Language: Bahasa Melayu
Currency: Brunei Dollar (BND)

Banda Sari Begawan

'The Kingdom of Unexpected Treasure'

Tourist Attractions:
- Sultan Omar Ali Saifuddin Mosque
- Istana Nurul Iman

Selamat Datung

Selamat tinggal

ใบความรู้ 1.2 B

Kingdom of Cambodia

Government and Politics: Unitary Parliamentary Democracy and Constitution Monarchy
Capital City: Phnom Penh
Area: 181,035 km²
Number of Population: 14,805,358
Ethnic groups: Khmer, Vietnamese, and Chinese
Religions: Theravade Buddhism, Islam, and Christianity
Official Language: Khmer
Currency: Riel (KHR)

'Kingdom of Wonder'

Tourist Attractions:

- Angkor
- Silver Pagoda

Svasa di

Jum reab lia

ใบความรู้ 1.2 C

Republic of Indonesia

Government and Politics: Unitary Presidential
Constitution Republic
Capital City: Jakarta
Area: 1,919,440 km²
Number of Population: 237,424,363
Ethnic groups: Javanese, Sundanese, Madurese,
Minangkabau, Betawi, Bugis, Banten, and Banjar
Religions: Islam, Protestantism, Roman Catholicism,
Hinduism, Buddhism, and Confucianism
Official Language: Indonesian
Currency: Rupiah (IDR)

Wonder Indonesia

- Borobudur
- Gili Island

Selamat
Sieng

Selamat
tinggal

ใบความรู้ 1.2 D

Loa People's Democratic Republic

Government and Politics: Unitary Communist and Single-party State
Capital City: Vientiane
Area: 236,800 km²
Number of Population: 6,500,000
Ethnic groups: Lao, Khmou, Hmong
Religions: Theravada Buddhism and Christianity
Official Language: Lao
Currency: Kip (LAK)

Simply Beautiful

- Luang Prabang
- Mekong River

Sa bai dee

Lâ kon

ใบความรู้ 1.2 E

Federation of Malaysia

Government and Politics: Federal Constitutional

Elective Monarchy and Federal Parliamentary Democracy

Capital City: Kuala Lumpur

Area: 329,847 km²

Number of Population: 28,334,135

Ethnic groups: Malay, Chinese, Indigenous, and Indian

Religions: Islam, Buddhism, Christianity, and Hinduism

Official Language: Bahasa Malaysia

Currency: Ringgit (RM) (MYR)

ใบความรู้ 1.2 F

The Republic of the Union of Myanmar

Government and Politics: Unitary Presidential Republic

Capital City: Naypyidaw

Area: 676,578 km²

Number of Population: 60,280,000

Ethnic groups: Burman, Shan, Karen, Rakhine, Chinese, Indian, and Mon

Religions: Buddhism, Christianity, Islam, Atheism, Animism, and Hinduism

Official Language: Burmese

Currency: Kyat (K) (MMK)

Mystical Myanmar

- Shwedagon Pagoda
- Mandalay Hill

Mingalaba

Je Joan Mae

Naypyidaw

ใบความรู้ 1.2 G

Republic of the Philippines

Government and Politics: Unitary Presidential
Constitution Republic
Capital City: Manila
Area: 299,764 km²
Number of Population: 94,013,200
Ethnic groups: Austronesia, Japanese, Han, Chinese,
Indian, American, Spanish, and European
Religion: Roman Catholic, Protestantism, Islam
Official Language: Filipino (Tagalog) and English
Currency: Peso (PHP)

Pilipinas Gay Ganda
- Hundred Islands
National Park
- The City of Baguio

Kumusta

Paalam

ใบความรู้ 1.2 H

Republic of Singapore

Government and Politics: Unitary Parliamentary Republic

Capital City: Singapore

Area: 710 km²

Number of Population: 5,185,700

Ethnic groups: Chinese, Malay, and Indian

Religions: Christianity, Atheism, Buddhism or Taoism

Official Language: English and Mandarin Chinese

Currency: Singapore Dollar (SGD)

Ni hao/
Hello

Jai jian/
Good bye

Your Singapore

- Merlion Park
- Universal Studio Singapore

ใบความรู้ 1.21

Kingdom of Thailand

Government and Politics: Unitary Parliamentary Democracy and Constitutional Monarchy
Capital City: Bangkok
Area: 513,120 km²
Number of Population: 66,720,153
Ethnic groups: Thai, Chinese, and Malay
Religion: Buddhism, Islam, and Christianity
Official Language: Thai
Currency: Baht (THB)

**Amazing Thailand
Always Amazes
You**
- Wat Phra Kaew

Sa wad dee

La kon

ใบความรู้ 1.2 J

Socialist Republic of Vietnam

Government and Politics: Marxist-Leninist Single-party State

Capital City: Hanoi

Area: 331,210 km²

Number of Population: 90,549,590

Ethnic groups: Viet or Kinh, Hmong, Dao, Tay, Thai, and Nung

Religions: Mahayana Buddhism, Taoism, and Confucianism

Official Language: Vietnamese

Currency: Dong (VND)

A Different Orient

- Halong Bay
- Sai Gon

Xin chào

Tạm biệt

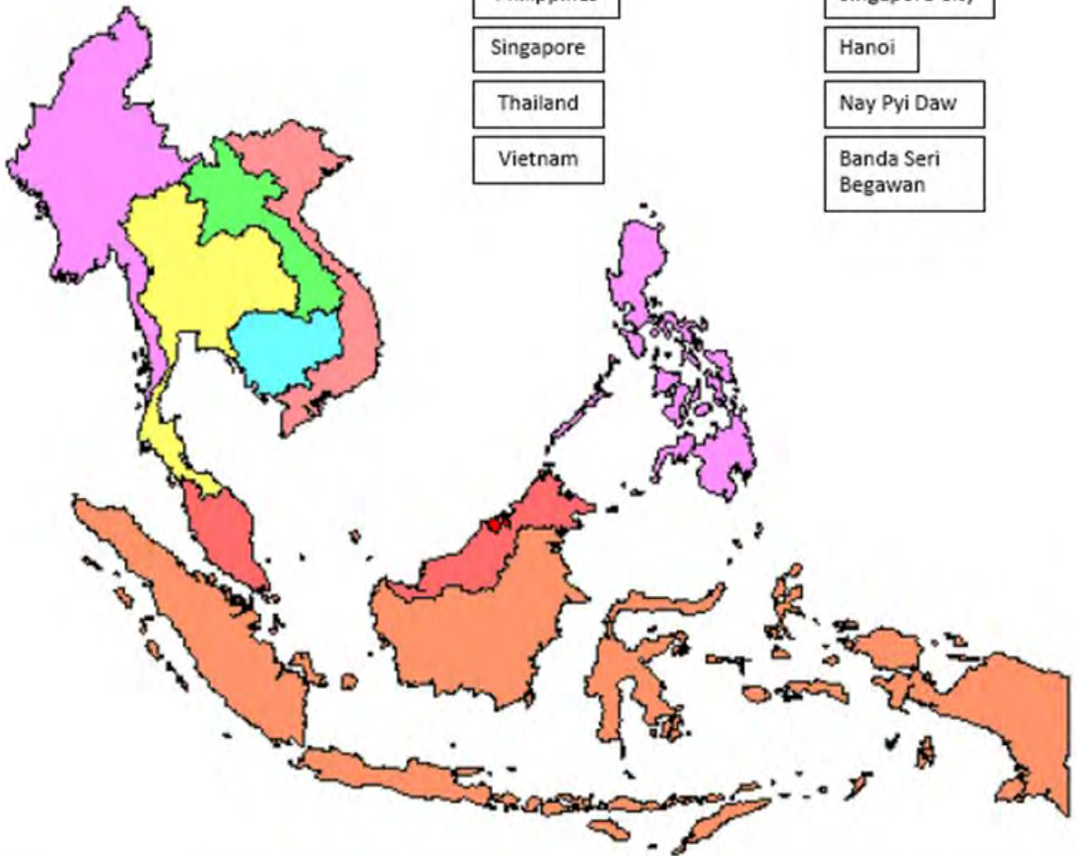
ใบงาน 1.2

กิจกรรมแผนที่อาเซียน

ร่วมกิจกรรมแผนที่อาเซียนตามคำสั่งด้านล่างนี้ เพื่อตอบคำถามในหน้าถัดไป

Directions: Match the country with the capital city and locate it on the map presented in the flip charts.

Brunei	Jakarta
Cambodia	Vientiane
Indonesia	Phnom Penh
Laos	Kuala Lumpur
Malaysia	Manila
Myanmar	Bangkok
Philippines	Singapore City
Singapore	Hanoi
Thailand	Nay Pyi Daw
Vietnam	Banda Seri Begawan

คิดแล้วตอบคำถาม

1. กิจกรรมแผนที่อาเซียนที่เพิ่งทำร่วมกัน เป็นกิจกรรมการเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษหรือไม่
2. กิจกรรมอาเซียนที่แต่ละโรงเรียนได้จัดทำในการอภิปรายร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของใบงาน 1.1 เป็นกิจกรรมการเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษหรือไม่ อย่างไร

ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

อภิปรายกลุ่มย่อย กลุ่มละ 4-5 คน ในประเด็นต่อไปนี้

- กิจกรรมอาเซียนที่ผสมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษควรมีลักษณะเช่นใด

บันทึกผู้ให้การอบรม

ช่วงเวลาที่กำหนดให้ศึกษาใบความรู้ 1.2 A – J จำกัดเพียง 10 นาที ผู้ให้การอบรมใช้วิธีมอบหมายให้ผู้เข้าอบรมกลุ่มหนึ่งๆ ศึกษาใบงานประเทศไทยประเทศใดประเทศหนึ่ง 10 กลุ่ม 10 ประเทศ ผู้ให้การอบรมถามคำถามแล้วให้กลุ่มรับผิดชอบประเทศนั้นๆ ตอบ เช่น อินโดนีเซีย อะ อินโดนีเซียใช้เงินสกุลใดคะ เป็นต้น

กิจกรรมแผนที่อาเซียนในใบงาน 1.2 เป็นกิจกรรมเรียนรู้เนื้อหาอาเซียนได้แต่ไม่เป็นกิจกรรมการเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษ เนื่องจากไม่มีศัพท์ สำนวน โครงสร้าง ภาษาอังกฤษ ให้ได้เรียนรู้ในกิจกรรมนี้เป็นแต่จับคู่ชื่อเมืองหลวงกับประเทศให้ถูกต้องเท่านั้น ตัวอย่างดังกล่าวใช้เป็นเกณฑ์ตัดสินกิจกรรมในโครงการของแต่ละโรงเรียนได้ว่าเป็นกิจกรรมที่มีการเรียนภาษาอังกฤษร่วมอยู่ด้วยหรือไม่ ในการชี้้นำประเด็นกิจกรรมเรียนรู้เนื้อหาอาเซียนที่ผสมการเรียนภาษาอังกฤษแก่ผู้เข้าอบรม ผู้ให้การอบรมเริ่มนำเสนอโมทัศน์การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL ซึ่งผู้เข้าอบรมจะได้รับทราบในช่วงต่อไป

กิจกรรม 1.3

ความสำคัญของภาษาอังกฤษ ความรู้ และทักษะภาษาอังกฤษที่จำเป็นเพื่อการตอบรับยุคอาเซียน (30 นาที) ดังนี้

1. บรรยายความสำคัญของภาษาอังกฤษ ความรู้และทักษะภาษาอังกฤษที่จำเป็นเพื่อการก้าวสู่อาเซียน (10 นาที)
2. แบ่งผู้เข้าอบรมออกเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 4-5 คน เพื่ออภิปรายตามประเด็นที่กำหนดในใบงาน 1.3 (10 นาที)
3. เลือกตัวแทนกลุ่มนำเสนอข้อมูลหน้าชั้น (10 นาที)

ใบความรู้ 1.3

ความสำคัญของภาษาอังกฤษ ความรู้ และทักษะภาษาอังกฤษที่จำเป็น เพื่อการตอบรับยุคอาเซียน

ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนานาชาติและการดำเนินงานอาเซียน

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ใช้เพื่อการศึกษา ธุรกิจ ท่องเที่ยว บันเทิง และสื่อสารมิตรสัมพันธ์ในสังคม ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหนึ่งที่มีผู้ใช้มากที่สุดในโลก เพราะนอกจากจะมีผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ อย่างเช่นในสหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย ประมาณสี่ร้อยล้านคน ยังมีผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการและภาษาสากลในการสื่อสารกันอีกกว่าหนึ่งพันล้านคน (Bhatt, 2001; Weber, 2008) ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ใช้ในการตีพิมพ์สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ มากที่สุดในโลก (Gordon, 2005) มีผู้ใช้ภาษาอังกฤษในสื่ออินเทอร์เน็ตมากเป็นอันดับหนึ่ง คือ 536.6 ล้านคน (Internet World Stats, 2010) และภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ใช้มากเป็นอันดับหนึ่งอีกเช่นกันในการส่งผ่านข้อความทาง Twitter คือ มากกว่า 70 ล้าน ข้อความ ภายใน 1 วัน (SemioCast, 2011)

ความสำคัญของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจึงเป็นที่ยอมรับกันในระดับนานาชาติ ผู้บริหารการศึกษาไทยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากล จึงมีการกำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่ต้องเรียนในทุกระดับชั้น ในขณะที่ภาษาต่างประเทศอื่นๆ เป็นวิชาเลือก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อภาษาอังกฤษได้ถูกกำหนดไว้ในกฎบัตรอาเซียน (The ASEAN Charter) มาตรา 34 ให้เป็นภาษาสื่อกลางในการดำเนินงานและการติดต่อสื่อสารระหว่างกันในกลุ่มชนประชาคมอาเซียน “ARTICLE 34: The working language of ASEAN shall be English” (The ASEAN Secretariat, 2008, p. 29) ภาษาอังกฤษจึงยิ่งเพิ่มความสำคัญจำเป็นในอันที่จะต้องเรียนให้รู้

จึงกล่าวได้ว่า ภาษาอังกฤษซึ่งมีความสำคัญอยู่แต่เดิมเนื่องจากเป็นภาษากลางที่ใช้สื่อสารกันทั่วโลก มีฐานะเป็นเครื่องมือทางธุรกิจ เครื่องมือในการเข้าถึงวิทยาการ ความรู้ และความบันเทิง ที่หลากหลายและทันสมัย ยิ่งเพิ่มความสำคัญขึ้นในฐานะที่ถูกกำหนดให้เป็นภาษาในการดำเนินงานของอาเซียน ดังนั้น หนึ่งในเนื้อหาและทักษะที่มีความสำคัญจำเป็นที่ควรพัฒนาให้มีขึ้นในตัวนักเรียน นักศึกษา และประชาชน เพื่อพัฒนาศักยภาพตอบรับยุคอาเซียน จึงได้แก่ ความรู้และทักษะภาษาอังกฤษ และมุมมองวัฒนธรรมนานาชาติที่จะเข้าถึงได้ด้วยการใช้ภาษาอังกฤษ การเรียนการสอนภาษาอังกฤษจึงมีความสำคัญเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งมิติในการพัฒนาศักยภาพคนให้พร้อมเพื่อเป็นทรัพยากรที่สำคัญเพื่อตอบรับการเข้าร่วมประชาคมอาเซียน

ความรู้และทักษะภาษาอังกฤษเพื่อตอบรับยุคอาเซียน

ในการพัฒนาศักยภาพคนเพื่อตอบรับยุคอาเซียน ครูผู้สอนภาษาอังกฤษควรสอนภาษาอังกฤษแบบที่จะทำให้นักเรียนมีทักษะต่างๆ ที่สามารถนำไปใช้เพื่อการดำรงตนอยู่ได้ในเวทีการแข่งขันอย่างฉันทมิตรกับนานาประเทศในอาเซียน ความรู้และทักษะทางภาษาอังกฤษที่สำคัญจำเป็นสำหรับนักเรียนในการนี้จึงได้แก่

1. ความรู้เนื้อหาอาเซียนและภาษาอังกฤษ (English language and ASEAN content knowledge)

ความรู้เนื้อหา ASEAN ได้แก่ ความรู้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับ ASEAN ส่วนความรู้เนื้อหาภาษาอังกฤษประกอบด้วยความรู้ เสียง ศัพท์ โครงสร้างไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ตลอดจนรูปแบบภาษาของภาษาอังกฤษที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการในเนื้อหากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ซึ่งในที่นี้ได้แก่ความรู้เกี่ยวกับความเป็นไปของชนชาติต่างๆ ในประชาคมอาเซียน

2. ทักษะการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ (English communicative ability)

ทักษะที่สำคัญ คือ ทักษะพูด ฟังที่ชั้นภาษาสามารถใช้ภาษาอังกฤษรับและส่งสารที่ต้องการสื่อได้เป็นอย่างดี มีทักษะดีทั้งในหมวดรับสาร อันได้แก่ฟังและอ่าน และในหมวดส่งสาร อันได้แก่ พูดและเขียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อภาษาอังกฤษได้รับการ ระบุให้เป็นภาษากลางเพื่อการดำเนินงาน (working language) ของประชาคมอาเซียน ทักษะฟังพูดจึงได้รับการให้ความสำคัญมากเป็นพิเศษ

3. ทักษะคิด (Thinking skills)

ทักษะคิด ได้แก่ ทักษะคิดระดับพื้นฐาน (Lower Order Thinking Skills: LOTS) เช่น จำ เข้าใจ นำไปใช้ ทักษะคิดระดับสูง (Higher Order Thinking Skills: HOTS) เช่น วิเคราะห์ ประเมิน สร้างสรรค์ (Anderson & Krathwhol, 2001) เมื่อเป็นผู้คิดเป็นยอมเป็นพลเมืองที่มีประสิทธิภาพ สามารถดำรงตน อยู่ในสภาพการแข่งขันที่เป็นมิตรทัดเทียมนานาประเทศได้

4. ทักษะทางวัฒนธรรมนานาชาติ (intercultural skills)

ดังได้ระบุไว้ในตัวชี้วัดคุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียนว่า เด็กไทยควรมีการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม และเห็นคุณค่าความเป็นมนุษย์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554) ลักษณะดังกล่าว คือ การมีความตระหนักรู้ในวัฒนธรรมนานาชาติ (intercultural awareness) และเมื่อมีโอกาสได้รับการฝึกฝนจากการเรียนการสอนในห้องเรียนให้มีประสบการณ์จนคล่อง ผู้เรียนจะสามารถพัฒนาทักษะวัฒนธรรมนานาชาติ (intercultural skills) ได้ (Byram *et al.*, 2002, Byram, 2008; Chang, 2007; Chiu & Hong, 2006)

ใบงาน 1.3

ความสำคัญของภาษาอังกฤษ ความรู้ และทักษะภาษาอังกฤษที่จำเป็น เพื่อการตอบรับยุคอาเซียน

คิดแล้วตอบคำถาม

นักเรียนควรมีเนื้อหาความรู้ และทักษะทางภาษาอังกฤษ ตลอดจนเจตคติเช่นใดเพื่อพัฒนาศักยภาพ
ตอบรับยุคอาเซียน

ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

อภิปรายกลุ่มย่อย กลุ่มละ 4-5 คน ร่วมอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

- ความรู้ ทักษะ และเจตคติในการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนของท่านส่วนใหญ่เป็นอย่างไร ท่านเห็นว่านักเรียนของท่านควรมีความรู้ ทักษะ และเจตคติในการเรียนภาษาอังกฤษเพิ่มเติมอย่างไรเพื่อตอบรับยุคอาเซียน

บันทึกผู้ให้การอบรม

ผู้ให้การอบรมควรชี้ให้เห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาในการดำเนินงานของอาเซียน (ASEAN working language) ตามที่ได้บัญญัติไว้ในกฎบัตรอาเซียน มาตรา 34 ความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับนักเรียน จึงได้แก่ ความรู้เนื้อหาอาเซียน ทักษะการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ ทักษะคิด และ ทักษะวัฒนธรรม อันเป็นองค์ประกอบพื้นฐานตามแนวคิดวิธีสอนแบบ CLIL (Content Language Integrated Learning) ซึ่งเป็นแนวคิดที่ผู้เข้าอบรมจะได้เรียนรู้ต่อไป

สื่อการอบรม

1. PowerPoint Slides
2. ใบความรู้
3. ใบงาน
4. Flip charts

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. (2554). *แนวทางการใช้ธงอาเซียน*. สืบค้นจาก www.mfa.go.th/ASEAN.

กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. (2555). *ประชาคมอาเซียน. วารสารดำรงราชานุภาพ, ปีที่ 12 ฉบับที่ 45, ตุลาคม-ธันวาคม, 2555*, หน้า 1-16.

กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. (2556). *ประชาคมอาเซียน*. สืบค้นจาก www.mfa.go.th/asean/.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). *แนวการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ภาษาอังกฤษ

Anderson, L. W., & Krathwohl, D. R. (Eds.). (2001). *A taxonomy for learning, teaching and assessing: A revision of Bloom's Taxonomy of educational objectives*. Boston, MA: Pearson Education.

- Byram, M., Gribkova, B. & Starkey, H. (2002). *Developing the Intercultural Dimension in Language Teaching: A Practical Introduction for teachers*. Retrieved from www.coe.int/t/dg4/linguistic/source/guide_dimintercult_en.pdf
- Byram, M. (2008). *From foreign language education to education for intercultural citizenship: Essays and reflections*. Clevedon: Multilingual Matters.
- Chang, W. (2007). The negative can be positive for cultural competence. *Human Resource Development International*, 10(2), 225-231.
- Chiu, C. & Hong, Y. (2006). *Social psychological of culture*. New York: Psychological Press.
- Bhatt, R. M. (2001). World Englishes. *Annual Review of Anthropology*, 30, 527-550.
- Gordon, R. G., Jr. (2005). *Ethnologue: Languages of the World* (15th ed.). Dallas, Texas: SIL International.
- Internet World Stats. (2010). *Top ten languages in the internet*. Retrieved from <http://www.internetworldstats.com/stats7.htm>
- Semiocast. (2011). Top ten languages shared on Twitter: As of October 2011. Retrieved from http://semiocast.com/en/publications/2011_11_24_Arabic_highest_growth_on_Twitter
- The ASEAN Secretariat. (2008). *The ASEAN charter*. Retrieved from http://www.asean.org/storage/images/ASEAN_RTK_2014/ASEAN_Charter.pdf.
- The ASEAN Secretariat. (2009). *ASEAN socio-cultural community blueprint*. Retrieved from <http://www.asean.org/>
- The ASEAN Secretariat. (2012). *About ASEAN*. Retrieved from <http://www.asean.org/asean/about-asean>.
- Weber, G. (2008). *The world's 10 most influential languages*. Retrieved from <http://www.andaman.org/BOOK/reprints/weber/rep-weber.htm>

โมดูล 2

การสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิด CLIL

เพื่อตอบรับยุคอาเซียน

วัตถุประสงค์

หลังการอบรม ผู้เข้าอบรมจะสามารถ

1. บอกลักษณะการเรียนรู้ตามแนวคิด CLIL
2. บอกลักษณะกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL เรื่อง อาหาร และชุดประจำชาติอาเซียน
3. ระบุลักษณะบทเรียนภาษาอังกฤษเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL

เนื้อหา

1. CLIL คืออะไร ลักษณะการเรียนรู้ตามแนวคิด CLIL เป็นอย่างไร
2. กิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL เรื่อง อาหารและชุดประจำชาติอาเซียน และ
3. ลักษณะบทเรียนภาษาอังกฤษเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL

เวลา

1.30 ชั่วโมง

กิจกรรม

1. กระบวนการ

No.	กิจกรรม	เวลา	รูปแบบกิจกรรม	สื่อการอบรม
2.1	CLIL คืออะไร ลักษณะการ เรียนตามแนวคิด CLIL เป็น อย่างไร	30 นาที	บรรยายและอภิปราย คำตอบร่วมกัน	- ใบความรู้ 2.1 - ใบงาน 2.1
2.2	กิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL เรื่อง อาหาร และชุด ประจำชาติอาเซียน	40 นาที	กิจกรรมกลุ่ม เผลย คำตอบและร่วมอภิปราย	- ใบความรู้ 2.2a A-J และ 2.2b A-E - ใบงาน 2.2 และ 2.2a และ 2.2b
2.3	ลักษณะบทเรียน ภาษาอังกฤษเนื้อหาอาเซียน ตามแนวคิด CLIL	20 นาที	กิจกรรมกลุ่ม นำเสนอ และร่วมอภิปราย	- ใบงาน 2.3

2. รายละเอียดแผนดำเนินกิจกรรม

กิจกรรม 2.1

CLIL คืออะไร ลักษณะการเรียนตามแนวคิด CLIL เป็นอย่างไร

1. บรรยายเกี่ยวกับแนวคิด และลักษณะการเรียนตามแนวคิด CLIL (10 นาที)
2. ร่วมกันทำใบงาน 2.1 (10 นาที)
3. อภิปรายคำตอบร่วมกัน (10 นาที)

ใบความรู้ 2.1

CLIL คืออะไร

ลักษณะการเรียนตามแนวคิด CLIL เป็นอย่างไร

CLIL เป็นแนวคิดการเรียนการสอนที่มีหลักการเข้ากันกับความต้องการในการพัฒนาความรู้และทักษะที่เหมาะสมเพื่อให้นักเรียนมีความรู้และทักษะเพื่อตอบรับยุคอาเซียนดังได้อภิปรายประเด็นร่วมกันไว้ในใบความรู้ 1.3 CLIL เป็นคำย่อมาจาก Content Language Integrated Learning หมายถึง การเรียนรู้แบบผสมผสานภาษากับเนื้อหา เป็นแนวคิดซึ่งมีองค์ประกอบในการจัดการเรียนรู้ 4 ด้าน (4 Cs) คือ เนื้อหา (content) การสื่อสาร (communication) การรู้คิด (cognition) และ วัฒนธรรม (culture) (Bentley, 2010; Coyle *et al.*, 2010; Lasagabaster, 2009) โดยองค์ประกอบทั้งสี่เชื่อมต่อสัมพันธ์กัน แต่ละองค์ประกอบหรือแต่ละ C มีลักษณะดังต่อไปนี้ (Bentley, 2010)

C แรก คือ content เนื้อหา เนื่องจาก CLIL เป็น การเรียนรู้แบบผสมผสานระหว่างภาษาและเนื้อหา เนื้อหาจึงได้แก่เนื้อหาที่เป็น subject content และเนื้อหาภาษา ในที่นี้ เนื้อหาที่เป็น subject content คือ ข้อมูลประชาคมอาเซียนและแต่ละประเทศในประชาคมอาเซียน ครูผู้สอนต้องวิเคราะห์เนื้อหาที่จะสอนใน CLIL ว่า เนื้อหาที่เกี่ยวกับอาเซียนนั้นๆ ต้องการเนื้อหาภาษาอังกฤษ (เสียง ศัพท์ โครงสร้าง) อะไร และภาษาอย่างไรที่จะนำเสนอเนื้อหาอาเซียนในทางที่เข้าใจได้

C ที่ 2 คือ communication ผู้เรียนต้องใช้ภาษาเกี่ยวกับเนื้อหาทั้งพูดและเขียน ต้องมีการจัดให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์อย่างมีความหมายระหว่างกันในห้องเรียน หลักการคือ ชั้นเรียน CLIL ต้องเพิ่มเวลาการพูดของนักเรียน (increase STT: increase student talking time) และลดเวลาการพูดของครู (reduce TTT: reduce teacher talking time) ต้องมีการสนับสนุนและกระตุ้นให้มีการให้ feedback จาก

เพื่อนและจากกลุ่มที่ร่วมกันทำงาน ภาษาจึงมีความหมายในการสื่อสารเนื้อหาที่ต้องการสื่อ

C ที่ 3 คือ cognition ชั้นเรียน CLIL ต้องมีการส่งเสริมทักษะคิดที่จะท้าทายผู้เรียน ให้เรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหา ทักษะคิดเหล่านี้ได้แก่ การให้เหตุผล การประเมิน การสร้างสรรค์ เป็นต้น ควรมีการวิเคราะห์กระบวนการคิดให้เหมาะสมกับความต้องการทางภาษา และเพื่อสอนภาษาที่ผู้เรียนต้องใช้ในการแสดงความคิดความเห็น

C ที่ 4 คือ culture การมีความเข้าใจวัฒนธรรมของตนและของผู้อื่นเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนการสอนแบบ CLIL ในการที่ต้องสื่อสารกับคนที่มาจากภาษาและวัฒนธรรมที่แตกต่าง ผู้เรียนต้องการความรู้เกี่ยวกับคนในประเทศอื่น ชั้นเรียน CLIL ต้องการพัฒนาให้ผู้เรียนมีทัศนคติเชิงบวกและตระหนักถึงความรับผิดชอบในฐานะพลเมืองท้องถิ่นและพลเมืองโลก

Bentley (2010) และ Cambridge ESOL (2009) แบ่งชั้นเรียน CLIL เป็น 2 แบบ คือ แบบภาษานำ (Language-led) และแบบเนื้อหาวิชานำ (Subject-led) แบบภาษานำ จะสอนสัปดาห์ละ 1 คาบ ใช้เวลาประมาณ 45 นาที ในขณะที่ แบบเนื้อหาวิชานำ ให้ใช้เวลาครึ่งหนึ่งของหลักสูตร นอกจากนี้ ชั้นเรียน CLIL ยังมีการเน้นอีก 2 แบบ คือ เน้นทักษะการสื่อสาร (BICS: Basic Interpersonal Communicative Skill) ซึ่งจะได้ผลเมื่อเรียนได้ 2 ถึง 3 ปี และเน้นทักษะคิด (CALP: Cognitive Academic Language Proficiency) ซึ่งจะได้ผลเมื่อเรียนตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ดังนั้น CLIL ที่จะนำมาใช้ ควรเป็นแบบภาษานำ เนื่องจากจะนำมาใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

ใบงาน 2.1

หนังสือเรียนเล่มใดใช้แนวคิด CLIL

ดูภาพจากหน้าหนังสือตำราเรียนภาษาอังกฤษ 4 เล่ม ต่อไปนี้ และจับคู่อภิปรายกับเพื่อนข้างๆ ว่า หนังสือเรียนเล่มใดเป็นหนังสือที่ใช้แนวการเรียนการสอนแบบ CLIL และเราจะทราบได้อย่างไร

(Bentley, 2010, p. 8-9)

①

Plant or animal?

LOOK AND DO

1. Classify the food. Use stickers. (๘)

sticker sticker sticker sticker
sticker sticker sticker sticker
sticker sticker sticker sticker

2. Draw a healthy sandwich. (๗)

stickers

Plants and animals

plant	plant	plant	plant	plant	plant
plant	animal	animal	animal	animal	animal

(from *Essential Science 1*, Santillana Richmond 2006)

②

5 A B C, food for me!

8 Listen and write the numbers. (๘)

○ ○ ○ ○ ○
○ ① ○ ○

9 What letters are missing? Say, listen and check. (๘)

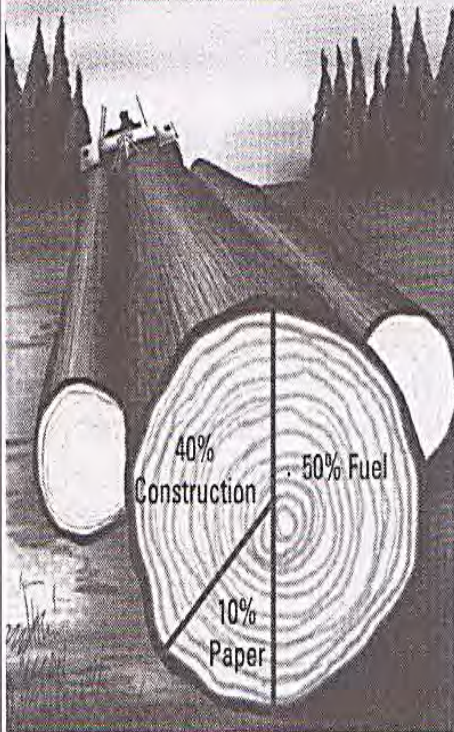
_H_I_S _A_N_A_ _A_S
A_P_P_ _S C_H_ _C_ _E_N
S_A_N_ _ _I_C_H_E_S E_ _G_S
C_ _E_E_ _E C_ _K_E_S
_ _ _A_N_G_E _ _I_C_E

(from *Join Us for English* by G. Gerngross and H. Puchta, Cambridge University Press 2006)

③

Source 3

World wood usage

Activity 1

Look at Source 3. Draw bar graphs or a divided bar graph to show world wood usage.

(from *Challenge*, ed. V. Bunce, Longman 1999)

④

Read this paragraph about the economy of Sweden, and put all the verbs in the passive.

In the south of Sweden farmers grow cereals, potatoes and sugar beet, and rear cattle and pigs. The Swedes exploit the northern forests for their timber. They can export timber products indefinitely because they have managed the forests well and not destroyed them with uncontrolled cutting. They mine iron inside the Arctic Circle. They established the first mines in the 1890s, and the high salaries attracted workers to move to this inhospitable region. But they have recently had to close many mines because of a fall in demand. Competition from developing countries has damaged the once prosperous steel and shipbuilding industries, but industrialists manufacture a variety of profitable goods, including aircraft, cars, domestic equipment and textiles.

(text from *First Certificate Avenues* by D. Foll and A. Kelly, Cambridge University Press 1998)

บันทึกผู้ให้การอบรม

คำตอบ: ภาพ 1 และภาพ 3 มาจากหนังสือที่ใช้แนวการเรียนการสอนแบบ CLIL เนื่องจาก ภาพ 1 และภาพ 3 มีกิจกรรมการเรียนรู้แบบเนื้อหาผสมผสานกับภาษา มีการสื่อสาร มีการฝึกทักษะคิด และสามารถเชื่อมโยงทักษะวัฒนธรรม

ให้ผู้รับการอบรมพิจารณาภาพเป็นคู่ เนื่องจากภาพ 1 และภาพ 2 มาจากหนังสือระดับประถมศึกษา ส่วนภาพ 4 และภาพ 5 มาจากหนังสือระดับมัธยมศึกษา

ภาพ 1 มีเนื้อหาที่ผสมผสานกับภาษาโดยตั้งคำถามเป็นหัวข้อบทเรียนว่า พืชหรือสัตว์ (Plant or Animal?) มีคำสั่งให้นักเรียนจัดประเภทอาหาร (Food) ว่าเป็นพืชหรือสัตว์ โดยนำสติ๊กเกอร์ Plant และ Animal ท้ายหน้ามาติดใต้ภาพพืชหรือสัตว์ นักเรียนได้เรียนรู้คำศัพท์ plant และ animal พร้อมกับได้ฝึกทักษะคิดแบบจัดประเภท (classify) ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ต้องอาศัยทักษะคิดในระดับจำ (Remembering) และเข้าใจ (Understanding) ตามการจัดประเภททักษะคิดใน Revising Bloom's Thinking Taxonomy ของ Anderson & Krathwohl (2001) กิจกรรมต่อมาที่ให้นักเรียนวาดภาพแซนด์วิชที่ตนชอบโดยมีภาพขนมปัง 2 แผ่น ประกบหัวท้ายนั้น จัดเป็นการฝึกทักษะคิดสร้างสรรค์ (Creating) (Anderson & Krathwohl, 2001) ให้แก่นักเรียนได้ เนื่องจากนักเรียนบางคนอาจคิดได้แซนด์วิชแบบแปลกไปจากที่ตนเคยรับประทานหรือครูอาจถือโอกาสพูดคุยเกี่ยวกับวัฒนธรรมแซนด์วิชนานาชาติ

ในขณะที่ภาพ 2 เป็นบทเรียนสอนภาษาโดยทั่วไป กิจกรรมแรกให้นักเรียนดูภาพ ฟัง และเขียนเลขบอกจำนวน กิจกรรมต่อมาให้นักเรียนเติมตัวอักษรที่ขาดหายไปของคำแต่ละคำ

ภาพ 3 มีเนื้อหาที่ผสมผสานกับภาษาให้นักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ไม้ในโลก (World wood usage) มีแผนภูมิวงกลมระบุข้อมูล 50% ใช้เพื่อเป็นเชื้อเพลิง 40% ใช้เพื่อการก่อสร้าง และ 10% ใช้เพื่อทำกระดาษ อันดับแรกนักเรียนต้องอ่านข้อมูลจากแผนภูมิวงกลมให้เข้าใจ

(Understanding) จึงทำกิจกรรมเปลี่ยนการนำเสนอข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบต่างได้ ซึ่งการเปลี่ยนรูปแบบแผนภูมิ และการให้พูดหรือเขียนเกี่ยวกับการใช้ไม้ในโลกโดยใช้ข้อมูลจากแผนภูมิ นอกจากจะเป็นการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารเนื้อหาแล้วยังอาจจัดเป็นการฝึกทักษะคิดในระดับการนำไปใช้ (Applying) ด้วย โดยอาจพูดคุยถึงความแตกต่างทางความต้องการใช้ไม้ในอดีตและปัจจุบันในเมืองร้อนและเมืองหนาวอันเป็นการจุดประกายทักษะวัฒนธรรมได้

ในขณะที่ภาพ 4 เป็นบทเรียนสอนภาษาโดยทั่วไป มีกิจกรรมให้นักเรียนอ่าน reading passage เกี่ยวกับเศรษฐกิจของประเทศสวีเดน แล้วเปลี่ยนคำกริยาทุกคำให้เป็น Passive

กิจกรรม 2.2

กิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL

1. แบ่งผู้เข้าร่วมอบรมเป็น 2 ฝั่ง ฝั่งซ้ายแบ่งเป็น 4-5 กลุ่ม ฝั่งขวาแบ่งเป็น 4-5 กลุ่ม (5 นาที)
2. ให้กลุ่มฝั่งซ้ายทำกิจกรรม *อาหารอาเซียน* โดยใช้ใบความรู้ 2.2a A-J และใบงาน 2.2a กลุ่มฝั่งขวาทำกิจกรรม *เครื่องแต่งกายประจำชาติอาเซียน* โดยใช้ใบความรู้ 2.2b A-E และใบงาน 2.2b (25 นาที)
3. เฉลยคำตอบใบงาน 2.2a และ 2.2b (10 นาที)

ใบความรู้ 2.2a A-J*

อาหารประจำชาติอาเซียน (ASEAN National Food)

ใบความรู้ 2.2a A

SAMLOR KOR KO

- Cambodia -

Pumpkin

Coconut milk

Garlic

Rice

Bitter melon

Galangal

Procedure

1. Put coconut milk, water, lemon grass, galangal, kaffir lime leaves, turmeric, paprika and garlic in a blender. Blend all together.
2. Place eggplant and bitter melon in a soup pot. Pour the mixed spices sauce over, and cover the pot with lid. Simmer for 10 minutes, then add pumpkin and spinach. Cover and cook till the pumpkin is tender.
3. Season with sugar, salt, mushroom sauce and roasted rice powder. Stir well.
4. Serve hot with rice or hot bread.

ใบความรู้ 2.2a B

อาหารประจำชาติอาเซียน (ASEAN National Food)

SOM TAM

- Laos -

Carrots

Dry shrimp

Field crab

Garlic

Papaya

Peanuts

String beans

Tomatoes

Procedure

1. Use mortar and pestle to crush chilies and garlic, add shrimps, and continue crushing.
2. Add sugar, continue beating with the pestle, add the papaya, carrot, string beans, fish sauce, lime juice, tomato, and peanuts, and continue beating until all ingredients mixed well.
3. Season with sugar, fish sauce, and lime juice. The original taste of this dish should be the balance taste between sweet, hot, salty, and sour.
4. Serve with vegetables (e.g., cabbage, string beans, basils, etc.).

ใบความรู้ 2.2a C

อาหารประจำชาติอาเซียน (ASEAN National Food)

SOTO

- Brunei -

Tomatoes

Rice

Garlic

Coriander

Ginger

Spice bag

Procedure

1. Tie up the spice ingredients into a small cloth bundle and crush lightly with a pestle to release the flavor.
2. Add water to a large pot, put the spice bag, crushed ginger and garlic and bring to a slow boil. Add chicken and simmer until the chicken is tender. Make sure to remove the layer of scum from the soup occasionally. Add salt and white pepper to taste.
3. Remove the cooked chicken from the pot and set it aside to cool before tearing the meat into small pieces. Strain the soup.
4. To serve the Soto, put a few rice cubes, some beansprouts, perkedel and chicken in a serving bowl. Fill bowl with hot chicken soup and garnish with fried shallots and Chinese celery.

ใบความรู้ 2.2a D

อาหารประจำชาติอาเซียน (ASEAN National Food)

TOM YUM GOONG

- Thailand -

Shrimps

Lemon grass

Tomatoes

Mushrooms

Coriander

Spring onion

Procedure

1. Add lemon grass and kaffir-lime leaves into a pot of stock and heat it.
2. Add shrimps when the water is boiling and cover the pot.
3. Wait for 3 minutes before adding the mushrooms and salt.
4. Leave it to simmer for a few minutes. Then remove from the heat.
5. Season with fish sauce, lime juice and ground chili.
6. Put the chopped coriander leaves in the pot before serving.

ใบความรู้ 2.2a E

อาหารประจำชาติอาเซียน (ASEAN National Food)

CHICKEN ADOBO

- Philippines -

Soy sauce

Garlic

Bay leaves

Chicken meat

Vinegar

Black pepper

Procedure

1. Heat oil and add all of the garlic, and cook until garlic is lightly brown. Add chicken and sauté until the chicken is beginning to tenderize.
2. Add ground black pepper, whole black pepper cloves, bay leaves, soy sauce, and vinegar, and let them simmer for 25-35 minutes or until chicken is done.
3. Taste and adjust to suit your taste (should be a bit tangy). When chicken is tender, you may add some 7-Up or Sprite if you prefer a sweeter taste, and let simmer for 5 more minutes.
4. Serve over rice.

ใบความรู้ 2.2a F

อาหารประจำชาติอาเซียน (ASEAN National Food)

LAKSA

- Singapore -

Lime wedge

Shrimps

Spring onion

Chicken breast

Coconut milk

Procedure

1. Boil water and soak noodles in it. When they are soft, drain out the water and keep it aside.
2. Make a paste of coriander seeds, fresh coriander, garlic, ginger, chilies and oil by a food processor.
3. Take the chicken breasts and slice them diagonally.
4. Take a saucepan and fry the paste for a minute, while stirring it well.
5. Add coconut and stock to it and bring it to boil. Turn the knob to simmer and cook it for 10 minutes.
6. Add fish sauce and chicken in it and further cook it for 5 minutes. Add lime juice to it and mix well.
7. Put noodles in bowls. Ladle the soup over them and garnish with bean sprouts, mint leaves, lime wedges and green onions.

ใบความรู้ 2.2a G

อาหารประจำชาติอาเซียน (ASEAN National Food)

LEPHET THOKE

- Myanmar -

Procedure

1. Rub salt to the fermented green tea leaves, squeeze it to remove some juice. Wash it under running water to remove the salt and the remaining bitter taste.
2. Pound the fermented green tea leaves, garlic, chili, and salt using a mortar and pestle.
3. Mix all the ingredients in a bowl, cabbage, tomatoes, onions, nuts and seeds.
4. Add 1/3 of the green tea leaves sauce or as you want it.
5. Serve them together.

ใบความรู้ 2.2a H

อาหารประจำชาติอาเซียน (ASEAN National Food)

NASI GORENG

- Indonesia -

Procedure

1. Heat the oil in a wok and stir-fry chicken strips. Transfer to bowl.
2. Stir-fry finely chopped onions, carrot, garlic, ginger and chili for five or ten minutes.
3. Return cooked chicken to the wok, add soy sauce, dried prawns and rice. Keep stirring; add salt, sugar and pepper to taste.
4. Crush peanuts in a dry wok and fry up. Transfer to bowl.
5. Fry the eggs separately.
6. Serve rice topped with the eggs; put peanuts on the side. Cover with chopped coriander.

ใบความรู้ 2.2a I

อาหารประจำชาติอาเซียน (ASEAN National Food)

NASI LEMAK

- Malaysia -

Anchovies

Tamarind juice

Eggs

Shallots

Procedure

1. Fry ikan bilis (dried anchovies) until crisp and put aside.
2. Grind the prawn paste together with shallots, garlic, deseeded dried chilies. Slice the bombay onion into rings.
3. Heat 2 tbsps oil in a pan and fry the ground ingredients until fragrant. Add in the onion rings.
4. Add tamarind juice, salt, sugar.
5. Cook, stirring occasionally until the gravy thickens.
6. Add in the ikan bilis and mix well.
7. Serve with steaming hot rice.

ใบความรู้ 2.2a J

อาหารประจำชาติอาเซียน (ASEAN National Food)

PHO

- Vietnam -

Spring onion

Coriander

Rice noodles

Beef knuckle

Procedure

1. Place the beef knuckle in a large pot. Season with salt, and fill the pot with water. Bring to a boil, and cook for about 2 hours.
2. Skim fat from the surface of the soup, and add the oxtail, radish and onions. Tie the anise pods, cinnamon stick, cloves, peppercorns and ginger in a cheesecloth or place in a spice bag; add to the soup. Stir in sugar, salt and fish sauce. Simmer over medium-low heat for at least 4 more hours (the longer, the better). At the end of cooking, taste, and add salt as needed. Strain broth, and return to the pot to keep at a simmer. Discard spices and bones. Reserve meat from the beef knuckle for other uses if desired.
3. Bring a large pot of lightly salted water to a boil. Soak the rice noodles in water for about 20 minutes, then cook in boiling water

until soft, but not mushy, about 5 minutes. Slice the frozen beef paper thin. The meat must be thin enough to cook instantly.
4. Place some noodles into each bowl, and top with a few raw beef slices. Ladle boiling broth over the beef and noodles in the bowl. Serve with hoisin sauce on the side. Set onion, cilantro, bean sprouts, basil, green onions, and lime out at the table for individuals to add toppings to their liking.

*ASEAN National Foods Handouts 2.2a A-J were adapted from Ministry of Culture (2015) and Asia Web Direct (2015).

ใบงาน 2.2 a (p.1)

อาหารประจำชาติอาเซียน (ASEAN National Food)

เลือกวัตถุดิบที่ไม่ใช้กับอาหารประจำชาติอาเซียนต่อไปนี้

(Choose one ingredient which does not belong to the dish.)

CHICKEN ADOBO (Philippines)

 Black pepper	 Chicken meat
a.	b.
 Soy sauce	 Carrots
c.	d.

LAKSA (Singapore)

 Pork sausage	 Spring onion
a.	b.
 Shrimps	 Coconut milk
c.	d.

SOTO (Brunei)

 Garlic	 Coriander
a.	b.
 Eggs	 Ginger
c.	d.

TOM YUM GOONG (Thailand)

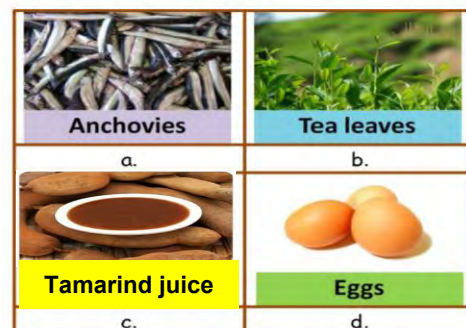
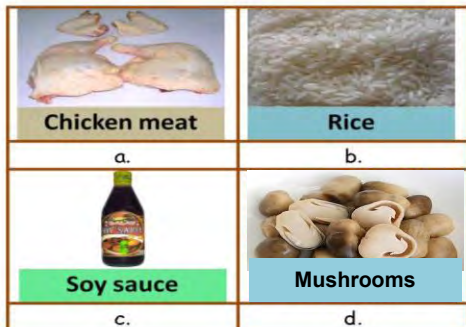
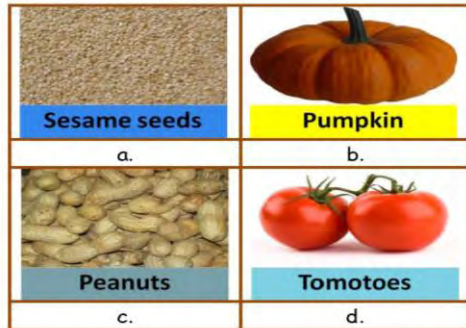
 Shrimps	 Ivy Gourd
a.	b.
 Coriander	 Spring onion
c.	d.

ใบงาน 2.2 a (p.2)

อาหารประจำชาติอาเซียน (ASEAN National Food)

เลือกวัตถุดิบที่ไม่ใช่กับอาหารประจำชาติอาเซียนต่อไปนี้

(Choose one ingredient which does not belong to the dish.)

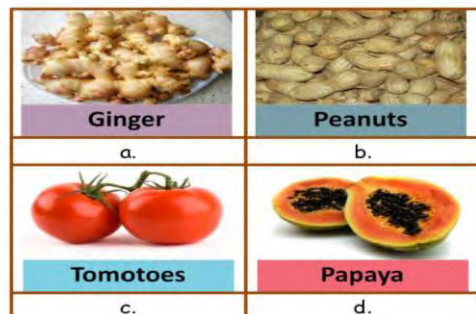
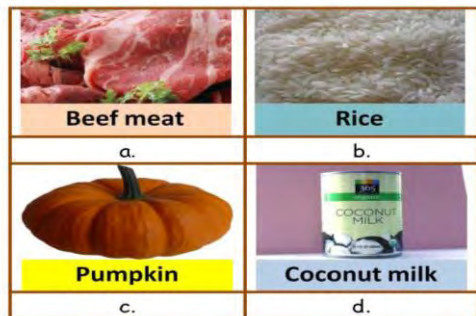
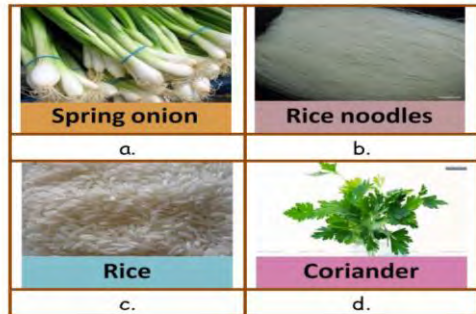

ใบงาน 2.2 a (p.3)

อาหารประจำชาติอาเซียน (ASEAN National Food)

เลือกวัตถุดิบที่ไม่ใช้กับอาหารประจำชาติอาเซียนต่อไปนี้

(Choose one ingredient which does not belong to the dish.)

ใบความรู้ 2.2b A-J (Adapted from RUTS, 2013; Piangpim, 2556)
เครื่องแต่งกายประจำชาติอาเซียน (ASEAN National Costumes)

ใบความรู้ 2.2b A

Brunei

Baju Melayu

Baju Kurung

Bruneian men wear a long-sleeved cream shirt, cream long pants, and a green Scott sarong.

Bruneian women wear a long green dress cover their body from head to toe. They wear a pink head scarf.

Cambodia

Sampot

Cambodian men wear a long-sleeved yellow shirt and brown pants.
Cambodian women wear a green blouse and a long skirt.

ใบความรู้ 2.2b B

เครื่องแต่งกายประจำชาติอาเซียน (ASEAN National Costume)

Indonesia

Teluk Beskap

Kebaya

Indonesian men wear a dark blue suit with a hat.
Indonesian women wear a long-sleeved blue shirt with a waistband and a brown skirt.

Laos

Salong

Sinh

Laotian men wear a long-sleeved white shirt with a waistband and brown pants.
Laotian women wear a blue long-sleeved shirt and a long red skirt.

ใบความรู้ 2.2b c

เครื่องแต่งกายประจำชาติอาเซียน (ASEAN National Costume)

Malaysia

Baju Melayu

Baju Kurung

Malaysian men wear a brown long-sleeved shirt and pants. They also wear a black hat.

Malaysian women wear a yellow long-sleeved shirt and a long skirt. The skirt is green.

Myanmar

Longyi

Burmese men wear a long-sleeved white shirt with a white headscarf and a sarong.

Burmese women wear a long-sleeved yellow shirt with a long skirt.

ใบความรู้ 2.2b D

เครื่องแต่งกายประจำชาติอาเซียน (ASEAN National Costume)

Philippines

Barong Tagalog Balintawak

Filipino men wear a white shirt with pants.
Filipino women wear a blue dress.

Singapore

Kebaya

Singaporean men wear a blue suit.
Singaporean women wear a tube top with an overdress
and a long skirt.

ใบความรู้ 2.2b E

เครื่องแต่งกายประจำชาติอาเซียน (ASEAN National Costume)

Thailand

Sue Phraratchatan
(royally bestowed shirt)

Chakri

Thai men wear a long-sleeved silk shirt with a waistband and pants. The shirt is cream and the pants are black.
Thai women wear a long-sleeved silk shirt and a long skirt.

Vietnam

Ao dai

Vietnamese men wear a long-sleeved blue shirt with black pants.
Vietnamese women wear a long pink dress.

ใบงาน 2.2 b

เครื่องแต่งกายประจำชาติอาเซียน (ASEAN National Costume)

จับคู่เครื่องแต่งกายเข้ากับประเทศให้ถูกต้อง

(Match the country with the right costume.)

1. Brunei _____

2. Cambodia _____

3. Indonesia _____

4. Laos _____

5. Malaysia _____

6. Myanmar _____

7. Philippines _____

8. Singapore _____

9. Thailand _____

10. Vietnam _____

บันทึกผู้ให้การอบรม

ผู้ให้การอบรมกล่าวนำกิจกรรมอาหารประจำชาติอาเซียนและเครื่องแต่งกายประจำชาติอาเซียน แล้วจึงแบ่งผู้รับการอบรมเป็น 2 ฝ่าย ฝ่ายชาย 10 กลุ่ม ศึกษาไปความรู้อาหารประจำชาติอาเซียนกลุ่มละ 1 ประเทศ ฝ่ายหญิง 10 กลุ่ม ศึกษาไปความรู้เครื่องแต่งกายอาเซียนกลุ่มละ 1 ประเทศ ให้ฝ่ายศึกษาอาหารทำใบงานเกี่ยวกับอาหาร ฝ่ายศึกษาเครื่องแต่งกายทำใบงานเกี่ยวกับเครื่องแต่งกาย จากนั้นดูเฉลยคำตอบร่วมกัน

คำตอบ: ใบงาน 2.2 a (p.1 - p.3) อาหารประจำชาติอาเซียน

CHICKEN ADOBO – Philippines d

LAKSA – Singapore a

SOTO – Brunei c

TOM YUM GOONG – Thailand b

LAPHET THOKE – Myanmar b

NASI GORENG – Indonesia d

NASI LEMAK – Malaysia b

PHO – Vietnam c

SAMLOR KOR KO – Cambodia a

SOMTUM – Laos a

คำตอบ: ใบงาน 2.2 b เครื่องแต่งกายประจำชาติอาเซียน

1. Brunei G

2. Cambodia F

3. Indonesia E

4. Laos B

5. Malaysia H
6. Myanmar D
7. Philippines I
8. Singapore J
9. Thailand A
10. Vietnam C

กิจกรรม 2.3

ลักษณะบทเรียนภาษาอังกฤษเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL

1. ทบทวนลักษณะการเรียนรู้ตามแนวคิด CLIL เพื่อระบุงค์ประกอบการเรียนรู้เรื่องอาหารและชุดประจำชาติอาเซียน (10 นาที)
2. อภิปรายร่วมกันเพื่อหองค์ประกอบของบทเรียน CLIL ให้แก่กิจกรรมอาหารและชุดประจำชาติอาเซียนในใบงาน 2.3 (10 นาที)

ใบงาน 2.3

ลักษณะบทเรียนภาษาอังกฤษเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL

ทบทวนลักษณะบทเรียน CLIL จากใบความรู้ 2.1 และใบงาน 2.1 เลือกกิจกรรมอาหาร หรือ ชุดประจำชาติอาเซียน เพื่ออภิปรายกลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน ว่ากิจกรรมนั้นสามารถนำมาเป็นบทเรียนภาษาอังกฤษเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL ได้หรือไม่ และบทเรียนนั้นจะมีองค์ประกอบ 4 Cs: Content, Communication, Cognition และ Culture หรือไม่ อย่างไร

Can the ASEAN activities be developed to a CLIL lesson?

Activity Title ASEAN National Food

ASEAN National Costume

The activity comprises the components of a CLIL lesson, which include the following:

Content:

Communication:

Cognition:

Culture:

YES. The activity can be developed to a CLIL lesson.

NO. The activity cannot be developed to a CLIL lesson.

Remark:

บันทึกผู้ให้การอบรม

ควรได้รับการเลือกตอบ YES จากผู้เข้าอบรม ทั้งผู้ที่เลือกกิจกรรมอาหารประจำชาติอาเซียนและเครื่องแต่งกายประจำชาติอาเซียน โดยแสดงความคิดเห็นไปในแนวทางที่เชื่อว่าสามารถนำกิจกรรมทั้งสองไปออกแบบบทเรียน CLIL ให้กับนักเรียนของตนได้

กิจกรรมอาหารประจำชาติอาเซียน

Content: ศัพท์เกี่ยวกับส่วนผสมเครื่องปรุง คำบอกปริมาณ คำบอกระยะเวลา กริยา imperative บอกวิธีทำ ชื่ออาหารประจำชาติอาเซียนประเทศละ 1 รายการ

Communication: อาจพัฒนากิจกรรมเลือกตัวเลือกที่ไม่ใช่ส่วนผสมของอาหารชนิดนั้น เป็นบทสนทนาโดยให้กรอบบทสนทนาผลิตภัณฑ์เป็น A เป็น B และแสดงบทเป็นชาว ASEAN ตัวอย่างเช่น

A: I'm Mali. I'm Thai. Tom Yam Goong is our national dish. What about yours?

B: My name is Karina. I'm Indonesian. Nazi Goreng is our national dish.

Your national dish, Tom Yam Goong, sounds great? What ingredients and way to cook it?

A: For Tom Yam Goong, we need _____.

We have to _____ and we serve it with rice. And what about your national dish, Nazi Goreng?

B: For Nazi Goreng, we need _____.

We have to _____ and some people call it Indonesian Fried Rice.

หรือปรับเป็นบทแสดงรายการโซเชียลมีเดียการทำอาหารทางทีวีเมื่อต้องการบทเรียนเน้นทักษะพูดนำเสนอ หรือปรับกิจกรรมเป็นให้นักเรียนเขียนโพสต์ Facebook เชิญชวนเพื่อนอาเซียนร่วม Party Potluck (ผู้มาร่วมงานต่างนำอาหารของตนมาแบ่งปันกันรับประทานในงาน) โดยเขียนให้ข้อมูลอาหารประจำชาติที่ตนจะนำมาร่วมงาน เมื่อต้องการบทเรียนเน้นทักษะเขียน เป็นต้น

Cognition: กิจกรรมอาหารประจำชาติอาเซียนมีลักษณะกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้รู้จำ (Memorizing) และเข้าใจ (Understanding) ชื่ออาหาร ตลอดจนคำศัพท์และภาษาเกี่ยวกับเครื่องปรุงและวิธีทำอาหารนานาชาติ สามารถนำไปใช้ (Applying) ในกิจกรรมฝึกต่างๆ แล้วผู้สอนยังสามารถนำข้อมูลอาหารนานาชาติไปสู่กิจกรรมในลักษณะฝึกทักษะคิดแบบเปรียบเทียบและเปรียบเทียบซึ่งเป็นทักษะคิดเปรียบเทียบ (compare and contrast) หรือทักษะคิดแบบจัดประเภท (Classifying) ซึ่งเป็นทักษะคิดในระดับคิดวิเคราะห์ (Analyzing) ได้อีกด้วย ตัวอย่างเช่น ให้จัดกลุ่มอาหารให้แก่ชาวมุสลิม อาหารสุขภาพแบบไม่ผัดไม่มัน หรืออาหารสำหรับผู้รับประทานมังสวิรัติ หรือไม่รับประทานเนื้อวัว เป็นต้น

Culture: กิจกรรมอาหารประจำชาติอาเซียนมีเนื้อหาที่เพิ่มข้อมูลให้แก่นักเรียนเกี่ยวกับวัฒนธรรมอาหารนานาชาติอันจะนำไปสู่การเปิดโลกทัศน์ทางวัฒนธรรมให้นักเรียนมีมุมมองต่อวัฒนธรรมนานาชาติด้วยความเข้าใจอย่างฉันทมิตรได้

กิจกรรมเครื่องแต่งกายประจำชาติอาเซียน

Content: ศัพท์เกี่ยวกับเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายชุดประจำชาติอาเซียน คุณศัพท์บอกลักษณะ วิเศษณ์บอกสี รูปทรง ขนาด ของเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ชื่อเครื่องแต่งกายประจำชาติอาเซียนประเทศละ 1-2 ชื่อ

Communication: อาจพัฒนากิจกรรมจับคู่ชื่อประเทศและภาพเครื่องแต่งกายโดยให้กรอบบทสนทนาผัดกันเป็น A เป็น B และแสดงบทเป็นชาว ASEAN ตัวอย่างเช่น

A: I'm Mali. I'm Thai. My national costume is Sue Phraratchatan for men and Chakri for women. What about yours?

B: My name is Karina. I'm Indonesian. Teluk Beska is our national costume for men and Kabaya is for women.

Your national costume looks great? Please tell me about that.

A: For Thai men, we wear _____. For Thai women, we wear _____. And what about your national costume?

B: For Indonesian men, we wear _____. For Indonesian women, we wear _____. We wear our national costume during official occasions or traditional ceremonies.

A: We do too. We wear our national costume during official occasions or traditional ceremonies.

หรือปรับเป็นบทแสดงรายการแฟชั่นโชว์บรรยายลักษณะการแต่งกายของนายแบบนางแบบนานาชาติอาเซียนเมื่อต้องการบทเรียนเน้นทักษะพูดนำเสนอ หรือปรับกิจกรรมเป็นให้นักเรียนเขียนโพสต์ Facebook เชิญชวนเพื่อนอาเซียนร่วม National Costume Party (ผู้มาร่วมงานแต่งกายด้วยชุดประจำชาติ) โดยเขียนให้ข้อมูลเครื่องแต่งกายประจำชาติที่ตนจะแต่งมาร่วมงาน เมื่อต้องการบทเรียนเน้นทักษะเขียน เป็นต้น

Cognition: กิจกรรมเครื่องแต่งกายประจำชาติอาเซียนมีลักษณะกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้รู้จำ (Memorizing) และเข้าใจ (Understanding) ชื่อเครื่องแต่งกาย ตลอดจนคำศัพท์และภาษาเกี่ยวกับการบรรยายเครื่องแต่งกายนานาชาติ สามารถนำไปใช้ (Applying) ในกิจกรรมฝึกต่างๆ แล้ว ผู้สอนยังสามารถนำข้อมูลเครื่องแต่งกายนานาชาติไปสู่กิจกรรมในลักษณะฝึกทักษะ

คิดแบบเปรียบเทียบและเปรียบเทียบซึ่งจัดเป็นทักษะคิดเปรียบเทียบ (compare and contrast) หรือทักษะคิดแบบจัดประเภท (Classifying) อันจัดเป็นทักษะคิดในระดับคิดวิเคราะห์ (Analyzing) ได้อีกด้วย ตัวอย่างเช่น จัดกลุ่มเครื่องแต่งกายประจำชาติของผู้ชายในกลุ่มประเทศที่ต้องใส่หมวก กลุ่มประเทศที่ต้องคาดผ้าขาวม้า เครื่องแต่งกายประจำชาติผู้หญิงที่ต้องมีผ้าโพกศีรษะ ที่ต้องเป็นเสื้อแขนยาว ที่เป็นผ้าถุง เป็นต้น

Culture: กิจกรรมเครื่องแต่งกายประจำชาติอาเซียนมีเนื้อหาที่เพิ่มข้อมูลให้แก่นักเรียนเกี่ยวกับวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายนานาชาติอื่นจะนำไปสู่การเปิดโลกทัศน์ทางวัฒนธรรมให้นักเรียนมีมุมมองต่อวัฒนธรรมนานาชาติด้วยความเข้าใจอย่างฉันทมิตรได้

สื่อการอบรม

1. PowerPoint Slides
2. ใบความรู้
3. ใบงาน
4. Flip charts

รายการอ้างอิง

ภาษาอังกฤษ

Anderson, L. W., & Krathwohl, D. R. (Eds.). (2001). *A taxonomy for learning, teaching and assessing: A revision of Bloom's Taxonomy of educational objectives*. Boston, MA: Pearson Education.

Asia Web Direct. (2015). *ASEAN food*. Retrieved from <http://www.bangkok.com/food-top10.htm#stq=ASEAN%20food&stp=1>

Bentley, K. (2010). *The TKT teaching knowledge test course: CLIL content and language integrated learning model*. Cambridge: Cambridge University Press.

Coyle, D., Hood, P., & Marsh, D. (2010). *Content and language integrated learning*. Cambridge: Cambridge University Press.

Cambridge ESOL. (2009). *Research notes*. Retrieved from <http://www.cambridgeenglish.org/images/23157-research-notes-38.pdf>

RUTS: Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi, International Relations (2013). *Clothing Identity*. Retrieved from <https://interrnutsben.wordpress.com/2013/07/18/traditional-clothing/>

Lasagabaster, D. (2009). Language attitudes in CLIL and traditional EFL classes. *International CLIL Research Journal*, 1:2, 4-16.

Ministry of Culture. (2015). *ASEAN food*. Retrieved from <http://www.m-culture.go.th/ebook/47/>

Piangpim Wongchai. (2556). *National costumes of ASEAN member states*. Retrieved from <http://www.km-cm1.net/index.php?name=knowledge&file=readknowledge&id=330>

โมดูล 3

การเขียนแผนการสอนภาษาอังกฤษ ด้วยเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL

วัตถุประสงค์

หลังการอบรม ผู้เข้าอบรมจะสามารถ

1. บอกองค์ประกอบแผนการสอนบทเรียนเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL
2. ระบุมาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
3. เขียนเติมข้อมูลแผนการสอนแบบ CLIL จากกิจกรรมอาเซียน

เนื้อหา

1. องค์ประกอบแผนการสอนบทเรียนเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL
2. มาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
3. การเขียนแผนการสอนแบบ CLIL จากกิจกรรมอาเซียน

เวลา

1.30 ชั่วโมง

กิจกรรม

1. กระบวนการ

No.	กิจกรรม	เวลา	รูปแบบกิจกรรม	สื่อการอบรม
3.1	องค์ประกอบแผนการสอน บทเรียนเนื้อหาอาเซียนตาม แนวคิด CLIL - ศึกษาตัวอย่างแผนการสอน ภาษาอังกฤษเนื้อหาอาเซียน ตามแนวคิด CLIL เรื่อง ธง อาเซียน	30 นาที	บรรยาย และทำ กิจกรรม ร่วมกันหา คำตอบ	- ใบความรู้ 3.1 - ใบงาน 3.1
3.2	มาตรฐานและตัวชี้วัดตาม หลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	20 นาที	บรรยายและอภิปราย คำตอบร่วมกัน	- ใบความรู้ 3.2 - ใบงาน 3.2
3.3	กิจกรรม <i>อาเซียนฉันมิตร</i> และ แผนการสอนแบบ CLIL จาก กิจกรรม <i>อาเซียนฉันมิตร</i>	40 นาที	ร่วมทำกิจกรรมและ อภิปรายประเด็นใน การทำแผนการสอน จากกิจกรรมนั้นร่วมกัน	- ใบงาน 3.3 - ใบงาน 3.3

2. รายละเอียดแผนดำเนินกิจกรรม

กิจกรรม 3.1

การเขียนแผนการสอนบทเรียนเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL (30 นาที) ดังนี้

1. บรรยายองค์ประกอบแผนการสอนบทเรียนเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL ในใบความรู้ 3.1 (10 นาที)
2. ศึกษาตัวอย่างแผนการสอนบทเรียนเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL เรื่องธงอาเซียน เพื่อร่วมกันหาคำตอบในใบงาน 3.1 (20 นาที)

ใบความรู้ 3.1

องค์ประกอบแผนการสอนบทเรียนเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL

ในการเขียนแผนการสอน โดยทั่วไปต้องคำนึงถึงองค์ประกอบของแผนการสอน อันได้แก่ การระบุมาตรฐานและตัวชี้วัด ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหา ระยะเวลาของกิจกรรม การประเมินผล และกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการออกแบบบทเรียนที่ดีต้องมีการศึกษาเกี่ยวกับตัวผู้เรียน ภูมิหลัง ความต้องการ ความสนใจ และมีการศึกษาถึงความประสงค์ของหลักสูตรเพื่อเตรียมบทเรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานและตัวชี้วัดที่ระบุไว้ในหลักสูตรแห่งชาติ และหากมีการกำหนดให้ใช้หนังสือเล่มใดประกอบการเรียนการสอนควรศึกษาดูว่าจะใช้เนื้อหาในหนังสือนั้นมาปรับใช้เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนแบบแนวคิดของผู้สอนอย่างไรได้บ้าง ซึ่งมีบ่อยครั้งที่ผู้สอนจำเป็นต้องหาหรือจัดทำเอกสารประกอบการสอนเอง

การเขียนแผนการสอนสำหรับบทเรียนแบบ CLIL เป็นไปเช่นเดียวกับที่กล่าวข้างต้น โดยต้องคำนึงถึงองค์ประกอบ 4 ด้าน อันเป็นลักษณะของบทเรียนแบบ CLIL ซึ่งได้แก่ เนื้อหา การสื่อสาร การรู้คิด และวัฒนธรรม ดังนี้

เนื้อหา (Content)

เนื้อหาสำหรับบทเรียนตามแนวคิดแบบ CLIL ได้แก่ เนื้อหาวิชา (subject content) และเนื้อหาภาษาอังกฤษ (English content) เนื้อหาวิชาในที่นี้ ได้แก่ เนื้อหาที่เป็นข้อมูลพื้นฐานหรือที่น่าสนใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนและประเทศในประชาคมอาเซียน ส่วนเนื้อหาที่เป็น English content ได้แก่ ศัพท์ และ โครงสร้าง ให้พิจารณาว่า ศัพท์และโครงสร้างใดเป็นศัพท์และโครงสร้างเฉพาะที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ (language of learning) ศัพท์และโครงสร้างใดมีความสำคัญจำเป็นสำหรับผู้เรียนมีไว้ใช้เพื่อการเรียนรู้ (language for learning) และศัพท์และโครงสร้างใดผู้เรียนได้เรียนรู้เพิ่มเติมในขณะที่เรียนรู้ในชั้นเรียน (language through learning) (Coyle, Hood, and Marsh, 2010)

ตัวอย่างเช่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เมื่อเนื้อหาบทเรียน CLIL เรื่อง ธงอาเซียน (ใบความรู้ 3.1) เนื้อหาภาษาที่เป็น language of learning อาจได้แก่ คำศัพท์: unity, solidarity, stability, peace, purity, prosperity, dynamism, emblem, stalk of padi, represent, symbolize โครงสร้าง: Blue represents peace and stability. Yellow symbolizes prosperity. สำหรับ language for learning อาจได้แก่ ศัพท์และโครงสร้างที่ผู้เรียนใช้ถามเกี่ยวกับความหมายของสีธง Who can tell me what color represents purity? Why did blue, red, yellow, and white are chosen to be in the flag? ส่วน language through learning อาจได้แก่ ศัพท์หรือโครงสร้างใดๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างการเรียนในชั้นเรียน เช่น ศัพท์: invent, flag size, set-up, place โครงสร้าง: What is in the circle in the center of the flag? เป็นต้น

การสื่อสาร (Communication)

ในชั้นเรียน CLIL นักเรียนจะพัฒนาทักษะการสื่อสาร (communication skills) ทั้งพูดและเขียน โดยใช้ภาษาแสดงความรู้ในเนื้อหาวิชา แสดงความคิดเห็นความรู้สึกเกี่ยวกับประเด็นของเรื่องที่เรียน นักเรียนจะได้เรียนรู้ที่จะใช้ภาษาและใช้ภาษาเพื่อจะเรียนรู้ (Coyle et al., 2010)

ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารดังกล่าว ได้แก่ ภาษาที่ใช้แสดงความเห็นด้วยไม่เห็นด้วย ใช้ยกตัวอย่าง ใช้อธิบายขยายความ ใช้แสดงเหตุผล แสดงความคิดเห็น แนะนำขั้นตอน ทำนาย ตัดสิน แนะนำเสนอแนวทางแก้ไขตัวอย่างเช่น การใช้ connectors 'First...' 'Then...', 'Next...', 'Finally...' และ imperative verbs กับการบอกวิธีทำอาหารในเมนูอาหารประจำชาติอาเซียน การใช้ to-infinitive แสดงวัตถุประสงค์ และการใช้ present continuous แสดงแนวโน้มในปัจจุบัน (Bentley, 2010)

- ใช้ to-infinitive แสดงวัตถุประสงค์

Fish use their fins		swim.
Turtles have a shell	to	protect their body.
Dolphins surface		breathe.

- ใช้ present continuous แสดงแนวโน้มในปัจจุบัน

The population		aging.
The birth rate	is	decreasing.
People	are	living longer.

การรู้คิด (Cognition)

นักเรียนของชั้นเรียน CLIL ต้องมีการฝึกฝนทักษะคิด cognitive skills หรือ thinking skills อันได้แก่ การฝึกกระบวนการการใช้สมองในการเรียนรู้ ทักษะคิดแบ่งเป็น ทักษะคิดระดับต้น (Lower Order Thinking Skills: LOTS) และทักษะคิดระดับสูง (Higher Order Thinking Skills: HOTS) (Anderson & Krathwohl, 2001) ทักษะคิดระดับต้นได้แก่ จำ เข้าใจ และการนำไปใช้ ส่วนทักษะคิดระดับสูง ได้แก่ วิเคราะห์ ประเมิน และสร้างสรรค์ ดังแผนภาพที่ 3

(Anderson & Krathwohl, 2001)

แผนภาพที่ 3 ระดับทักษะคิด

(Source: Anderson & Krathwohl, 2001)

ข้อความในตารางด้านล่างเป็นตัวอย่างกิจกรรมการเรียนรู้และรูปแบบคำถาม/คำสั่งที่ใช้ในบทเรียนเนื้อหาอาเซียนที่อยู่ในทักษะคิดระดับต่างๆ (ปรับจาก Bentley, 2010 และ Fisher, 2011)

Cognitive skills	Example activity	Types of questions/ instructions
remembering (recognizing, recalling...)	Take turns to recite the greeting and saying good-bye phrases of each ASEAN nation.	What is the capital of Indonesian? When did the festival start? Where should the ASEAN Flag be placed?
understanding (summarizing, comparing..)	Summarizing the objectives of ASEAN 2015 in your own words.	What are similarities and differences among the ASEAN national costumes?
applying (implementing, classifying...)	Put the ASEAN menus into three different groups.	Cook Chicken Adobo following the recipe provided.

Cognitive skills	Example activity	Types of questions/ instructions
analyzing (differentiating, ordering....)	Sort out the matters that are not treated under ASEAN Soico-cultural pillar.	Put major occurrences of ASEAN uniting in the order in which they happened.
evaluating (critiquing, ranking...)	Judge which of the two ASEAN traditional children's games is the most suitable for developing thinking skills.	To develop ASEAN economics, what should be put in action first?
creating (generating, planning, producing...)	Invent a new ASEAN menu for ASEAN festival.	Design a new costume for ASEAN community.

วัฒนธรรม (culture)

ชั้นเรียน CLIL จะมีการออกแบบให้ผู้เรียนเกิดการตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม (cultural awareness) จนนำไปสู่การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมนานาชาติ (intercultural knowledge/ understanding) เมื่อมีโอกาสฝึกในชั้นเรียน CLIL และได้นำไปใช้ในประสบการณ์จริง จนเกิดทักษะวัฒนธรรมนานาชาติ (intercultural skills) ผู้เรียนจะมีการพัฒนาสมรรถนะทางวัฒนธรรมนานาชาติ (intercultural competence) ของตนต่อไปได้ในที่สุด (Byram *et al.*, 2002, Byram, 2008; Chang, 2007; Chiu & Hong, 2006; Coyle *et al.*, 2010)

กระบวนการที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีสมรรถนะทางวัฒนธรรมนานาชาติได้ต้องให้ผู้เรียนมีการค้นพบข้อความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมนานาชาติ (intercultural knowledge discovery) ซึ่งในที่นี้ได้แก่ วัฒนธรรมของประเทศในประชาคมอาเซียน เมื่อมีความรู้ผู้เรียนจะเริ่มรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา (empathy) เกิดความเคารพวัฒนธรรมอื่นๆ (respect for other cultures) และอดทนต่อสิ่งที่

ยังไม่สามารถเข้าใจได้ต้องแท้เกี่ยวกับวัฒนธรรมอื่น (tolerance of ambiguity) ผู้เรียนจะมีพฤติกรรมที่ยืดหยุ่นผ่อนปรน (behavioral flexibility) และตระหนักถึงการแสดงออกที่เหมาะสมทางกายวาจา (communication awareness) (Byram *et al.*, 2004; Byram, 2010; Kramsch, 2008)

ผู้มีสมรรถนะทางวัฒนธรรมนานาชาติจะเป็นผู้สามารถปฏิสัมพันธ์กับผู้คนในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกได้เป็นอย่างดี เหมาะสมกับการเป็นพลเมืองดีของประชาคมท้องถิ่นและประชาคมโลก จึงเรียกผู้มีสมรรถนะทางวัฒนธรรมนานาชาตินี้ได้อีกอย่างหนึ่งว่า เป็นผู้มีความเป็นพลเมืองของประชาคม (citizenship) (Bentley, 2010; Kramsch, 2008)

การเขียนแผนการสอนสำหรับบทเรียน CLIL ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบทั้งสี่ดังกล่าวข้างต้น คือ เนื้อหา การสื่อสาร การรู้คิด และ วัฒนธรรม และเมื่อต้องการออกแบบบทเรียน CLIL เพื่อเตรียมผู้เรียนให้ตอบรับยุคประชาคมอาเซียน บริบท (context) ที่ต้องคำนึงถึงย่อมได้แก่ข้อมูลพื้นฐานต่างๆ ของประเทศในประชาคมอาเซียน ประกอบกับการพิจารณามาตรฐานและตัวชี้วัดที่ระบุไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีพุทธศักราช 2551 ซึ่งจะได้กล่าวถึงในตอนต่อไป

ใบงาน 3.1

แผนการสอนภาษาอังกฤษเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL

ศึกษาการเขียนแผนการสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิด CLIL จากตัวอย่างแผนการสอนที่ใช้เนื้อหาเกี่ยวกับธงอาเซียนต่อไปนี้ เพื่ออภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับองค์ประกอบแผนการสอนของบทเรียน CLIL

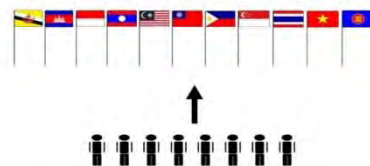
ASEAN Flag

The ASEAN Flag represents a stable, peaceful, united and dynamic ASEAN. The colors of the Flag – blue, red, white and yellow – represent the main colors of the flags of all the ASEAN Member States. The meaning of the colors and symbols of the Flag are as follows (กรมอาเซียน, 2554).

Flag color/symbol	Meaning
Blue	Peace and stability
Red	Courage and dynamism
White	Purity
Yellow	Prosperity
Stalk of padi	All the ASEAN countries bound together in friendship and solidarity
Circle in the Flag center	The unity of ASEAN

- The ASEAN outdoor/venue and room flag shall be displayed together with the flags of ASEAN Member States in alphabetical order, based on the names of Member States, starting from Brunei Darussalam on the extreme left and with the ASEAN Flag always on the extreme right after the national flag of Viet Nam, in the following manner:

ASEAN Flag (Cont.)

- The ASEAN table flag shall be displayed at the left side of the name plaque of the ASEAN Secretariat, in the following manner:

- The ASEAN emblem in the flag shall be used in a manner that promotes ASEAN and its purposes and principles. It shall not be used for political purposes or for activities that harm the dignity of ASEAN.
- The ASEAN Emblem shall not be used for commercial purposes unless the entities concerned obtain official approval through the procedures stipulated in Article A.4.
- ASEAN Member States are encouraged to use the ASEAN Emblem in official functions relating to ASEAN.
- The ASEAN Emblem shall be placed to the right of the ASEAN Member States' National Symbols, as seen by the viewer.
- The ASEAN Secretariat shall use the ASEAN Emblem in the manner considered appropriate by the Secretary-General which may include the following:
 - Display at the Secretariat buildings and residence of the Secretary-General;
 - Use in its official correspondence as letterhead;
 - Use as the official seal for the ASEAN Secretariat;
 - Use in its official publications, stationery and souvenirs;
 - Mark or engrave on properties belonging to the ASEAN Secretariat; and Display at ASEAN official functions.

Lesson Plan: The ASEAN Flag

Indicators: * _____

Learning outcomes: Students will be able to

1. recognize and identify the meaning represented in the ASEAN flag, and
2. express opinions about the texts they have read.

Assessment: students' speaking performance and presentation

Time: 100 minutes

Content:

1. Introduction to the ASEAN Flag
2. Meaning represented in each flag

Communication:

Vocabulary: solidarity, stability, purity, prosperity, dynamism, emblem, stalk of padi, monarchy, represent, symbolize

Structure: Present simple tense used to inform facts

Ex: *Blue represents peace and stability. Yellow symbolizes prosperity.*

Functions: Information seeking expressions

Ex: Who can tell me what color represents purity? Why did blue, red, yellow, and white are chosen to be in the flag?

Opinion assertion expressions

Ex: I think the color represents... I don't think the emblem represents... I agree with you... Yes, but... Exactly, but don't you think that...

* Indicators will be discussed in the next activity

- Cognition:**
1. Remembering (recognizing the flag appearance and its meaning)
 2. Understanding (comparing meaning uses of the colors and the emblems of the flag)
 3. Analyzing (differentiating appropriate places to put the ASEAN Flag and the emblem in the flag)

Culture: Knowledge and awareness about the constructed token for ASEAN as a symbol of unity of the ASEAN nations.

Instructional activities:

- Warm up: Bring into the class a few mini Thai and other nations' flags. Ask the students why we need a national flag and whether they know the ASEAN flag.
- Present the ASEAN flag and the appropriate use of the ASEAN emblem to the students using PPT and handouts.
- Have students work in groups of five. Each group chooses to work with either the meaning of the flag or the guidelines to use the flag. Give them task sheets providing vocabulary, sentence structure, and language functions and task instructions.
- Have students play ASEAN Flag Game.

(Each group will have several pieces of paper in only one color, blue, red, white, or yellow. They have to take turn trading the color that they have with the other colors from the other groups. When asking for the color, instead of naming it, the student has to speak out the meaning of it (e.g., they say, "I'd like the peace and stability," when they want the blue). They can get the color they want only if the meaning is said correctly. Once the wanted colors are collected, an ASEAN flag can be created. They will glue the made paper flag to the appropriate place provided on the board. The group who can first finish the flag and appropriately stick it to the right place win the game.)

- Have them discuss and prepare to explain to the classmates where the place is and why the ASEAN flag or the emblem in the flag is appropriate to be there.
- Select a few groups to present in front of the class.
- Wrap up: Ask the students what they have learned in the lesson.

บันทึกผู้ให้การอบรม

แจ้งแก่ผู้เข้าอบรมว่าการระบุตัวชีวิตให้กับแผนการสอนเรื่อง ธงอาเซียน นี้ จะเป็นกิจกรรมที่ให้ทำในช่วงต่อไป ขอให้เริ่มศึกษาแผนการสอนนี้จากหัวข้อผลการเรียนรู้ (Learning outcomes)

กิจกรรม 3.2

**มาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 (20 นาที) ดังนี้**

1. ทบทวนเกี่ยวกับสาระ มาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ด้วยใบความรู้ 3.2 (10 นาที)
2. อภิปรายคำตอบร่วมกันเกี่ยวกับการหามาตรฐานและตัวชี้วัดฯ ให้กับตัวอย่างแผนการสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิด CLIL เรื่อง *ธงอาเซียน* ในใบงาน 3.2 (10 นาที)

ใบความรู้ 3.2

มาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลาง

การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552) ได้กำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่ต้องเรียนในทุกกระดับชั้นตลอดหลักสูตร ในขณะที่ภาษาต่างประเทศอื่นๆ เช่น ภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน จีน ญี่ปุ่น อาหรับ บาลี และภาษากลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน หรือภาษาอื่นๆ ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา หลักสูตรแกนกลางฯ ได้กำหนดสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศไว้ 4 สาระ (Strands) คือ ภาษาเพื่อการสื่อสาร ภาษาและวัฒนธรรม ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก ในแต่ละสาระได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ (standards) และตัวชี้วัด

<p>(key stage indicators) ตั้งตัวอย่างสาระ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552) ดังต่อไปนี้</p> <p>Strand 1 Language for communication</p> <p>Standards F1.1</p> <p>Understanding of and capacity for interpreting what has been heard and read from various types of media and ability to express opinions with proper reasoning</p>	
F1.1, Gr10-12/1	Observe instructions in manuals for various types of work, clarifications, explanations and descriptions heard and read.
F1.1, GR10-12/2	Accurately read aloud texts, news, advertisements, poems and skits by observing the principles of reading
F1.1, GR10-12/3	Explain and write sentences and texts related to various forms of non-text information, as well as specify and write various forms of non-text information related to sentences and texts heard or read
F1.1, GR10-12/4	Identify the main idea, analyse the essence, interpret and express opinions from listening to and reading feature articles and entertainment articles, as well as provide justifications and examples for illustration.
<p>Standards F1.2</p> <p>Endowment with language communication skills for exchange of data and information; efficient expression of feelings and opinions</p>	
F1.2, GR10-12/1	Converse and write to exchange data about themselves and various matters around them, experiences, situations, news/incidents and issues of interest to society, and communicate the data continuously and appropriately.
F1.2, GR10-12/2	Choose and use requests and give instructions, clarifications and explanations fluently.
F1.2, GR10-12/3	Speak and write to express needs and offer, accept and refuse to give help in simulated or real situations.

F1.2, GR10-12/4	Speak and write appropriately to ask for and give data, describe, explain, compare and express opinions about matters/ issues/news and situations heard and read.
F1.2, GR10-12/5	Speak and write to describe their own feelings and opinions about various matters, activities, experiences and news/ incidents with proper reasoning.
Standards F1.3	
Ability to present data, information, concepts and views about various matters through speaking and writing	
F1.3, GR10-12/1	Speak and write to present data themselves/experiences, news/incidents, matters and various issues of interest to society.
F1.3, GR10-12/2	Speak and write to summarise the main idea/theme identified from analysis of matters, activities, news, incidents and situations in accordance with their interests.
F1.3, GR10-12/3	Speak and write to express opinions about activities, experiences and incidents in the local area, society and the world, as well as provide justifications and examples for illustration.
Strand 2 Language and culture	
Standards F2.1	
Appreciation of the relationship between language and culture of native speakers and capacity for use of language appropriate to occasions and places	
F2.1, GR10-12/1	Choose the language, tone of voice, gestures and manners appropriate to various persons, occasions and places by observing social manners and culture of native speakers.
F2.1, GR10-12/2	Explain/discuss the lifestyles, thoughts, beliefs and origins of customs and traditions of native speakers.
F2.1, GR10-12/3	Participate in, give advice and organise language and cultural activities appropriately.
Standards F2.2	
Appreciation of similarities and differences between language and culture of native and Thai speakers, and capacity for accurate and appropriate use of language	

F2.2, GR10-12/1	Explain/compare differences between the structures of sentences, texts, idioms, sayings, proverbs and poems in foreign languages and Thai language.
F2.2, GR10-12/2	Analyse/discuss similarities and differences between the lifestyles, beliefs and culture of native speakers and those of Thais, and apply them appropriately.
<p>Strand 3 Language and Relationship with Other Learning Areas</p> <p>Standards F3.1</p> <p>Usage of foreign languages to link knowledge with other learning areas, as foundation for further development and to seek knowledge and widen one's world view</p>	
F3.1, GR10-12/1	Research/search for, make records, summarise and express opinions about the data related to other learning areas, and present them through speaking and writing.
<p>Strand 4 Language and Relationship with Community and the World</p> <p>Standards F4.1</p> <p>Ability to use foreign languages in various situations in school, community and society</p>	
F4.1, GR10-12/1	Use language for communication in real situations/simulated situations in the classroom, school, community and society.
<p>Standards F4.2</p> <p>Usage of foreign languages as basic tools for further education, livelihood and exchange of learning with the world community</p>	
F4.2, GR10-12/1	Use foreign languages in conducting research, collecting, analysing and summarising knowledge/various data from the media and different learning sources for further education and livelihood.
F4.2, GR10-12/2	Disseminate/convey to the public data and news about the school, community and the local area/the nation in foreign languages.

ใบงาน 3.2

การระบุมาตรฐานและตัวชี้วัดฯ

ศึกษามาตรฐานและตัวชี้วัดฯ ในใบความรู้ 3.2 แล้วตอบคำถาม

- มาตรฐานและตัวชี้วัดสำหรับตัวอย่างแผนการสอนในใบงาน 3.1 ควรเป็นอย่างไร

บันทึกผู้ให้การอบรม

คำตอบ:

ตัวชี้วัดฯ ที่เป็นไปได้ ได้แก่ F1.1 Gr10-12/4; F1.3 Gr 10-12/3; F2.1 GR10-12/2; F3.1 GR10-12/1; F4.1 GR10-12/1

กิจกรรม 3.3

กิจกรรม อาเซียนฉันมิตรและแผนการสอนแบบ CLIL จากกิจกรรม อาเซียนฉันมิตร (40 นาที) ดังนี้

1. ร่วมกันทำกิจกรรม ASEAN ฉันมิตร ตามคำสั่งในใบงาน 3.3 (20 นาที)
2. ช่วยกันเติมข้อมูลแผนการสอนในใบงาน 3.3 (20 นาที)

ใบงาน 3.3

กิจกรรม อาเซียนฉันมิตรและแผนการสอนแบบ CLIL จากกิจกรรม อาเซียนฉันมิตร

ร่วมกิจกรรม อาเซียนฉันมิตร แล้วนำข้อมูลไปเขียนแผนการสอนแบบ CLIL ช่างทำ

Instructions: Use the information about the ten ASEAN nations from Handouts 1.2 A-J to play the ASEAN friendship game as in the steps below.

- Form 10 groups of 5 persons and play the role of one ASEAN nationality as assigned to one's own group. Each group has to stay the same nationality throughout the game. (There will be 10 groups playing 10 ASEAN nationalities.)
- Have everyone in the group practice saying greeting and good-bye in one's own assigned language. For example, the group assigned to be Thais say *Sa wad dee* and *Lakon*, Burmese say *Mingalaba* and *Thwa doa*, Vietnamese say *Xin chao* and *Tam biet*, etc.
- All groups use dialog template below to make first-met friendship conversation.

Example Dialog: An Indonesian and a Vietnamese

A: Selamat pagi. I come from Yorkya, Indonesia. I'm Indonesian.

B: Xin chao. I come from Hojimin, Vietnam. I'm Vietnamese.

A: Nice to meet you.

B: Nice to meet you too. There are many interesting places in Indonesia. I'd love to visit Borobudur. I hope to have a chance to go there some day.

A: I also think there are many interesting places in Vietnam. I'd love to visit Halong Bay. I hope to have a chance to go there some day, too.

B: You're always welcome, my friend. I have to go now. Tam biet.

A: You're also welcome. I have to go now too. Selamat tinggal.

- All group members of the same nationality have to scatter apart to have conversation with another nationality from another group.
- Then have conversation with another nationality until they can form a new group of 10

ASEAN nationalities.

- The group who can first have 10 ASEAN nations win the game. The winning team announce by chanting out loudly together the ASEAN motto “One vision, one identity, one community”.
- The winning team present a few examples of dialogues.

บันทึกผู้ให้การอบรม

การแบ่งผู้เข้าอบรมเป็น 10 กลุ่ม เพื่อมอบหมายให้แสดงเป็นสัญชาติอาเซียน 10 ประเทศ จำนวนสมาชิกในกลุ่มอาจมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับจำนวนผู้เข้าอบรม

สามารถเพิ่มความสนุกของกิจกรรมได้ด้วยการเริ่มฝึกคำสวัสดีมาก่อนเป็นภาษาอาเซียน ที่กลุ่มแต่ละกลุ่มได้รับมอบหมาย โดยการให้แต่ละกลุ่มพูดออกเสียงดังคำสวัสดีมาก่อนในภาษาของตนพร้อม ๆ กัน เมื่อผู้ให้การอบรมผายมือไปทางทิศของกลุ่มใดให้กลุ่มนั้นกล่าวคำสวัสดีมาก่อนในภาษาของตนขึ้นพร้อม ๆ กัน ก่อนจะทำการแยกย้ายแล้วพูดบทสนทนาเพื่อจับกลุ่มสมาชิกอาเซียนที่ละสัญชาติกันให้ครบ 10 สัญชาติ กลุ่มใดหาสมาชิกได้ครบก่อนเป็นผู้ชนะ

Lesson Plan

ASEAN Friendship

Match the information below with the corresponding parts of the lesson plan “ASEAN Friendship.”

A. 1. Remembering 2. Understanding 3. Applying

B. Words for greetings and goodbyes in ASEAN languages, names of cities, tourist attractions of 10 ASEAN countries;

C. F1.2, Gr10-12/1; F2.1, Gr10-12/1; F4.1, G10-12/1.

D. converse properly using greetings and goodbyes, names of nations, nationalities, and tourist attractions, in targeted ASEAN languages.

E. Students’ speaking performance and role play presentation

F. 1. Greetings and goodbyes, names of nations, nationalities, and tourist attractions, in ASEAN languages. 2. Polite expressions in English conversation

G. Greeting, a friendly short exchange, and leave taking in ASEAN cultures.

H. 50 minutes

I. Polite conversational pair used in English conversation (e.g. Nice to meet you – Nice to meet you too, I hope I have a chance to go there some day – I hope I have a chance to go there some day too, You’re always welcome – You’re also welcome).

J. - Warm up: Bring into the class realia (authentic materials) which represent several ASEAN nations (e.g., a Vietnamese hat, a Burmese turban, an Indonesian hat) and also attractive pictures of ASEAN men and women as background. Wear a Vietnamese hat and say “*Xin chao. Nice to see you guys.*” Wave hand and say “*I have to go now. Tam biet.*” Wear a Burmese turban and say “*Mingalaba. Nice to see you guys.*” Wave hand and say “*I have to go now. Thwa doa.*”
Revise the names of the nations and nationalities of the 10 ASEAN nations.

- Present to the students the words for greetings and goodbyes of the 10 ASEAN nations using PPT and handouts.

- Present to the students the names of the cities and places which are tourist attractions of the 10 ASEAN nations using PPT and handouts.

- Introduce the conversation which will be used as the template to produce another

conversation with another pair of ASEAN nationalities.

- Have students form into 10 groups. Assign one ASEAN nationality to Each group.
- Have students in each group try to reach fluency in speaking by memorizing what they are going to say in the conversation with another nationality.
- Have students play ASEAN Friendship Game.

(All group members of the same nationality have to scatter apart to have conversation with another nationality from another group. Then have conversation with another nationality until they can form a new group of 10 ASEAN nationalities. The group who can first have 10 ASEAN nations win the game. The winning team announce by chanting out loudly together the ASEAN motto "One vision, one identity, one community".

- Have the winning team present a few examples of dialogues.
- Wrap up: Ask the students what they have learned in the lesson.

Indicators: _____

Learning outcomes: Students will be able to

Assessment: _____

Time: _____

Content: 1. _____

2. _____

Communication:

Vocabulary: _____

Structure: _____

Cognition: 1. _____

2. _____

3. _____

Culture: _____

Instructional activities:

บันทึกผู้ให้การอบรม

กิจกรรมการเขียนแผนการสอนโดยให้ผู้เข้าอบรมจับคู่เนื้อหาในแผนการสอนให้เข้ากับองค์ประกอบแต่ละส่วนของแผน เป็นการนำผู้เข้าอบรมให้สังเกตการเขียนแผนในแต่ละองค์ประกอบ เพื่อนำไปใช้ในการเขียนแผนของตนเองได้ในโอกาสต่อไป

คำตอบ:

Indicators: C. F1.2, Gr10-12/1; F2.1, Gr10-12/1; F4.1, G10-12/1.

Learning outcomes: Students will be able to D. converse properly using greetings and goodbyes, names of cities, nations, nationalities, and tourist attractions, in the targeted ASEAN languages.

Assessment: E. Students' speaking performance and role play presentation

Time: H. 50 minutes

Content: F. 1. Greetings and goodbyes, names of nations, nationalities, and tourist attractions, in ASEAN languages. 2. Polite expressions in English conversation

Communication:

Vocabulary: B. Words for greetings and goodbyes in ASEAN languages; names of cities, tourist attractions of 10 ASEAN countries

Structure: I. Polite conversational pair used in English conversation (e.g. Nice to meet you – Nice to meet you too, I hope I have a chance to go there some day – I hope I have a chance to go there some day too, You're always welcome – You're also welcome).

Cognition: A. 1. Remembering 2. Understanding 3. Applying

Culture: G. Greeting, a friendly short exchange, and leave taking in English and ASEAN cultures.

Instructional activities:

J. - Warm up: Bring into the class realia (authentic materials) which represent several ASEAN nations (e.g., a Vietnamese hat, a Burmese turban, an Indonesian hat) and also

attractive pictures of ASEAN men and women as background. Wear a Vietnamese hat and say “*Xin chao. Nice to see you guys.*” Wave hand and say “*I have to go now. Tam biet.*” Wear a Burmese turban and say “*Mingalaba. Nice to see you guys.*” Wave hand and say “*I have to go now. Thwa doa.*” Revise the names of the nations and nationalities of the 10 ASEAN nations.

- Present to the students the words for greetings and goodbyes of the 10 ASEAN nations using PPT and handouts.

- Present to the students the names of the cities and places which are tourist attractions of the 10 ASEAN nations using PPT and handouts.

- Introduce the conversation which will be used as the template to produce another conversation with another pair of ASEAN nationalities.

- Have students form into 10 groups. Assign one ASEAN nationality to Each group.

- Have students in each group try to reach fluency in speaking by memorizing what they are going to say in the conversation with another nationality.

- Have students play ASEAN Friendship Game.

(All group members of the same nationality have to scatter apart to have conversation with another nationality from another group. Then have conversation with another nationality until they can form a new group of 10 ASEAN nationalities. The group who can first have 10 ASEAN nations win the game. The winning team announce by chanting out loudly together the ASEAN motto “One vision, one identity, one community”.

- Have the winning team present a few examples of dialogues.

- Wrap up: Ask the students what they have learned in the lesson.

สื่อการอบรม

1. PowerPoint Slides
2. ใบความรู้
3. ใบงาน
4. ของจริง: หมวกเวียดนาม ผ้าโพกศีรษะพม่า และหมวกอินโดนีเซีย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กรมอาเซียน, กระทรวงการต่างประเทศ. (2554). *แผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน*. กรุงเทพมหานคร: คาร์ริสมา มีเดีย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ภาษาอังกฤษ

Anderson, L. W., & Krathwohl, D. R. (Eds.). (2001). *A taxonomy for learning, teaching and assessing: A revision of Bloom's Taxonomy of educational objectives: Complete edition*. New York: Longman.

Bentley, K. (2010). *The TKT teaching knowledge test course: CLIL content and language integrated learning model*. Cambridge: Cambridge University Press.

Byram, M., Gribkova, B. & Starkey, H. (2002). *Developing the Intercultural Dimension in Language Teaching: A Practical Introduction for teachers*. Retrieved April 16, 2013, from www.coe.int/t/dg4/linguistic/source/guide_dimintercult_en.pdf.

Byram, M., Köhlmann, T & Müller-Jacquier, B. (2004). *INCA Project Glossary of Terms*. Retrieved April 16, 2013, from <http://www.incaproject.org/background.htm>.

Byram, M. (2008). *From foreign language education to education for intercultural citizenship: Essays and reflections*. Clevedon: Multilingual Matters.

Coyle, D., Hood, P., & Marsh, D. (2010). *Content and language integrated learning*. Cambridge: Cambridge University Press.

Chiu, C. & Hong, Y. (2006). *Social psychological of culture*. New York: Psychological Press.

Fisher, D. (2011). *The cognitive process dimension for instructional design*. Retrieved from <http://oregonstate.edu/instruct/coursedev/models/id/taxonomy/#table>

Kramsch, C. (2008). The intercultural yesterday and today: Political perspectives. In R. Schulz, & E. Tschirner (Eds.), *Communicating across borders: Developing intercultural competence in German as a foreign language*, 5-27. Munich: Iudicium.

Schulz, & E. Tschirner (Eds.), *Communicating across borders: Developing intercultural competence in German as a foreign language*, 5-27. Munich: Iudicium.

Schulz, & E. Tschirner (Eds.), *Communicating across borders: Developing intercultural competence in German as a foreign language*, 5-27. Munich: Iudicium.

โมดูล 4

การใช้วัฒนธรรมประชานิยม – เกมและเพลง กับกิจกรรม เรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL

วัตถุประสงค์

หลังการอบรม ผู้เข้าอบรมจะสามารถ

1. บอกข้อควรรู้ของการใช้วัฒนธรรมประชานิยม – เกม ในกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL
2. บอกข้อควรรู้ของการใช้วัฒนธรรมประชานิยม – เพลง ในกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL และ
3. เชื่อมโยงองค์ประกอบบทเรียน CLIL กับกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียน – เกมแฟนพันธุ์แท้และเพลงประจำชาติอาเซียน

เนื้อหา

1. ข้อควรรู้ของการใช้วัฒนธรรมประชานิยม – เกม เป็นกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL: เกมแฟนพันธุ์แท้อาเซียน
2. ข้อควรรู้ของการใช้วัฒนธรรมประชานิยม – เพลง เป็นกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL: เพลงประจำอาเซียน
3. องค์ประกอบบทเรียน CLIL กับกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียน – เกมแฟนพันธุ์แท้และเพลงประจำชาติอาเซียน

Activities

1. Procedures

No.	Activities	Time	Types of activities	Materials
4.1	ข้อควรรู้ของการใช้วัฒนธรรมประชา นิยม – เกม เป็นกิจกรรมเรียนรู้ ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL - เกม “แฟนพันธุ์แท้อาเซียน” (ASEAN FC)	30 นาที	บรรยาย และทำ กิจกรรมเกม ร่วมกันหาคำตอบ	- ใบความรู้ 4.1 - ใบงาน 4.1
4.2	ข้อควรรู้ของการใช้วัฒนธรรมประชา นิยม – เพลง เป็นกิจกรรมเรียนรู้ ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL - เพลงประจำอาเซียน (ASEAN Anthem)	30 นาที	บรรยาย และทำ กิจกรรมเพลง ร่วมกันหาคำตอบ	- ใบความรู้ 4.2 - ใบงาน 4.2
4.3	แบบฝึกเชื่อมโยงองค์ประกอบบทเรียน CLIL กับกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ด้วยเนื้อหาอาเซียน – เกมแฟนพันธุ์ แท้และเพลงประจำชาติอาเซียน	30 นาที	แบ่งกลุ่มจับคู่ เชื่อมโยง องค์ประกอบ CLIL กับกิจกรรมเรียนรู้	- ใบงาน 4.3

2. รายละเอียดแผนดำเนินกิจกรรม

กิจกรรม 4.1

ข้อควรรู้ของการใช้วัฒนธรรมประชานิยม – เกม เป็นกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL: เกมแฟนพันธุ์แท้ (30 นาที) ดังนี้

1. บรรยายข้อควรรู้ของการใช้วัฒนธรรมประชานิยม – เกม เป็นกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL ในใบความรู้ 4.1 (10 นาที)
2. ร่วมเล่นเกมแฟนพันธุ์แท้อาเซียน กติกาการเล่นในใบงาน 4.1 (20 นาที)

ใบความรู้ 4.1

ข้อควรรู้ของการใช้วัฒนธรรมประชานิยม – เกม เป็นกิจกรรม

เรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL

วัฒนธรรมประชานิยม (popular culture) หมายถึง วัฒนธรรมของคนส่วนใหญ่ซึ่งแพร่หลายมากและคนทั่วไปชื่นชอบ มักเกี่ยวกับความบันเทิง สื่อสังคม เกม กีฬา รายการทีวี ภาพยนตร์และเพลงสมัยใหม่ (สำนักงานบัณฑิตยสภา, 2552; Liu & Lin, 2017; Rets, 2016) วัฒนธรรมประชานิยมมีประโยชน์ที่จะนำมาใช้เป็นกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษเพราะเรื่องที่คุณคนส่วนใหญ่ชื่นชอบจะเป็นเรื่องที่ทำให้นักเรียนเข้าใจได้ง่าย เป็นเรื่องที่สนุกและถูกใจนักเรียน ส่งเสริมให้ชั้นเรียนมีกิจกรรมที่มีนักเรียนเป็นศูนย์กลาง มีการเรียนแบบมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วม (Liu & Lin, 2017; Luo, 2014; Rets, 2016) วัฒนธรรมประชานิยมที่จะนำมาทำกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนตามแนวคิด CLIL ในโปรแกรมการอบรมนี้ คือ เกม และเพลง ดังจะแสดงข้อควรรู้ของการนำเกมมาใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ดังต่อไปนี้

การทำบทเรียนให้เป็นเกมเป็นวิธีสร้างความตื่นเต้นเร้าใจให้กับชั้นเรียนที่ได้ผลดีวิธีหนึ่ง

เกมจะทำให้นักเรียนสนุกกับการเรียนรู้ได้แม้ในเนื้อหาที่ตนไม่ชอบเท่าใดนัก เกมกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์ (active learning) อันเป็นรูปแบบของชั้นเรียนแบบนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ครูผู้สอนจะทำหน้าที่เป็นพิธีกรเกม โดยมีสิ่งที่ครูผู้ออกแบบกิจกรรมควรต้องคำนึงถึงในการนำเกมมาทำเป็นกิจกรรมในชั้นเรียน (Carson, 2013; Ferlazzo & Hull-Sypniewski, 2012; Fluent U., 2017; Linstromberg, 2004; Sion, 2004) ดังต่อไปนี้

1. ควรทำให้เกิดการแข่งขันแบบฉันทมิตรและส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือ
2. ควรทำให้นักเรียนมีใจจดจ่ออยู่กับความถูกต้องของคำตอบ บางครั้งอาจต้องมีการหยุดเกมเพื่ออธิบาย ให้ระลึกอยู่เสมอว่า เกมเป็นเครื่องมือช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้
3. ต้องมั่นใจว่าผลลัพธ์การเรียนรู้ คือ การที่นักเรียนทุกคนเข้าใจเนื้อหาที่ขึ้น ไม่ว่าจะเป็นผู้ชนะหรือผู้แพ้
4. เกมที่นำมาใช้ควรมีความสั้นกระชับ รู้ผลรวดเร็ว
5. ต้องแน่ใจว่ามีการทำให้นักเรียนได้ร่วมมือกันแบบเป็นทีมจริงๆ
6. ควรมีการสับเปลี่ยนสมาชิกกลุ่ม
7. ควรหลีกเลี่ยงการทำให้นักเรียนคนใดคนหนึ่งกลายเป็นผู้รับผิดชอบต่อการจ่ายแพ้ของกลุ่ม

เกมที่มีเนื้อหาอาเซียนและนำมาใช้ในชั้นเรียน CLIL ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบ 4 ประการของชั้นเรียน CLIL ซึ่งได้แก่ เนื้อหา การสื่อสาร การรู้จัก และวัฒนธรรม ซึ่งเกมที่แสดงไว้เป็นตัวอย่างในที่นี้ได้แก่ เกมแฟนพันธุ์แท้อาเซียน ซึ่งปรับมาจากเกม “แฟนพันธุ์แท้” ที่เป็นเกมทางทีวี เป็นรายการแสดงการตอบปัญหาเกี่ยวกับความรู้ที่เกิดจากการมีความหลงรัก คลั่งไคล้ ในสิ่งของ เหตุการณ์ สถานที่ วัฒนธรรม วรรณกรรม หรือบุคคล อย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นรายการที่ผู้จัดมุ่งแสดงถึงอัจฉริยภาพของผู้ตอบปัญหาในสาขาต่าง ๆ ด้วยการแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับเรื่องราวนั้น ๆ

(ทีมงานแฟนพันธุ์แท้, 2012) เมื่อปรับเกมนี้มาใช้ในชั้นเรียนด้วยเนื้อหาตามปัญหาเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปอาเซียน ตัวอย่างเช่น สถานที่ท่องเที่ยว อาหาร เครื่องแต่งกาย สกุลเงิน เป็นต้น จึงมีองค์ประกอบเกี่ยวกับเนื้อหาเป็นความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอาเซียน การสื่อสารที่ออกแบบให้ผู้เรียนได้ทำในกิจกรรมนี้ได้แก่ การฟังประเด็นคำถามจากครูผู้ซึ่งทำหน้าที่เป็นพิธีกร การประชุมปรึกษากันของสมาชิกภายในกลุ่มเพื่อเลือกที่จะขอคำออกไปหรือเลือกที่จะตอบ ทักษะคิดที่ใช้ในเกมที่มุ่งสื่อเนื้อหาอาเซียนโดยทั่วไปจะได้แก่ การจำ การเข้าใจ การนำไปใช้ แต่มีความเป็นไปได้ในกรณีที่ต้องการใช้คำถามที่อาจฝึกผู้เรียนไปได้ถึงขั้นวิเคราะห์ ประเมิน และสังเคราะห์ (ดูใบความรู้ 3.1 หัวข้อ Cognition)

ใบงาน 4.1

เกมและกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL: แฟนพันธุ์แท้อาเซียน

ศึกษากติกาการเล่นเกมแฟนพันธุ์แท้อาเซียน (ASEAN FC) ต่อไปนี้ เพื่อร่วมเล่นเกมและเตรียมพร้อมทำการจับคู่เชื่อมโยงกิจกรรมเข้ากับองค์ประกอบทั้งสิ้นของบทเรียน CLIL ในใบงาน 4.2

ASEAN FC

Present the ASEAN FC game to the participants.

- Have the participants form into groups of 5-10 (number of group members can vary along class sizes).
- Assign key sentences one must say to have the right to give an answer - It's ASEAN FC! That's the money, – It's Dong. -- The country is Vietnam.
- Have them do "ASEAN – Rock, Paper, Scissors" to find who starts the game.
- The starting team chooses the clue label, which can randomly be either food, costume, currency, or tourist attraction (See sample of the game slide the next page).
- With the help of the chosen clue, each team tries to give the name of the targeted ASEAN country by writing and handing the answer to the MC (who can be the teacher or a selected participant).
- Give full marks to the teams who can give the correct name of the targeted ASEAN country and the correct information about the picture in the clue; minus certain marks for teams needing an additional clue until all can give correct answers.
- Another round for another ASEAN country until they can reach 10.

The team who can gain the highest scores is the winner.

Sample of the game slide on PowerPoint

ASEAN FC

COUNTRY	
Clue 1	Clue 2
Clue 3	Clue 4

ANSWER: Thailand

Tom Yum Kung

Emerald Buddha Temple

Sue Phraratchatan & Chakri

Baht

บันทึกผู้ให้การอบรม

การนำเกมมาดัดแปลงเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน CLIL ทำให้นักเรียนสนุกไปพร้อมกับได้รู้เนื้อหา ภาษา ทักษะคิด และวัฒนธรรม ตัวอย่างกิจกรรมแฟนพันธุ์แท้อาเซียนจะทำให้นักเรียนคุ้นเคยและจดจำคำศัพท์ใหม่ที่เป็นภาษาอาเซียนด้วยความสนุกสนานและเข้าใจไปกับการแข่งขัน พร้อมกระบวนการกลุ่มสื่อสารแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รู้เห็นวัฒนธรรมการแต่งกาย อาหาร สกุลเงิน สถานที่ท่องเที่ยวไปด้วย ผู้สอนควรจัดกิจกรรมด้วยการคำนึงถึงข้อควรรู้ในการนำมาใช้ในห้องเรียนทั้ง 7 ประการ (ใบความรู้ 4.1) ที่สำคัญที่สุดคือ ควรใช้ความสนุกเพื่อจูงใจให้เกิดการเรียนรู้

กิจกรรม 4.2

ข้อควรรู้ของการใช้วัฒนธรรมประชานิยม – เพลง เป็นกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL: เพลงประจำอาเซียน (30 นาที) ดังนี้

1. บรรยายข้อควรรู้ของการใช้วัฒนธรรมประชานิยม – เพลง เป็นกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL ในใบความรู้ 4.2 (15 นาที)
2. ร่วมร้องเพลงประจำชาติอาเซียน เนื้อเพลงในใบงาน 4.2 (15 นาที)

ใบความรู้ 4.2

ข้อควรระวังของการใช้วัฒนธรรมประชานิยม – เพลง เป็นกิจกรรม เรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL

เพลง เป็นวัฒนธรรมประชานิยม (popular culture) ที่ครูสอนภาษาอังกฤษมักนำมาใช้ในกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งการนำเพลงมาใช้ในกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษนั้นมีข้อควรระวัง ดังต่อไปนี้

การใช้เพลงออกแบบกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษนั้น โดยทั่วไป ครูผู้สอนมักจะเลือกเพลงที่มีเนื้อหา ศัพท์ หรือ โครงสร้างทางภาษาที่ต้องการสอน เช่น เพลง Everything at Once ของ Lenka (<https://www.youtube.com/watch?v=V2AshX3tfHU>) มีเนื้อเพลงที่นำมาใช้สอนเปรียบเทียบอุปมาอุปไมย (เช่น As sly as a fox, As strong as an ox เป็นต้น) เพลง If I were a boy ของ Beyonce (<https://www.youtube.com/watch?v=Pd6FXOTapMM>) มีเนื้อเพลงที่อาจใช้เป็นบทนำเพื่อสอน Present Subjunctive ได้ (เช่น If I were a boy, I would turn off my phone and tell everyone it's broken. เป็นต้น) การใช้เพลงออกแบบกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL มีการคำนึงถึงเนื้อเพลงที่จะนำมาใช้สอนเช่นเดียวกัน และยังมีข้อควรระวังเช่นเดียวกันกับการใช้เพลงภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนทั่วไปด้วย หากแต่ต้องมีการคำนึงถึงองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ อันได้แก่ เนื้อหา การสื่อสาร การรู้คิด และวัฒนธรรม ร่วมด้วย กล่าวคือ นอกเหนือจากการพิจารณาเนื้อหาและภาษาของบทเพลงเพื่อการสื่อสารแล้ว ยังควรคำนึงถึงวัฒนธรรมที่อยู่ในเนื้อเพลงและ/หรือที่นำพามากับเพลงนั้น และทักษะคิดที่กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนด้วย ดังเช่นข้อควรระวังในการนำเพลงมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Dale & Tanner, 2012; Instituto Politécnico, 2016; Peterson & Willis, 2008; Simpson, 2015) ดังต่อไปนี้

การเลือกเพลง

ในการเลือกเพลงมาใช้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ โดยทั่วไปผู้สอนควรเลือกเพลงที่นักเรียนชอบ ฟัง ควรคำนึงถึงวัยของผู้เรียน นักเรียนต่างวัยจะมีความชอบในการฟังเพลงต่างกัน การเลือกเพลงที่ ถูกใจผู้เรียนจะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียน มีความต้องการทำความเข้าใจเนื้อร้อง

อย่างไรก็ตาม เพื่อให้เหมาะกับบทเรียน CLIL ผู้สอนอาจเลือกเพลงที่มีเนื้อหาและภาษาที่ต้องการ สื่อสารรวมถึงวัฒนธรรมและการรู้คิดที่ต้องการให้เกิดมีในตัวผู้เรียน ตัวอย่างเช่น การเลือกเพลงที่มี เนื้อหาที่ต้องการให้นักเรียนได้เรียนรู้ โดยพิจารณาว่าเนื้อเพลงมีความเกี่ยวข้องกับเรื่องอาเซียนที่ ต้องการสอน มีความไพเราะ และทันเหตุการณ์ปัจจุบัน มีความสำคัญที่นักเรียนควรจะต้องเรียนรู้ด้วย เช่น เพลงประจำอาเซียน The ASEAN Way ที่เลือกเป็นตัวอย่างกิจกรรมในโมดูลนี้ จากนั้น ควร พิจารณาระดับความยากง่ายของเนื้อเพลงให้เหมาะสมกับระดับความสามารถทางภาษาของนักเรียน สำหรับเพลง The ASEAN Way มีเนื้อหาที่เหมาะสมกับการนำมาใช้ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เนื่องจากคำศัพท์ในเนื้อเพลงไม่ซับซ้อน แต่อาจนำมาใช้กับระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้ หากมี การถามคำถามที่ต้องการความรู้ความเข้าใจที่ซับซ้อนขึ้น

การเลือกสอนเสียง ศัพท์ โครงสร้าง และหน้าที่ทางภาษา

ควรมีการเลือกสอนศัพท์ โครงสร้างทางไวยากรณ์ และหน้าที่ทางภาษา ที่คาดว่าจะทำให้ผู้เรียน เข้าใจเนื้อร้องได้ดีขึ้น การเข้าใจเนื้อร้องทำให้ร้องเพลงได้อย่างมีความหมาย ช่วยให้จำศัพท์ โครงสร้าง และหน้าที่เหล่านั้นได้ดีขึ้นไปด้วย

จากตัวอย่าง เพลงประจำอาเซียน The ASEAN Way มีศัพท์ โครงสร้างและหน้าที่ทางภาษาที่ นำไปสอนได้ ดังนี้

ศัพท์: anthem, embrace, bond, prosperity

สำนวน: dare to dream, care to share, the ASEAN Way/ the way of ASEAN

(way = a series of actions or sequence of events leading toward an objective. (e.g., It's the

way of life = It's the typical pattern of behavior of a person or group. It's the way of love, of things, of the world)

โครงสร้างและหน้าที่: imperative ประโยคคำสั่งใช้เรียกร้องเชิญชวน Raise our flag..., Embrace the pride..., Look-in out to the world. การใช้สรรพนาม inclusive 'we' รวมผู้ฟังเป็นพวกเดียวกับผู้พูด

การสอนศัพท์ โครงสร้างและหน้าที่ทางภาษา จะมีการใช้คำถามนำให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ เช่น

- Why did the writer of this song choose this verb tense?
- How many examples can you find of imperative verbs/ present simple tense in the lyrics?

คติวิพากษ์เชิงวัฒนธรรมได้ เช่น

- Why are we told to raise our flag high in the sky?
- Why are ASEAN nations bonded as one?
- Why do we have to look-in out to the world?

อาจให้นักเรียนใส่ใจกับคำศัพท์ สำนวนต่าง ๆ ดูการใช้ศัพท์อย่างสร้างสรรค์และมีศิลปะของผู้แต่งเพลง ที่เห็นได้จากเนื้อเพลง ด้วยคำถาม เช่น

- What is the first goal to start?
- What is the final goal to last?
- Why do ASEAN people dare to dream?
- Why do ASEAN people care to share?

การเลือกใช้กิจกรรมที่หลากหลาย

โดยทั่วไป การนำเพลงมาสอนในกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ จะมีการให้นักเรียนฟังเพลงรอบแรก (หรือ 2 รอบ) อย่างมีความสุข จากนั้นจะสอนศัพท์ โครงสร้าง และหน้าที่ทางภาษา ทำความเข้าใจเนื้อเพลง ฝึกหัดใช้ภาษาจากเนื้อเพลง และสุดท้ายมีการถ่ายโยงบทเรียนกับประสบการณ์ในชีวิต

จริงของผู้เรียน

กิจกรรมหลากหลายที่สามารถนำไปใช้ได้กับกิจกรรมในชั้นตอนต่างๆ ได้แก่กิจกรรมดังต่อไปนี้

- ตัดเนื้อเพลงออกเป็นแถบประโยค 10 ประโยค แล้วให้นักเรียนจัดเรียงลำดับให้ถูกต้อง
- ให้นักเรียนหาสัมผัส อาจทำเป็น worksheet เว้นช่องว่างช่วงท้ายประโยค ให้นักเรียนนำคำต่างๆ ที่ให้ไว้ มาเติมในช่องว่าง แล้วบอกคำสัมผัส – heart, start, last; high sky high, pride
- ตั้งคำถามเกี่ยวกับเพลง เช่น What is the way for ASEAN?
- ฟังเพลงอีกรอบพร้อมดูเนื้อร้อง อาจให้นักเรียนไฮไลท์คำศัพท์ที่ไม่เข้าใจเพื่อเก็บมาอภิปรายภายหลัง
- ทำเป็นแบบฝึกหัดแบบ gap-fill นักเรียนฟังไปเติมคำไป เว้นคำเติมตรงที่ต้องการเน้นคำศัพท์โครงสร้าง หรือหน้าที่ทางภาษานั้นๆ
- ใช้วิธีตัดคำออกไป แล้วให้นักเรียนติดคำกลับเข้าที่ให้ถูกต้องในขณะที่ฟังเพลง
- ให้ทำกิจกรรมใช้ความคิดสร้างสรรค์ แต่งกลอนขึ้นใหม่จากเนื้อเพลง โดยพยายามรักษาความหมายและอารมณ์เดิมของเนื้อเพลงไว้ สั่งเป็นงานเดี่ยวหรือกลุ่มก็ได้ แล้วให้นำเสนอหน้าชั้นเรียน
- ให้เขียนข้อความตอบโต้เกี่ยวกับบุคคลที่เพลงพูดถึง
- ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มร่วมกันวางแผนจัดทำมิวสิควิดีโอเกี่ยวกับบทเพลงนั้น เลือกสถานที่ถ่ายทำ ผู้แสดง และเหตุการณ์ที่จะนำเสนอ แต่ละกลุ่มนำเสนอโครงการและให้โหวตเลือกโครงการที่ชอบที่สุด
- เขียนบันทึกประจำวันโดยสมมุติว่าเป็นตัวละครในเพลง ให้ผู้เรียนสำรวจความคิดและความรู้สึกที่เป็นสาเหตุของเรื่องราวที่เกิดขึ้นในเนื้อเพลง
- ให้สืบค้นประวัติเพลง เช่น เพลง The ASEAN Way แต่งโดยใคร เพลงนี้เป็นเพลงคัดเลือกให้เป็นเพลงประจำชาติอาเซียนได้อย่างไร

บันทึกผู้ให้การอบรม

บทเพลงย่อมมีความไพเราะและมีเสน่ห์เฉพาะตน กิจกรรมหลากหลายที่แนะนำเพื่อใช้เพลงในชั้นเรียนจะเป็นการสานต่อให้เกิดการเรียนรู้ในเนื้อหา การสื่อสาร ทักษะคิด และวัฒนธรรม ตามที่ผู้สอนออกแบบให้เหมาะสมกับชั้นเรียน CLIL ของตน

ใบงาน 4.2: เพลงประจำอาเซียน (The ASEAN Anthem)

The ASEAN Way

Raise our flag high, sky high,

Embrace the pride in our heart,

ASEAN we are bonded as one,

Look-in out to the world.

For peace, our goal from the very start,

And prosperity to last.

We dare to dream; we care to share.

Together for ASEAN;

We dare to dream; we care to share,

For it's the way of ASEAN.

The ASEAN Secretariat (2012)

Kittikhun Sodprasert and Sampow Triudom (Music Arrangement)

Payom Valaiphatchra (Lyricist)

Source: <http://www.asean.org/asean/about-asean/asean-anthem>

กิจกรรม 4.3

แบบฝึกเชื่อมโยงองค์ประกอบบทเรียน CLIL กับกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียน – เกมแฟนพันธุ์แท้และเพลงประจำชาติอาเซียน (30 นาที) ดังนี้

1. แบ่งกลุ่มเป็น 2 ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งช่วยกันจับคู่เชื่อมโยงองค์ประกอบบทเรียน CLIL กับกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนโดยใช้เกมแฟนพันธุ์แท้ในใบงาน 4.3.1 อีกฝ่ายหนึ่งช่วยกันจับคู่เชื่อมโยงเพลงประจำชาติอาเซียนในใบงาน 4.3.2 (15 นาที)
2. เผลยคำตอบร่วมกัน (15 นาที)

ใบงาน 4.3

แบบฝึกเชื่อมโยงองค์ประกอบบทเรียน CLIL กับกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียน – เกมแฟนพันธุ์แท้และเพลงประจำชาติอาเซียน

จับคู่องค์ประกอบทั้งสี่ของบทเรียน CLIL: เนื้อหา ภาษา ทักษะคิด และวัฒนธรรม กับกิจกรรมเกมแฟนพันธุ์แท้อาเซียนและกิจกรรมเพลงประจำชาติอาเซียน ดังต่อไปนี้

4.3.1 กิจกรรมเกมแฟนพันธุ์แท้อาเซียน

Match the information from A. B. C.....with the appropriate CLIL components of the ASEAN FC game below.

A. 1. Remembering 2. Understanding 3. Applying

B. Words for the food, tourist attractions, costumes, and currency of each ASEAN country

(Ex: Tom Yum Kung, Emerald Buddha Temple, Sue Phraratchatan and Chakri, and Baht

→ Thailand; Lphet Thoke, Shwedagon Pagoda, Long Yi, and Kyat → Burma; Pho, Halong Bay, Ao Dai, and Dong → Vietnam, etc.)

C. 1. Names of 10 ASEAN countries 2. Names of their national food 3. Names of their national tourist attractions 4. Names of their national costumes 5. Names of their national currency

D. Knowledge and awareness of the variety of national representatives for food, tourist attractions, costumes, and currency of each ASEAN country.

E. Use of English language to refer to the terms for national representatives in ASEAN language.

F. The sentence structures include: It's _____; That's _____; and The country is _____. Ex: It's ASEAN FC! That's the money, – It's Dong. -- The country is Vietnam; It's ASEAN FC! That's the costume, – It's Long Yi. -- The country is Burma; It's ASEAN FC! That's the food, – It's Nasi Goreng. -- The country is Indonesia.

Content: 1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Communication:

Vocabulary:

Structure:

Functions:

Cognition:

1. _____
2. _____
3. _____

Culture:

4.3.2 กิจกรรมเพลงประจำชาติอาเซียน

Match the information from A. B. C.....with the appropriate CLIL

components of the ASEAN Way anthem below.

- A. anthem, embrace, bond, prosperity, dare to dream, care to share, the ASEAN way
- B. Imperative sentence, Inclusive 'we'
- C. 1. Remembering 2. Understanding 3. Applying 4. Analyzing
- D. Imperative sentences used to encourage positive actions for the unity.
- E. The ASEAN anthem to encourage the ASEAN countries to unite as one community for its prosperity.
- F. Knowledge and awareness of ASEAN values: Use of flag as the symbol of the unity; the ASEAN goal from peace to prosperity; the bravery to do things as imagination; and the concern of sharing among one another.

Content:	1. _____
	2. _____
	3. _____
	4. _____
Communication:	
Vocabulary:	_____

Structure:	_____

Functions:	_____

Cognition:	1. _____
	2. _____
	3. _____
	4. _____
Culture:	_____

บันทึกผู้ให้การอบรม

กิจกรรมเชื่อมโยงจับคู่องค์ประกอบบทเรียน CLIL กับกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษเนื้อหาอาเซียนด้วยเกมและเพลง เป็นการนำผู้เข้าอบรมให้เห็นตัวอย่างการออกแบบกิจกรรมและสังเกตการคิดคำนึงถึงองค์ประกอบทั้งสี่ของบทเรียน CLIL กับกิจกรรมที่ออกแบบด้วย การสังเกตความเชื่อมโยงดังกล่าวจะทำให้ผู้เข้าอบรมสามารถออกแบบกิจกรรมบทเรียน CLIL ของตนเองได้ในโอกาสต่อไป

คำตอบ:

4.3.1 กิจกรรมเกมแฟนพันธุ์แท้อาเซียน

Content: C. 1. Names of 10 ASEAN countries 2. Names of their national food 3. Names of their national tourist attractions 4. Names of their national costumes 5. Names of their national currency

Communication:

Vocabulary: **B.** Words for the food, tourist attractions, costumes, and currency of each ASEAN country (Ex: Tom Yum Kung, Emerald Buddha Temple, Sue Phraratchatan and Chakri, and Baht → Thailand; Lphet Thoke, Shwedagon Pagoda, Long Yi, and Kyat → Burma; Pho, Halong Bay, Ao Dai, and Dong → Vietnam, etc.)

Structure: **F.** The sentence structures include: It's _____; That's _____; and The country is _____. Ex: It's ASEAN FC! That's the money, – It's Dong. -- The country is Vietnam; It's ASEAN FC! That's the costume, – It's Long Yi. -- The country is Burma; It's ASEAN FC! That's the food, – It's Nasi Goreng. -- The country is Indonesia.

Function: **E.** Use of English language to refer to the terms for national representatives in ASEAN language.

Cognition: A. 1. Remembering 2. Understanding 3. Applying

Culture: D. Knowledge and awareness of the variety of national representatives for food, tourist attractions, costumes, and currency of each ASEAN country.

คำตอบ:

4.3.2 กิจกรรมเพลงประจำชาติอาเซียน

Content: E. The ASEAN anthem to encourage the ASEAN countries to unite as one community for its prosperity.

Communication:

Vocabulary: A. anthem, embrace, bond, prosperity, dare to dream, care to share, the ASEAN way

Structure: B. Imperative sentence, Inclusive 'we'

Function: D. Imperative sentences used to encourage positive actions for the unity.

Cognition: C. 1. Remembering 2. Understanding 3. Applying 4. Analyzing

Culture: F. Knowledge and awareness of ASEAN values: Use of flag as the symbol of the unity; the ASEAN goal from peace to prosperity; the bravery to do things as imagination; and the concern of sharing among one another.

สื่อการอบรม

1. PowerPoint Slides
2. ใบความรู้
3. ใบงาน
4. กระดานบันทึกคะแนนสำหรับเกมแฟนพันธุ์แท้อาเซียน
5. คลิปเพลงประจำอาเซียน The ASEAN Way

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

ทีมงานแฟนพันธุ์แท้. (2012). แฟนพันธุ์แท้ 2012. สืบค้นจาก <https://th-th.facebook.com/fanpantae2012>

สำนักงานบัณฑิตยสภา. (2552). วัฒนธรรมป๊อปปูล่า. สืบค้นจาก <http://www.royin.go.th/?knowledges>

ภาษาอังกฤษ

Carson, B. (2013). *Twelve reasons games are great for teaching*. Retrieved from <http://www.nasaga.org/page/why-use-games-to-teach>

Dale, L., & Tanner, R. (2012). *CLIL activities: A resource for subject and language teachers*. Cambridge: Cambridge University Press.

Instituto Politécnico de Castelo Branco (Portugal). (2016). *C4C - CLIL for Children: The collaboration representatives from Italy, Poland, Portugal, and Romania*. Retrieved from http://www.cil4children.eu/wp-content/uploads/2016/10/Guide_Addressed_to_Teachers_1_2_v01.pdf

Ferlazzo, L. & Hull-Sypniewski, K. (2012). *The ESL/ELL teacher's survival guide: Ready to use strategies, tools, and activities for teaching English language learners of all levels*. San Francisco: Jossey-Bass.

Fluent U: General Educator Blog. (2017). No whammies: 5 effective language class activities based on popular game shows [Blog post]. Retrieved from <http://www.fluentu.com/educator/blog/language-class-activities/>

Linstromberg, S. (2004). *Language activities for teenager*. Cambridge: Cambridge University Press.

- Liu Y., Lin A.M.Y. (2017). Popular culture and teaching English to speakers of other language (TESOL). In Thorne S. & S. May (Eds.), *Language, education and technology: Encyclopedia of language and education* (3rd ed.) (pp. 87 - 102). Springer, Cham.
- Luo, J. (2014). Using popular culture to promote learning in EFL classrooms: A case study. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 112, 209 - 218.
- Paterson, A. & Willis, J. (2008). *English through music: Effective CLIL lesson for young learners*. Oxford University Press. Retrieved from www.willis-elt.co.uk/.../ETMusicIATEFLJW8April08QueensLT24.20_000.ppt
- Rets, I. (2016). Teachers' perceptions on using popular culture when teaching and learning English. *Procedia – Social and Behavioral Science*, 232, 154-160.
- Sion, C. (2004). *Recipes for tired teachers: Well seasoned activities for language learning*. San Francisco: Alta Book Center.
- Simpson, A. J. (2015). How to use songs in the English language classroom. Retrieved from <https://www.britishcouncil.org/voices-magazine/how-use-songs-english-language-classroom>.
- The ASEAN Secretariat. (2012). *ASEAN Anthem*. Retrieved from <http://www.asean.org/asean/about-org/asean/about-asean/asean-anthem>.

ภาคผนวก ค.

คุณภาพข้อสอบปรนัยรายชื่อของแบบทดสอบความรู้

คุณภาพข้อสอบปรนัยรายข้อ

โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการก้าวสู่อาเซียนด้วยความมั่นใจในศักยภาพครูภาษาอังกฤษ

ข้อที่	ตัวเลือก	p	r	แปลผล	คุณภาพโดยรวมของข้อสอบ
1. การเข้าสู่ยุคอาเซียน หมายถึง เหตุการณ์ใด	ก. การก่อตั้งสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ภูมิภาคกรุงเทพฯ	0.128	0.058	ตัวลวงมีคนเลือกมากกว่ากลุ่มต่ำ จำแนกไม่ได้	ต้องตัดทิ้งหรือปรับปรุงข้อสอบข้อนี้ก่อนนำไปใช้ต่อ
	ข. การรวมตัวกันของ 3 เสถหลักอาเซียน คือ ความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคมวัฒนธรรม	0.481	-0.113	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำมากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	
	ค. การรวมตัวกันของประเทศในประชาคมอาเซียนครบ 10 ประเทศ ในปี พ.ศ. 2527	0.128	-0.103	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำมากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	
	ง. การกำหนดการดำเนินงานด้านประชาคมสังคมวัฒนธรรมอาเซียน (2009-2015)*	0.260	0.159	ข้อสอบค่อนข้างยาก จำแนกได้ต่ำ	
2. เหตุใดภาษาอังกฤษจึงมีความจำเป็นในประชาคมอาเซียน	ก. เพราะคนส่วนใหญ่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ	0.357	-0.204	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำมากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	สามารถนำข้อสอบไปใช้ต่อได้
	ข. เพราะประเทศที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีในอาเซียนใช้ภาษาอังกฤษ	0.027	-0.037	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำมากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	
	ค. เพราะมีการกำหนดไว้ในกฎบัตรให้เป็นภาษากลางอาเซียน*	0.570	0.244	ข้อสอบง่ายปานกลาง จำแนกได้พอใช้	
	ง. เพราะการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมีความมั่นคงมากกว่าภาษาอื่น ๆ	0.047	-0.003	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำมากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	
3. CLIL คือ	ก. การเรียนภาษาอังกฤษได้อย่างรวดเร็ว	0.097	-0.120	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำมากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	สามารถนำข้อสอบไปใช้ต่อได้
	ข. วิธีที่จะคิดโดยภาษาอังกฤษ	0.074	-0.008	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำมากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	
	ค. แนวคิดที่มีวิธีการสอนที่หลากหลาย*	0.628	0.230	ข้อสอบค่อนข้างง่าย จำแนกได้พอใช้	
	ง. วิธีการสอนแบบเน้นวัฒนธรรม	0.194	-0.092	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำมากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	

* ตัวเลือกที่เป็นคำตอบ

ข้อที่	ตัวเลือก	p	r	แปลผล	คุณภาพโดยรวมของข้อสอบ
4. การสื่อสารในชั้นเรียน เนื้อหาอาเซียน แบบ CLIL มี วัตถุประสงค์ เพื่อ	ก. พัฒนาเนื้อหาและทักษะเพื่อใช้ แสดงความคิดเห็นในรายวิชาของ หลักสูตร*	0.298	0.398	ข้อสอบค่อนข้างยาก จำแนก ได้ดีมาก	สามารถนำ ข้อสอบไปใช้ ต่อได้
	ข. เพิ่มเนื้อหาและการใช้ Teacher Talking Time (TTT) ตลอดหลักสูตร	0.205	-0.227	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำ มากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	
	ค. เพิ่มเนื้อหาและส่งเสริมทักษะ ฟังในรายวิชาของหลักสูตร	0.066	-0.052	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำ มากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	
	ง. ความเข้าใจถึงเนื้อหาและภาษา ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนและ ผู้สอนกับผู้เรียน	0.415	-0.121	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำ มากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	
5. หนึ่งใน วัตถุประสงค์ ของ CLIL คือ	ก. พัฒนาภาษาแม่	0.008	-0.010	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำ มากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	สามารถนำ ข้อสอบไปใช้ ต่อได้
	ข. เพิ่มความมั่นใจผู้เรียนในการใช้ ไวยากรณ์	0.074	-0.047	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำ มากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	
	ค. ทำให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการ คิด*	0.535	0.402	ข้อสอบยากปานกลาง จำแนกได้ดี	
	ง. ผู้เรียนฟังพูดได้คล่องและ ถูกต้อง	0.380	-0.235	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำ มากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	
6. การเรียน รายวิชาใน หลักสูตร CLIL ช่วยผู้เรียนดังนี้	ก. พัฒนาการออกเสียงที่ดีขึ้นใน ทุกรายวิชา	0.031	-0.027	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำ มากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	สามารถนำ ข้อสอบไปใช้ ต่อได้
	ข. พัฒนาทักษะอ่านและเขียน ระหว่างการเรียนในชั้น	0.140	-0.181	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำ มากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	
	ค. เข้าใจความรู้ใหม่ในรายวิชา และภาษาไปพร้อมกัน*	0.566	0.376	ข้อสอบยากปานกลาง จำแนกได้ดี	
	ง. มั่นใจในการใช้คำศัพท์และการ ออกเสียงเพิ่มขึ้น	0.229	-0.184	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำ มากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	
7. ในชั้นเรียน CLIL BICS ช่วย ให้ผู้เรียน	ก. ใช้ ICT ตลอดการเรียนใน หลักสูตร	0.043	-0.078	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำ มากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	ต้องตัดทิ้ง หรือปรับปรุง ข้อสอบข้อนี้ ก่อนนำไปใช้ ต่อ
	ข. พัฒนาภาษาในการสนทนา พื้นฐาน*	0.384	0.043	ข้อสอบค่อนข้างยาก จำแนก ได้ต่ำ	
	ค. พัฒนาทักษะคิดให้ผู้เรียน	0.477	0.070	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มสูง เลือกมากกว่ากลุ่มต่ำ จำแนก ไม่ได้	

ข้อที่	ตัวเลือก	p	r	แปลผล	คุณภาพโดยรวมของข้อสอบ
	ง. ทำภาระงานแบบฝึกซ้ำๆ ใน การเรียนวิชาใหม่ได้	0.081	-0.028	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำ มากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	
8. คำสั่ง ภาษาอังกฤษในการสอนเนื้อหาอาเซียนในข้อใด ใช้ในกิจกรรม ฝึกทักษะการ คิดแบบ เปรียบเทียบ (comparing) ให้กับนักเรียน	ก. Write down three names of ASEAN food and tell which country each food comes from.	0.019	-0.017	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำ มากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	สามารถนำ ข้อสอบไปใช้ ต่อได้
	ข. Tell your partner three differences between 'Chicken Adobe' and 'Tom Yum Koong'.*	0.752	0.187	ข้อสอบค่อนข้างง่าย จำแนก ได้พอใช้	
	ค. Put the ASEAN costumes in three different sets and tell why you group them in that way.	0.190	-0.092	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำ มากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	
	ง. With a partner, guess what piece of clothes won't be used in Vietnamese national costume.	0.039	-0.078	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำ มากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	
9. คำสั่งต่อไปนี้ ข้อใดใช้ใน กิจกรรมเพื่อให้ เกิดการสื่อสาร ในชั้นเรียน	ก. Copy the vocabulary you learned in your vocabulary notebook.	0.012	0.002	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำ มากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	สามารถนำ ข้อสอบไปใช้ ต่อได้
	ข. Draw a picture which shows how a Burmese man will dress.	0.159	-0.191	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำ มากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	
	ค. Arrange the ASEAN countries according to the area sizes.	0.078	-0.100	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำ มากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	
	ง. Describe ASEAN costumes using adjectives in the word box.*	0.748	0.298	ข้อสอบค่อนข้างง่าย จำแนก ได้ดี	
10. ข้อใดเป็น กิจกรรมที่ครู ต้องการกระตุ้น	ก. นักเรียนเติมศัพท์เกี่ยวกับ เครื่องแต่งกายในแผนภาพโดยใช้ ข้อมูลในหนังสือเรียน	0.054	-0.030	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำ มากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	สามารถนำ ข้อสอบไปใช้ ต่อได้

ข้อที่	ตัวเลือก	p	r	แปลผล	คุณภาพโดยรวมของข้อสอบ
ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเครื่องแต่งกายเพื่อจะสอนเกี่ยวกับเครื่องแต่งกายประจำชาติอาเซียน	ข. นักเรียนบรรยายเกี่ยวกับเครื่องแต่งกายจากคำศัพท์ประกอบภาพในใบงาน	0.147	-0.095	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำมากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	
	ค. นักเรียนใช้ผังความคิดเติมข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องแต่งกาย*	0.310	0.196	ข้อสอบค่อนข้างยาก จำแนกได้พอใช้	
	ง. นักเรียนเล่นเกมเกี่ยวกับคำศัพท์เครื่องแต่งกาย	0.488	-0.071	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำมากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	
11. มาตรฐานและตัวชี้วัดใดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในข้อต่อไปนี้ ข้อใดอยู่ในสาระภาษาเพื่อการสื่อสารที่จะนำไปออกแบบการสอนเนื้อหาอาเซียน	ก. Observe instructions in manuals for various types of work, clarifications and descriptions heard and read.	0.345	0.032	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มสูงมากกว่ากลุ่มต่ำ จำแนกไม่ได้	ควรปรับปรุงตัวลวง ก. ก่อนนำข้อสอบข้อนี้ไปใช้ต่อ
	ข. Identify the main idea, analyse the essence, interpret and express opinions from listening to and reading feature articles and entertainment articles, as well as provide justifications and examples for illustrations.	0.205	-0.013	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำมากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	
	ค. Choose and use requests and give instructions, clarifications and explanations fluently.	0.221	-0.247	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำมากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	
	ง. Explain/discuss the lifestyles, thoughts, beliefs, and origins of customs and traditions of native speakers.*	0.217	0.257	ข้อสอบค่อนข้างยาก จำแนกได้พอใช้	
12. Action verb ในการสอนเนื้อหาอาเซียน ข้อใดจัดอยู่ในกลุ่มทักษะคิด	ก. Recognize the national dishes of the ASEAN countries.	0.155	-0.097	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำมากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	ควรปรับปรุงตัวลวง ค. ก่อนนำข้อสอบข้อนี้ไปใช้ต่อ
	ข. Recall the national dishes of the ASEAN countries.	0.062	-0.083	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำมากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	

ข้อที่	ตัวเลือก	p	r	แปลผล	คุณภาพโดยรวมของข้อสอบ
ระดับสูง (HOTS: Higher Order Thinking Skills)	ค. Summarize the national dishes of the ASEAN countries.	0.457	-0.066	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำ มากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	
	ง. Differentiate the national dishes of the ASEAN countries. *	0.326	0.245	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำ มากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	
13. Kebaya คือ	ก. Cambodian favorite dish	0.112	-0.091	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำ มากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	สามารถนำข้อสอบไปใช้ได้
	ข. Indonesian national costume*	0.643	0.346	ข้อสอบค่อนข้างง่าย จำแนกได้ดี	
	ค. Malaysian tourist attraction	0.159	-0.164	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำ มากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	
	ง. Burmese ancient temple	0.054	-0.075	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำ มากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	
14. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับ CLIL	ก. การนำเกมและเพลงมาใช้ประกอบการสอนอาจทำให้ผู้เรียนได้เนื้อหาบ่อยลงในชั้นเรียน CLIL*	0.341	0.237	ข้อสอบค่อนข้างยาก จำแนกได้ดี	สามารถนำข้อสอบไปใช้ได้
	ข. การใช้ภาษาแม่ในการทำความเข้าใจเรื่องซับซ้อนบางเรื่องเป็นสิ่งที่สามารถทำได้ในชั้นเรียน CLIL	0.155	-0.065	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำ มากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	
	ค. การส่งเสริมทักษะทางวัฒนธรรมและทักษะการคิดเป็นสิ่งที่ทำพร้อมๆ กันได้ในชั้นเรียน CLIL	0.198	-0.076	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำ มากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	
	ง. ไวยากรณ์อังกฤษไม่จำเป็นต้องสอนเรียงลำดับจากง่ายไปหายากในชั้นเรียน CLIL	0.298	-0.107	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำ มากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	
15.The ASEAN Anthem คือข้อใด	ก. One ASEAN Charter	0.333	-0.287	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำ มากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	สามารถนำข้อสอบไปใช้ได้
	ข. One ASEAN costume	0.093	-0.045	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำ มากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	
	ค. One ASEAN song*	0.395	0.357	ข้อสอบค่อนข้างยาก จำแนกได้ดี	
	ง. One ASEAN motto	0.174	-0.036	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำ มากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	

ข้อที่	ตัวเลือก	p	r	แปลผล	คุณภาพโดยรวมของข้อสอบ
16. ในชั้นเรียน CLIL โครงสร้างภาษาอังกฤษที่จะให้นักเรียนใช้เป็นหลักในการแสดงวิธีการทำอาหารอาเซียนคือข้อใด	ก. Present Simple Tense	0.217	-0.050	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำมากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	สามารถนำข้อสอบไปใช้ได้
	ข. Ask and Request Functions	0.058	-0.044	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำมากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	
	ค. Imperative for Instructions*	0.260	0.346	ข้อสอบค่อนข้างยาก จำแนกได้ดี	
	ง. Tell Someone to Do Something Construction	0.465	-0.251	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำมากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	
17. เมื่อต้องเตรียมการสอนเนื้อหาอาเซียนแบบชั้นเรียน CLIL สารใดที่ระบุไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ควรนำมาพิจารณา	ก. Language for communication	0.182	-0.145	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำมากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	สามารถนำข้อสอบไปใช้ได้
	ข. Language and culture	0.171	-0.128	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำมากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	
	ค. Language and Relationship with Other Learning Area	0.132	-0.170	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำมากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	
	ง. All of three strands*	0.516	0.444	ข้อสอบยากปานกลาง จำแนกได้ดีมาก	
18. ความเชื่อเรื่องแนวคิดการสอนและการเลือกเนื้อหาสำคัญอย่างไรในการเขียนแผนการสอน	ก. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการเลือกเนื้อหาจะเป็นตัวกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้*	0.760	0.329	ข้อสอบค่อนข้างง่าย จำแนกได้ดี	สามารถนำข้อสอบไปใช้ได้
	ข. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการเลือกเนื้อหาจะทำให้ผู้สอนแบ่งเนื้อหาได้เหมาะสม	0.124	-0.125	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำมากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	
	ค. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการเลือกเนื้อหาจะเป็นตัวจูงใจให้เตรียมสื่อการสอนได้ดีขึ้น	0.105	-0.184	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำมากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	
	ง. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการเลือกเนื้อหาจะเป็นหลักฐานร่องรอยการเรียนการสอนได้	0.012	-0.019	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำมากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	

ข้อที่	ตัวเลือก	p	r	แปลผล	คุณภาพโดยรวมของข้อสอบ
19. บทเรียนภาษาอังกฤษในข้อใดใช้แนวคิด CLIL	ก. บทเรียนที่กำหนดให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเปลี่ยน active voice ให้เป็น passive voice	0.155	-0.128	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำมากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	สามารถนำข้อสอบไปใช้ได้
	ข. บทเรียนที่กำหนดให้นักเรียนสร้างแผนภูมิแท่งจากเรื่องที่ย่าน*	0.388	0.416	ข้อสอบยากปานกลาง จำแนกได้ดีมาก	
	ค. บทเรียนที่กำหนดให้เติมอักษรที่ขาดหายไปให้เป็นคำศัพท์ที่สมบูรณ์	0.236	-0.207	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำมากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	
	ง. บทเรียนที่กำหนดให้นักเรียนแปลข้อความจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ	0.213	-0.084	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำมากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	
20. ประเทศในประชาคม ASEAN ข้อใดต่อไปนี้ไม่มีจำนวนประชากรมากที่สุด	ก. เวียดนาม	0.209	-0.110	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำมากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	สามารถนำข้อสอบไปใช้ได้
	ข. ฟิลิปปินส์*	0.481	0.209	ข้อสอบยากปานกลาง จำแนกได้พอใช้	
	ค. มาเลเซีย	0.159	0.030	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มสูงเล็กมากกว่ากลุ่มต่ำ จำแนกไม่ได้	
	ง. พม่า	0.147	-0.082	ตัวลวงมีคนเลือก กลุ่มต่ำมากกว่ากลุ่มสูง จำแนกได้	

ภาคผนวก ง.

แบบทดสอบความรู้การสอนภาษาอังกฤษ
ด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ก่อนและหลังการอบรม

แบบทดสอบก่อนและหลังการอบรม
การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL

คำชี้แจง แบบทดสอบนี้เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการวิจัยเท่านั้น โปรดให้ข้อมูลเกี่ยวกับ ชื่อ-สกุล โรงเรียน เบอร์โทรศัพท์ ติดต่อ และอีเมล ถ้าหากท่านยินดีรับเชิญสอบถามติดตามผลในโอกาสต่อไป

โปรดเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด โดยกาเครื่องหมาย ✓ หรือ ✗ ลงบนคำตอบที่ต้องการเลือก

1. เหตุการณ์ใดแสดงให้เห็นความร่วมมือในการกิจของประชาคมอาเซียนซึ่งเรียกได้ว่า “ก้าวเข้าสู่อาเซียน”
 - ก. การเริ่มก่อตั้งสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดย 5 ประเทศ
 - ข. การรวมกันของ 3 เสถียรอาเซียน คือ ความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคมวัฒนธรรม
 - ค. การรวมตัวกันของประเทศในประชาคมอาเซียนครบ 10 ประเทศ ในปี พ.ศ. 2527
 - ง. การร่วมกันดำเนินงานด้านประชาคมสังคมวัฒนธรรมอาเซียน (2009-2015) ✓

2. เหตุใดภาษาอังกฤษจึงมีความสำคัญในประชาคมอาเซียน
 - ก. เพราะคนส่วนใหญ่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ
 - ข. เพราะประเทศที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีในอาเซียนใช้ภาษาอังกฤษ
 - ค. เพราะมีการกำหนดไว้ในกฎบัตรให้เป็นภาษากลางอาเซียน ✓
 - ง. เพราะการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมีความมั่นคงกว่าภาษาอื่นๆ

3. CLIL คือ
 - ก. การเรียนภาษาอังกฤษได้อย่างรวดเร็ว
 - ข. วิธีที่จะคิดโดยภาษาอังกฤษ
 - ค. แนวคิดที่มีวิธีการสอนที่หลากหลาย ✓
 - ง. วิธีสอนแบบเน้นวัฒนธรรม

4. การสื่อสารในชั้นเรียนเนื้อหาอาเซียนแบบ CLIL มีวัตถุประสงค์เพื่อ
 - ก. พัฒนาทักษะเพื่อใช้แสดงความคิดเห็นในรายวิชาของหลักสูตร ✓
 - ข. เพิ่มการใช้ Teacher Talking Time (TTT) ตลอดหลักสูตร
 - ค. ส่งเสริมทักษะฟังในรายวิชาของหลักสูตร
 - ง. เพิ่มความเข้าใจระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้สอนกับผู้เรียน

5. หนึ่งในวัตถุประสงค์ของ CLIL คือ
 - ก. พัฒนาภาษาแม่
 - ข. เพิ่มความมั่นใจผู้เรียนในการใช้ไวยากรณ์
 - ค. ทำให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะคิด ✓
 - ง. ผู้เรียนฟังพูดได้คล่องและถูกต้อง

6. การเรียนรายวิชาในหลักสูตรใน CLIL ช่วยผู้เรียนดังนี้
 - ก. พัฒนาการออกเสียงที่ดีขึ้นในทุกรายวิชา
 - ข. พัฒนาทักษะอ่านและเขียนระหว่างการเรียนในชั้น
 - ค. เข้าใจความรู้ใหม่ในรายวิชาและภาษาไปพร้อมกัน ✓
 - ง. มั่นใจในการใช้คำศัพท์และการออกเสียงเพิ่มขึ้น

7. ในชั้นเรียน CLIL “ทักษะการสื่อสารระหว่างกัน” (Basic Interpersonal Communicative Skills: BICS) ช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำสิ่งใดต่อไปนี้
- ก. ใช้เทคโนโลยี ICT ในการเรียนตลอดโปรแกรม
 - ข. พัฒนาภาษาอังกฤษที่ใช้ในการสนทนาขั้นพื้นฐาน ✓
 - ค. พัฒนาทักษะคิดในการแก้ปัญหาขั้นพื้นฐาน
 - ง. ปฏิบัติงานที่มอบหมายซ้ำ ๆ จนเกิดความคล่อง
8. คำสั่งภาษาอังกฤษในการสอนเนื้อหาอาเซียนข้อใดใช้ในกิจกรรมฝึกทักษะการคิดแบบเปรียบเทียบ (comparing) ให้นักเรียน
- ก. Write down three names of ASEAN food and tell which country each food comes from.
 - ข. Tell your partner three differences between ‘Chicken Adobo’ and ‘Tom Yum Koong’. ✓
 - ค. Put the ASEAN costumes in three different sets and tell why you group them in that way.
 - ง. With a partner, guess what piece of clothes won’t be used in the Vietnamese national costume.
9. คำสั่งในการสอนเนื้อหาอาเซียนข้อใดต่อไปนี้ข้อใดใช้ในกิจกรรมเพื่อให้เกิดการสื่อสารในชั้นเรียน
- ก. Copy the vocabulary you learned in your vocabulary notebook.
 - ข. Draw a picture which shows how a Burmese man will dress.
 - ค. Arrange the ASEAN countries according to the area sizes.
 - ง. Describe ASEAN costumes using adjectives in the word box. ✓
10. ข้อใดเป็นกิจกรรมที่ครูต้องการกระตุ้นความรู้เดิมเกี่ยวกับเครื่องแต่งกายเพื่อจะสอนเกี่ยวกับเครื่องแต่งกายประจำชาติอาเซียน
- ก. นักเรียนเติมศัพท์เกี่ยวกับเครื่องแต่งกายในแผนภาพโดยใช้ข้อมูลในหนังสือเรียน
 - ข. นักเรียนบรรยายเกี่ยวกับเครื่องแต่งกายจากคำศัพท์ประกอบภาพในใบงาน
 - ค. นักเรียนใช้ผังความคิดเติมข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องแต่งกาย ✓
 - ง. นักเรียนเล่นเกมเกี่ยวกับคำศัพท์เครื่องแต่งกาย
11. มาตรฐานและตัวชี้วัดใดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในข้อต่อไปนี้ ข้อใดไม่อยู่ในสาระภาษาเพื่อการสื่อสารที่จะนำไปออกแบบการสอนเนื้อหาอาเซียน
- ก. Observe instructions in manuals for various types of work and descriptions read.
 - ข. Identify the main idea, analyze the essence, interpret and express opinions from listening to and reading feature articles and entertainment articles, as well as provide justifications and examples for illustration.
 - ค. Choose and use requests and give instructions, clarifications and explanations fluently.
 - ง. Explain/discuss the lifestyles, thoughts, beliefs and origins of customs and traditions of native speakers. ✓
12. Action verb ในการสอนเนื้อหาอาเซียนข้อใดจัดอยู่ในกลุ่มทักษะคิดระดับสูง (HOTS: Higher Order Thinking Skills)
- ก. Recognize the national dishes of the ASEAN countries
 - ข. Recall the national dishes of the ASEAN countries
 - ค. Record the national dishes of the ASEAN countries

ง. Differentiate the national dishes of the ASEAN countries ✓

13. Kebaya คือ

ก. Cambodian favorite dish

ค. Malaysian tourist attraction

ข. Indonesian national costume ✓

ง. Burmese ancient temple

14. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับ CLIL

ก. การนำเกมและเพลงมาใช้ประกอบการสอนอาจทำให้ผู้เรียนได้นือหาน้อยลงในชั้นเรียน CLIL ✓

ข. การใช้ภาษาแม่ในการทำความเข้าใจกับเรื่องซับซ้อนบางเรื่องเป็นสิ่งที่สามารถทำได้ในชั้นเรียน CLIL

ค. การส่งเสริมทักษะทางวัฒนธรรมและทักษะคิดเป็นสิ่งที่ทำพร้อม ๆ กันได้ในชั้นเรียน CLIL

ง. ไวยากรณ์อังกฤษไม่จำเป็นต้องสอนเรียงลำดับจากง่ายไปหายากในชั้นเรียน CLIL

15. The ASEAN Anthem คือข้อใด

ก. One ASEAN Charter

ค. One ASEAN song ✓

ข. One ASEAN costume

ง. One ASEAN motto

16. ในชั้นเรียน CLIL โครงสร้างภาษาอังกฤษที่จะให้นักเรียนใช้เป็นหลักในการแสดงวิธีทำอาหารอาเซียนคือข้อใด

ก. Present Simple Tense

ค. Imperative for instructions ✓

ข. Ask and Request Functions

ง. Tell Someone to Do Something Construction

17. เมื่อต้องเตรียมการสอนเนื้อหาอาเซียนแบบชั้นเรียน CLIL สารใดที่ระบุไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ต้องนำมาพิจารณา

ก. Language for communication

ข. Language and culture

ค. Language and Relationship with Other Learning Areas

ง. All of the three strands ✓

18. ความเชื่อเรื่องแนวคิดการสอนและการเลือกเนื้อหาสำคัญอย่างไรในการเขียนแผนการสอน

ก. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการเลือกเนื้อหาจะเป็นตัวกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ ✓

ข. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการเลือกเนื้อหาจะทำให้ผู้สอนแบ่งเนื้อหาได้เหมาะสม

ค. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการเลือกเนื้อหาจะเป็นตัวจูงใจให้เตรียมสื่อการสอนได้ดีขึ้น

ง. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการเลือกเนื้อหาจะเป็นหลักฐานร่องรอยการเรียนการสอนได้

19. บทเรียนภาษาอังกฤษในข้อใดใช้แนวคิด CLIL

ก. บทเรียนที่กำหนดให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเปลี่ยน active voice ให้เป็น passive voice

ข. บทเรียนที่กำหนดให้นักเรียนสร้างแผนภูมิแท่งจากเรื่องที่อ่าน ✓

ค. บทเรียนที่กำหนดให้เติมอักษรที่ขาดหายไปให้เป็นคำศัพท์ที่สมบูรณ์

ง. บทเรียนที่กำหนดให้นักเรียนแปลข้อความจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

20. ประเทศในประชาคม ASEAN ข้อใดต่อไปนี้มีจำนวนประชากรมากที่สุด

- ก. เวียดนาม
- ข. มาเลเซีย ✓
- ค. ฟิลิปปินส์
- ง. พม่า

ภาคผนวก จ.

แบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับโปรแกรมอบรมครู
เพื่อสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL

แบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับการอบรม

โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการก้าวสู่ยุคอาเซียนด้วยความมั่นใจในศักยภาพครูภาษาอังกฤษ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีจำนวน 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้ารับการอบรม
ตอนที่ 2 ทัศนคติต่อโปรแกรมการอบรม
ตอนที่ 3 ทัศนคติต่อการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL
2. แบบสอบถามฉบับนี้มีขึ้นเพื่อการทำวิจัยเรื่องเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษแบบ CLIL เพื่อเตรียมก้าวสู่ยุคอาเซียน ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้ไปประมวลผลในภาพรวมเพื่อตอบคำถามวิจัยอันจะนำมาซึ่งประโยชน์ต่อวงวิชาการเท่านั้น ข้อมูลต่างๆ ที่ท่านให้จะไม่มีการเผยแพร่ใดๆ กับตัวท่าน จึงขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระและโปรดตอบคำถามทุกข้อ ขอขอบคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้ารับการอบรม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ต้องการ

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ ปี
3. วุฒิการศึกษา อนุปริญญา ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก
4. วิชาเอก ภาษาอังกฤษ อื่นๆ (โปรดระบุ)
5. สอนภาษาอังกฤษมาเป็นเวลานานเพียงใด
 น้อยกว่า 2 ปี 2-4 ปี 5-10 ปี 11-15 ปี 15 ปีขึ้นไป
6. ท่านคิดว่าท่านมีความสามารถทางภาษาอังกฤษอยู่ในระดับใด
 น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด
7. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับวิธีสอนแบบ CLIL มากน้อยเพียงใด
 น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด
8. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับอาเซียนมากน้อยเพียงใด

- น้อยที่สุด
 น้อย
 ปานกลาง
 มาก
 มากที่สุด

ตอนที่ 2 ทศนคติต่อโปรแกรมการอบรม

คำชี้แจง ข้อ 1 – 10 โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านมีระดับความพึงพอใจต่อการเข้ารับการฝึกอบรม

- ความพึงพอใจมี 5 ระดับ คือ
 ความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด
 ความพึงพอใจระดับน้อย
 ความพึงพอใจระดับปานกลาง
 ความพึงพอใจระดับมาก และ
 ความพึงพอใจระดับมากที่สุด

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1. ภาพรวมของการฝึกอบรม					
2. ความรู้ของวิทยากร					
3. วิธีนำเสนอของวิทยากร					
4. คุณภาพโดยรวมของชุดฝึกอบรม					
5. เนื้อหาของชุดฝึกอบรมในส่วนที่เกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษแบบ CLIL					
6. กิจกรรมในชุดฝึกอบรมในส่วนที่เกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษแบบ CLIL					
7. เนื้อหาของชุดฝึกอบรมในส่วนที่เกี่ยวกับอาเซียน					
8. กิจกรรมในชุดฝึกอบรมในส่วนที่เกี่ยวกับอาเซียน					
9. กิจกรรมที่ผู้เข้าอบรมร่วมปฏิบัติ					
10. การนำความรู้ไปใช้ได้จริง					

ข้อ 11 - 12 โปรดเลือกคำตอบ

11. หากมีการฝึกอบรมทำนองนี้อีก ท่านจะเข้าร่วมหรือไม่
 เข้าร่วม
 ไม่แน่
 ไม่เข้าร่วม
12. ท่านจะนำความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาอาเซียนการสอนภาษาอังกฤษแบบ CLIL ที่ได้จากการอบรมไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนของท่าน
 นำไปใช้
 ไม่แน่
 ไม่นำไปใช้

ข้อ 13 - 15 โปรดเขียนคำตอบ

13. สิ่งที่ชอบมากที่สุดในการอบรมครั้งนี้

14. สิ่งที่ไม่ชอบมากที่สุดในการอบรมครั้งนี้

15. ข้อเสนอแนะของผู้เข้าอบรม

ตอนที่ 3 ทักษะคิดต่อการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL

คำชี้แจง ข้อ 1 - 16 โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความเห็นด้วยของท่านกับข้อความต่อไปนี้

ความเห็นด้วยมี 5 ระดับ คือ เห็นด้วยน้อยที่สุด
 เห็นด้วยน้อย
 เห็นด้วยปานกลาง
 เห็นด้วยมาก และ
 เห็นด้วยมากที่สุด

รายการ	ระดับความเห็นด้วย				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1. ท่านภูมิใจที่เป็นครูภาษาอังกฤษที่ได้สอนแบบใหม่					
2. มีนักเรียนบางส่วนทำให้ท่านท้อแท้ที่จะจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ					
3. การร่วมกันเป็นประชาคมอาเซียนเป็นสิ่งจำเป็น					
4. ท่านสุขใจที่ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษ					
5. การอยู่ร่วมกันท่ามกลางภาษาและวัฒนธรรมหลากหลายเพิ่มภาระให้ครูภาษาอังกฤษ					
6. การเรียนการสอนภาษาอังกฤษมีความสำคัญในฐานะเป็นภาษากลางในการดำเนินงานของอาเซียน					
7. เนื้อหาอาเซียนเพิ่มภาระผู้สอนเพราะมีเนื้อหาในบทเรียนที่ต้องรับผิดชอบมากอยู่แล้ว					
8. ท่านรู้สึกสนุกในการพูดกับผู้เรียนถึงภาษาและวัฒนธรรมนานาชาติ					
9. การที่มีคนพูดถึงอาเซียนบ่อยทำให้ท่านชินชา					
10. การสอนให้สื่อสารด้วยภาษาอังกฤษเป็นสิ่งยากเกินไปสำหรับนักเรียนไทย					
11. ทักษะฟังพูดเป็นทักษะที่ควรพัฒนาเพื่อเตรียมรับอาเซียน					
12. การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับอาเซียนน่าสนใจและน่าสนุก					

รายการ	ระดับความเห็นด้วย				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
13. นักเรียนจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อเรียนพร้อมกันทั้งชั้นในชั้นเรียนที่มีครูสอน กิจกรรมกลุ่มและจับคู่ทำเพื่อหลีกเลี่ยงความจำเจเท่านั้น แต่ไม่สามารถทดแทนการสอนของครูที่มีความสามารถได้					
14. กิจกรรมกลุ่มและจับคู่สามารถช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนและช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้ดี					
15. กิจกรรมกลุ่มและจับคู่ทำให้นักเรียนมีโอกาสสำรวจปัญหาของตน นักเรียนจึงกำกับการเรียนรู้ของตัวเองได้					
16. มีการใช้กิจกรรมกลุ่มและจับคู่บ่อยเพราะเป็นการยากที่ครูจะสังเกตการมีส่วนร่วมของนักเรียนและไม่ให้นักเรียนใช้ภาษาแม่					

ข้อ 17 โปรดเลือกการสอนจาก ก. ถึง จ. และเขียนคำตอบในข้อ ฉ.

17. การสอนภาษาอังกฤษต่อไปนี้ ข้อใดเป็นการสอนฟังพูดที่ดีที่สุด

- ก. ครูบรรยาย ไม่มีการอภิปรายระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียนในชั้นเรียน
- ข. ครูบรรยาย มีการอภิปรายระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียนบ้างในบางครั้ง
- ค. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนตอบทีละคน
- ง. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนช่วยกันหาคำตอบในกลุ่มแล้วจึงนำเสนอความคิดต่อเพื่อนในชั้น
- จ. ครูกำหนดหัวข้อให้กับนักเรียน นักเรียนตั้งคำถามเกี่ยวกับหัวข้อนั้น ร่วมกันพูดคุยหรือหาคำตอบ แล้วจึงนำเสนอความคิด
- ฉ. ทำไมท่านจึงคิดว่ากิจกรรมรูปแบบที่ท่านเลือกดังกล่าวข้างต้นมีประสิทธิภาพ

.....

.....

ข้อ 18 – 20 โปรดเขียนคำตอบ

18. ท่านคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการก้าวสู่ยุคอาเซียน

.....

.....

19. ท่านคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการฝึกทักษะคิดกับการสอนภาษาอังกฤษ

.....

.....

20. ท่านคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการสร้างความตระหนักรู้ทางวัฒนธรรมกับการสอนภาษาอังกฤษ

.....

.....

ขอขอบพระคุณในความร่วมมือของท่าน

ภาคผนวก ฉ.

แบบสอบถามการนำความรู้จากการอบรมไปใช้

แบบสอบถามเกี่ยวกับการนำการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียน
และแนวคิด CLIL ไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการทำวิจัยเรื่องการสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาอาเซียนและแนวคิด CLIL ข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงวิชาการเท่านั้น ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระโดยตอบคำถามทุกข้อ ขอขอบคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

แบบสอบถามฉบับนี้มี 9 ข้อ มีทั้งการเลือกตอบและเติมคำตอบ ขอให้ท่านเลือกคำตอบและเติมคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นหรือข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

การประเมินสภาพที่พึงประสงค์ในการนำความรู้จากการอบรมไปใช้

1. ท่านเห็นด้วยกับการนำเนื้อหาอาเซียน ไปใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษหรือไม่
 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย ไม่แน่ใจ เห็นด้วย เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2. ท่านเห็นด้วยกับการนำแนวคิด CLIL ไปใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษหรือไม่
 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย ไม่แน่ใจ เห็นด้วย เห็นด้วยอย่างยิ่ง

การประเมินสภาพที่เป็นจริงในการนำความรู้จากการอบรมไปใช้

3. ในช่วงภาคการศึกษาที่ผ่านมา ท่านได้นำเนื้อหาอาเซียนที่ได้จากการอบรมเรื่อง การสอนภาษาอังกฤษแบบ CLIL เพื่อก้าวสู่ยุคอาเซียน ไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษในชั้นเรียนของท่านหรือไม่
 ไม่เคย แทบจะไม่เคย เคยบางครั้ง เคยบ่อยครั้ง เคยอย่างสม่ำเสมอ
เพราะ.....
.....
.....
4. ในกรณีที่ท่านเคยนำไปใช้ ท่านนำไปใช้ในด้านใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 ด้านเนื้อหาเกี่ยวกับอาเซียน เช่น แผนที่ อาหาร เครื่องแต่งกาย ฯลฯ
 ด้านการออกแบบบทเรียนและเขียนแผนการสอน
 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 อื่น ๆ (โปรดระบุ)

.....
.....
.....

5. ในช่วงภาคการศึกษาที่ผ่านมา ท่านได้นำแนวคิด CLIL ที่ได้จากการอบรมเรื่อง *การสอนภาษาอังกฤษแบบ CLIL เพื่อก้าวสู่ยุคอาเซียน* ไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษในชั้นเรียนของท่านหรือไม่

- ไม่เคย แทบจะไม่เคย เคยบางครั้ง เคยบ่อยครั้ง เคยอย่างสม่ำเสมอ

เพราะ.....
.....
.....

6. ในกรณีที่ท่านเคยนำไปใช้ ท่านนำไปใช้ในด้านใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ด้านเนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิด CLIL ในการสอนภาษาอังกฤษ อันได้แก่ เนื้อหา การสื่อสาร ทักษะคิด และวัฒนธรรม
- ด้านการออกแบบบทเรียนและเขียนแผนการสอน
- ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- อื่น ๆ (โปรดระบุ)

.....
.....
.....

ผลการนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ

7. นักเรียนของท่านให้ความสนใจการนำเนื้อหาอาเซียนไปใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของท่านหรือไม่

- ไม่สนใจอย่างยิ่ง ไม่สนใจ เฉย ๆ สนใจ สนใจอย่างยิ่ง

8. นักเรียนของท่านให้ความสนใจการนำแนวคิด CLIL ไปใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของท่านหรือไม่

- ไม่สนใจอย่างยิ่ง ไม่สนใจ เฉย ๆ สนใจ สนใจอย่างยิ่ง

9. ความคิดเห็นเพิ่มเติม (ถ้ามี)

.....
.....
.....

ขอขอบคุณท่านที่เข้าร่วมให้ข้อมูลในงานวิจัยนี้

ภาคผนวก ช.

ประเด็นคำถามสนทนากลุ่ม Focus Group

ภาคผนวก ข.

ประเด็นคำถามสนทนากลุ่ม Focus Group

	เนื้อหาอาเซียน	แนวคิด CLIL
1.	ท่านเห็นด้วยกับการนำเนื้อหาอาเซียนไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษหรือไม่	ท่านเห็นด้วยกับการนำแนวคิด CLIL ไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษหรือไม่
2.	ในช่วงปีการศึกษาที่ผ่านมา ท่านได้นำเนื้อหาอาเซียนที่ได้จากการอบรมไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษของท่านหรือไม่อย่างไร	ในช่วงปีการศึกษาที่ผ่านมา ท่านได้นำแนวคิด CLIL ที่ได้จากการอบรมไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษของท่านหรือไม่อย่างไร
4.	นักเรียนของท่านให้ความสนใจการนำเนื้อหาอาเซียนไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษของท่านหรือไม่ อย่างไร	นักเรียนของท่านให้ความสนใจการนำแนวคิด CLIL ไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษของท่านหรือไม่ อย่างไร
5.	ท่านพบว่ามีปัจจัยที่สนับสนุนและ/หรือเป็นปัญหาอุปสรรคของการนำเนื้อหาอาเซียนไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษของท่านหรือไม่ อย่างไร	ท่านพบว่ามีปัจจัยที่สนับสนุนและ/หรือเป็นปัญหาอุปสรรคของการนำแนวคิด CLIL ไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษของท่านหรือไม่ อย่างไร

ประวัติผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปรานภา โหมคหิรัญ

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำนักงาน

สาขาวิชาการสอนภาษาต่างประเทศ ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

โทรศัพท์: 081-6337574 อีเมล: prannapha@gmail.com

การศึกษา

2548	อ.ด.	ภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2546		นักเรียนทุนแลกเปลี่ยน มหาวิทยาลัยซานโฮเซ รัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา
2526	อ.ม.	ภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2523	ค.บ.	การสอนภาษาอังกฤษและฝรั่งเศส คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง
เหรียญทอง)

ความถนัด

ภาษาศาสตร์เพื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ
การบูรณาการทักษะคิดและวัฒนธรรมกับเนื้อหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ (Content and Language Integrated Learning)

ประสบการณ์การทำงาน

2548 - ปัจจุบัน	อาจารย์ และกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตร์มหาบัณฑิต การสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ (หลักสูตรนานาชาติ) คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2553 - 2560	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมพัฒนานวัตกรรม ตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2553 - 2561	อาจารย์และกรรมการบริหารหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาษาอังกฤษเป็นภาษานานาชาติ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2528 - 2543	อาจารย์สอนภาษาอังกฤษและฝรั่งเศสโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฝ่ายมัธยม